

Euroopan parlamentti

EUROBAROMETER

VUODEN 2026 PALVELU

IMPRESSUM

Mietinnön on laatinut Euroopan parlamentille Verian Belgium.

TOTEUTUSJÄRJESTELMÄT

Dimitra TSOULOU MALAKOUDI, hankkeen vetäjä
Monika ALPOEGGER
Bronisław BREMER
Yasser EL KOURA
Katarzyna ONISZK
Olaf ZÜHLKE

Graafinen suunnittelu

Gabija BUBNYTĖ

Kieliversio

Alkuperäinen: EN

Tietoja toimittajasta

Tämän asiakirjan on julkaissut Euroopan parlamentin tiedotusosaston (DG COMM) Eurobarometri- ja kyselytutkimusyksikkö.

Jos haluat ottaa yhteyttä yksikköön, kirjoita osoitteeseen: DGCOMM-EBSU@europarl.europa.eu

Käsi kirjoitus valmistui kesäkuussa 2026

Bryssel, © Euroopan unioni, 2026

VASTUUVAPAUSLAUSEKE

Tässä asiakirjassa esitetyt mielipiteet ovat yksinomaan laatijoiden vastuulla, eivätkä ne välttämättä edusta Euroopan parlamentin virallista kantaa.

Jäljentäminen ja kääntäminen muihin kuin kaupallisiin tarkoituksiin on sallittua, kunhan lähde mainitaan, Euroopan parlamentille ilmoitetaan asiasta etukäteen ja sille lähetetään jäljennös.

*Eŭropo
Demokratio
Esperanto*

Pierre Dieumegardin laatima asiakirja Europokune - Europe Together- ja [Europe Democracy Esperanto - ohjelmista](#).

Tämän "väliaikaisen" asiakirjan tarkoituksena on antaa yhä useammalle Euroopan unionin kansalaiselle mahdollisuus tutustua Euroopan unionin tuottamiin (ja verovaroin rahoitettuihin) asiakirjoihin.

Jos käännöksiä ei ole, kansalaiset suljetaan pois keskustelusta.

Tämä Eurobarometri-asiakirja oli olemassa vain englanniksi, pdf-tiedostona. Alkuperäisestä tiedostosta loimme Libre Office -ohjelmiston valmisteleman odt-tiedoston konekäännöstä varten muille kielille. Tulokset ovat nyt [saatavilla kaikilla virallisilla kielillä](#).

On toivottavaa, että tärkeiden asiakirjojen kääntäminen siirtyy EU:n hallinnolle. "Tärkeät asiakirjat" eivät ole pelkästään lakeja ja asetuksia vaan myös tärkeitä tietoja, joita tarvitaan tietoon perustuvien päätösten tekemiseksi yhdessä.

Jotta voisimme keskustella yhteisestä tulevaisuudestamme yhdessä ja mahdollistaa luotettavat käännökset, kansainvälinen esperanto olisi erittäin hyödyllinen sen yksinkertaisuuden, säännöllisyyden ja tarkkuuden vuoksi.

Ota yhteyttä:

[Kontakti nin-Ek ! Eŭropo kune! \(englanniksi\)](#)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Sisällysluettelo

10 KEY TAKE-AWAY.....	4
Tiivistelmä.....	6
Menetelmä.....	15
YHTEYSTIEDOT.....	17
1 OMINAISUUDET JA TUTKIMUS TULEVAISUUDESTA.....	22
Emotionaalinen tila.....	23
Tulevaisuudennäkymät.....	27
Näkymät maailman tulevaisuudesta.....	29
Katsaus Euroopan unionin tulevaisuuteen.....	33
Näkymät maan tulevaisuudesta.....	39
Oman ja perheen tulevaisuuden näkymät.....	43
2 FACING GLOBAL haasteita.....	47
EU vakauden tyyssijana.....	48
EU:n rooli EU:n kansalaisten suojelemissa.....	55
Tapoja vastata globaaleihin haasteisiin.....	60
Alat, joihin EU:n olisi keskityttävä vahvistaakseen asemaansa maailmassa.....	68
3 Elämänlaatu.....	74
Tyytyväisyys elämänlaatuun.....	75
Elämänlaadun kehitys.....	79
Elintason kehitys.....	84
Elämänlaadun osatekijät.....	90
Elämänlaadun parantaminen.....	97
Elämänlaatu EU:ssa ja muissa maissa.....	103
4 Kansalaisten prioriteetit Euroopan parlamentille.....	110
Kansalaisten prioriteetit Euroopan parlamentissa.....	111
Arvot, joita Euroopan parlamentin olisi ensisijaisesti puolustettava.....	117
Tyytyväisyys demokratiaan.....	123
5 EU:N JA EUROOPAN PARLAMENTIN KANSALAISET ASETUKSET.....	130
Euroopan parlamentin tietoisuus.....	131
Kuva Euroopan parlamentista.....	136
Euroopan parlamentin rooli.....	141
Kuva Euroopan unionista.....	146
Euroopan unionin jäsenyys.....	151
EU-jäsenyyden tärkeimmät hyödyt.....	156
Päätelmä.....	161
Huomautukset.....	163
TEKNISET ERITYISET TEKNISET TIEDOT.....	164
Haastattelutila maittain.....	167
Vastausprosentit.....	169
Virhemarginaalit.....	171

10 KEY TAKE-AWAY

EU turvasatamana

Ongelmallisessa maailmassa 75 prosenttia eurooppalaisista pitää EU:ta vakauden tyyssijana, mikä on 8 prosenttiyksikköä enemmän kuin loka-marraskuussa 2025 ja toiseksi suurin osuus viime vuosikymmenellä.

Maailma ei ole menossa oikeaan suuntaan

Suurin osa eurooppalaisista suhtautuu pessimistisesti maailman tulevaisuuteen (58 % ja optimismi 38 %). Pessimismi on kasvanut 6 prosenttiyksikköä syksystä 2025.

Ihmiset tuntevat itsensä epävarmoiksi, mutta eivät menetä toivoaan

Eurooppalaisten keskuudessa yleisin tunne on epävarmuus (44 %), jota seuraa läheisesti toivo (43 %) ja luottamus kolmanteen sijaan (33 %). Toivo ja luottamus ovat yleisempiä nuorempien vastaajien keskuudessa.

Turvallisempi EU:ssa

EU-jäsenyyttä pitää hyödyllisenä 74 prosenttia eurooppalaisista, ja se on kaikkien aikojen korkein. EU:n panosta rauhan suojelemiseen ja turvallisuuden vahvistamiseen pidetään jäsenyyden tärkeimpänä ja kasvavana etuna (40 %, +3 prosenttiyksikköä kevästä 2025).

Luottavainen ja kunnianhimoinen EU

Suuri enemmistö eurooppalaisista haluaisi, että EU:n jäsenvaltiot olisivat yhtenäisempiä nykytilanteessa, ja sanoisi, että EU:n olisi edistettävä kansainvälisen oikeuden noudattamista kaikissa maissa (molemmat 90 prosenttia). Lisäksi 73 prosenttia haluaa, että sillä on enemmän keinoja vastata globaaleihin haasteisiin.

Kohti geopoliittista riippumattomuutta

Vahvistaakseen asemaansa EU:n olisi kansalaisten mielestä keskityttävä puolustukseen ja turvallisuuteen (39 prosenttia) ja energiaomavaraisuuteen (35 prosenttia). Jälkimmäinen on saanut 6 pistettä syksystä 2025 lähtien.

Eurooppalaiset ovat tyytyväisiä elämänlaatuunsa

83 prosenttia eurooppalaisista on tyytyväisiä elämänlaatuunsa. Tämä luku laskee kuitenkin 69 prosenttiin niiden keskuudessa, joilla on ajoittain vaikeuksia maksaa laskujaan, ja vain 40 prosenttiin niiden keskuudessa, joilla on tällaisia vaikeuksia suurimman osan ajasta.

Elämänlaatu: terveys ja taloudellinen tilanne

Hyvän elämänlaadun tärkeimpinä osatekijöinä pidetään fyysistä ja mielenterveyttä (51 %) sekä taloudellista tilannetta (49 %). Vastaajien mukaan näillä aloilla toteutettavilla lisäparannuksilla olisi suurin vaikutus.

Elinkustannukset ovat edelleen etusijalla

Kyselyn tulokset korostavat inflaation, hintojen nousun ja elinkustannusten kasvavaa ongelmaa: Lähes puolet (47 %) eurooppalaisista haluaa, että Euroopan parlamentti pitää tätä ensisijaisena asiana. Tämä huoli on saanut kuusi pistettä syksystä 2025 lähtien, jolloin se oli jo ensimmäisellä sijalla.

Vakaa tuki EU:lle

Puolella kansalaisista (50 %, +1 prosenttiyksikköä) on myönteinen kuva EU:sta, 33 prosentilla (-1 prosenttiyksikköä) neutraali kuva ja 17 prosentilla (=) negatiivinen kuva. Kun on kyse Euroopan parlamentista, 60 prosenttia (+1 prosenttiyksikkö) haluaa, että sillä on tärkeämpi rooli.

Tiivistelmä

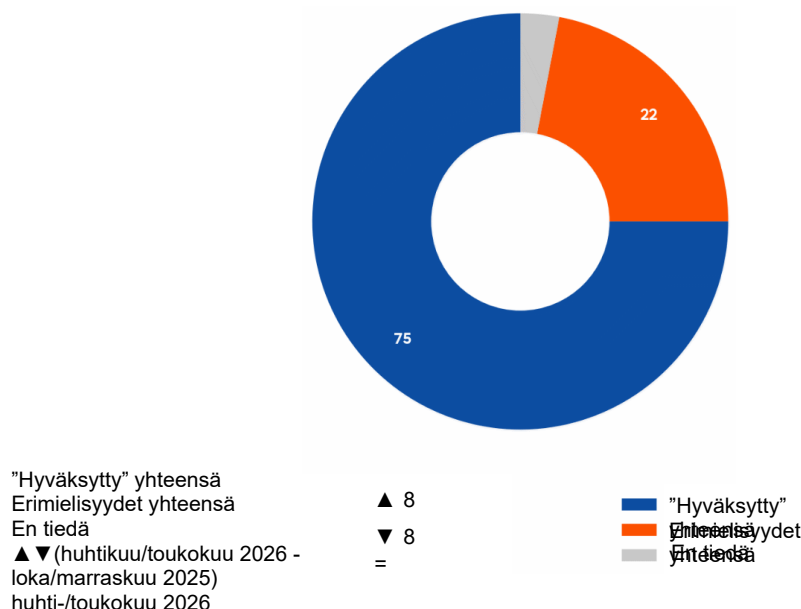
Tiivistelmä

Eurooppalaiset pitävät Euroopan unionia vakauden tyyssijana levottomassa maailmassa. He arvostavat sen rauhallista, suojelevaa ja yhteistyöhön perustuvaa luonnetta ja tunnustavat sen mahdollistaman elämänlaadun. Erityisesti elinkustannuksiin liittyvät taloudelliset huolenaiheet ovat kuitenkin lisääntyneet viime vuosina, ja kansalaisten yleinen mieliala vaihtelee epävarmuuden ja toivon välillä. Vaikka monet suuntaukset olivat jo havaittavissa aiemmissä tutkimuksissa, jotkin indikaattorit kuvastavat eurooppalaisten välittömiä reaktioita viimeaikaisiin häiriöihin maailmanlaajuisessa poliittisessa ja taloudellisessa ilmapiirissä. Nämä ovat keskeisiä havaintoja kevään 2026 Eurobarometri-tutkimuksessa, joka tehtiin 26 421 EU:n kansalaisen keskuudessa kaikissa jäsenvaltioissa huhti- ja toukokuussa 2026.

Euroopan unioni: Turvasatama kansalaisille

”Euroopan unioni on vakauden tyyssija levottomassa maailmassa” – 75 prosenttia EU:n kansalaisista on samaa mieltä tästä lausumasta, mikä on kahdeksan prosenttiyksikköä enemmän kuin syksyllä 2025. Tällainen EU:n indikaattorin jyrkkä nousu vain kuudessa kuukaudessa on harvinaista, mutta lisäkyselyihin saadut vastaukset osoittavat, että EU:n tilanne on suotuista verrattuna muuhun maailmaan.

QASD Kerro minulle, oletko täysin samaa mieltä, taipuvainen olemaan samaa mieltä, taipuvainen olemaan eri mieltä tai täysin eri mieltä seuraavan väittämän kanssa: Euroopan unioni on vakauden paikka levottomassa maailmassa (EU27) (%)

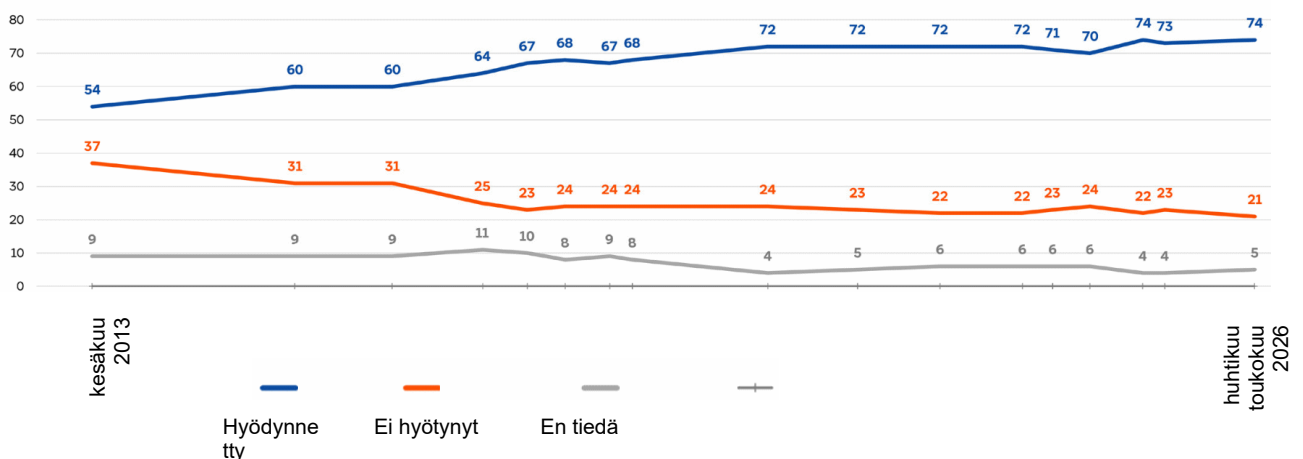
Kun eurooppalaisilta kysytään heidän tulevaisuudennäkymistään, he paljastavat selvän kontrastin sen välillä, mitä he ajattelevat henkilökohtaisesta tilanteestaan, omasta maastaan ja EU:sta, ja maailman tilanteesta yleensä. 76 prosenttia vastaajista (ei muutosta marraskuun 2025 jälkeen) suhtautuu optimistisesti omaan ja perheensä tulevaisuuteen, 58 prosenttia (+1 prosenttiyksikkö) suhtautuu optimistisesti maansa tulevaisuuteen ja 59 prosenttia (+2 prosenttiyksikköä) suhtautuu optimistisesti EU:n tulevaisuuteen. Sen sijaan vain 38 prosenttia suhtautuu optimistisesti maailman tulevaisuuteen, mikä merkitsee kuuden prosenttiyksikön laskua.

Toinen kyselyn kysymys viittaa samaan suuntaan: Kansalaisista 76 prosenttia (-1 prosenttiyksikköä) sanoo, että asiat ovat menossa oikeaan suuntaan heidän yksityiselämässään, kun taas 34 prosenttia (-1 prosenttiyksikköä) sanoo samaa maastaan ja 39 prosenttia (+1 prosenttiyksikköä) EU:sta – tulokset ovat pysyneet vakaina syksystä 2025 lähtien. Kuitenkin vain 14 prosenttia sanoo, että asiat ovat menossa oikeaan suuntaan Yhdysvalloissa, mikä on kahdeksan pisteen lasku. Vastaavasti 76 prosenttia vastaajista on sitä mieltä, että Yhdysvalloissa asiat ovat menossa väärään suuntaan, 11 pisteen nousu ja suurin muutos minkä tahansa trendi-indikaattorin osalta tässä tutkimuksessa.

Viimeaikaisten geopolitiittisten tapahtumien vaikutus näkyy kaikissa kyselyn tuloksissa, sillä useat suuntausindikaattorit osoittavat, että Euroopan unionin rauhanomaista luonnetta, suojaavaa roolia ja yhteistyöhön perustuvaa lähestymistapaa arvostetaan entistä enemmän. Vastaajista 74 prosenttia (+1 prosenttiyksikkö) sanoi maansa hyötynneen EU:n jäsenyydestä, mikä vastaa korkeinta tälle kysymykselle vuonna 2025 kirjattua arvoa sen jälkeen, kun sitä kysyttiin ensimmäisen kerran neljä vuosikymmentä sitten. Kansalaiset pitävät tärkeimpiä hyötyjä EU:n panoksena rauhan suojelemiseen ja turvallisuuden vahvistamiseen (40 %, +3 prosenttiyksikköä) sekä maansa ja muiden EU:n jäsenvaltioiden välisen yhteistyön parantumisena (34 %, -2 prosenttiyksikköä).

QA4 Kun kaikki otetaan huomioon, sanoisitko, että (MAA) on kaiken kaikkiaan hyötynyt tai ei ole hyötynyt EU:n jäsenyydestä? (% - EU)

Lähde: Euroopan parlamentin Eurobarometri-tutkimukset

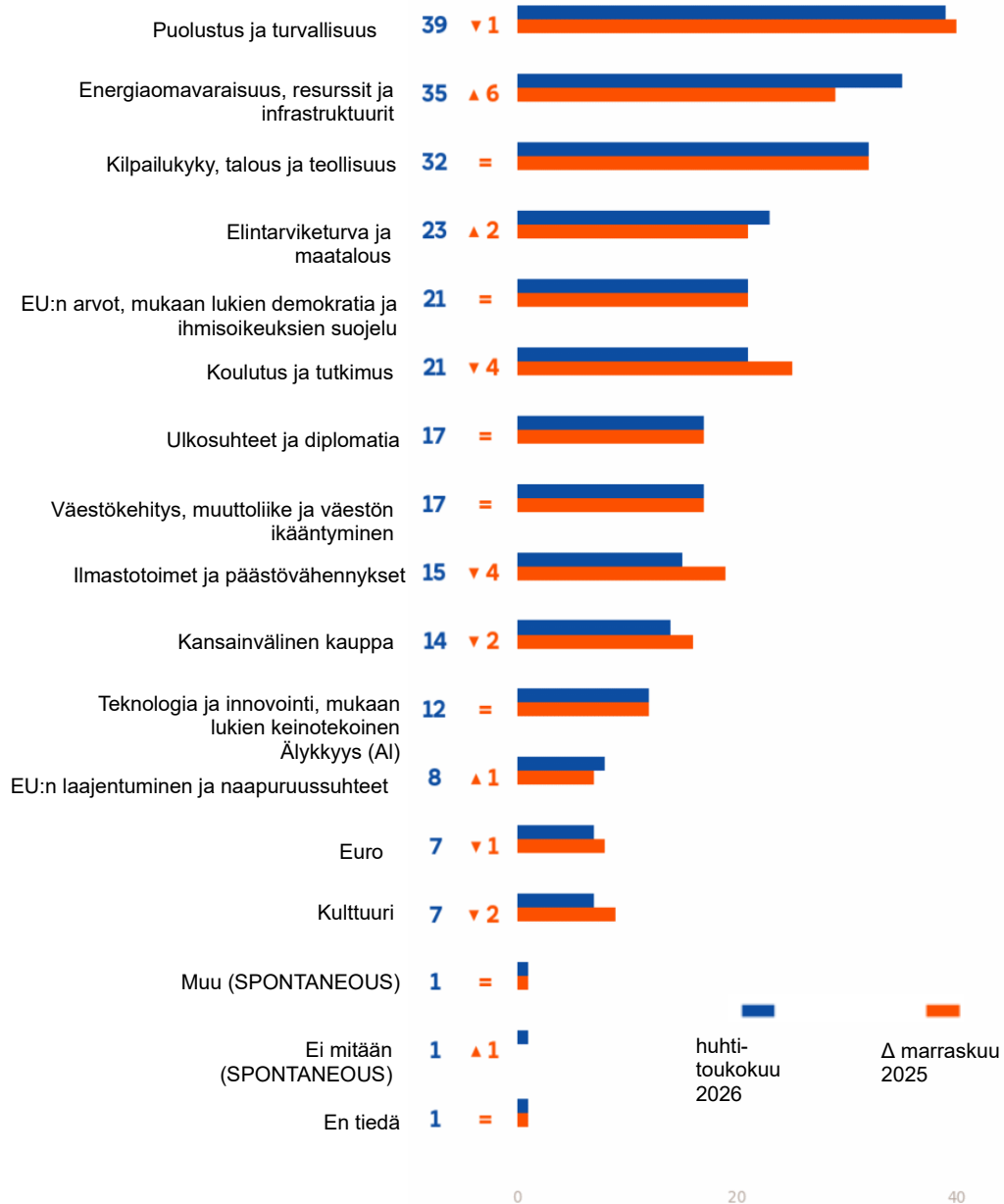

Lähde: Euroopan parlamentin Eurobarometri-tutkimukset

Lisäksi 68 prosenttia (+2 prosenttiyksikköä) eurooppalaisista katsoo, että EU:n roolista kansalaisten suojelemisessa maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä olisi tultava tärkeämpi. Suuri enemmistö (90 %, +1 prosenttiyksikköä) katsoo myös, että EU:n jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä, jotta ne voivat vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin, ja 73 prosenttia (=) katsoo, että EU tarvitsee enemmän keinoja tämän saavuttamiseksi, kun taas 90 prosenttia on samaa mieltä siitä, että EU:n olisi edistettävä kansainvälisen oikeuden noudattamista kaikissa maissa.

Vahvistaakseen asemaansa maailmassa kansalaiset katsovat, että EU:n olisi asetettava puolustus ja turvallisuus etusijalle (39 %, -1 prosenttiyksikköä) ja sen jälkeen energiaomavaraisuus, resurssit ja infrastruktuuri (35 %, +6 prosenttiyksikköä). Rauha (51 %, -1 prosenttiyksikköä) ja demokratia (32 %, -3 prosenttiyksikköä) ovat edelleen keskeisiä arvoja, joita kansalaiset haluavat Euroopan parlamentin puolustavan ensisijaisena asiana.

QA11ab Kun ajatellaan tulevaisuutta, mihin seuraavista näkökohdista EU:n olisi keskityttävä vahvistaakseen asemaansa maailmassa? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 vastausta) (%)

Asuminen Euroopassa: hyvä elämänlaatu, mutta pelko elintason heikkenemisestä

Kevään 2026 Eurobarometri-tutkimuksessa keskitytään siihen, miten kansalaiset kokevat elämänlaadun EU:ssa. Yleisesti ottaen tämä näkyy positiivisessa valossa: Vastaajista 83 prosenttia sanoo olevansa tyytyväinen elämänlaatuunsa ja 17 prosenttia ei. Suurin osa EU:n kansalaisista (62 prosenttia) katsoo, että heidän elämänlaatuunsa (mukavuuden ja budjetin osalta) on pysynyt samana viimeisten 12 kuukauden aikana, kun taas 27 prosenttia on sitä mieltä, että se on heikentynyt, ja 11 prosenttia sitä mieltä, että se on parantunut. Muihin maailman suuriin talouksiin verrattuna EU:ta pidetään yleisesti parempana asuinpaikkana: Eurooppalaisista 62 prosenttia on sitä mieltä, että elämänlaatu EU:ssa on parempi kuin Yhdysvalloissa, ja 67 prosenttia on sitä mieltä, että se on parempi kuin Kiinassa.

Selvittääkseen, mitä elämänlaatu merkitsee eurooppalaisille, haastattelijat pyysivät vastaajia arvioimaan tämän käsitteen eri näkökohtien merkitystä. EU:n kansalaisten mukaan hyvän elämänlaadun tärkeimmät osatekijät ovat ”fyysinen terveys ja mielenterveys” (51 prosenttia), ”taloudellinen tilanne ja kyky maksaa päivittäisestä elämästä” (49 prosenttia) ja ”terveydenhuollon laatu ja saatavuus” (46 prosenttia). Muita näkökohtia ovat ”sosiaalinen elämä (perhe, ystävät, muut suhteet jne.)” (45 %), ”elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu” ja ”yleinen ja henkilökohtainen turvallisuus” (molemmat 40 %).

Kuitenkin, kun vastaajilta kysytään, missä muutokset voisivat eniten hyödyttää heidän elämänlaatuaan, kolmen parhaan vastauksen järjestys muuttuu ja taloudelliset huolenaiheet siirtyvät etualalle: muutokset ”taloudellisessa tilanteessa ja valmiudessa maksaa arkielämästä” (42 prosenttia) parantaisivat eniten eurooppalaisten elämänlaatua. Terveystieteiden (37 prosenttia) sekä fyysisen terveyden ja mielenterveyden (35 prosenttia) laatu ja saatavuus ovat tärkeitä.

QA13 Ihmisillä voi olla erilaisia näkemyksiä elämänlaadusta. Mikä seuraavista on sinulle tärkeintä hyvän elämänlaadun kannalta? (EU27) (%)

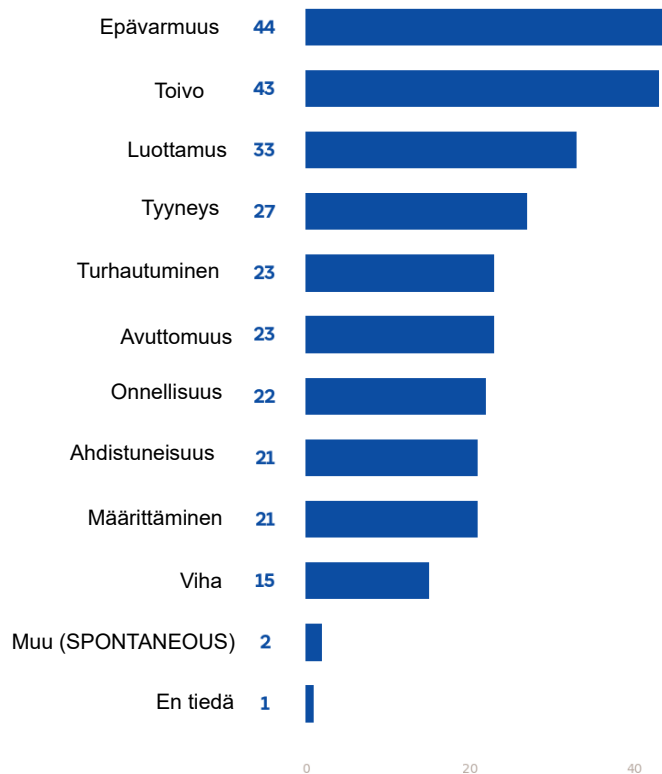

Elinkustannuspaine

Näkemyks, jonka mukaan talouskysymyksiä on parannettava, vastaa eurooppalaisten vastauksia kysymykseen siitä, mihin aiheisiin he haluavat Euroopan parlamentin keskittyvän ensisijaisesti. Kansalaisten tärkein painopiste Euroopan parlamentissa on ”inflaatio, hintojen nousu ja elinkustannukset” (47 %, +6 prosenttiyksikköä syksystä 2025). Tämä asia, joka oli jo asialistan kärjessä, on tullut yhä tärkeämmäksi, ja se on nyt 12-kohtaisen marginaalin päässä pääaiheesta. Sen jälkeen tulevat talous ja työpaikkojen luominen (35 %, =) ja EU:n puolustus ja turvallisuus (34 %, =). Kansalaisten odotukset omasta elintasostaan vaihtelevat: Eurooppalaisista 50 prosenttia (–4 prosenttiyksikköä) odottaa tilanteen pysyvän ennallaan seuraavien viiden vuoden aikana, 29 prosenttia (+1 prosenttiyksikköä) odottaa tilanteen heikkenevän ja 18 prosenttia (+2 prosenttiyksikköä) odottaa tilanteen paranevan.

Tätä taustaa vasten vastaajilta kysyttiin, mitkä sanat kuvaavat parhaiten heidän nykyistä emotionaalista tilaansa. Tulokset kuvastavat tätä monitulkintaista tilannetta, jossa useimmiten valitut vastaukset olivat epävarmuus (44 %) ja toivo (43 %). Seuraavaksi yleisimpiä vastauksia olivat luottamus (33 %) ja tyyneys (27 %). Turhautumista ja avuttomuutta (molemmat 23%) seuraa läheisesti onnellisuus (22%) ja ahdistus ja päättäväisyys (molemmat 21%), kun taas viha (15%) on vähiten valittu vastaus.

QA6ab Mitkä tunteet kuvaavat parhaiten nykyistä tunnetilaasi? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 4 VASTAUS)
(%)

EU ja sen parlamentti – häiriönsietokykyinen demokratia

EU:n ja Euroopan parlamentin hyväksyntää mittaavat yleiset indikaattorit ovat pysyneet vakaina Euroopan parlamentin kevään 2026 Eurobarometri-tutkimuksessa yhtä merkittävää poikkeusta lukuun ottamatta: 59 prosenttia vastaajista on nyt tyytyväinen siihen, miten demokratia toimii EU:ssa, mikä on viisi prosenttiyksikköä enemmän kuin marraskuussa 2025 ja yhtä paljon kuin koskaan aiemmin vuonna 2022. EU:n yleisen hyväksynnän indikaattori on suurin piirtein muuttumaton: puolet vastaajista (50 %, +1 prosenttiyksikköä) suhtautuu EU:hun myönteisesti, 33 prosenttia (-1 prosenttiyksikköä) neutraalisti ja 17 prosenttia (=) negatiivisesti.

Euroopan parlamentin tietoisuus on kasvanut kahdella prosenttiyksiköllä sen jälkeen, kun sitä mitattiin viimeksi syys-lokakuussa 2023: Eurooppalaisista 66 prosenttia sanoo lukeneensa, nähneensä tai kuulleensa hiljattain jotakin Euroopan parlamentista, kun taas 34 prosenttia (-2 prosenttiyksikköä) sanoo, ettei ole lukenut, nähnyt tai kuullut siitä. Yleiskuva Euroopan parlamentista on pysynyt muuttumattomana syksystä 2025 lähtien: 38 % vastaajista suhtautuu siihen myönteisesti, 41 % neutraalisti ja 20 % negatiivisesti. Samaan aikaan 60 prosenttia kansalaisista (+1 prosenttiyksikkö) toivoo, että Euroopan parlamentilla olisi tulevaisuudessa tärkeämpi rooli.

Menetelmä

Menetelmä

Verian toteutti tutkimuksen 9. huhtikuuta ja 4. toukokuuta 2026 välisenä aikana kaikissa EU:n 27 jäsenvaltiossa. Haastatteluja tehtiin yhteensä 26421 kappaletta. EU:n tulokset painotettiin kunkin maan väestömäärän mukaan.

Eurobarometri-kyselyjä tehdään kasvokkain kodeissa tai kotiovella kansallisella kielellä. Kaikissa maissa käytettiin CAPI:ta (Computer Assisted Personal Interviewing).

Kyproksessa, Tanskassa, Maltassa, Suomessa ja Ruotsissa osa haastatteluista tehtiin tietokoneavusteisena videohaastatteluna (CAVI). Haastattelija hallinnoi kyselylomaketta vastaajalle etänä videoneuvottelun välityksellä, jossa molemmat osat voivat nähdä toisensa: Haastattelujen olosuhteet ovat hyvin samankaltaiset kuin kasvokkain.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) mukaisesti vastaajilta kysyttiin, suostuisivatko he esittämään kysymyksiä kysymyksistä, joita voitaisiin pitää arkaluonteisina.

Lukijan tulisi olla tietoinen siitä, että tässä raportissa yhden erityisindikaattorin kehitystä pidetään yleisesti ottaen vakaana, kun se vaihtelee +/-2 prosenttiyksikköä tai vähemmän. Lisätietoja on sivulla 173 olevassa taulukossa, jossa esitetään virhemarginaali haastattelujen määrän mukaan.

Huomautus: Tässä kertomuksessa EU-maihin viitataan niiden virallisella lyhenteellä. Tässä kertomuksessa käytetyt lyhenteet ovat seuraavat:

Belgia	BE	Liettua	LT
Bulgaria	BG	Luxemburg	LU
Tšekki	CZ	Unkari	HU
Tanska	DK	Malta	MT
Saksa	DE	Alankomaat	NL
Viro	EE	Itävalta	AT
Irlanti	IE	Puola	PL
Kreikka	EL	Portugali	PT
Espanja	ES	Romania	RO
Ranska	FR	Slovenia	SI
Kroatia	HR	Slovakia	SK
Italia	IT	Suomi	FI
Kyproksen tasavalta	CY *	Ruotsi	SE
Latvia	LV		
Euroopan unioni – 27 jäsenvaltion painotettu keskiarvo			EU27
BE, FR, IT, LU, DE, AT, ES, PT, IE, NL, FI, EL, EE, SI, CY, MT, SK, LV, LT, HR, BG			Euroalue
CZ, DK, HU, PL, RO, SE			Euroalueen ulkopuoliset maat

*Kypros on yksi EU:n 27 jäsenvaltiosta. Yhteisön säännösten soveltaminen on kuitenkin keskeytetty siinä osassa maata, joka ei ole Kyproksen tasavallan hallituksen määräysvallassa. Käytännön syistä ainoastaan Kyproksen tasavallan hallituksen hallinnassa olevassa maan osassa suoritettut haastattelut kuuluvat luokkaan "CY" ja EU27:n keskiarvoon.

YHTEYSTIEDOT

YHTEYSTIEDOT

Verian teki kenttätöön Euroopan parlamentin kevään 2026 Eurobarometri-tutkimusta varten 9. huhtikuuta ja 4. toukokuuta välisenä aikana kaikissa EU:n 27 jäsenvaltiossa. Jotta kyselyn tuloksia voidaan tulkita oikein, on tärkeää ottaa huomioon poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti kenttätöön aikana. Kaikkia tässä kyselyssä esitettyjä kysymyksiä koskevia kansallisia tuloksia – ja siten myös Euroopan keskimääräisiä tuloksia – on tarkasteltava kenttätöön aikana vallinneen tilanteen ja julkisen keskustelun valossa.

Lähi-idän kriisi sekä Iranin ja Libanonin konflikti

Yhdysvallat ja Israel käynnistivät 28. helmikuuta 2026 Irania vastaan yhteisen sotilasoperaation, jossa Irania kehoitettiin vastaamaan Israeliin sekä Yhdysvaltojen ja länsimaiden sotilastukikohtiin Persianlahdella, kuten Bahrainiin, Kuwaitiin, Qatarin, Saudi-Arabiaan ja Yhdistyneisiin arabiemiirikuntiin, kohdistuvilla ohjus- ja droonihyökkäyksillä. Konfliktilla oli merkittäviä maailmanlaajuisia vaikutuksia, erityisesti Hormuzinsalmen osittainen sulkeminen. Hormuzinsalmi on keskeinen kauttakulkureitti, jonka kautta kulkee noin 20 prosenttia maailman öljystä ja huomattavia määriä nesteytettyä maakaasua. Tämä myötävaikutti energian hintojen jyrkkään nousuun, millä oli kerrannaisvaikutuksia Euroopan unionin energiahuoltoon ja inflaativauhtiin.

Venäjän sota Ukrainaa vastaan

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan muokkasi edelleen poliittista ja turvallisuusympäristöä Euroopassa koko kenttätöön ajan. Euroopan unioni jatkoi tukeaan Ukrainalle humanitaaristen, poliittisten, taloudellisten ja sotilaallisten toimenpiteiden yhdistelmällä.

Euroopan parlamentti hyväksyi 11. helmikuuta 2026 EU:n lainapaketin Ukrainan tukemiseksi sen jälkeen, kun EU-johtajat olivat vuoden 2025 lopulla sopineet 90 mrd. €:n rahoitustuesta vuosiksi 2026–2027. Tästä summasta 30 mrd. € on makrotaloudellista rahoitusapua ja 60 mrd. € on varattu puolustukseen ja puolustustarvikkeisiin.¹ YK:n yleiskokous hyväksyi 24. helmikuuta 2026, neljä vuotta Venäjän täysimittaisen hyökkäyksen jälkeen, päätöslauselman, jossa vaadittiin välitöntä tulitaukoa Ukrainaan.² Maaliskuussa 2026 Eurooppa-neuvosto jatkoi Ukrainan alueellista koskemattomuutta heikentäviin henkilöihin kohdistettujen yksittäisten rajoittavien toimenpiteiden voimassaoloa kuudella kuukaudella ja vahvisti EU:n vankkumattoman tuen Ukrainan itsenäisyydelle, suvereniteetille ja alueelliselle koskemattomuudelle sen kansainvälisesti tunnustettujen rajojen sisällä.³ Eurooppa-neuvosto kehotti suorittamaan ensimmäisen maksun Ukrainalle huhtikuun alkuun mennessä ja kehotti kumppanimaita auttamaan jäljellä olevan 30 miljardin euron rahoitusvajeen korjaamisessa.⁴

Euroopan unioni hyväksyi 23. huhtikuuta 2026 virallisesti 20. Venäjän vastaisen pakotepaketin, joka kohdistuu keskeisiin aloihin, kuten energiaan, kauppaan, rahoituspalveluihin ja sotilasteolliseen kompleksiin.⁵ Samana päivänä EU hyväksyi virallisesti Ukrainalle myönnetyn 90 miljardin euron lainan, jota EU:n toimielimet pitävät olennaisena tärkeänä Ukrainan julkisen talouden

1 [Euroopan parlamentti hyväksyy EU:n 90 mrd. €:n Ukraina-tukilainapaketin, 11. helmikuuta 2026, Euroopan parlamentti](#)

2 [YK:n yleiskokouksen päätöslauselma Ukrainasta, 24. helmikuuta 2026, YK:n yleiskokouksen päätöslauselma Ukrainasta, 24. helmikuuta 2026](#)

3 [Eurooppa-neuvoston päätelmät Ukrainasta, 19. maaliskuuta 2026, Consilium](#)

4 [Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan: EU:n 20. pakotepaketti, 23. huhtikuuta 2026, Consilium Eurooppa-neuvosto, 19. maaliskuuta 2026, Ukraina – Consilium](#)

5 [EKP:n asiantuntijoiden kokonaistaloudelliset arviot, maaliskuu 2026, Euroopan keskuspankki](#)

vakauden ja puolustustarpeiden tukemiseksi.⁶ Nämä päätökset vahvistettiin Kyproksella 23.–24. huhtikuuta 2026 pidetyssä EU:n valtion- tai hallitusten johtajien epävirallisessa kokouksessa, jossa EU-johtajat toistivat sitoutuneensa jatkamaan tukeaan Ukrainalle. Kokouksessa EU:n johto ja presidentti Volodymyr Zelenskyi antoivat yhteisen julkilausuman, jossa korostettiin Ukrainan uudistusten edistymistä ja EU-jäsenyysnäköymiä.⁷

Kenttätyötä edeltävänä ja sen kanssa päällekkäisenä ajanjaksona transatlanttisille suhteille oli ominaista joitakin jännitteitä jatkuvan yhteistyön ohella erityisesti turvallisuuden ja puolustuksen alalla. Natossa käydyissä keskusteluissa keskityttiin taakanjakoon, strategiaan painopisteisiin ja Naton rooliin muuttuvaan turvallisuusympäristöön vastaamisessa. Tässä yhteydessä Naton pääsihteeri Mark Rutte vieraili Yhdysvalloissa huhtikuussa 2026 kuulemassa Yhdysvaltojen johtoa ja vahvisti transatlanttisen koordinoinnin merkityksen korostaen samalla erilaisia näkökulmia tiettyihin geopolitiisiin ja puolustuskysymyksiin.⁸ Nämä tapahtumat edistivät Euroopan unionissa käynnissä olevaa julkista keskustelua Naton sitoumusten ja EU:n puolustusvoimavarojen vahvistamisen välisestä tasapainosta.

Taloudellinen tilanne

Kenttätyön aikana Euroopan unionin talouskehitys liittyi edelleen tiiviisti geopolitiiseen tilanteeseen, erityisesti Lähi-idän konfliktiin. Maaliskuussa 2026 Euroopan keskuspankki tarkisti makrotaloudellisia ennusteitaan alentamalla vuoden 2026 kasvuennustettaan 0,9 prosenttiin ja nostamalla inflaatioennustettaan 2,6 prosenttiin energian hintojen nousun vaikutuksen vuoksi.⁹ Eurostatin tietojen mukaan EU:n työttömyysaste oli 5,9 prosenttia helmikuussa 2026, kun se vuotta aiemmin oli ollut 6,0 prosenttia. Euroalueen työttömyysaste oli 6,2 prosenttia, kun se helmikuussa 2025 oli ollut 6,3 prosenttia.

Euroopan keskuspankki päätti 30. huhtikuuta 2026 pitää korot ennallaan ja korosti samalla lisääntyneitä epävarmuutta ja inflaation kiihtymisen riskejä, jotka johtuivat suurelta osin Lähi-idän konfliktiin liittyvästä energian hintakehityksestä.¹⁰ Eurostatin mukaan euroalueen vuotuisen inflaation odotetaan olevan 3,2 % toukokuussa 2026, kun se huhtikuussa 2026 oli 3,0 %.¹¹

Tässä laajemmassa taloudellisessa tilanteessa Bulgaria liittyi euroalueeseen 1. tammikuuta 2026, jolloin euroalueen jäsenvaltioiden määrä kasvoi 21:een.

EU:n toimielimet ja lainsäädäntökehys EU:n tasolla

Kypros toimi Euroopan unionin neuvoston kiertävänä puheenjohtajavaltiona vuoden 2026 alkupuoliskolla 1. tammikuuta – 30. kesäkuuta tunnuslauseella ”Autonominen unioni. Avoin maailmalle”. Puheenjohtajavaltion ohjelmassa keskityttiin vahvistamaan EU:n strategista riippumattomuutta, taloudellista kilpailukykyä, turvallisuutta ja puolustusvalmiutta, muuttoliikkeen hallintaa ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta sekä neuvotteluja EU:n seuraavasta monivuotisesta rahoituskehityksestä vuosiksi 2028–2034. Lisäksi pyrittiin syventämään sisämarkkinoita ja parantamaan digitaalista häiriönsietokykyä ja energia-alan häiriönsietokykyä.¹²

⁶ [Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajavaltio Kypros, 2026, Consilium](#)

⁷ [Valtion- tai hallitusten päämiesten epävirallinen kokous 23.–24. huhtikuuta 2026, Eurooppa-neuvosto](#)

⁸ [Naton pääsihteeri vierailee Washingtonissa keskustelemassa transatlanttisesta turvallisuudesta](#)

⁹ [Makrotaloudelliset ennusteet, maaliskuu 2026, Euroopan keskuspankki](#)

¹⁰ [Rahapoliittiset päätökset, huhtikuu 2026, Euroopan keskuspankki](#)

¹¹ [Euroalueen inflaatio, Eurostat](#)

¹² [Puheenjohtajavaltio Kypros](#)

Eurooppa-neuvosto hyväksyi 19 päivänä maaliskuuta 2026 pitämässään kokouksessa päätelmät, joissa käsiteltiin useita painopisteitä, kuten Ukrainaa, Lähi-itää, kilpailukykyä, sisämarkkinoita, turvallisuutta, puolustusta ja muuttoliikettä. EU-johtajat vahvistivat vahvan tukensa Ukrainalle, kehittivät tilanteen kärjistymiseen Lähi-idässä ja korostivat, että on tärkeää vahvistaa Euroopan talouden häiriönsietokykyä ja kilpailukykyä.¹³

Näitä keskusteluja jatkettiin 23.–24. huhtikuuta 2026 pidetyssä EU:n valtion- tai hallitusten päämiesten epävirallisessa kokouksessa, jossa keskityttiin erityisesti tulevaan monivuotiseen rahoituskehukseen vuosiksi 2028–2034 puolustus-, energia- ja laajempien geopolittisten menotarpeiden vuoksi.¹⁴ Euroopan parlamentti esitti 28. huhtikuuta 2026 kantansa jäsenvaltioiden kanssa käytäviin neuvotteluihin monivuotisesta rahoituskehuksesta 2028–2034. Tavoitteena on keskittyä puolustukseen ja kilpailukykyyn uusina painopisteinä samalla kun koheesio- ja maatalousrahoitus on turvattava.¹⁵

Vaalit

Useat vuoden 2026 ensimmäisinä kuukausina pidetyt kansalliset vaalit edistivät Euroopan unionin poliittisen toimintaympäristön muokkaamista kenttätyökaudella.

Portugalissa presidentinvaalien toinen kierros pidettiin 8. helmikuuta 2026, jolloin valittiin António José Seguro, joka sai 66,83 prosenttia äänistä, kun taas André Ventura sai 33,17 prosenttia äänistä. Äänestysprosentti nousi 50 prosenttiin.¹⁶ Kyseessä oli Portugalin ensimmäinen presidentinvaali neljäänkymmeneen vuoteen.

Sloveniassa 22. maaliskuuta 2026 pidetyt parlamenttivaalit johtivat siihen, että vakiintunut pääministeri Robert Golob's Freedom Movement (Svoboda, Renew) sai 28,66 prosenttia äänistä ja 29 paikkaa eli hieman ennen Janez Janšan johtamaa Slovenian demokraattista puoluetta (SDS, EPP), joka sai 27,88 prosenttia äänistä ja 28 paikkaa. Kumpikaan puolue ei saavuttanut ehdottoman enemmistön edellyttämää 46 paikkaa, joten koalitioneuvottelut aloitettiin. Äänestysprosentti oli 70,25.¹⁷

Tanskassa 24. maaliskuuta 2026 pidetyt parlamenttivaalit johtivat siihen, että pääministeri Mette Frederiksenin sosiaalidemokraatit (SD, S&D) saivat 21,9 prosenttia äänistä ja 38 paikkaa,¹⁸ kun vuoden 2022 vaaleissa heitä oli 50. Vasemmanpuoleinen, 84-paikkainen, tai oikeanpuoleinen, 77-paikkainen, ei varmistanut 90-paikkoja, joita 179-paikkaisen Folketingin enemmistö tarvitsi. Sentrysten maltillisten (Renew), joilla on 14 paikkaa, odotettiin olevan ratkaisevassa roolissa myöhemmissä hallituksen muodostamisneuvotteluissa.

Unkarissa 12. huhtikuuta 2026 pidetyt parlamenttivaalit johtivat maanvyörymävoittoon Péter Magyarin (PPE) johtamalle Tisza-puolueelle, joka sai 53,18 prosenttia äänistä ja 141 paikkaa 199-paikkaisessa kansalliskokouksessa ja sai siten kahden kolmasosan perustuslaillisen enemmistön. Vakiintunut pääministeri Viktor Orbánin Fidesz–KDNP -liittouma (Patriots) kukistettiin 16 vuoden vallassaolon jälkeen, ja se sai 38,61 prosenttia äänistä ja 52 paikkaa. Äänestysprosentti oli ennätykselliset 78,99 prosenttia, mikä on korkein taso Unkarissa sitten demokratiaan siirtymisen.¹⁹

¹³ [Eurooppa-neuvosto, tärkeimmät tulokset, 19.3.2026](#)

¹⁴ [Valtion- tai hallitusten päämiesten epävirallinen kokous 23.–24. huhtikuuta 2026, Eurooppa-neuvosto](#)

¹⁵ [EU:n pitkän aikavälin talousarvio: vastata kansalaisten odotuksiin ja suuriin haasteisiin, Euroopan parlamentti, 28. huhtikuuta 2026](#)

¹⁶ https://www.eleicoes.mai.gov.pt/presidenciais2026_2S/resultados/globais

¹⁷ <https://volitve.dvk-rs.si/dz2026/#/rezultati>

¹⁸ <https://www.thedanishparliament.dk/news/2026/03/results-of-the-danish-general-election-2026>

¹⁹ <https://vtr.valasztas.hu/ogy2026>

Bulgariassa 19. huhtikuuta 2026 pidetyt ennenaikaiset parlamenttivaalit johtivat ratkaisevaan voittoon Rumen Radevin johtamalle vasta perustetulle Progressive Bulgaria -allianssille, joka sai 44,59 prosenttia äänistä ja noin 131 paikkaa 240-paikkaisessa kansalliskokouksessa, mikä saavutti suoran enemmistön. Boyko Borisovin johtama GERB–SDS-allianssi (EPP) ja PP–DB (Renew) seurasivat perässä huomattavan kaukana ja saivat 13,39 prosenttia ja 12,62 prosenttia äänistä.²⁰ Äänestysprosentti oli 50,7 prosenttia, ja tulos oli Bulgarian ensimmäinen yhden puolueen enemmistö sitten vuoden 1997, mikä lopetti pitkään jatkuneen poliittisen epävakauden.

Italiassa järjestettiin perustuslakia koskeva kansanäänestys oikeuslaitoksen uudistamisesta 22. ja 23. maaliskuuta 2026. Äänestäjiä pyydettiin hyväksymään perustuslaki, jolla tarkistetaan oikeuslaitoksen organisaatioon liittyviä näkökohtia. Ehdotus hylättiin, sillä 53,75 prosenttia äänestäjistä äänesti sitä vastaan ja 46,25 prosenttia kannatti sitä.²¹

20 <https://results.cik.bg/pe202604/rezultati/index.html>

21 <https://elezioni.interno.gov.it/risultati/20260322/referendum/scrutini/italia/01081010140>

1 OMINAISUUDET JA TUTKIMUS TULEVAISUUDEST A

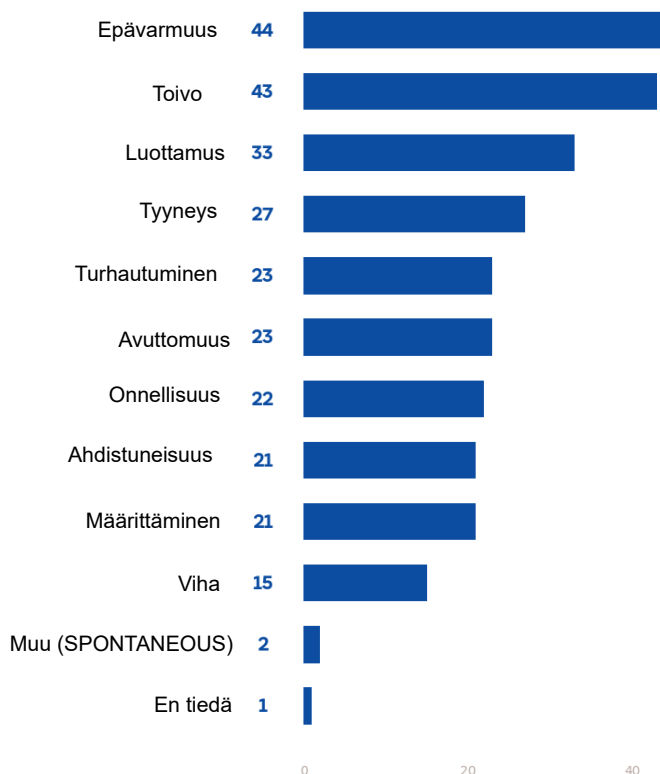
1. OMINAISUUDET JA TUTKIMUS TULEVAISUUDESTA

Tässä luvussa tarkastellaan eurooppalaisten käsityksiä nykytilanteesta sekä heidän tulevaisuudennäkymiään ja kootaan yhteen näkemyksiä heidän emotionaalisesta tilastaan ja odotuksistaan henkilökohtaisella, kansallisella, eurooppalaisella ja maailmanlaajuisella tasolla. Se alkaa analysoimalla tunteita, jotka parhaiten kuvaavat eurooppalaisten nykyistä emotionaalista tilaa, ja tarjoaa kontekstikehyksen, jonka avulla voidaan ymmärtää, miten kansalaiset suhtautuvat tulevaan kehitykseen.

Emotionaalinen tila

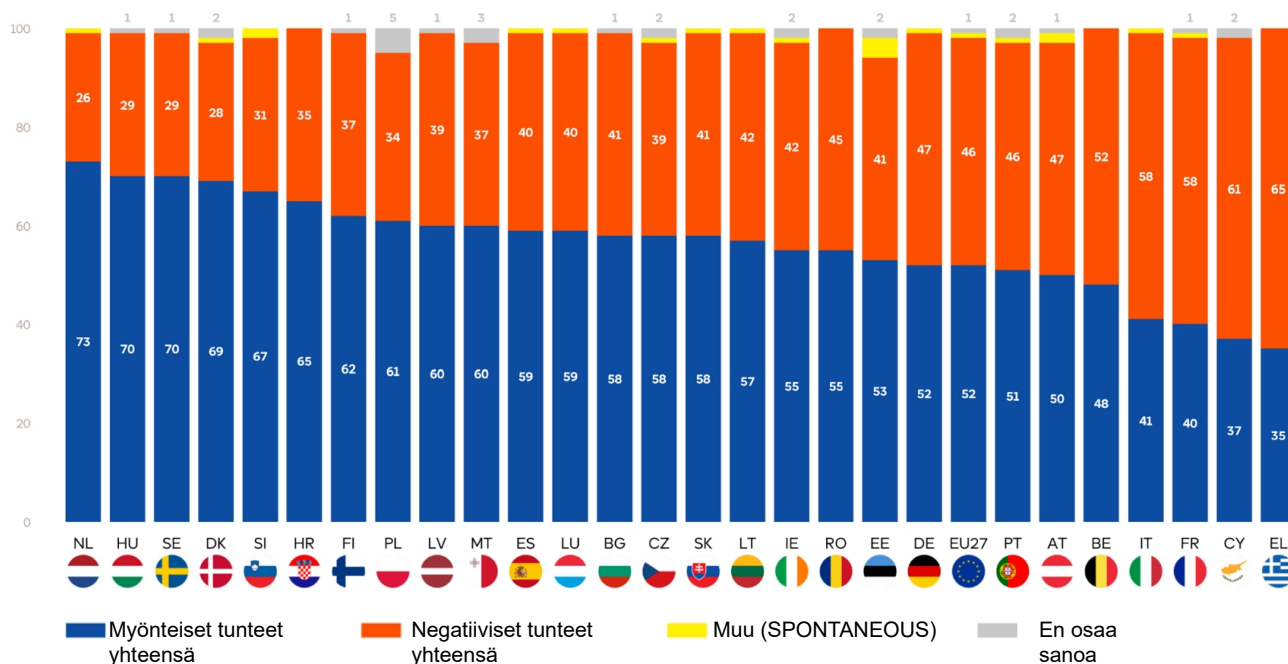
EU:n tasolla eurooppalaisten emotionaalinen tila kuvastaa sekä myönteisten että kielteisten tunteiden yhdistelmää. Epävarmuus nousee esiin useimmin mainittuna tunteena (44 prosenttia), jota seuraa läheisesti toivo (43 prosenttia), mikä osoittaa, että eurooppalaisilla on samanaikaisesti epäilyksiä ja odotuksia. Huomattava osa vastaajista ilmaisee myös luottamuksensa (33 %) ja tyyneytensä (27 %), mikä viittaa siihen, että vallitsevista epävarmuustekijöistä huolimatta huomattava osa vastaajista säilyttää vakauden ja luottamuksen tunteen. Samaan aikaan myös turhautumisen (23 prosenttia), avuttomuuden (23 prosenttia) ja ahdistuksen (21 prosenttia) kaltaisista tunteista raportoidaan laajalti, kun taas onnellisuus (22 prosenttia) ja päättäväisyys (21 prosenttia) viittaavat siihen, että eurooppalaisilla on samanaikaisesti selviytymiskykyä ja myönteisempiä näkemyksiä. Kaiken kaikkiaan nämä tulokset korostavat monimutkaista ja sekavaa emotionaalista maisemaa, jossa positiiviset ja negatiiviset tunteet ovat rinnakkain.

QA6ab Mitkä tunteet kuvaavat parhaiten nykyistä tunnetilaasi? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 4 VASTAUS) (%)

Epävarmuus on kaikissa jäsenvaltioissa suurin tunne kahdeksassa maassa, joskin sen voimakkuus vaihtelee huomattavasti. Eniten vastaajia on Kreikassa (59 %), Kyproksessa ja Italiassa (molemmissa 56 %) ja Ranskassa (53 %), joissa yli puolet vastaajista mainitsee tämän tunteen. Toivo on yleisin tunne 17 jäsenvaltiossa. Se on erityisen korkealla tasolla Unkarissa (57 %), Tanskassa (55 %), Suomessa ja Kroatiassa (molemmissa 51 %), mikä viittaa siihen, että näissä maissa on suhteellisen paljon myönteisiä odotuksia. Luottamus on huomattavasti suurempaa esimerkiksi Tanskassa (47 %), Alankomaissa (46 %), Luxemburgissa ja Portugalissa (molemmat 43 %). Serenityssä on myös huomattavaa vaihtelua, sillä yli puolet vastaajista valitsi tämän tunteen Ruotsissa (55 %) ja Alankomaissa (51 %).

QA6a Mitkä tunteet kuvaavat parhaiten nykyistä tunnetilaasi? Ensinnäkin? (%)

Yhdessä nämä havainnot viittaavat siihen, että eurooppalaiset navigoivat ympäristössään, jolle on ominaista sekä optimismi että huoli. Tämä emotionaalinen tausta vaikuttaa todennäköisesti siihen, miten kansalaiset näkevät tulevan kehityksen ja tulkitsevat meneillään olevia haasteita.

Eurooppalaisten emotionaalinen tila vaihtelee sosiodemografisten ryhmien välillä, vaikka jotkin mallit ovat selvempiä kuin toiset.

Sukupuolten väliset erot ovat suhteellisen pieniä, mikä viittaa pitkälti samanlaisiin tunneprofiileihin miehillä ja naisilla. Joitakin muunnelmia voidaan kuitenkin havaita. Naiset ilmoittavat hieman miehiä todennäköisemmin toivosta (45 % vs. 42 %), avuttomuudesta (25 % vs. 21 %) sekä ahdistuksesta (24 % vs. 19 %), mikä viittaa hieman suurempaan ennakointiin ja huoleen. Sen sijaan miehet mainitsevat marginaalisesti todennäköisemmin tyyneyden (29 % vs. 25 %) ja päättäväisyyden (22 % vs. 19 %). Kaiken kaikkiaan nämä havainnot osoittavat, että vaikka sukupuolten välillä on eroja, ne ovat edelleen maltillisia.

Ikää tarkasteltaessa syntyy selkeämpiä eroja. Nuoremmilla vastaajilla on taipumus näyttää positiivisempaa emotionaalista profiilia, kun taas negatiiviset tunteet tulevat yleisemmiksi iän myötä. 15–24-vuotiaista erityisen yleisiä ovat toivo (48 % vs. 41–44 % muiden ikäryhmien keskuudessa) ja luottamus (40 % vs. 29–36 %) sekä suhteellisen suuri onnellisuus (32 % vs. 17–26 %) ja päättäväisyys (27 % vs. 17–24 %), mikä viittaa optimistisempaan lähtötasoon. Samaan aikaan tämä ryhmä raportoi verrattain alhaisesta epävarmuudesta (36 % vs. 48 % 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista), turhautumisesta (17 % vs. 27 % 40–54-vuotiaista), avuttomuudesta (15 % vs. 27 % 55+-vuotiaista), ahdistuksesta (15 % vs. 24 % 55+-vuotiaista) ja vihasta (6 % vs. 18 % 40–54-vuotiaista).

Erot koulutustason mukaan ovat olemassa, mutta suhteellisen maltillisia. Vastaajat, joilla on korkeampi koulutustaso, ilmaisevat todennäköisemmin myönteisiä ja tulevaisuuteen suuntautuvia tunteita, kuten luottamusta (37 % vs. 31–33 %), tyyneyttä (31 % vs. 24–26 %), onnellisuutta (25 % vs. 19–21 %) ja päättäväisyyttä (24 % vs. 17–21 %), verrattuna vastaajiin, joilla on alhaisempi koulutustaso.

Erityisen vahva suhde syntyy, kun tarkastellaan vastaajien taloudellista tilannetta. Ne, jotka ilmoittavat, että heillä on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, ilmaisevat huomattavasti todennäköisemmin negatiivisia tunteita. Tässä ryhmässä epävarmuus on 57 prosenttia (verrattuna 41 prosenttiin niistä, joilla ei ole koskaan ollut vaikeuksia), kun taas turhautuminen (36 % vs. 21 %), avuttomuus (29 % vs. 20 %), ahdistus (33 % vs. 18 %) ja viha (25 % vs. 13 %) ovat myös huomattavasti keskimääräistä suurempia.

Attitudinaaliset tekijät osoittavat joitakin vahvimista yhteyksistä emotionaaliseen tilaan. Vastaajat, joilla on myönteinen kuva Euroopan unionista, ilmaisevat huomattavasti todennäköisemmin myönteisiä tunteita, kuten toivoa (53 % vs. 23 % niistä, joilla on kielteinen kuva), luottamusta (43 % vs. 13 %), tyyneyttä (32 % vs. 15 %) ja onnellisuutta (27 % vs. 11 %). Negatiiviset tunteet ovat sitä vastoin paljon yleisempiä niiden joukossa, joilla on kielteinen kuva EU:sta: epävarmuus on 58 prosenttia vs. 38 prosenttia, kun taas turhautuminen (43 prosenttia vs. 17 prosenttia), avuttomuus (35 prosenttia vs. 17 prosenttia), viha (35 prosenttia vs. 9 prosenttia) ja ahdistus (31 prosenttia vs. 16 prosenttia) ovat kaikki huomattavasti suurempia kuin niillä, joilla on myönteinen kuva EU:sta.

QA6ab Mitkä tunteet kuvaavat parhaiten nykyistä emotionaalista tilaasi? ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 4 VASTAUS) (%)

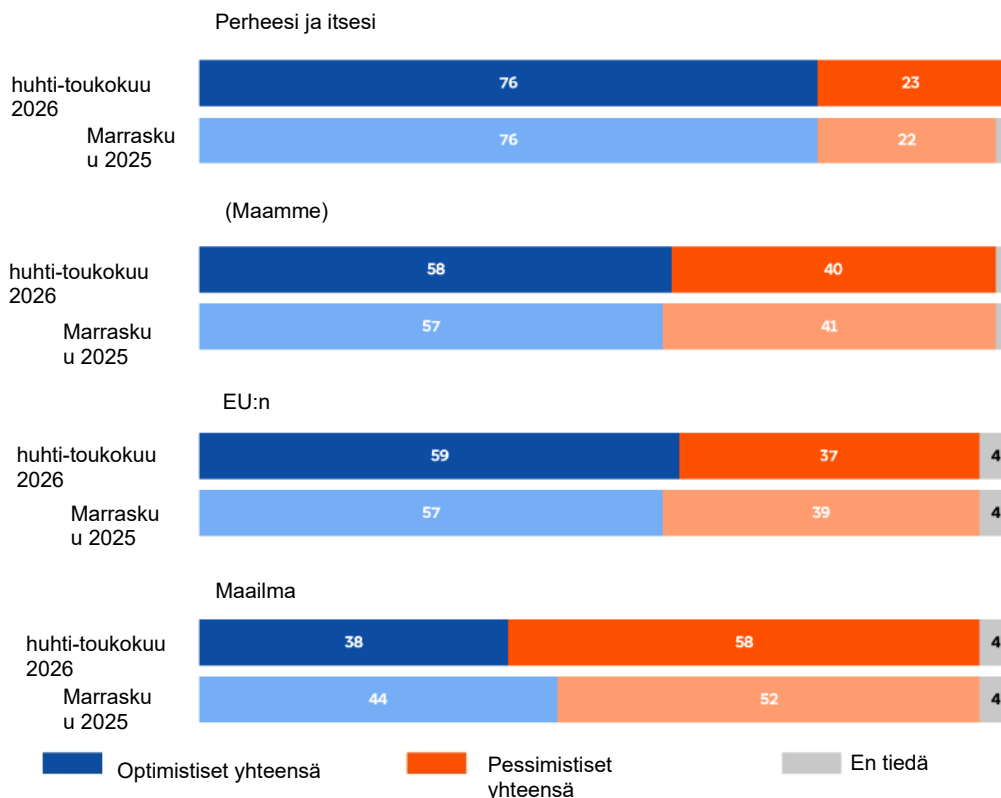
	Epävarmuus	Toivo	Luottamus	Tyyneys	Turhautuminen	Avuttomuus	Määrittäminen	Ahdistuneisuus	Viha	Muu (SPONTANEOUS)	En tiedä	
EU27	44	43	33	27	23	23		21	21	15	2	1
Sukupuoli												
Mies	43	42	34	29	23	21		22	19	16	2	1
Nainen	45	45	33	25	23	25		19	24	14	2	1
Ikä												
15- 24	36	48	40	31	17	15		27	15	6	1	1
25—39	40	44	36	29	22	18		24	19	13	2	1
40-54	46	41	34	25	27	24		21	22	18	2	1
>=55	48	43	29	26	24	27		17	24	17	2	1
Koulutustaso												
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	45	43	33	24	23	25		17	23	19	2	1
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	45	43	31	26	24	23		21	23	15	2	1
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	43	45	37	31	23	21		24	18	13	2	1
Sosio-ammattilinen luokka												
Itsenäiset ammatinharjoittajat	44	40	34	28	24	20		26	23	16	2	1
Johtajat	41	46	38	30	21	20		26	16	14	3	0
Muut valkoiset kaulukset	42	46	36	28	22	20		23	21	13	2	1
Manuaaliset työntekijät	44	41	33	27	24	24		21	22	17	1	1
Talohenkilöt	43	43	33	23	23	25		17	24	18	2	1
Työttömät	49	43	28	21	29	25		19	26	17	1	0
Eläkkeellä	49	43	28	26	24	28		14	26	17	2	1
Opiskelijat	39	48	40	30	20	16		26	15	7	1	1
Vaikeudet maksaa laskuja												
Suurimman osan ajasta	57	31	22	15	36	29				25	1	1
Ajoittain	49	40	29	21	27	29		19	29	19	1	1
Melkein koskaan / ei koskaan	41	46	36	30	21	20		22	18	13	2	1
Subjektiiivinen kaupungistuminen												
Maaseutualue tai kylä	43	42	34	29	22	22		20	20	15	2	1
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	45	44	32	26	22	24		21	23	15	2	1
Suuri kaupunki	45	44	34	26	27	23		21	21	14	2	1
Kuva EU:sta												
Myönteinen	38	53	43	32	17	17		25	16	9	2	0
Neutraali	47	40	28	25	23	26		18	25	14	2	1
Negatiivinen	58	23	13	15	43	35		13	31	35	2	1
Tyytyväisyys elämänlaatuun												
Tyytyväinen	41	46	37	30	20	20		22	18	13	2	1
Ei tyytyväinen	61	30	16	12	39	36		14	37	26	1	1

Tulevaisuudennäkymät

Tätä taustaa vasten analyysissa tarkastellaan eurooppalaisten tulevaisuudennäkymiä. Kaiken kaikkiaan optimismi on edelleen voimakkainta henkilökohtaisella tasolla ja heikkenee, kun vastaajat tarkastelevat laajempia olosuhteita, ja luottamus antaa vähitellen tilaa varovaisemmille käsityksille siirryttäessä henkilökohtaisista olosuhteista kansallisiin, eurooppalaisiin ja lopulta maailmanlaajuisiin näkökulmiin. Tämä malli kuvastaa selkeää ristiriitaa suhteellisen vakaiden henkilökohtaisten näkemysten ja epävarmempien kansainvälistä ympäristöä koskevien näkemysten välillä. Tämä ero vaikuttaa todennäköisesti kansalaisten prioriteetteihin, hallintoa koskeviin asenteisiin ja odotuksiin, jotka koskevat yhteistyötä eri tasoilla.

Eri puolilla Euroopan unionia optimismi tulevaisuutta kohtaan vaihtelee edelleen huomattavasti tarkasteltavasta tasosta riippuen. Luottamus on suurinta henkilökohtaisella tasolla, sillä 76 prosenttia vastaajista ilmaisi optimismia omaa ja perheensä tulevaisuutta kohtaan. Osuus on pysynyt muuttumattomana marraskuuhun 2025 verrattuna. Optimismi on huomattavasti heikompaa, kun vastaajat arvioivat laajempia konteksteja. Noin kuusi kymmenestä eurooppalaisesta suhtautuu optimistisesti maansa (58 %, +1 prosenttiyksikköä) ja Euroopan unionin (59 %, +2 prosenttiyksikköä) tulevaisuuteen, mikä viittaa suhteelliseen vakauteen verrattuna marraskuussa 2025 tehtyyn edelliseen tutkimukseen. Näkemykset ovat kuitenkin huomattavasti varovaisempia, kun siirrytään globaalille tasolle. Vain 38 prosenttia vastaajista ilmoitti olevansa optimistisia maailman tulevaisuuden suhteen, mikä merkitsee huomattavaa kuuden prosenttiyksikön laskua marraskuusta 2025 lähtien, kun taas 58 prosenttia ilmaisi pessimismisiä (+6 prosenttiyksikköä).

QA12 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? (EU27) (%)

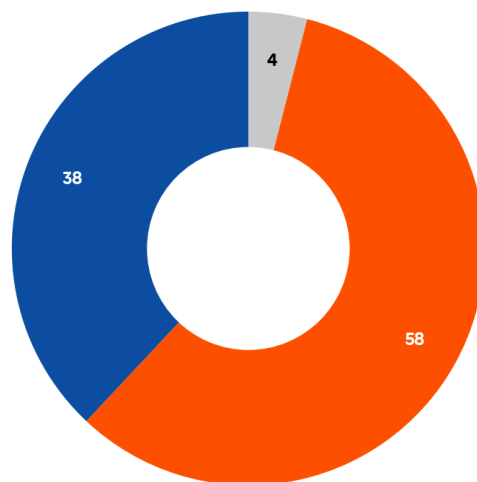

Maailman tulevaisuutta koskevan pessimismin sitkeys ja vahvistuminen viittaavat siihen, että globaalit epävarmuustekijät ja haasteet painavat edelleen voimakkaasti yleistä mielipidettä. Tämä heikkeneminen maailmanlaajuisesti on ristiriidassa henkilökohtaisten näkymien sekä kansallisten ja Euroopan tason näkymien suhteellisen vakauden kanssa. Tällainen suuntaus osoittaa, että vaikka eurooppalaiset luottavat edelleen välittömiin olosuhteisiinsa ja jossain määrin kansallisiin ja eurooppalaisiin kehyksiin, he ovat yhä enemmän huolissaan kansainvälisestä kehityksestä. Nämä huolenaiheet todennäköisesti muokkaavat laajempia käsityksiä ja vaikuttavat siihen, miten kansalaiset priorisoivat kysymyksiä ja miten he arvioivat toimielinten, myös Euroopan unionin, roolia maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaamisessa.

Näkymät maailman tulevaisuudesta

Kansalaisten käsityksille maailman tulevaisuudesta on ominaista pessimismin selkeä valta-asema, mikä kuvastaa kansalaisten tällä hetkellä kohtaamien maailmanlaajuisen haasteiden kasautumista. Kaikkialla Euroopan unionissa vastaajat suhtautuvat maailman tulevaisuuteen vähemmän optimistisesti kuin millään muulla tasolla.

QA12.4 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? Maailma (EU27) (%)

Optimistiset yhteensä ▼ 6

Pessimistiset yhteensä ▲ 6

En tiedä =

▲▼ (huhti-/toukokuu 2026 – marraskuu 2025)

■ "Optimistinen" yhteensä

■ "Pessimistinen" yhteensä

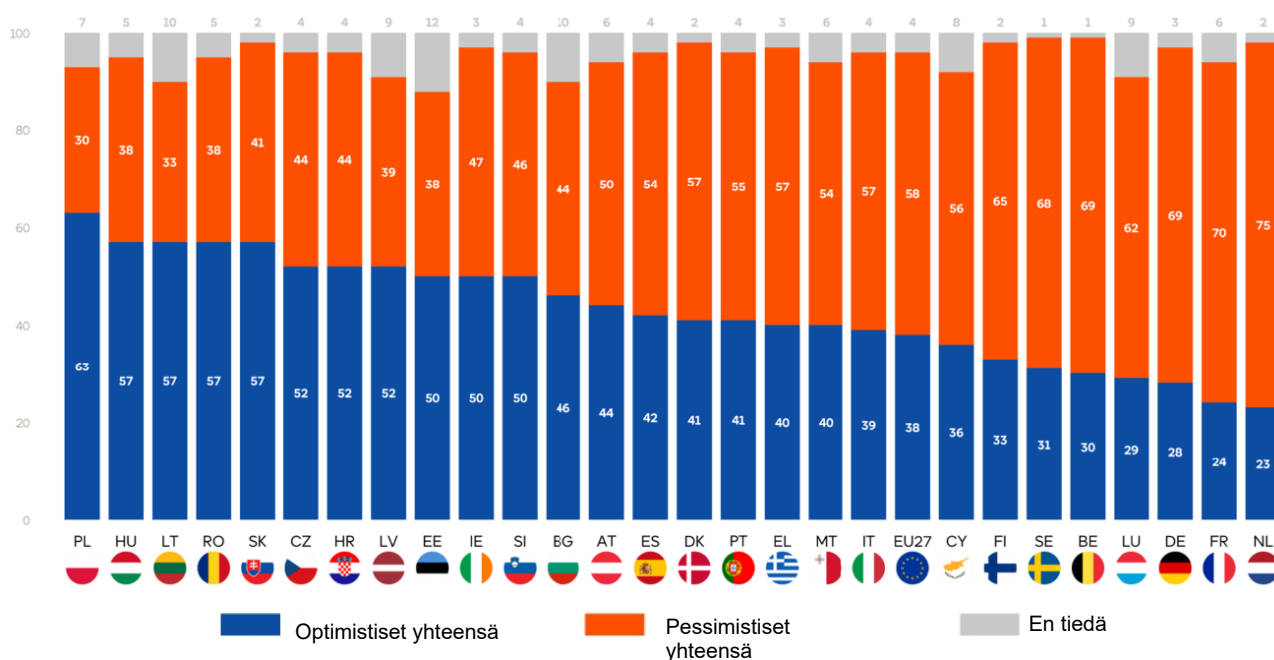
■ Don't know (Tiedä)

EU:n tasolla alle neljä kymmenestä vastaajasta (38 prosenttia) suhtautuu optimistisesti maailman tulevaisuuteen, mikä merkitsee huomattavaa kuuden prosenttiyksikön laskua edelliseen kyselyyn verrattuna. Tämä optimismi on edelleen intensiivistä, ja vain pieni osa kuvailee itseään hyvin optimistiseksi (5 %). Sitä vastoin huomattava enemmistö eurooppalaisista (58 %) ilmoittaa olevansa pessimistisiä maailman tulevaisuuden suhteen, mikä merkitsee kuuden prosenttiyksikön lisäystä marraskuuhun 2025 verrattuna, mukaan lukien huomattava osuus, joka ilmaisee voimakasta pessimismisiä (15 %, +4 prosenttiyksikköä).

Jäsenvaltioiden käsitykset maailman tulevaisuudesta vaihtelevat huomattavasti, mikä paljastaa huomattavia eroja sekä optimismin että pessimismin tasossa. Yleisesti ottaen vähintään puolet vastaajista on optimistisia 11 jäsenvaltiossa. Eniten optimismia havaittiin Puolassa (63 %) ja sen jälkeen Unkarissa, Liettuassa, Slovakiassa ja Romaniassa (kaikki 57 %), joissa selvä enemmistö vastaajista ilmaisi myönteiset näkymät.

Tällainen optimismi on kuitenkin edelleen kaukana laajalle levinneestä. Vähintään puolet vastaajista on pessimistisiä 15 jäsenvaltiossa. Eniten pessimismisiä maailman tulevaisuudesta on Alankomaissa (75 %), Ranskassa (70 %), Saksassa ja Belgiassa (molemmat 69 %). Näissä maissa pessimistiset arviot ylittävät selvästi optimismin ja korostavat, missä määrin huolet maailmanlaajuisesta kehityksestä muokkaavat yleistä mielipidettä.

QA12.4 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? Maailma (%)

Erot maailman tulevaisuutta koskevassa optimismissa ja pessimismissä näkyvät myös sosiodemografisissa ryhmissä, vaikka näiden mallien vahvuus vaihtelee ominaispiirteiden mukaan.

Sukupuolen osalta käsityksissä ei ole eroja. Miehet ja naiset ovat yhtä optimistisia (38 % molemmissa ryhmissä) ja pessimistisiä (58 % miehillä ja 57 % naisilla).

Ikä on eriyttävämpi tekijä. Nuoremmat vastaajat ovat yleensä optimistisempia, kun taas pessimismi kasvaa vähitellen iän myötä. Samat osuudet 15–24-vuotiaista ilmaisevat optimismia ja pessimismia (48 %). Optimismi kuitenkin heikkenee 25–39-vuotiaiden vastaajien keskuudessa (38 % vs. 58 % pessimistisiä) ja 40–54-vuotiaiden vastaajien keskuudessa (40 % vs. 56 %). Eniten negatiivisia näkymiä havaittiin 55-vuotiailla ja sitä vanhemmilla vastaajilla, joista vain 34 prosenttia oli optimistisia ja selvä enemmistö (61 %) ilmoitti pessimismistä.

Erot koulutustason mukaan ovat olemassa, mutta suhteellisen maltillisia. Keskitason koulutuksen saaneet vastaajat ovat optimistisimpia (41 %), kun taas alhaisen koulutustason omaavat vastaajat ilmoittivat optimismin olevan heikompaa (34 %) ja pessimismin olevan korkeampaa (60 %). Korkeasti koulutetuista vastaajista optimismi on 38 prosenttia ja pessimismi 59 prosenttia, mikä viittaa siihen, että vaikka koulutukseen liittyy jonkin verran vaihtelua, pääasiassa varovaiset näkymät vallitsevat kaikissa koulutusryhmissä.

Erityisen vahva suhde on havaittavissa, kun tarkastellaan vastaajien taloudellista tilannetta. Suurimman osan ajasta taloudellisissa vaikeuksissa olevat ovat huomattavasti pessimistisempiä: vain 26 prosenttia ilmaisee optimismia ja 70 prosenttia pessimismia. Tämä on ristiriidassa vastaajien kanssa, jotka eivät juuri koskaan tai koskaan kohtaa tällaisia vaikeuksia, joista optimismi nousee 39 prosenttiin ja pessimismi laskee 56 prosenttiin. Satunnaisissa taloudellisissa vaikeuksissa olevat vastaajat sijoittuvat näiden ryhmien välillä (37 prosenttia optimistisia ja 59 prosenttia pessimistisiä). Nämä havainnot korostavat vahvaa yhteyttä taloudellisen haavoittuvuuden ja maailmantalouden kehitystä koskevien kielteisten odotusten välillä.

Myös käsitykset maailman tulevaisuudesta liittyvät läheisesti vastaajien mielikuvaan Euroopan unionista. Vastaajat, joilla on myönteinen kuva Euroopan unionista, esittivät tasapainoisia näkemyksiä, joista 49 prosenttia ilmaisi optimismia ja 48 prosenttia pessimismia. Sitä vastoin niiden vastaajien keskuudessa, joilla on kielteinen kuva EU:sta, optimismi laskee jyrkästi 17 prosenttiin, kun taas 79 prosenttia ilmoittaa pessimismistä, mikä viittaa erittäin kielteisiin näkymiin. Ne, joilla on neutraali kuva, kuuluvat näiden ryhmien välillä (34% optimistinen vs. 60% pessimistinen). Tämä malli osoittaa vahvan yhteyden EU:ta koskevien asenteiden ja maailmannäkymiä koskevien näkemysten välillä.

QA12.4 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? Maailma (% - EU)

	"Optimistinen" yhteensä	"Pessimistinen" yhteensä	En tiedä
EU27	38	58	4
Sukupuoli			
Mies	38	58	4
Nainen	38	57	5
Ikä			
15- 24	48	48	4
25—39	38	58	4
40-54	40	56	4
>=55	34	61	5
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	34	60	6
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	41	55	4
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	38	59	3
Sosio-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	43	54	3
Johtajat	40	57	3
Muut valkoiset kaulukset	40	56	4
Manuaaliset työntekijät	40	55	5
Talohenkilöt	39	57	4
Työttömät	32	63	5
Eläkkeellä	32	63	5
Opiskelijat	46	51	3
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	26	70	4
Ajoittain	37	59	4
Melkein koskaan / ei koskaan	39	56	5
Subjektiiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	38	57	5
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	36	60	4
Suuri kaupunki	42	55	3
Kuva EU:sta			
Myönteinen	49	48	3
Neutraali	34	60	6
Negatiivinen	17	79	4
Tyytyväisyys elämänlaatuun			
Tyytyväinen	42	54	4
Ei tyytyväinen	22	73	5

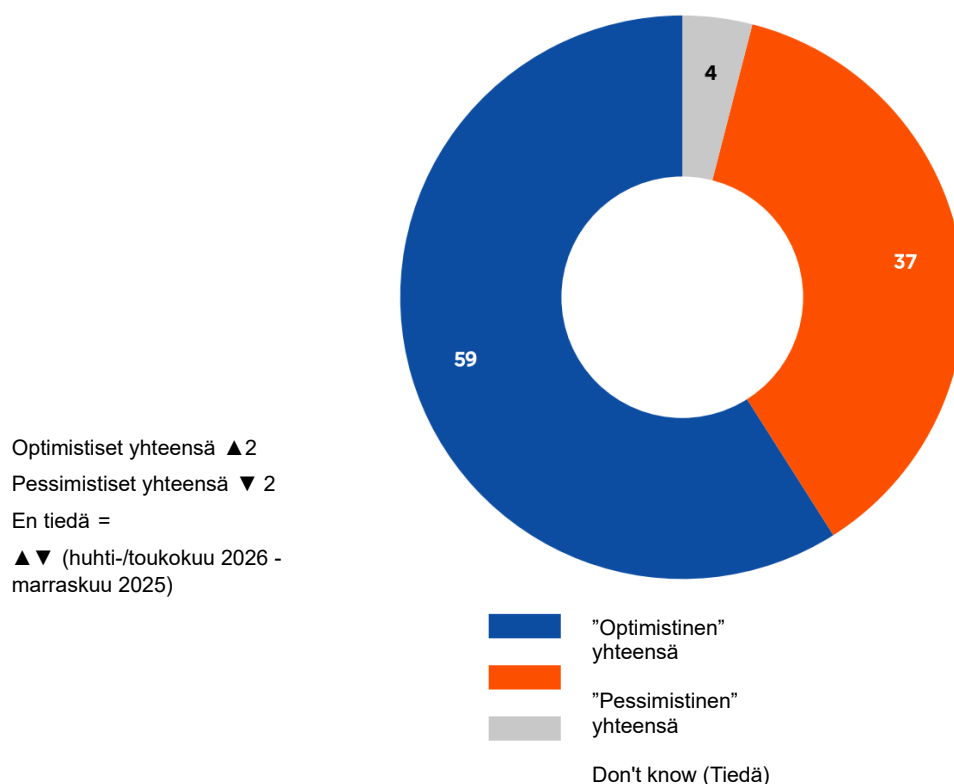
Katsaus Euroopan unionin tulevaisuuteen

Verrattuna näkemyksiinsä maailmanlaajuisesta kehityksestä eurooppalaiset suhtautuvat myönteisemmin Euroopan unionin tulevaisuuteen.

EU:n tasolla selvä enemmistö vastaajista (59 %) on optimistisia Euroopan unionin tulevaisuuden suhteen, mikä merkitsee suhteellista vakautta verrattuna edelliseen aaltoon marraskuussa 2025. Tässä ryhmässä useimmat pitävät itseään melko optimistisinä (51 %), kun taas pienempi osuus on hyvin optimistinen (8 %). Sitä vastoin 37 prosenttia eurooppalaisista ilmaisee pessimismiiä EU:n tulevaisuudesta, mukaan lukien sekä oikeudenmukaiset että hyvin pessimistiset näkemykset, kun taas pieni vähemmistö (4 prosenttia) sanoo, että he eivät tiedä.

Marraskuuhun 2025 verrattuna käsitykset Euroopan unionin tulevaisuudesta ovat pysyneet suhteellisen vakaina. Optimismi on kasvanut kaksi prosenttiyksikköä (57 %:sta 59 %:iin), kun taas pessimismi on laskenut kaksi prosenttiyksikköä (39 %:sta 37 %:iin). Nämä vähäiset vaihtelut osoittavat, että näkemykset eivät ole muuttuneet merkittävästi tarkastelujakson aikana. Kaiken kaikkiaan tämä viittaa siihen, että huolimatta laajemmasta toimintaympäristöstä, jolle on ominaista epävarmuus erityisesti maailman tulevaisuudesta, eurooppalaisten luottamus Euroopan unioniin pysyy vakaana eikä mieliala ole merkittävästi muuttunut.

QA12.3Oletko hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? - EU (EU27) (%)

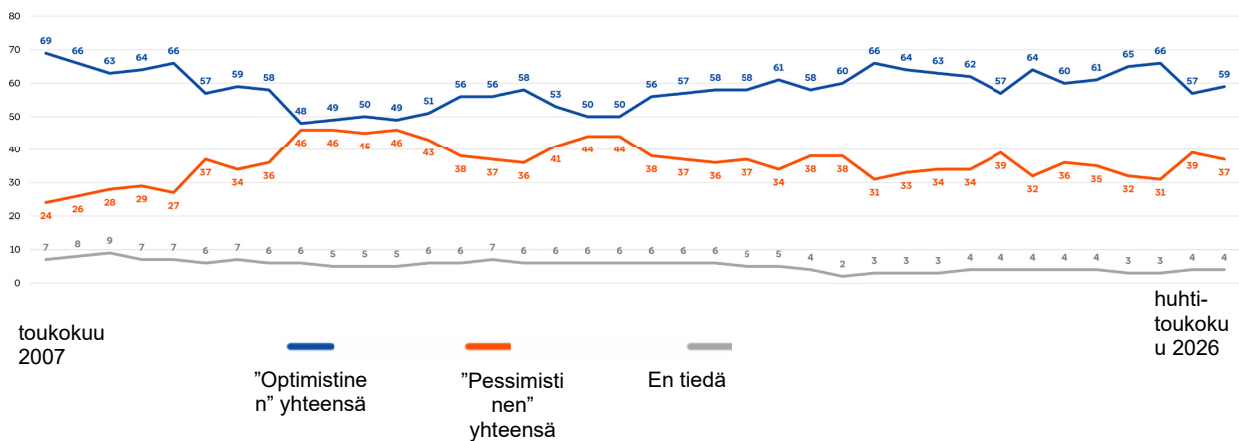

Kun tarkastellaan pidemmän aikavälin suuntausta vuosina 2007–2026, optimismin viimeaikaista kehitystä tarkastellaan laajemmasta historiallisesta näkökulmasta. Toukokuun 2025 ja marraskuun 2025 välisenä aikana havaitun laskun jälkeen viimeisimmät tulokset osoittavat, että optimismi on suhteellisen vakaata ja saavuttaa nyt 59 prosentin tason huhti-toukokuussa 2026. Tämä taso on edelleen suurin piirtein sama kuin ennen covid-19-pandemiaa, jolloin optimismi vaihteli yleisesti vertailukelpoisella tasolla vuosina 2017–2019.

Pitkän aikavälin tiedot osoittavat myös, että aiempina ajanjaksoina on havaittu voimakkaampaa pessimismiä. Eniten vastaajia oli vuosina 2011–2013, jolloin jopa 46 prosenttia vastaajista ilmaisi kielteisen näkemyksensä Euroopan unionin tulevaisuudesta, mikä johtui lisääntyneestä taloudellisesta ja poliittisesta epävarmuudesta.

Tässä yhteydessä viimeaikainen kehitys on osa laajempaa suhdannevaihtelujen mallia, joka liittyy ulkoisiin häiriöihin, epävarmuuteen ja kansalaisten käsityksiin EU:n toiminnasta.

QA12.3 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? - EU (% - EU)

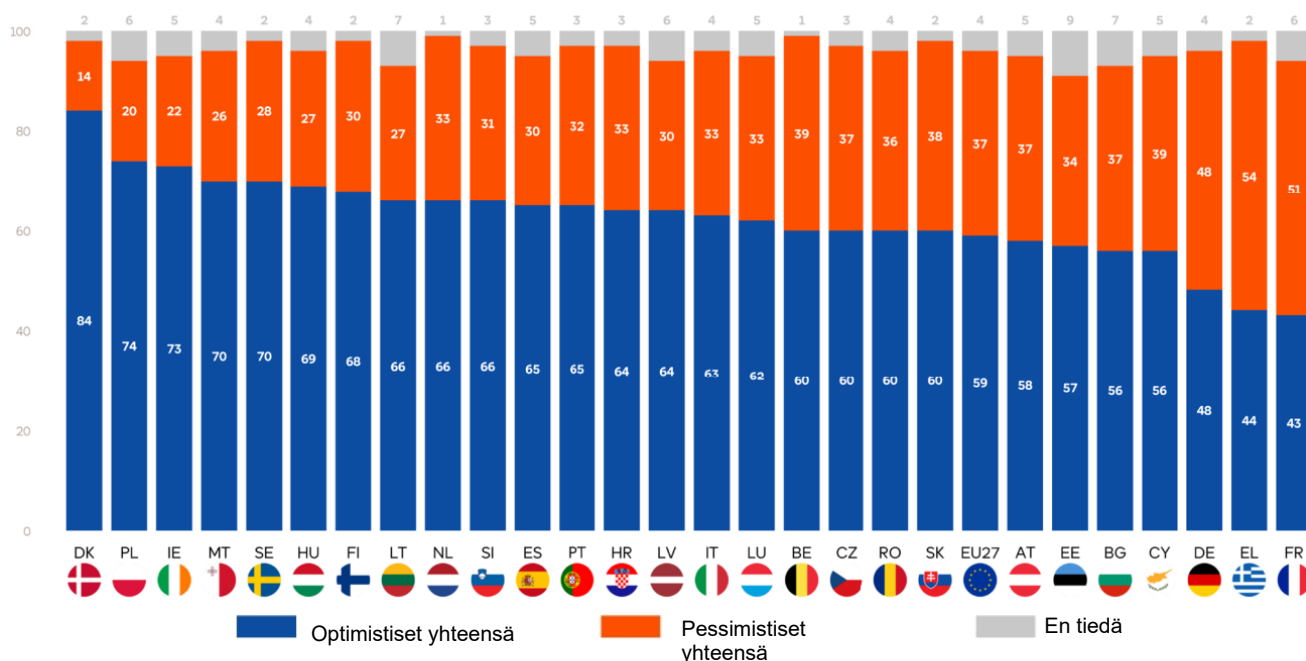

Optimismi Euroopan unionin tulevaisuudesta vaihtelee edelleen jäsenvaltioittain, ja myönteisten ja kielteisten näkemysten välillä on huomattavia eroja. Eniten optimismia havaittiin Tanskassa (84 %), Puolassa (74 %) ja Irlannissa (73 %), joissa selvä enemmistö vastaajista ilmaisi luottamuksensa EU:n tulevaisuuteen.

Optimismi ei kuitenkaan ole universaalia. Pessimistiset näkemykset ovat näkyvämpiä useissa jäsenvaltioissa. Alhaisimmat optimismitasot ovat Ranskassa (43 % optimistinen vs. 51 % pessimistinen), Kreikassa (44 % vs. 54 %) ja Saksassa (48 % vs. 48 %), joissa pessimismi joko selvästi ylittää optimismin tai on tasa-arvoinen.

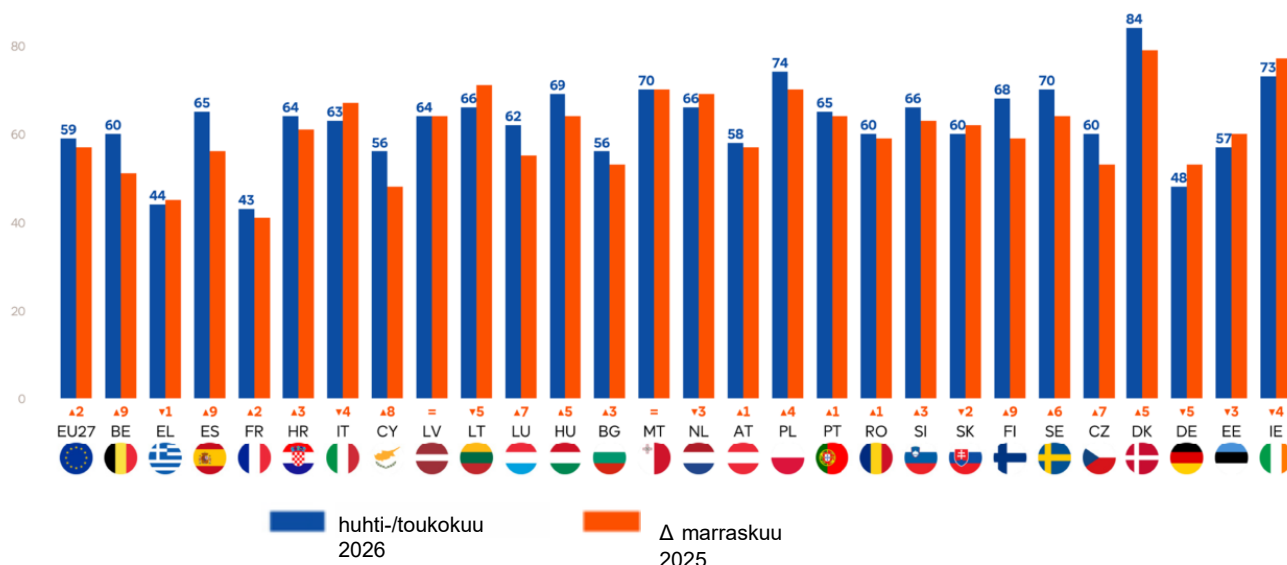
Nämä mallit tuovat esiin merkittäviä kansallisia eroja kansalaisten käsityksissä EU:n tulevaisuudennäkymistä. Vaikka monien jäsenvaltioiden luottamus on edelleen suhteellisen korkealla tasolla, toisten näkemykset ovat jakautuneempia tai kielteisempiä, mikä kuvastaa erilaisia kansallisia olosuhteita ja kokemuksia eri puolilla Euroopan unionia.

QA12.3 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? EU (%)

Marraskuusta 2025 lähtien optimismi on lisääntynyt eniten Belgiassa, Espanjassa ja Suomessa (+9 prosenttiyksikköä), Kyproksessa (+8 prosenttiyksikköä), Tšekissä ja Luxemburgissa (+7 prosenttiyksikköä), mikä osoittaa selvää siirtymistä myönteisempiin näkemyksiin näissä maissa. Vähenneminen on vähäisempää ja se on havaittavissa vain kahdeksassa jäsenvaltiossa, erityisesti Liettuassa ja Saksassa (-5 prosenttiyksikköä).

QA12.3 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? EU – "Optimistinen" yhteensä (%)

Erot Euroopan unionin tulevaisuutta koskevassa optimismissa ja pessimismissä ovat ilmeisiä eri sosiodemografisissa ryhmissä, vaikkakin näiden mallien vahvuus vaihtelee ominaispiirteiden mukaan.

Erot sukupuolen mukaan ovat minimaaliset. Miehillä ja naisilla on hyvin samankaltainen optimismi (58 % ja 59 %) ja pessimismi (38 % ja 36 %), mikä osoittaa, että sukupuolella ei ole merkittävää roolia EU:n tulevaisuutta koskevien näkemysten muovaamisessa.

Eri ikäryhmien välillä havaitaan selkeämpiä eroja, ja nuoremmat vastaajat ilmaisivat myönteisempiä näkemyksiä. 15–24-vuotiaista seitsemän kymmenestä vastaajasta (70 %) on optimistisia, kun taas vain 26 prosenttia ilmaisee pessimismistä, mikä edustaa selvästi myönteisimpiä näkymiä. Optimismi heikkenee tasaisesti iän myötä ja on 55-vuotiailla ja sitä vanhemmilla 54 prosenttia, joista pessimismi on vastaavasti suurempi (41 prosenttia). Tämä malli viittaa siihen, että luottamus EU:n tulevaisuuteen on vahvempi nuorempien sukupolvien keskuudessa, kun taas vanhemmat vastaajat omaksuvat varovaisemman kannan.

Erot koulutustason mukaan ovat myös ilmeisiä. Optimismi lisääntyy koulutustason noustessa 49 prosentista alhaisen koulutustason vastaajista 60 prosenttiin keskiasteen vastaajista ja 65 prosenttiin korkeasti koulutetuista, kun taas pessimismi noudattaa päinvastaista mallia. Vastaajat, joiden koulutustaso on matalampi, ilmaisevat todennäköisemmin pessimismisiä (44 prosenttia) ja vastaavat myös todennäköisemmin ”en tiedä” (7 prosenttia), mikä viittaa vähemmän määritellyyn tai epävarmempaan asemaan.

Vastaajien taloudellista tilannetta tarkasteltaessa havaitaan vahva suhde. Ne, jotka ilmoittavat vaikeuksista maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, ovat huomattavasti vähemmän optimistisia (40 %) ja todennäköisemmin ilmaisevat pessimismisiä (55 %). Vastaajat, jotka eivät juuri koskaan tai juuri koskaan kohtaa tällaisia vaikeuksia, ovat paljon myönteisempiä (62 % optimistisia ja 34 % pessimistisiä). Satunnaisissa vaikeuksissa olevien osuus on 52 prosenttia ja 43 prosenttia. Tämä malli korostaa taloudellisten olosuhteiden merkittävää vaikutusta EU:n tulevaisuutta koskeviin odotuksiin.

Attitudinaaliset muuttujat näyttävät vahvimmat kontrastit. Vastaajat, joilla on myönteinen kuva EU:sta, ovat ylivoimaisesti optimistisia: 81 prosenttia ilmaisi optimismia ja vain 17 prosenttia pessimismisiä, mikä tekee heistä ylivoimaisesti myönteisimmän ryhmän. Sitä vastoin niistä, joilla on kielteinen kuva EU:sta, vain 13 prosenttia ilmaisee optimismia, kun taas 83 prosenttia on pessimistisiä, mikä viittaa erittäin kielteisiin näkymiin. Neutraalin kuvan saaneet vastaajat sijoittuvat näiden ryhmien väliin (49 % optimistisia ja 45 % pessimistisiä). Tämä havainto korostaa sitä, että kansalaisten suhtautuminen EU:hun on keskeinen tekijä EU:n tulevaisuutta koskevien odotusten kannalta.

QA12.3 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? - EU (% - EU)

	"Optimistinen" yhteensä	"Pessimistinen" yhteensä	En tiedä
EU27	59	37	4
Sukupuoli			
Mies	58	38	4
Nainen	59	36	5
Ikä			
15- 24	70	26	4
25—39	61	36	3
40-54	59	38	3
>=55	54	41	5
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	49	44	7
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	60	36	4
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	65	32	3
Sosio-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	59	38	3
Johtajat	65	32	3
Muut valkoiset kaulukset	62	35	3
Manuaaliset työntekijät	57	39	4
Talohenkilöt	55	38	7
Työttömät	51	43	6
Eläkkeellä	53	42	5
Opiskelijat	69	27	4
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	40	55	5
Ajoittain	52	43	5
Melkein koskaan / ei koskaan	62	34	4
Subjekttiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	55	40	5
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	58	38	4
Suuri kaupunki	64	33	3
Kuva EU:sta			
Myönteinen	81	17	2
Neutraali	49	45	6
Negatiivinen	13	83	4
Tyytyväisyys elämänlaatuun			
Tyytyväinen	63	33	4
Ei tyytyväinen	34	61	5

Näkymät maan tulevaisuudesta

Käsitykset oman maan tulevaisuudesta ovat väliasemassa henkilökohtaisten odotusten ja Euroopan unionin ja maailman laajempien näkemysten välillä. Vaikka optimismi kansallisella tasolla on edelleen vähäisempää kuin henkilökohtaisella tasolla, se on kuitenkin selvästi vahvempi kuin käsitykset maailman tulevaisuudesta, mikä heijastaa varovaisempia mutta silti suhteellisen myönteisiä näkymiä.

EU:n tasolla suurin osa vastaajista (58 %) ilmaisi optimismia maansa tulevaisuudesta, mikä osoittaa vakautta edelliseen aaltoon verrattuna (+1 prosenttiyksikkö). Tässä ryhmässä useimmat pitävät itseään melko optimistisina (49 %, +1 prosenttiyksikköä), kun taas pienempi osuus on hyvin optimistinen (9 %, muuttumaton). Sitä vastoin 40 prosenttia eurooppalaisista ilmaisee pessimismia (-1 prosenttiyksikköä), kun taas hyvin pieni osa on edelleen päättämättä (2 prosenttia). Nämä tulokset vahvistavat maltillisen optimismin, jota jatkuva huoli lieventää.

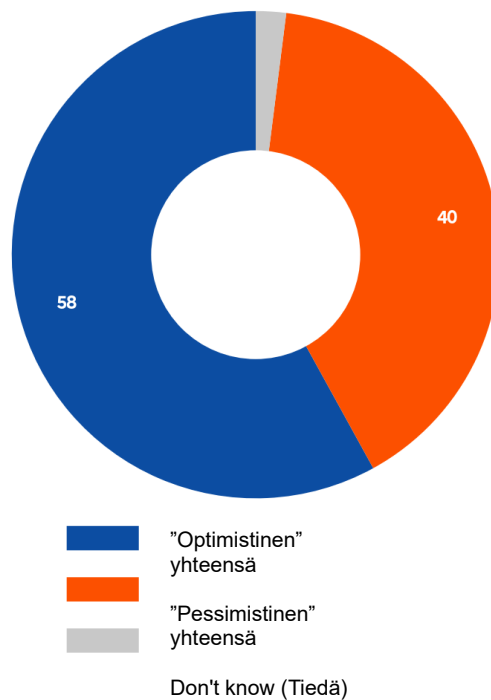
QA12.2 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? - (MAA) (EU27) (%)

Optimistiset yhteensä ▲ 1

Pessimistiset yhteensä ▼ 1

En tiedä =

Δ (huhtikuu/toukokuu 2026 – marraskuu 2025)

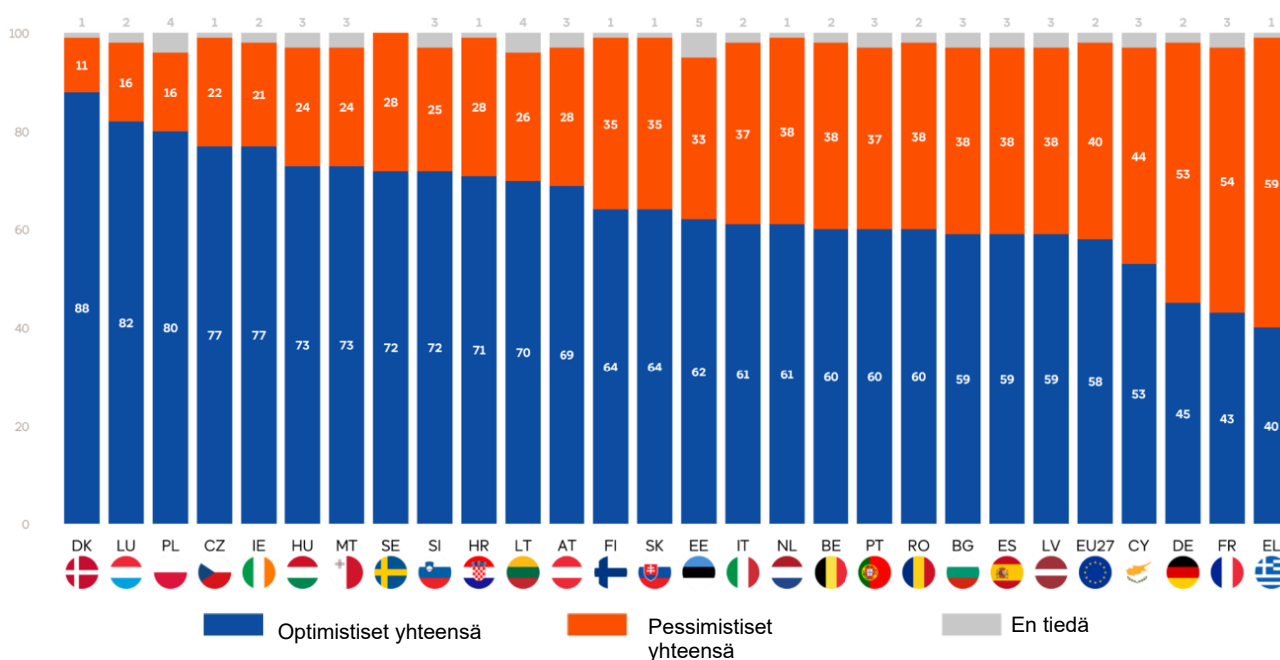

Eri jäsenvaltioissa käsitykset oman maan tulevaisuudesta vaihtelevat suuresti, vaikka useimmissa tapauksissa vallitsee optimismi. Myönteiset näkymät ovat 24 jäsenvaltiossa suuremmat kuin kielteiset. Eniten optimismia havaittiin Tanskassa (88 %), Luxemburgissa (82 %) ja Puolassa (80 %), joissa hyvin suuri enemmistö vastaajista ilmaisi myönteiset näkymät.

Optimismi ei kuitenkaan ole universaalia. Pienemmässä maaryhmässä näkemykset ovat jakautuneempia tai pyrkivät pessimismiin. Alhaisimmat optimismitasot ovat Kreikassa (40 % optimistinen vs. 59 % pessimistinen), Ranskassa (43 % vs. 54 %) ja Saksassa (45 % vs. 53 %), joissa pessimismi ylittää selvästi optimismin.

Nämä havainnot tuovat esiin merkittäviä kansallisia eroja siinä, miten kansalaiset arvioivat maansa tulevaisuutta. Monissa jäsenvaltioissa luottamus on suhteellisen vahvaa, kun taas toisissa suhtaudutaan varovaisemmin tai kielteisemmin, mikä kuvastaa erilaisia kansallisia olosuhteita ja haasteita eri puolilla Euroopan unionia.

QA12.2 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? - (MAA) (%)

Käsitykset oman maan tulevaisuudesta vaihtelevat sosiodemografisten ja asenneryhmien välillä, vaikka optimismi on edelleen enemmistön näkemys useimmissa luokissa.

Sukupuoleen perustuvat erot ovat vähäisiä. Miesten ja naisten optimismi (58 prosenttia ja 57 prosenttia) ja pessimismi (40 prosenttia molemmissa ryhmissä) ovat lähes identtisiä, mikä osoittaa, että sukupuoli ei vaikuta merkittävästi näkemyksiin kansallisista näkymistä.

Huomattavampia eroja ilmenee ikäryhmittäin. Nuoremmilla vastaajilla on yleensä myönteisemmät näkymät: 65 prosenttia 15–24-vuotiaista ilmaisi optimismia, kun taas 33 prosenttia ilmoitti pessimismistä. Tämä eroaa vanhimmaasta ryhmästä, jossa optimismi on vähäisempää (55 % 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista) ja pessimismi suurempaa (42 %). 25–39-vuotiaat ja 40–54-vuotiaat vastaajat ovat väliasemassa. Molemmat olivat 58-prosenttisesti optimistisia ja 40-prosenttisesti pessimistisiä, mikä viittaa asteittaiseen siirtymiseen kohti varovaisempia näkemyksiä iän noustessa.

Selkeitä eroja on havaittavissa myös koulutustasolla. Heikosti koulutetut vastaajat ovat vähemmän optimistisia (51 %) ja pessimistisempiä (46 %) kuin keski- tai korkeasti koulutetut. Keskitason ja korkean koulutustason omaavista vastaajista optimismi nousee 60 prosenttiin, kun taas pessimismi laskee 38 prosenttiin, mikä viittaa myönteisempiin näkymiin korkeammin koulutettujen ryhmien keskuudessa.

Vahva suhde on ilmeinen, kun tarkastellaan vastaajien taloudellista tilannetta. Niistä, joilla on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, optimismi laskee 34 prosenttiin, kun taas 64 prosenttia ilmaisee pessimismia, mikä viittaa selvästi negatiivisiin näkymiin. Vastaajat, jotka eivät juuri koskaan tai juuri koskaan kohtaa tällaisia vaikeuksia, ovat sitä vastoin huomattavasti myönteisempiä (62 % optimistisia ja 36 % pessimistisiä). Satunnaisissa vaikeuksissa olevien osuus on 51 prosenttia ja 46 prosenttia. Tämä korostaa läheistä yhteyttä taloudellisen haavoittuvuuden ja kansallisia näkymiä koskevien näkemysten välillä.

Attitudinaaliset muuttujat osoittavat vahvimmat variaatiot. Vastaajat, joilla on myönteinen kuva Euroopan unionista, suhtautuvat paljon optimistisemmin maansa tulevaisuuteen (73 % vs. 25 % pessimistisesti), kun taas vastaajat, joilla on kielteinen kuva EU:sta, suhtautuvat tilanteeseen selvästi pessimistisemmin (25 % optimistisesti vs. 73 % pessimistisesti). Neutraalin kuvan saaneet vastaajat jakautuvat tasaisemmin (51 % optimistinen ja 46 % pessimistinen). Tämä vahva assosiaatio viittaa siihen, että asenteet EU:ta kohtaan ovat tiiviisti sidoksissa laajempaan luottamukseen kansallisia kehityskulkuja kohtaan.

QA12.2 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? - (MAA) (% - EU)

	"Optimistinen" yhteensä	"Pessimistinen" yhteensä	En tiedä
EU27	58	40	2
Sukupuoli			
Mies	58	40	2
Nainen	57	40	3
Ikä			
15- 24	65	33	2
25—39	58	40	2
40-54	58	40	2
>=55	55	42	3
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	51	46	3
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	60	38	2
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	60	38	2
Sosio-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	59	40	1
Johtajat	63	35	2
Muut valkoiset kaulukset	61	37	2
Manuaaliset työntekijät	57	41	2
Talohenkilöt	57	41	2
Työttömät	46	51	3
Eläkkeellä	54	43	3
Opiskelijat	65	33	2
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	34	64	2
Ajoittain	51	46	3
Melkein koskaan / ei koskaan	62	36	2
Subjektiiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	57	40	3
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	57	41	2
Suuri kaupunki	60	38	2
Kuva EU:sta			
Myönteinen	73	25	2
Neutraali	51	46	3
Negatiivinen	25	73	2
Tyytyväisyys elämänlaatuun			
Tyytyväinen	64	34	2
Ei tyytyväinen	32	66	2

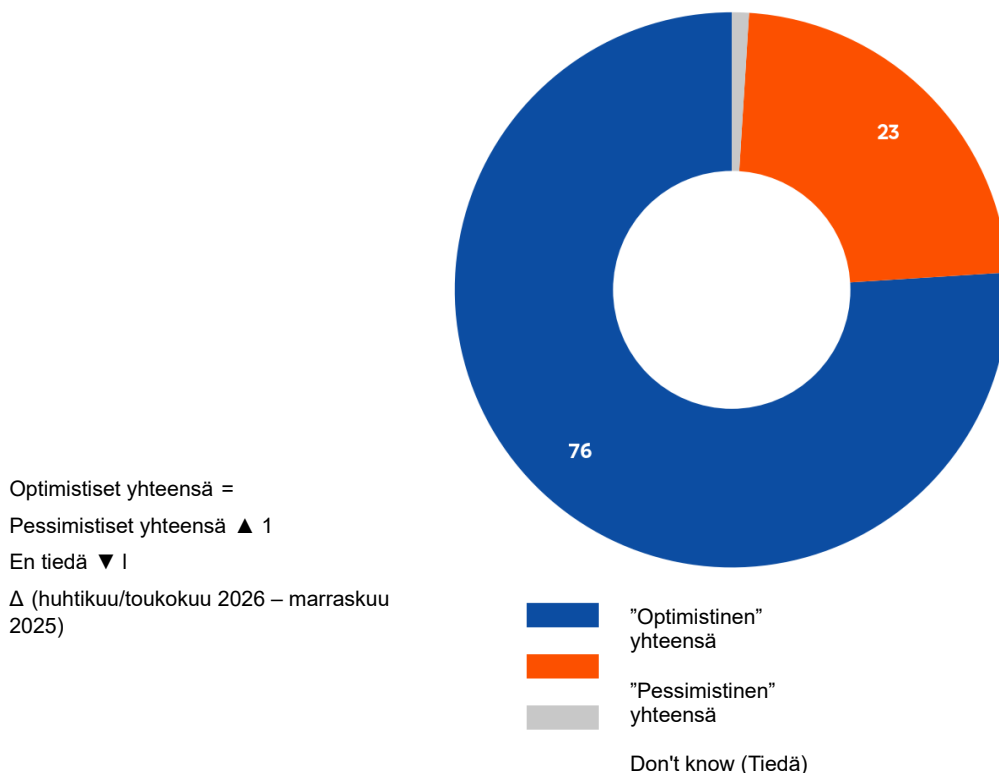
Oman ja perheen tulevaisuuden näkymät

Vastaajat ovat edelleen positiivisimpia pohtiessaan omaa ja perheensä tulevaisuutta. Nämä arvioinnit heijastavat vahvaa henkilökohtaisen luottamuksen tunnetta ja käsitystä siitä, että välittömät elämänolosuhteet ovat hallinnassa. Tämä on ristiriidassa niiden varovaisempien odotusten kanssa, joita on ilmaistu arvioitaessa laajempaa kansallista, eurooppalaista ja maailmanlaajuista kehitystä. Tämä kuilu henkilökohtaisten ja laajempien näkymien välillä korostaa läheisyyden merkitystä tulevaisuudenkäsitysten muokkaamisessa.

EU:n tasolla vastaajat suhtautuvat huomattavasti optimistisemmin henkilökohtaiseen tulevaisuuteensa kuin mihinkään muuhun arvioituun alaan. Kaiken kaikkiaan 76 prosenttia ilmaisee optimismia, mukaan lukien 59 prosenttia, jotka sanovat olevansa melko optimistisia, ja 17 prosenttia, jotka kuvailevat itseään hyvin optimistisiksi, kun taas 23 prosenttia ilmoittaa pessimismia (+1 prosenttiyksikkö), ja hyvin pieni osa on edelleen päättämättä (1 prosenttiyksikkö). Henkilökohtaisen luottamuksen korkea taso on selvästi ristiriidassa laajempia asiayhteyksiä koskevien asenteiden kanssa: optimismi maan tulevaisuutta kohtaan on 58 prosenttia, Euroopan unionin 59 prosenttia ja maailman vain 38 prosenttia.

Yhdessä nämä havainnot vahvistavat optimismin voimakkaan kaltevuuden, joka vähenee asteittain, kun näkökulma siirtyy henkilökohtaiselta tasolta laajempiin, kaukaisempiin konteksteihin.

QA12.1 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? Perheesi ja itsesi (EU27) (%)

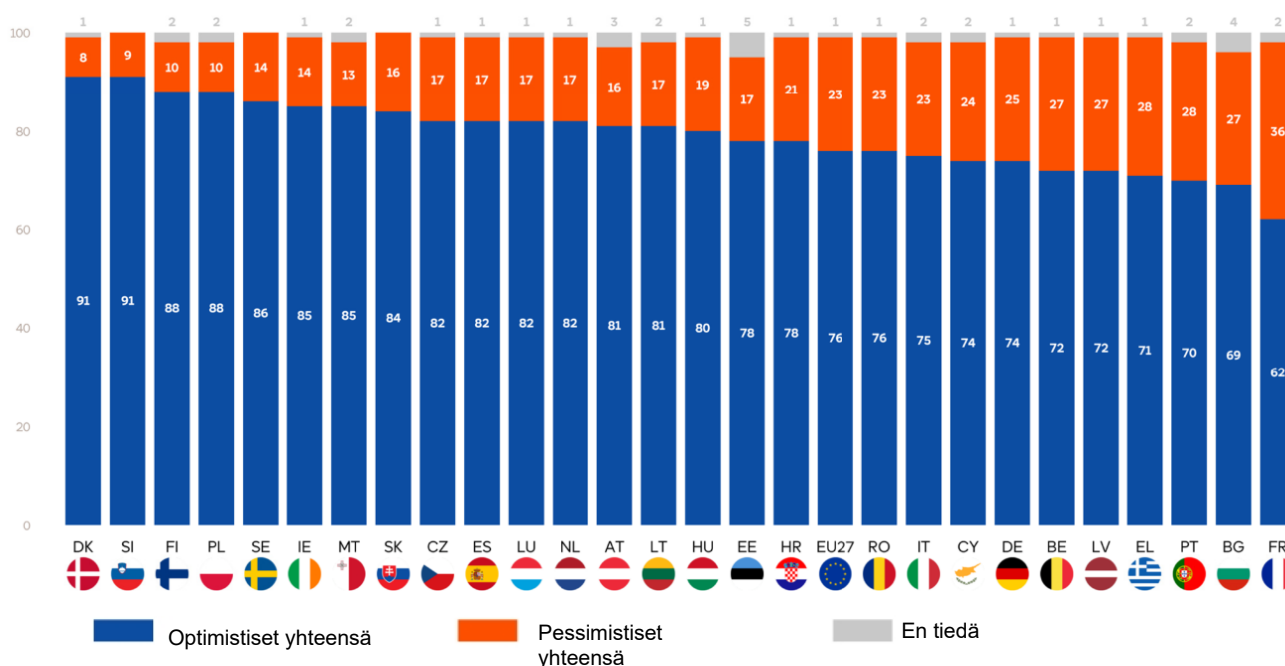
Eri jäsenvaltioissa optimismi omaa ja perheen tulevaisuutta kohtaan on edelleen laajalle levinnyttä ja suhteellisen johdonmukaista. Kaikissa maissa selvä enemmistö vastaajista ilmaisi myönteisen näkemyksen ja korosti, että henkilökohtainen optimismi on yleistä kaikkialla Euroopan unionissa. Eniten optimismia havaittiin Tanskassa ja Sloveniassa (91 prosenttia kummassakin), seuraavaksi eniten Suomessa ja Puolassa (molemmat 88 prosenttia) ja Ruotsissa (86 prosenttia), joissa lähes yhdeksän kymmenestä vastaajasta ilmoitti luottavansa henkilökohtaisiin ja perhenäkymiinsä.

Vaikka eroja on edelleen jonkin verran, maiden väliset erot ovat pienempiä kuin edellisessä aallossa. Erityisesti Ranskassa optimismi on nyt lähempänä EU:n keskiarvoa: 62 prosenttia vastaajista ilmaisi optimismia ja 36 prosenttia pessimismia (verrattuna 55 prosenttiin optimismista ja 43 prosenttiin pessimismistä marraskuussa 2025).

Yleisesti ottaen optimismi on vähäisempää myös Bulgariassa (69 %), Portugalissa (70 %) ja Kreikassa (71 %), vaikka kaikissa tapauksissa selvä enemmistö vastaajista on edelleen optimistisia.

Kaiken kaikkiaan nämä havainnot vahvistavat, että optimismi henkilökohtaisella tasolla on suurta ja jakautuu suhteellisen tasaisesti jäsenvaltioiden kesken.

QA12.1 Oletko hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen?
Perheesi ja itsesi (%)

Käsitykset oman ja perheen tulevaisuudesta vaihtelevat eri sosio-demografisissa ja asenneryhmissä, vaikka optimismi on edelleen erittäin suurta lähes kaikissa ryhmissä.

Sukupuolten väliset erot ovat vähäisiä. Miehet ilmaisevat hieman naisia todennäköisemmin optimismia (77 % verrattuna 75 %:iin), kun taas pessimismin tasot ovat edelleen samanlaiset (22 % ja 23 %). Nämä pienet erot osoittavat, että sukupuolella on vain vähäinen rooli henkilökohtaisen näkemyksen muokkaamisessa.

Eri ikäryhmien välillä ilmenee selkeämpiä eroja, ja optimismi on suurinta nuorempien vastaajien keskuudessa. 15–24-vuotiaista 84 prosenttia ilmaisi optimismia, kun taas pessimismistä ilmoittaneiden osuus oli 15 prosenttia, mikä kuvastaa kaikkien ryhmien myönteisimpiä näkymiä. Optimismi heikkenee vähitellen iän myötä, ja 25–39-vuotiailla se on 78 prosenttia ja 55 vuotta täyttäneillä 72 prosenttia, joista pessimismi on suurinta (26 prosenttia). Tämä malli viittaa siihen, että nuoremmat vastaajat ovat yleensä luottavaisempia henkilökohtaiseen tulevaisuuteensa, kun taas vanhemmat ryhmät omaksuvat jonkin verran varovaisemman näkemyksen.

Erot koulutustason mukaan ovat myös ilmeisiä. Vastaajat, joilla on alhainen koulutustaso, ilmaisevat vähemmän optimismia (69 prosenttia) ja ilmoittavat todennäköisemmin pessimismistä (29 prosenttia) kuin ne, joilla on keski- ja korkea koulutustaso. Keskitason ja korkean koulutustason vastaajista optimismi nousee 78 prosenttiin ja 79 prosenttiin, kun taas pessimismi vähenee noin 20–21 prosenttiin, mikä osoittaa korkeammin koulutettujen ryhmien vahvempaa henkilökohtaisen luottamuksen tunnetta.

Vastaajien taloudellista tilannetta tarkasteltaessa havaitaan vahva suhde. Niistä, joilla on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, optimismi laskee huomattavasti 50%:iin, kun taas 49% ilmaisee pessimismistä, mikä johtaa lähes tasapainoiseen näkymiin. Sitä vastoin vastaajat, joilla ei ole juuri koskaan tai ei koskaan taloudellisia vaikeuksia, ovat huomattavasti optimistisempia: 81 prosenttia ilmaisi optimismia ja vain 18 prosenttia pessimismistä. Näiden ryhmien välillä esiintyy satunnaisia vaikeuksia (69 % optimistisia ja 29 % pessimistisiä). Tämä korostaa jälleen kerran läheistä yhteyttä taloudellisten olosuhteiden ja tulevaisuutta kohtaan tunnetun henkilökohtaisen luottamuksen välillä.

Vastaajat, joilla on myönteinen kuva EU:sta, suhtautuvat erityisen optimistisesti henkilökohtaiseen tulevaisuuteensa (87 % optimistinen vs. 12 % pessimistinen), kun taas vastaajat, joilla on kielteinen kuva EU:sta, suhtautuvat eriytetymmin (51 % optimistinen vs. 46 % pessimistinen). Neutraalin kuvan saaneet vastaajat sijoittuvat näiden ryhmien välillä (73 % optimistisia ja 25 % pessimistisiä), mikä korostaa laajempien asenteiden ja henkilökohtaisten odotusten välistä yhteyttä.

Kaiken kaikkiaan optimismi on jatkuvasti korkealla tasolla kaikissa sosiodemografisissa ryhmissä, mutta ikä, koulutus, taloudellinen tilanne ja kuva EU:sta ovat keskeisessä asemassa sen intensiteetin muokkaamisessa. Erityisesti talouden haavoittuvuuteen liittyy selvästi heikompi optimismi, kun taas suotuisammat olosuhteet vastaavat suurempaa luottamusta tulevaisuuteen.

QA12.1 Sanoisitko olevasi hyvin optimistinen, melko optimistinen, melko pessimistinen tai hyvin pessimistinen tulevaisuuden suhteen? - Perheesi ja itsesi (% - EU)

	"Optimistinen" yhteensä	"Pessimistinen" yhteensä	En tiedä
EU27	76	23	1
Sukupuoli			
Mies	77	22	1
Nainen	75	23	2
Ikä			
15- 24	84	15	1
25—39	78	21	1
40-54	77	22	1
>=55	72	26	2
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	69	29	2
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	78	21	1
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	79	20	1
Sosio-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	79	20	1
Johtajat	82	17	1
Muut valkoiset kaulukset	79	20	1
Manuaaliset työntekijät	77	22	1
Talohenkilöt	74	25	1
Työttömät	68	30	2
Eläkkeellä	70	28	2
Opiskelijat	83	16	1
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	50	49	1
Ajoittain	69	29	2
Melkein koskaan / ei koskaan	81	18	1
Subjektiiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	75	23	2
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	75	24	1
Suuri kaupunki	80	19	1
Kuva EU:sta			
Myönteinen	87	12	1
Neutraali	73	25	2
Negatiivinen	51	46	3
Tyytyväisyys elämänlaatuun			
Tyytyväinen	82	17	1
Ei tyytyväinen	48	50	2

2 FACING GLOBAL haasteita

2. FACING GLOBAL CHALLENGES

Tässä luvussa tarkastellaan eurooppalaisten näkemyksiä Euroopan unionin roolista maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaamisessa, kansalaistensa suojelemisessa ja asemansa vahvistamisessa maailmannäyttämöllä. Suuri enemmistö eurooppalaisista pitää edelleen Euroopan unionia vakauden tyyssijana levottomassa maailmassa, mikä vahvistaa sen roolia varmuuden lähteenä epävarmassa globaalissa ympäristössä. Siinä korostetaan, että EU:lta odotetaan yleisesti ottaen näkyvämpää ja määrätietoisempaa roolia tilanteessa, jota leimaavat geopoliittinen epävakaus, taloudelliset paineet ja muuttuvat turvallisuusriskit.

Kansalaiset määrittävät myös EU:n strategisen painopisteen keskeiset painopistealat, kuten puolustus ja turvallisuus, energiaomavaraisuus ja taloudellinen kilpailukyky. Kaiken kaikkiaan tulokset viittaavat vahvaan ja johdonmukaiseen tukeen yhtenäisemmälle, suojelevammalle ja strategisesti keskittyneemmälle Euroopan unionille. Vaikka eri maiden ja sosiodemografisten ryhmien välillä vallitsee laaja yhteisymmärrys, EU:n valmiuksien vahvistamisen suhteellisessa merkityksessä ja tukemisessa on edelleen eroja.

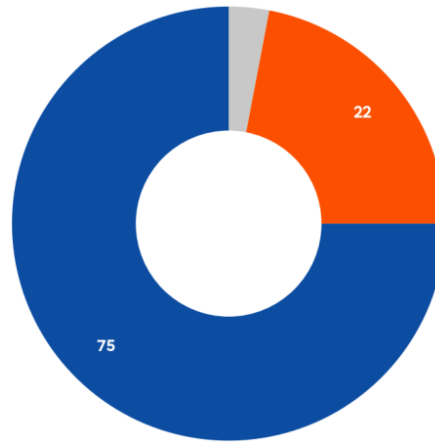
EU vakauden tyyssijana

Eurooppalaisten suuri enemmistö on samaa mieltä siitä, että Euroopan unioni on vakauden paikka levottomassa maailmassa. EU:n tasolla kolme neljäsosaa vastaajista (75 %) on samaa mieltä lausumasta. Sitä vastoin 22 prosenttia eurooppalaisista on eri mieltä, kun taas pieni vähemmistö (3 prosenttia) ei ole vielä päättänyt asiasta.

Loka- ja marraskuussa 2025 saatuihin tuloksiin verrattuna näkemykset ovat parantuneet huomattavasti, kun yhteisymmärrys kasvoi kahdeksan prosenttiyksikköä ja erimielisyydet vähenivät samalla marginaalilla. Tämä on merkittävä muutos julkisessa mielipiteessä, mikä viittaa siihen, että käsitys Euroopan unionista vakauden tyyssijana vahvistuu.

Tulokset osoittavat, että tilanteessa, jolle on ominaista epävarmuus maailmanlaajuisella tasolla, Euroopan unionin katsotaan yleisesti tarjoavan jonkin verran vakautta ja varmuutta. Vaikka tämä käsitys ei olekaan kaikille yhteinen, selvä enemmistö eurooppalaisista on sitä mieltä, että se kuvastaa suhteellisen myönteistä arviota EU:n roolista nykyisessä geopoliittisessa ympäristössä.

QASD Kerro minulle, oletko täysin samaa mieltä, taipuvainen olemaan samaa mieltä, taipuvainen olemaan eri mieltä tai täysin eri mieltä seuraavasta väittämästä: Euroopan unioni on vakauden paikka levottomassa maailmassa (EU27) (%)

"Sopimus" yhteensä ▲ 8

Erimielisyydet yhteensä ▼ 8

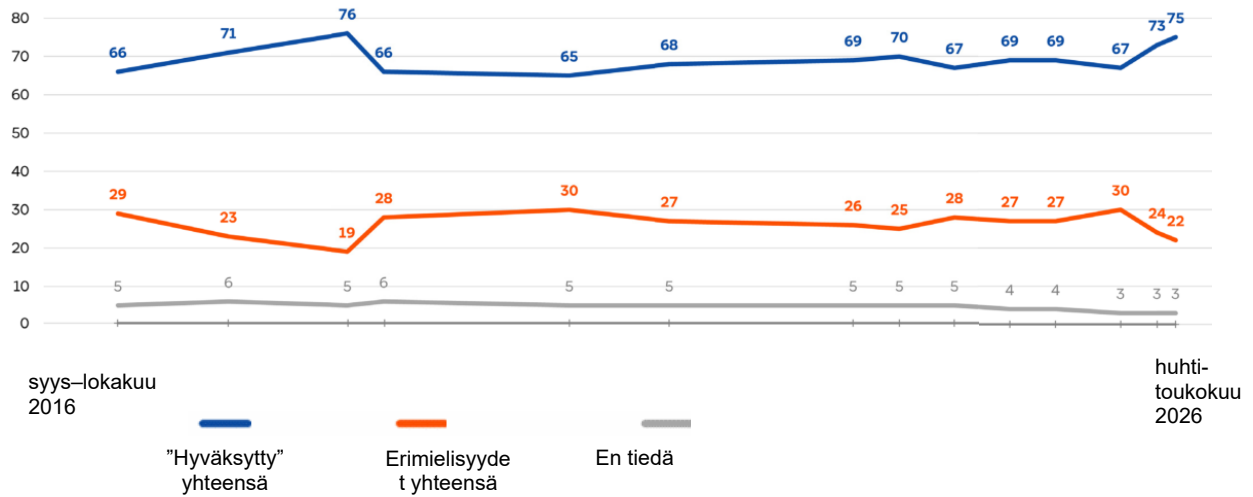
En tiedä =

Δ (huhtikuu/toukokuu 2026 – marraskuu 2025)

■ "Hyväksytty" yhteensä
 ■ Erimielisyydet yhteensä
 ■ Don't know (Tiedä)

Kun tarkastellaan pidemmän aikavälin suuntausta vuosina 2016–2026, viimeaikainen kehitys käsityksissä Euroopan unionista vakauden lähteenä laajemmasta näkökulmasta. Vuosien 2019–2025 suhteellisen vakaiden tulosten jälkeen viimeisimmät aallot osoittavat, että sopimus on kasvanut huomattavasti ja on nyt 75 prosenttia huhti-toukokuussa 2026. Tämä merkitsee huomattavaa kasvua loka-marraskuuhun 2025 verrattuna (+8 prosenttiyksikköä). Tämä viittaa selkeään vahvistukseen näkemykselle, jonka mukaan Euroopan unioni on vakauden tyyssija levottomassa maailmassa, johon geopoliittiset jännitteet vaikuttavat voimakkaasti.

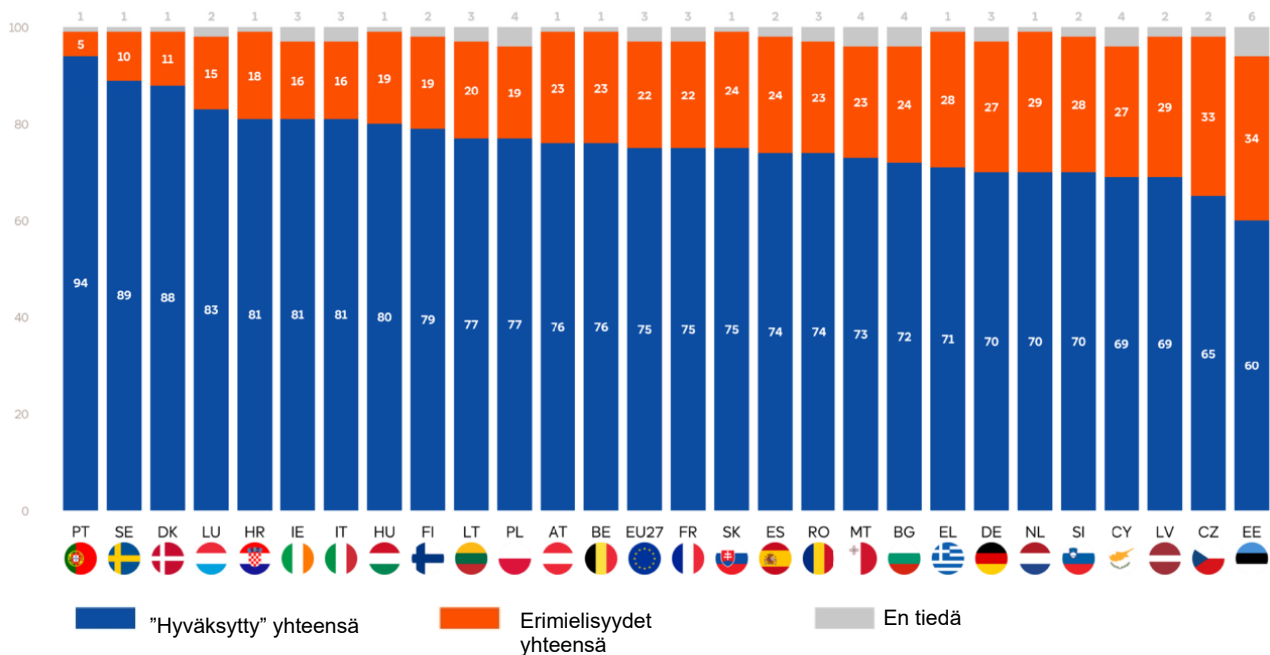
QASD Kerro minulle, oletko täysin samaa mieltä, taipuvainen olemaan samaa mieltä, taipuvainen olemaan eri mieltä tai täysin eri mieltä seuraavan väittämän kanssa: Euroopan unioni on vakauden paikka levottomassa maailmassa (% - EU)

Jäsenvaltioiden suuri enemmistö vastaajista on samaa mieltä siitä, että Euroopan unioni on vakauden tyyssija levottomassa maailmassa, vaikkakin yhteisymmärryksen taso vaihtelee maittain.

Eniten yhteisymmärrystä saavutettiin Portugalissa (94 %), Ruotsissa (89 %) ja Tanskassa (88 %), joissa lähes yhdeksän kymmenestä vastaajasta kannatti lausuntoa. Sopimus on vähemmän selvä muutamissa jäsenvaltioissa. Alhaisimmat tasot ovat Virossa (60 % oli samaa mieltä ja 34 % eri mieltä), ja seuraavina tulevat Tšekki (65 % vs. 33 %), Latvia ja Kypros (molemmat 69 % vs. 27–29 %).

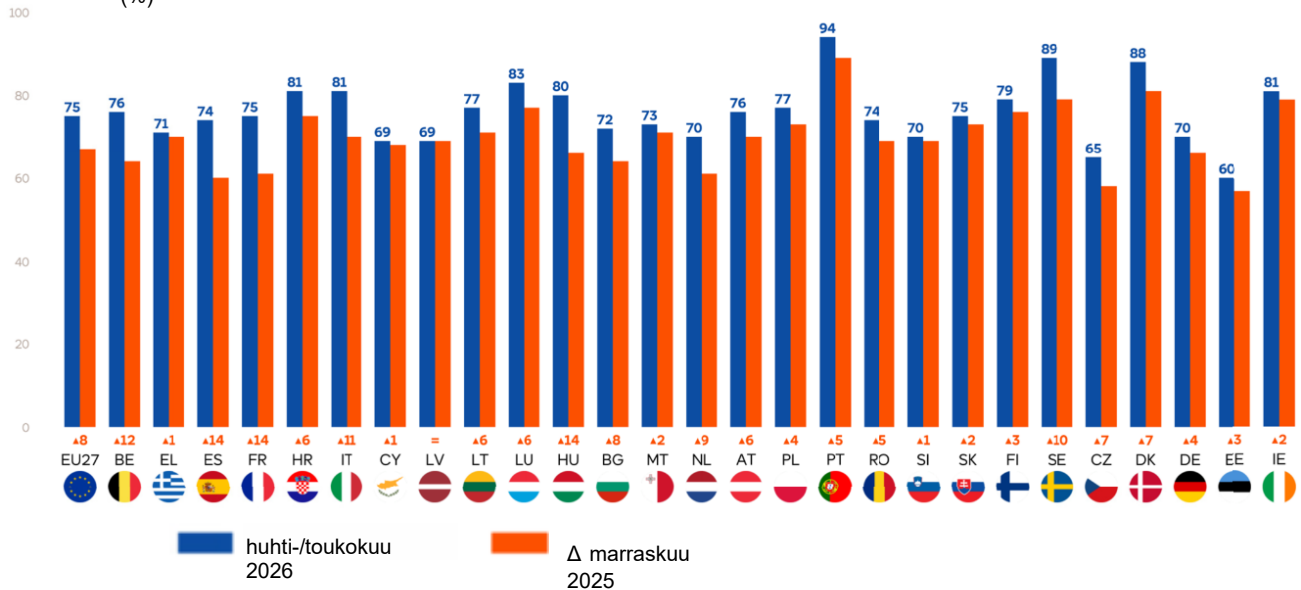
QASD Kerro minulle, oletko täysin samaa mieltä, taipuvainen olemaan samaa mieltä, taipuvainen olemaan eri mieltä tai täysin eri mieltä seuraavan väittämän kanssa: Euroopan unioni on vakauden paikka levottomassa maailmassa (%)

Syksyn 2025 ja kevään 2026 välillä tapahtuneet muutokset osoittavat, että käsitys Euroopan unionista vakauden paikkana on parantunut huomattavasti, vaikkakin tämän kehityksen laajuus vaihtelee jäsenvaltioittain. Eniten sopimukset ovat lisääntyneet Espanjassa, Ranskassa ja Unkarissa (+14 prosenttiyksikköä) ja Belgiassa (+12 prosenttiyksikköä), mikä viittaa myönteisten näkemysten vahvistumiseen Euroopan unionin eri osissa.

Kaiken kaikkiaan tämä kehitys osoittaa, että EU:n tasolla havaittu kasvu johtuu pikemminkin laajalle levinneestä ja usein huomattavasta yhteisymmärryksen lisääntymisestä monissa jäsenvaltioissa kuin yksittäisistä kansallisista muutoksista. Tämän noususuuntauksen johdonmukaisuus vahvistaa entisestään tulkintaa, jonka mukaan käsitys Euroopan unionista vakauden tyyssijana nykyisessä tilanteessa on vahvistunut merkittävästi.

QASD Ole hyvä ja kerro minulle, oletko täysin samaa mieltä, taipuvainen olemaan eri mieltä vai täysin eri mieltä seuraavan väittämän kanssa: Euroopan unioni on vakauden paikka levottomassa maailmassa - Täysin samaa mieltä (%)

Käsitykset Euroopan unionista vakauden tyyssijana levottomassa maailmassa vaihtelevat sosiodemografisten ja asenneryhmien välillä, vaikka yhteisymmärrys on edelleen selvästi vallitseva kaikissa luokissa.

Erot sukupuolen mukaan ovat minimaaliset. Miehillä (75 prosenttia) ja naisilla (76 prosenttia) on lähes samantasoinen yhteisymmärrys ja naisilla (23 prosenttia) samantasoinen erimielisyys, mikä osoittaa, että sukupuoli ei vaikuta merkittävästi käsityksiin EU:sta vakauden paikkana.

Eri ikäryhmien välillä on suurempia eroja, ja nuoremmat vastaajat ilmaisivat vahvemman yhteisymmärryksen. 15–24-vuotiaista 81 prosenttia on samaa mieltä siitä, että EU on vakauden tyyssija, kun taas 16 prosenttia on eri mieltä ja edustaa korkeinta yhteisymmärryksen tasoa eri ikäryhmissä. Sopimus heikkenee asteittain iän myötä ja saavuttaa 73 prosenttia 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista, joiden keskuudessa erimielisyys on vastaavasti suurempi (24 prosenttia). Tämä malli viittaa siihen, että nuoret eurooppalaiset pitävät EU:ta todennäköisemmin vakauden tyyssijana.

Eroja on myös koulutustason mukaan. Sopimus kasvaa koulutustason noustessa: alhaisen koulutustason omaavien vastaajien 69 prosentista korkeasti koulutettujen 81 prosenttiin, kun taas erimielisyydet vähenevät 26 prosentista 18 prosenttiin. Tämä osoittaa, että korkeasti koulutetut vastaajat katsovat todennäköisemmin EU:n tarjoavan vakautta.

Vastaajien taloudellista tilannetta tarkasteltaessa havaitaan selkeää suhdetta. Niistä, joilla on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, sopimus laskee 63 prosenttiin, kun taas 33 prosenttia on eri mieltä. Sitä vastoin niiden joukossa, joilla ei lähes koskaan tai ei koskaan ole taloudellisia vaikeuksia, 78 prosenttia on samaa mieltä ja vain 20 prosenttia on eri mieltä, ja niiden, joilla on satunnaisia vaikeuksia, osuus on 73 prosenttia ja 25 prosenttia. Tämä korostaa taloudellisten olosuhteiden ja EU:ta vakauden tyyssijana koskevien käsitysten välistä yhteyttä.

Attitudinaaliset tekijät osoittavat voimakkaimpia kontrasteja. Vastaajat, joilla on myönteinen kuva EU:sta, ovat pääosin samaa mieltä (91 % ja 8 % eri mieltä), kun taas vastaajat, joilla on kielteinen kuva EU:sta, ovat paljon jakautuneempia, vain 39 % on samaa mieltä ja 59 % eri mieltä. Neutraalin kuvan saaneet vastaajat sijoittuvat näiden ääripäiden väliin (69 % vs. 26 %). Tämä korostaa vahvaa yhteyttä EU:ta koskevien yleisten näkemysten ja EU:n roolia vakauden edistäjänä koskevien näkemysten välillä.

QASD Kerro minulle, oletko täysin samaa mieltä, taipuvainen olemaan samaa mieltä, taipuvainen olemaan eri mieltä tai täysin eri mieltä seuraavan väittämän kanssa: Euroopan unioni on vakauden paikka levottomassa maailmassa (% - EU)

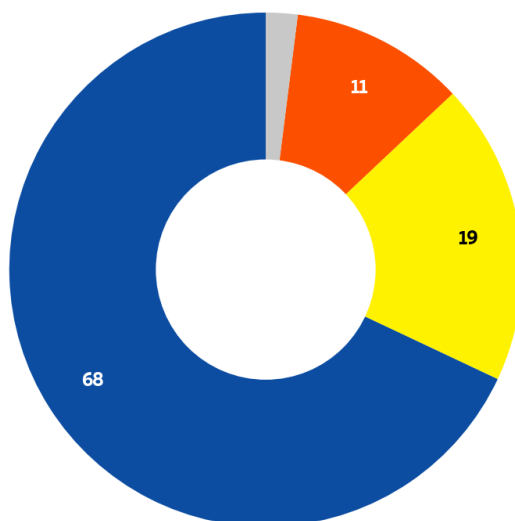
	"Hyväksytty" yhteensä	Erimielisyydet yhteensä	En tiedä
EU27	75	22	3
Sukupuoli			
Mies	75	23	2
Nainen	76	21	3
Ikä			
15- 24	81	16	3
25—39	77	21	2
40-54	74	24	2
>=55	73	24	3
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	69	26	5
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	76	22	2
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	81	18	1
Sosio-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	74	25	1
Johtajat	81	18	1
Muut valkoiset kaulukset	79	19	2
Manuaaliset työntekijät	74	24	2
Talohenkilöt	73	24	3
Työttömät	70	27	3
Eläkkeellä	72	25	3
Opiskelijat	83	14	3
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	63	33	4
Ajoittain	73	25	2
Melkein koskaan / ei koskaan	78	20	2
Subjektiiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	71	26	3
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	76	22	2
Suuri kaupunki	80	18	2
Kuva EU:sta			
Myönteinen	91	8	1
Neutraali	69	26	5
Negatiivinen	39	59	2
Tyytyväisyys elämänlaatuun			
Tyytyväinen	79	19	2
Ei tyytyväinen	62	34	4

EU:n rooli EU:n kansalaisten suojelemissa

Tilanteessa, jolle ovat ominaisia lisääntyneet kansainväliset jännitteet, geopoliittinen epävarmuus ja muuttuvat turvallisuusriskit, odotukset Euroopan unionin roolista kansalaistensa suojelemissa ovat käyneet yhä selvemmiksi. Tätä taustaa vasten vastaajilta kysyttiin, katsovatko he, että Euroopan unionin roolista Euroopan kansalaisten suojelemissa maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä olisi tultava tärkeämpi, että sen olisi pysyttävä samana tai että sen merkitystä olisi vähennettävä tulevaisuudessa.

Selvä enemmistö eurooppalaisista katsoo, että Euroopan unionin roolista kansalaisten suojelemissa maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä olisi tultava tulevaisuudessa entistä tärkeämpi. Yli kaksi kolmasosaa vastaajista (68 %) ilmaisi tämän näkemyksen, mikä osoittaa suhteellista vakautta edelliseen aaltoon verrattuna (+2 prosenttiyksikköä). Noin viidennes (19 %) on sitä mieltä, että roolin pitäisi pysyä samana (-3 prosenttiyksikköä), kun taas hieman yli joka kymmenes (11 %) on sitä mieltä, että roolin pitäisi muuttua vähemmän tärkeäksi (+1 prosenttiyksikköä). Nämä tulokset viittaavat siihen, että EU:n suojaavaan rooliin kohdistuu jatkuvasti voimakkaita odotuksia ja että marraskuun 2025 jälkeen on tapahtunut vain vähäisiä muutoksia.

QA9 Sanoisitteko, että - Tulevaisuudessa Euroopan unionin tehtävänä on suojella Euroopan kansalaisia maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä, jos ... (EU27) (%)

...tulee tärkeämmäksi ▲2

...pysyä samana ▼3

...tulee vähemmän tärkeäksi ▲1

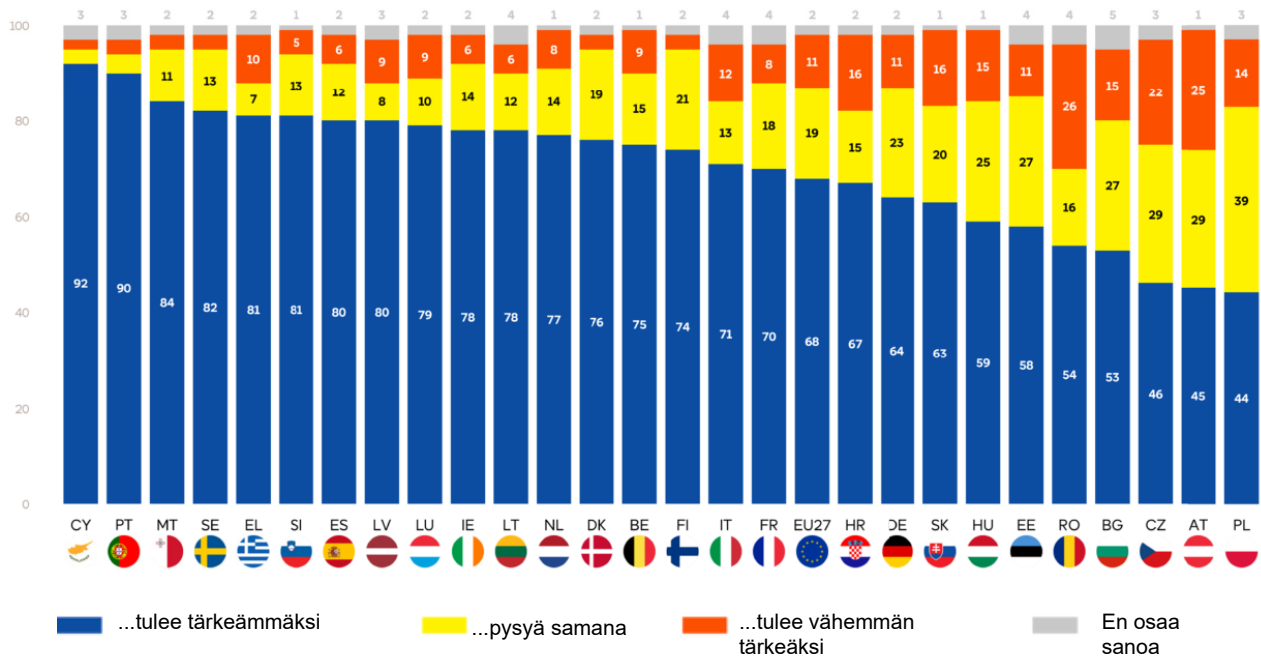
En tiedä =

▲▼ (huhti-/toukokuu 2026 - marraskuu 2025)

huhti-toukokuu 2026

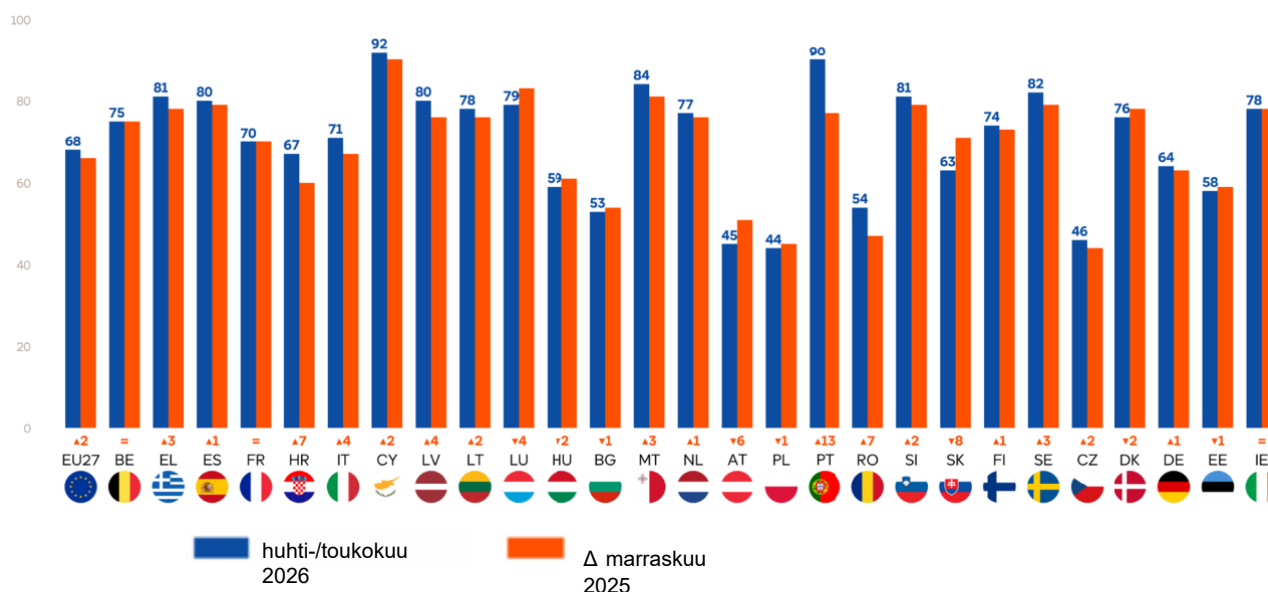
QA9 Sanoisitteko, että - Tulevaisuudessa Euroopan unionin tehtävänä on suojella Euroopan kansalaisia maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä, jos ... (%)

Selvä enemmistö vastaajista 24 jäsenvaltiossa katsoo, että Euroopan unionin roolista Euroopan kansalaisten suojelemissa maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä olisi tultava tulevaisuudessa entistä tärkeämpi. Eniten vastaajia on Kyproksessa (92 %) ja Portugalissa (90 %) ja seuraavaksi eniten Maltassa (84 %), jossa hyvin suuri enemmistö vastaajista kannattaa EU:n suojaavan roolin vahvistamista. Asteikon toisessa päässä alhaisimmat tasot ovat Puolassa (44 %), Itävallassa (45 %) ja Tšekissä (46 %). Vaikka näissä maissa kannatus EU:n roolin vahvistamiselle on suhteellisesti vähäisempää, se on kuitenkin edelleen useimmin ilmaistu näkemys.

Useimmissa maissa niiden vastaajien osuus, jotka katsovat, että Euroopan unionin roolista Euroopan kansalaisten suojelemissa pitäisi tulla tulevaisuudessa tärkeämpi, on muuttunut vain hieman marraskuusta 2025. Osuus on kasvanut merkittävästi Portugalissa (90 %, +13 prosenttiyksikköä), Kroatiassa (67 %, +7 prosenttiyksikköä) ja Romaniassa (54 %, +7 prosenttiyksikköä). Sitä vastoin Slovakiassa (63 %-yksikköä, -8 prosenttiyksikköä) ja Itävallassa (45 %-yksikköä, -6 prosenttiyksikköä) on havaittu merkittävää laskua.

QA9 Sanoisitteko, että - Tulevaisuudessa Euroopan unionin rooli Euroopan kansalaisten suojelemisessa globaaleilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä, jos ...-ohjelmasta tulee entistä tärkeämpi (%)

Odotukset Euroopan unionin tulevasta roolista kansalaisten suojelemisessa maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä vaihtelevat sosiodemografisten ja asenneryhmien välillä, vaikka selvä enemmistö lähes kaikissa ryhmissä katsoo, että tämän roolin olisi oltava tärkeämpi.

Sukupuoleen perustuvat erot ovat vähäisiä. Miehet ja naiset ovat yhtä todennäköisesti sitä mieltä, että EU:n roolin olisi tultava tärkeämmäksi (68 prosenttia molemmissa ryhmissä), kun taas samankaltaisten osuuksien mukaan sen olisi pysyttävä samana (18–19 prosenttia) tai sen olisi tultava vähemmän tärkeäksi (12 prosenttia miesten ja 10 prosenttia naisten keskuudessa). Tämä osoittaa, että sukupuolella ei ole merkittävää roolia EU:n suojelutehtävää koskevien odotusten muotoilussa.

Eri ikäryhmien välillä on havaittavissa enemmän vaihtelua, vaikkakin vaihtelut ovat edelleen suhteellisen johdonmukaisia. Nuoremmat vastaajat kannattavat hieman todennäköisemmin vahvempaa roolia, sillä 71 prosenttia 15–24-vuotiaista katsoi, että sen pitäisi olla tärkeämpi, kun taas 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista vastaajista sen pitäisi olla 66 prosenttia. Samaan aikaan ikääntyneet vastaajat kannattavat jonkin verran todennäköisemmin roolin säilyttämistä tai vähentämistä, sillä 12 prosenttia 40-vuotiaista ja sitä vanhemmista vastaajista sanoo, että roolin pitäisi olla vähemmän tärkeä, kun taas nuoremmissa ryhmissä roolin pitäisi olla 8–9 prosenttia. Vaikka erot ovat maltillisia, nuoremmat vastaajat kannattavat yleensä hieman enemmän EU:n roolin vahvistamista.

Erot koulutustason mukaan ovat selvempiä. EU:n roolin vahvistaminen lisääntyy koulutustason noustessa 63 prosentista alhaisen koulutustason vastaajista 75 prosenttiin korkean koulutustason vastaajista. Samaan aikaan niiden vastaajien osuus, jotka uskovat, että roolin olisi muututtava vähemmän tärkeäksi, pienenee 12 prosentista 7 prosenttiin. Tämä viittaa siihen, että korkeammin koulutetut vastaajat ovat taipuvaisempia tukemaan EU:n roolin vahvistamista tällä alalla.

Vastaajien taloudellista tilannetta tarkasteltaessa ei havaita selkeää suhdetta. Niistä vastaajista, joilla on suurimman osan ajasta vaikeuksia maksaa laskujaan, 68 prosenttia katsoo, että EU:n roolista olisi tultava tärkeämpi, ja 69 prosenttia vastaajista, joilla ei juuri koskaan tai koskaan ole taloudellisia vaikeuksia, kannattaa EU:n roolin vahvistamista.

Vastaajista, joilla on myönteinen kuva EU:sta, 79 prosenttia katsoo, että sen roolista olisi tultava tärkeämpi, kun taas vain 5 prosenttia katsoo, että sen olisi tultava vähemmän tärkeäksi. Sitä vastoin niiden joukossa, joilla on kielteinen kuva EU:sta, tuki laskee 48 prosenttiin, ja lähes kolmannes (29 prosenttia) katsoo, että sen roolin olisi muututtava vähemmän tärkeäksi. Neutraalin kuvan saaneet vastaajat sijoittuvat näiden ryhmien väliin (61 % vs. 11 %). Tämä korostaa vahvaa yhteyttä EU:ta koskevien yleisten käsitysten ja sen roolia kansalaisten suojelussa koskevien odotusten välillä.

QA9 Sanoisitteko, että - Tulevaisuudessa Euroopan unionin tehtävänä on suojella Euroopan kansalaisia maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä ... (% - EU)

	... tulee tärkeämmäksi	... pysyy samana	... tulee vähemmän tärkeäksi	En tiedä
EU27	68	19	11	2
Sukupuoli				
Mies	68	18	12	2
Nainen	68	19	10	3
Ikä				
15- 24	71	18	8	3
25—39	70	19	9	2
40-54	67	19	12	2
>=55	66	19	12	3
Koulutustaso				
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	63	21	12	4
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	66	20	12	2
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	75	16	7	2
Sosio-ammattillinen luokka				
Itsenäiset ammatinharjoittajat	70	15	14	1
Johtajat	72	18	8	2
Muut valkoiset kaulukset	66	21	11	2
Manuaaliset työntekijät	66	20	12	2
Talohenkilöt	67	19	11	3
Työttömät	71	16	9	4
Eläkkeellä	65	20	11	4
Opiskelijat	73	17	7	3
Vaikeudet maksaa laskuja				
Suurimman osan ajasta	68	14	13	5
Ajoittain	64	18	15	3
Melkein koskaan / ei koskaan	69	20	9	2
Subjekttiivinen kaupungistuminen				
Maaseutualue tai kylä	66	19	12	3
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	67	19	11	3
Suuri kaupunki	70	19	9	2
Kuva EU:sta				
Myönteinen	79	15	5	1
Neutraali	61	24	11	4
Negatiivinen	48	18	29	5
Tyytyväisyys elämänlaatuun				
Tyytyväinen	69	19	10	2
Ei tyytyväinen	60	18	17	5

Tapoja vastata globaaleihin haasteisiin

Euroopan unionilla on edessään haasteita, jotka ylittävät kansalliset ja eurooppalaiset rajat. Tässä yhteydessä vastaajilta kysyttiin, missä määrin he ovat samaa tai eri mieltä useista lausunnoista, jotka koskevat tarvetta lisätä jäsenvaltioiden välistä yhtenäisyyttä, parantaa Euroopan unionin valmiuksia vastata tehokkaasti nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin ja edistää kansainvälisen oikeuden noudattamista kaikissa maissa.

EU:n tasolla kaikissa kolmessa julkilausumassa ollaan hyvin yksimielisiä siitä, että tämänhetkisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaaminen edellyttää tiiviimpää yhteistyötä ja valmiuksien vahvistamista EU:n tasolla.

Ylivoimainen enemmistö vastaajista on samaa mieltä siitä, että EU:n jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä, jotta ne voivat vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin (90 %, +1 prosenttiyksikköä), kun taas vain pieni vähemmistö ilmoittaa olevansa eri mieltä (8 %, -1 prosenttiyksikköä). Tämä havainto osoittaa, että eurooppalaiset ovat yksimielisiä siitä, että yhtenäisyyttä on lisättävä.

Sama osuus on samaa mieltä siitä, että Euroopan unionin olisi edistettävä kansainvälisen oikeuden noudattamista kaikissa maissa (90 prosenttia), ja vain 7 prosenttia on eri mieltä. Tämä yhteisymmärryksen taso viittaa vahvaan tukeen EU:n määrätietoisemmalle roolille kansainvälisten normien ja arvojen ylläpitämisessä.

EU:n sisäisten valmiuksien osalta tuki on jonkin verran vähäisempää, joskin edelleen huomattavaa: Vastaajista 73 prosenttia (muuttumaton) oli sitä mieltä, että Euroopan unioni tarvitsee enemmän keinoja vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin, kun taas 21 prosenttia oli eri mieltä (-1 prosenttiyksikköä).

QA10 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä? (EU27) (%)

EU:n jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä, jotta ne voivat vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin

Euroopan unioni tarvitsee enemmän keinoja vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin

Euroopan unionin olisi edistettävä kansainvälisen oikeuden noudattamista kaikissa maissa.

"Hyväksytty"
yhteensä

Erimielisyydet yhteensä

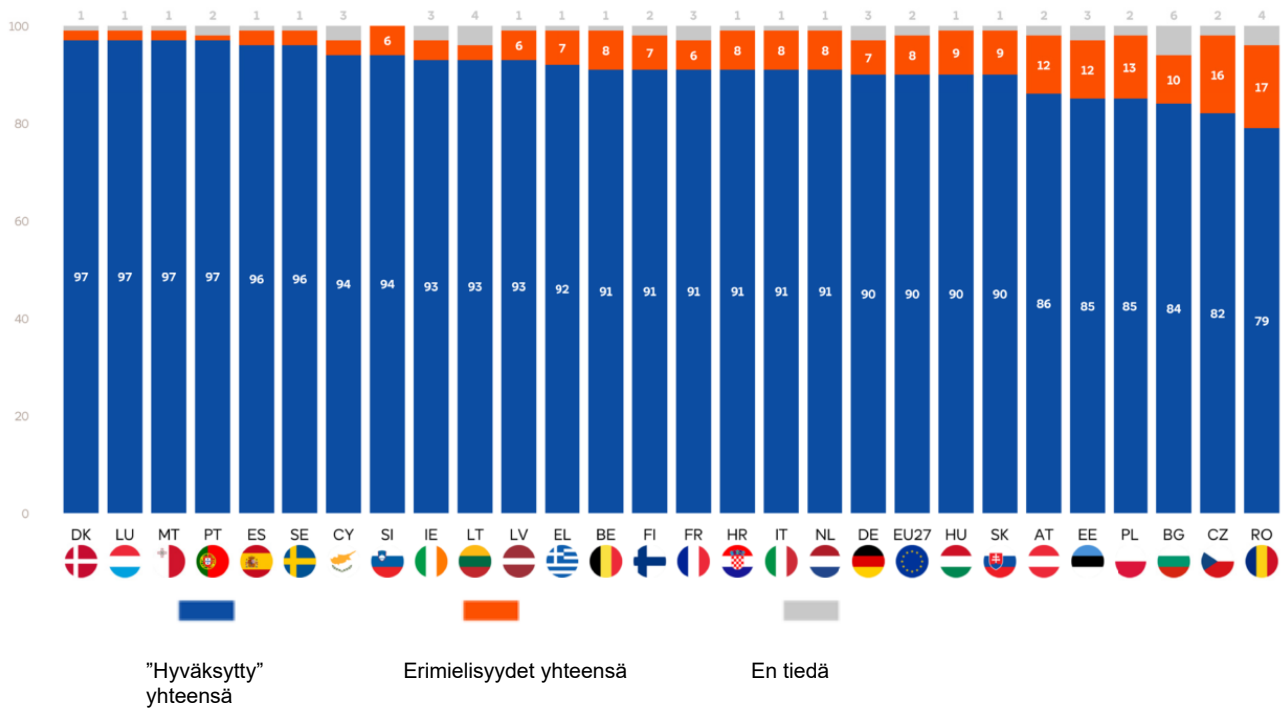
En tiedä

huhti-
toukokuu202
6

Kaikki jäsenvaltiot ovat hyvin yksimielisiä ja laajalti yhtä mieltä siitä, että EU:n jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä, jotta ne voivat vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin yli 80 prosentin tuella 26 maassa.

Eniten yhteisymmärrystä saavutettiin Tanskassa, Luxemburgissa, Maltassa ja Portugalissa (kaikki 97 prosenttia). Sitä vastoin sopimus on jonkin verran alhaisempi, vaikka se on edelleen selvästi määräävässä asemassa pienemmässä määrässä maita. Alhaisimmat pitoisuudet ovat Romaniassa (79 %), Tšekissä (82 %) ja Bulgariassa (84 %).

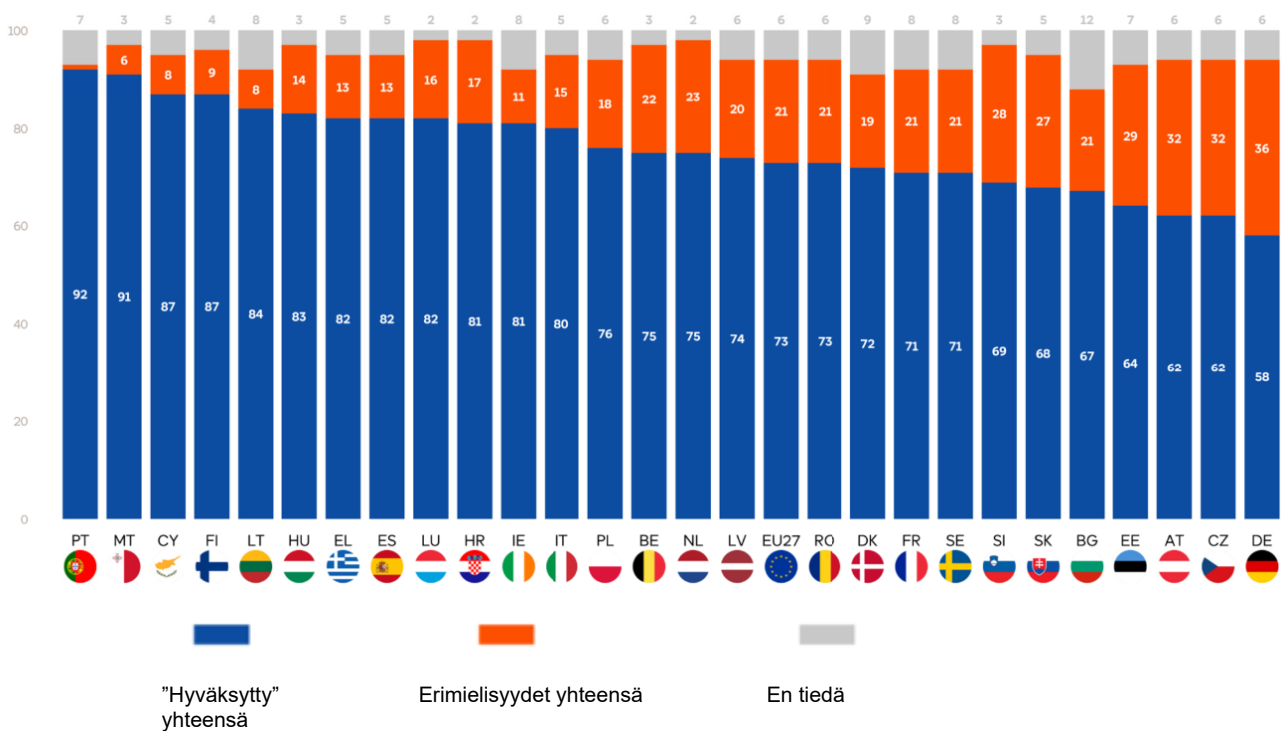
QA10.1 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä? - EU:n jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä vastatakseen nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin (%)

Enemmistö vastaajista eri jäsenvaltioissa on samaa mieltä siitä, että Euroopan unioni tarvitsee enemmän keinoja vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin, vaikkakin yhteisymmärryksen taso vaihtelee huomattavasti enemmän kuin edellisessä kohdassa.

Eniten yhteisymmärrystä saavutettiin Portugalissa (92 %), Maltassa (91 %), Kyproksessa ja Suomessa (molemmissa 87 %), joissa suuri enemmistö vastaajista kannatti EU:n valmiuksien vahvistamista. Asteikon toisessa päässä tuki on vähäisempää, vaikka se on edelleen suurin osa vastauksista, Saksassa (58 %), Tšekissä ja Itävallassa (molemmissa 62 %) ja Virossa (64 %).

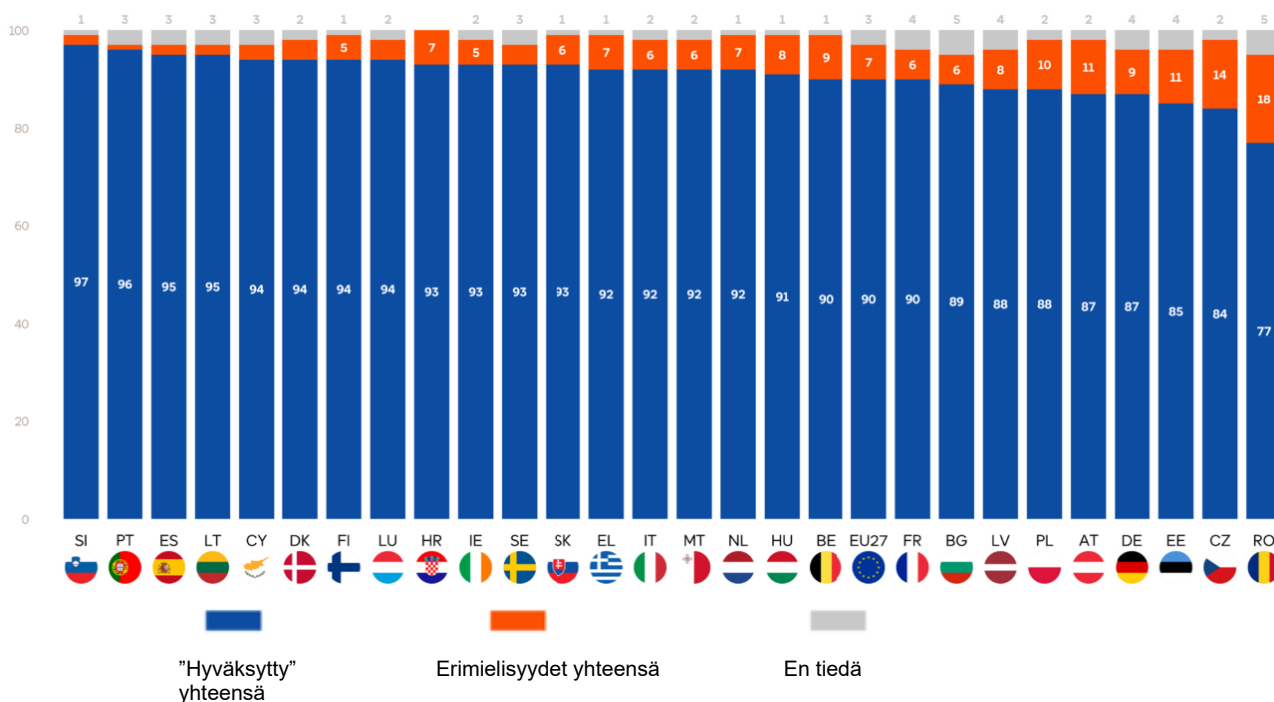
QA10.2, Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä? - Euroopan unioni tarvitsee enemmän keinoja vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin (%)

Kaikki jäsenvaltiot ovat hyvin yksimielisiä ja johdonmukaisia siitä, että Euroopan unionin olisi edistettävä kansainvälisen oikeuden noudattamista kaikissa maissa ja että tukea olisi annettava yli 80 prosenttia 26 maassa.

Eniten yhteisymmärrystä saavutettiin Sloveniassa (97 %), Portugalissa (96 %) sekä Espanjassa ja Liettussa (molemmat 95 %), joissa kannatus tälle julkilausumalle on lähes yleismaailmallista. Asteikon toisessa päässä, vaikka sopimus on edelleen selvästi vallitseva, tasot ovat suhteellisesti alhaisemmat Romaniassa (77 %), Tšekissä (84 %) ja Saksassa (85 %).

QA10.3n Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä? - Euroopan unionin olisi edistettävä kansainvälisen oikeuden noudattamista kaikissa maissa (%)

Näkemykset siitä, että Euroopan unioni tarvitsee enemmän yhtenäisyyttä, vahvempia keinoja ja aktiivisempaa roolia kansainvälisen oikeuden edistämisessä, vaihtelevat sosiodemografisten ryhmien ja asenneryhmien välillä, vaikka kaikissa kolmessa lausumassa on havaittavissa suurta yksimielisyyttä.

Erot sukupuolen mukaan ovat rajalliset kaikissa kohdissa. Miehet ja naiset ovat yhtä yksimielisiä siitä, että jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä (89 prosenttia ja 91 prosenttia) ja että EU:n olisi edistettävä kansainvälisen oikeuden noudattamista (90 prosenttia ja 91 prosenttia). Lausunnossa, jonka mukaan EU tarvitsee enemmän keinoja, kannatus on hieman suurempi naisten keskuudessa (74 % vs. 71 %), kun taas miehet ilmaisevat jonkin verran todennäköisemmin eriäviä mielipiteitä (24 % vs. 19 %). Kaiken kaikkiaan sukupuolella on vain vähäinen rooli näiden näkemysten muokkaamisessa.

Eri ikäryhmien välillä esiintyy enemmän vaihtelua. Nuoremmat vastaajat tukevat johdonmukaisesti kaikkia kolmea ulottuvuutta. 15–39-vuotiaista 92 prosenttia on samaa mieltä siitä, että jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä ja että EU:n olisi edistettävä kansainvälisen oikeuden kunnioittamista, kun taas 77–79 prosenttia tukee EU:ta tarjoamalla sille enemmän keinoja. Sitä vastoin vanhempien vastaajien yhteisymmärrys heikkenee hieman, erityisesti resurssikysymyksessä, jossa yhteisymmärrys on 69 prosenttia 55 vuotta täyttäneiden keskuudessa, ja erimielisyyksiä on enemmän (24 prosenttia). Tämä osoittaa, että vaikka yhtenäisyys ja perusperiaatteet edellyttävät lähes yleismaailmallista tukea kaikenikäisille, näkemykset EU:n valmiuksien vahvistamisesta ovat jakautuneempia.

Koulutustasoon liittyvät erot näkyvät erityisesti resursseja koskevassa kysymyksessä. Yhteisymmärrys siitä, että jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä ja että EU:n olisi edistettävä kansainvälistä oikeutta, on edelleen erittäin korkea kaikissa koulutusryhmissä: 88–93 prosenttia ja 86–93 prosenttia. Tuki ajatukselle, että EU tarvitsee enemmän varoja, kasvaa kuitenkin merkittävästi koulutustason noustessa 68 prosentista matalan koulutustason vastaajien keskuudessa 75 prosenttiin keski- ja korkeasti koulutettujen vastaajien keskuudessa, kun taas erimielisyydet vähenevät vastaavasti. Tämä viittaa siihen, että korkeammin koulutetut vastaajat kannattavat enemmän EU:n operatiivisten valmiuksien vahvistamista.

Taloudellinen tilanne on erilainen. Vaikka erot yhteisymmärryksessä siitä, että EU:lle annetaan enemmän keinoja vastata haasteisiin ja että EU:n olisi edistettävä kansainvälistä oikeutta, ovat edelleen vähäisiä kaikissa ryhmissä (71–74 prosenttia ja 87–91 prosenttia), yhteisymmärrys siitä, että jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä, on pienempi niiden keskuudessa, joilla on taloudellisia vaikeuksia suurimman osan ajasta (83 prosenttia, verrattuna 92 prosenttiin niiden keskuudessa, joilla ei ole vaikeuksia juuri koskaan tai ei koskaan).

Attitudinaaliset tekijät näyttävät vahvimmat kontrastit kaikissa kolmessa kohdassa. Vastaajat, joilla on myönteinen kuva EU:sta, ovat erittäin yksimielisiä: 97 prosenttia vastaajista kannatti yhtenäisyyttä, 96 prosenttia kansainvälisen oikeuden edistämistä ja 84 prosenttia keinojen lisäämistä. Sitä vastoin niiden joukossa, joilla on kielteinen kuva EU:sta, yhteisymmärrys on edelleen suuri yhtenäisyyden (73 prosenttia) ja kansainvälisen oikeuden (77 prosenttia) osalta, mutta putoaa merkittävästi keinokysymyksessä (48 prosenttia), jossa erimielisyydet lisääntyvät jyrkästi (45 prosenttia). Tämä korostaa sitä, että vaikka yhtenäisyyden ja kansainvälisen oikeuden kaltaiset laajat periaatteet saavat laajaa kannatusta asenteista riippumatta, konkreettisemmat toimenpiteet, kuten EU:n resurssien lisääminen, liittyvät tiiviimmin Euroopan unionin yleisiin käsityksiin.

QA10.1 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä? - EU:n jäsenvaltioiden olisi oltava yhtenäisempiä vastatakseen nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin (% - EU)

	"Hyväksytty" yhteensä	Erimielisyydet yhteensä	En tiedä
EU27	90	8	2
Sukupuoli			
Mies	89	9	2
Nainen	91	6	3
Ikä			
15- 24	92	7	1
25—39	92	7	1
40-54	90	8	2
>=55	89	8	3
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	88	8	4
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	90	9	1
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	93	6	1
Sosio-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	88	11	1
Johtajat	92	6	2
Muut valkoiset kaulukset	91	7	2
Manuaaliset työntekijät	90	8	2
Talohenkilöt	88	8	4
Työttömät	92	6	2
Eläkkeellä	89	8	3
Opiskelijat	93	6	1
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	83	14	3
Ajoittain	87	11	2
Melkein koskaan / ei koskaan	92	6	2
Subjekttiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	89	8	3
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	90	8	2
Suuri kaupunki	92	6	2
Kuva EU:sta			
Myönteinen	97	3	0
Neutraali	90	8	2
Negatiivinen	73	22	5
Tyytyväisyys elämänlaatuun			
Tyytyväinen	92	6	2
Ei tyytyväinen	84	13	3

QA10.2 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä? - Euroopan unioni tarvitsee enemmän keinoja vastata nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin (% - EU)

	"Hyväksytty" yhteensä	Erimielisyydet yhteensä	En tiedä
EU27	73	21	6
Sukupuoli			
Mies	71	24	5
Nainen	74	19	7
Ikä			
15- 24	79	14	7
25—39	77	18	5
40-54	74	22	4
>=55	69	24	7
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	68	24	8
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	75	21	4
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	75	20	5
Sosio-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	72	24	4
Johtajat	76	20	4
Muut valkoiset kaulukset	74	22	4
Manuaaliset työntekijät	75	21	4
Talohenkilöt	75	16	9
Työttömät	73	20	7
Eläkkeellä	67	25	8
Opiskelijat	78	13	9
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	71	22	7
Ajoittain	72	22	6
Melkein koskaan / ei koskaan	74	20	6
Subjekttiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	71	22	7
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	72	22	6
Suuri kaupunki	76	19	5
Kuva EU:sta			
Myönteinen	84	12	4
Neutraali	69	24	7
Negatiivinen	48	45	7
Tyytyväisyys elämänlaatuun			
Tyytyväinen	75	20	5
Ei tyytyväinen	65	27	8

QA10.3 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä? - Euroopan unionin olisi edistettävä kansainvälisen oikeuden noudattamista kaikissa maissa (% - EU)

	"Hyväksytty" yhteensä	Erimielisyydet yhteensä	En tiedä
EU27	90	7	3
Sukupuoli			
Mies	90	8	2
Nainen	91	6	3
Ikä			
15- 24	92	6	2
25—39	92	6	2
40-54	90	8	2
>=55	89	7	4
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	86	8	6
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	90	8	2
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	93	5	2
Sosio-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	90	8	2
Johtajat	92	6	2
Muut valkoiset kaulukset	91	7	2
Manuaaliset työntekijät	89	8	3
Talohenkilöt	86	9	5
Työttömät	92	5	3
Eläkkeellä	89	7	4
Opiskelijat	93	5	2
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	87	9	4
Ajoittain	87	10	3
Melkein koskaan / ei koskaan	91	6	3
Subjekttiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	88	8	4
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	90	7	3
Suuri kaupunki	93	5	2
Kuva EU:sta			
Myönteinen	96	3	1
Neutraali	89	7	4
Negatiivinen	77	17	6
Tyytyväisyys elämänlaatuun			
Tyytyväinen	91	6	3
Ei tyytyväinen	84	12	4

Alat, joihin EU:n olisi keskityttävä vahvistaakseen asemaansa maailmassa

Vastaajia pyydettiin määrittelemään alat, joilla Euroopan unionin olisi priorisoitava toimiaan vahvistaakseen asemaansa maailmanlaajuisesti. Tilanteessa, jota muokkaavat jatkuvat geopoliittiset jännitteet, taloudellinen epävarmuus, teknologinen muutos ja pitkän aikavälin yhteiskunnalliset haasteet, tämä kysymys tarjoaa arvokasta tietoa kansalaisten odotuksista Euroopan unionin tulevan strategisen suunnan suhteen.

Kun eurooppalaisia pyydetään määrittämään keskeiset painopisteet, he viittaavat useimmiten puolustukseen ja turvallisuuteen (39 prosenttia), mikä tekee siitä johtavan kysymyksen EU:n tasolla. Marraskuuhun 2025 verrattuna tämä osuus on vakaa (–1 prosenttiyksikköä), mikä osoittaa, että näkemykset tästä asiasta ovat pysyneet vakaina ajan mittaan. Nämä tulokset vahvistavat, että puolustus ja turvallisuus ovat edelleen vahvasti keskeisellä sijalla EU:n maailmanlaajuisen aseman vahvistamisessa.

Toiseksi useimmin mainittu painopiste on energiaomavaraisuus, -resurssit ja -infrastruktuurit (35 %), joiden määrä on kasvanut huomattavasti (+6 prosenttiyksikköä) marraskuuhun 2025 verrattuna. Tämä voimakas kasvu korostaa kasvavaa huolta energiavarmuudesta ja strategisesta riippumattomuudesta nykyisessä tilanteessa. Tämän jälkeen 32 prosenttia vastaajista mainitsi kilpailukyvyyn, talouden ja teollisuuden. Ne ovat pysyneet vakaina edellisen kyselyn jälkeen, mikä osoittaa, että EU:n taloudellisen perustan vahvistamista painotetaan edelleen.

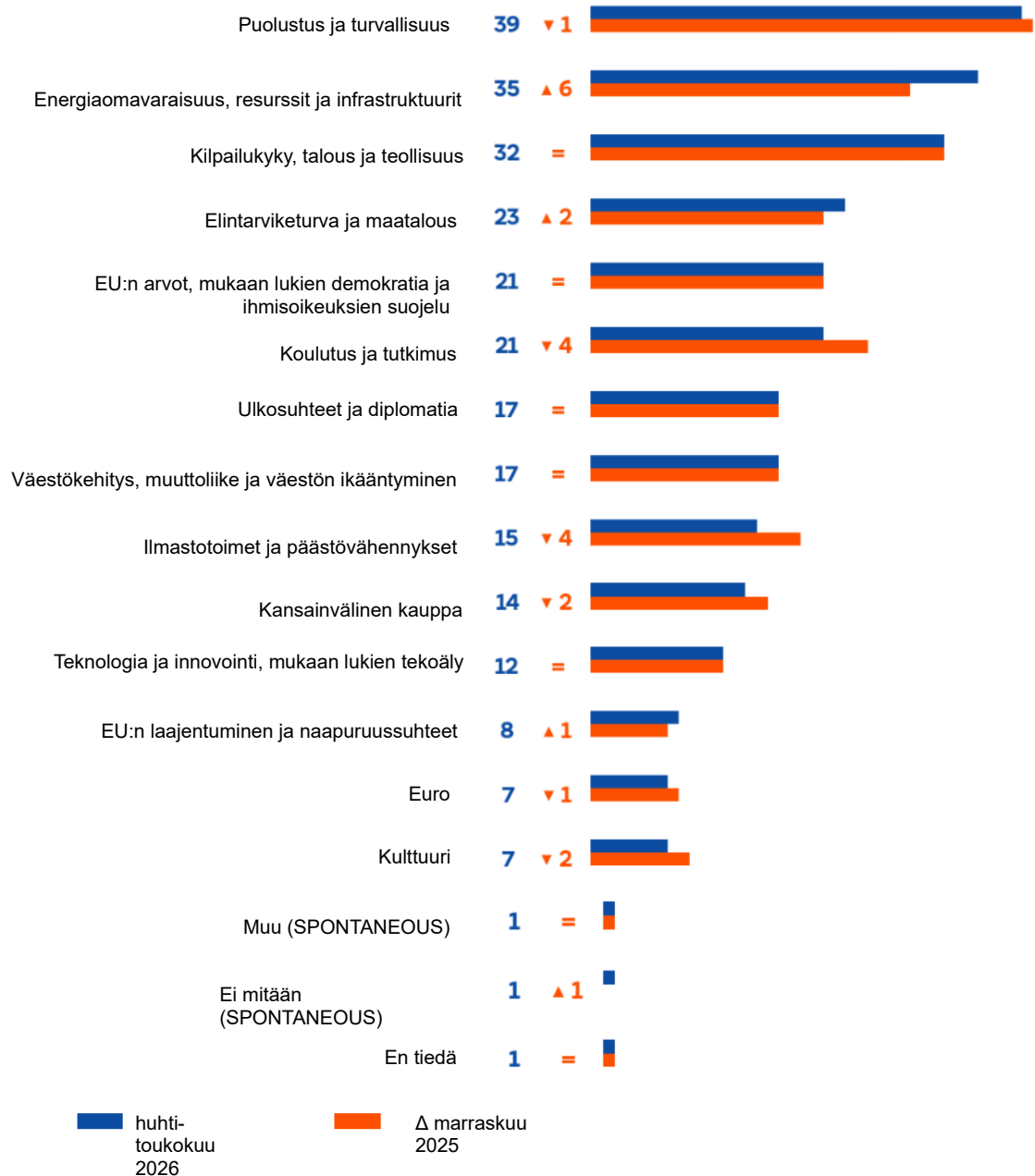
Noin neljäsosa vastaajista mainitsi toisen painopisteiden ryhmän. Elintarviketurva ja maatalous (23 %) ovat suhteellisen vakaita (+2 prosenttiyksikköä), mikä heijastaa jatkuvaa huomiota. EU:n arvot, mukaan lukien demokratia ja ihmisoikeuksien suojelu (21 %), pysyvät muuttumattomina, mikä vahvistaa niiden jatkuvan merkityksen. Koulutus ja tutkimus (21 %) ovat kuitenkin vähentyneet (–4 prosenttiyksikköä), mikä viittaa siihen, että painopisteet ovat suhteellisesti siirtyneet pois pitkän aikavälin rakenteellisista investoinneista.

Alemmalla tasolla noin joka kuudes vastaaja mainitsi ulkosuhteet ja diplomatian (17 %) sekä väestörakenteen, muuttoliikkeen ja väestön ikääntymisen (17 %), jotka molemmat ovat pysyneet muuttumattomina edellisestä aallosta. Ilmastotoimet ja päästöjen vähentäminen (15 %) ovat vähentyneet 4 prosenttiyksikköä, mikä viittaa siihen, että niiden merkitys on vähentynyt muihin kysymyksiin verrattuna, kun taas kansainvälinen kauppa (14 %) on suhteellisen vakaata (–2 prosenttiyksikköä).

Muita aloja mainitaan harvemmin, kuten teknologia ja innovointi, mukaan lukien tekoäly (12 %, ei muutoksia), EU:n laajentuminen ja naapuruussuhteet (8 %, +1 prosenttiyksikköä) sekä euro (7 %, –1 prosenttiyksikköä) ja kulttuuri (7 %, –2 prosenttiyksikköä).

Kaiken kaikkiaan nämä havainnot osoittavat, että vaikka puolustus ja turvallisuus ovat edelleen hallitsevassa asemassa, energiaomavaraisuus on saanut merkittävän aseman, kun taas taloudellinen kilpailukyky on edelleen vakaa painopiste. Samaan aikaan jotkin pidemmän aikavälin tai rakenteelliset kysymykset, kuten koulutus ja ilmastotoimet, osoittavat suhteellista vähenemistä, mikä viittaa julkisten painopisteiden siirtymiseen kohti välittömämpiä ja strategisempia huolenaiheita monimutkaisessa globaalissa ympäristössä.

QA11ab Kun ajatellaan tulevaisuutta, mihin seuraavista näkökohdista EU:n olisi keskityttävä vahvistaakseen asemaansa maailmassa? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 vastausta) (%)

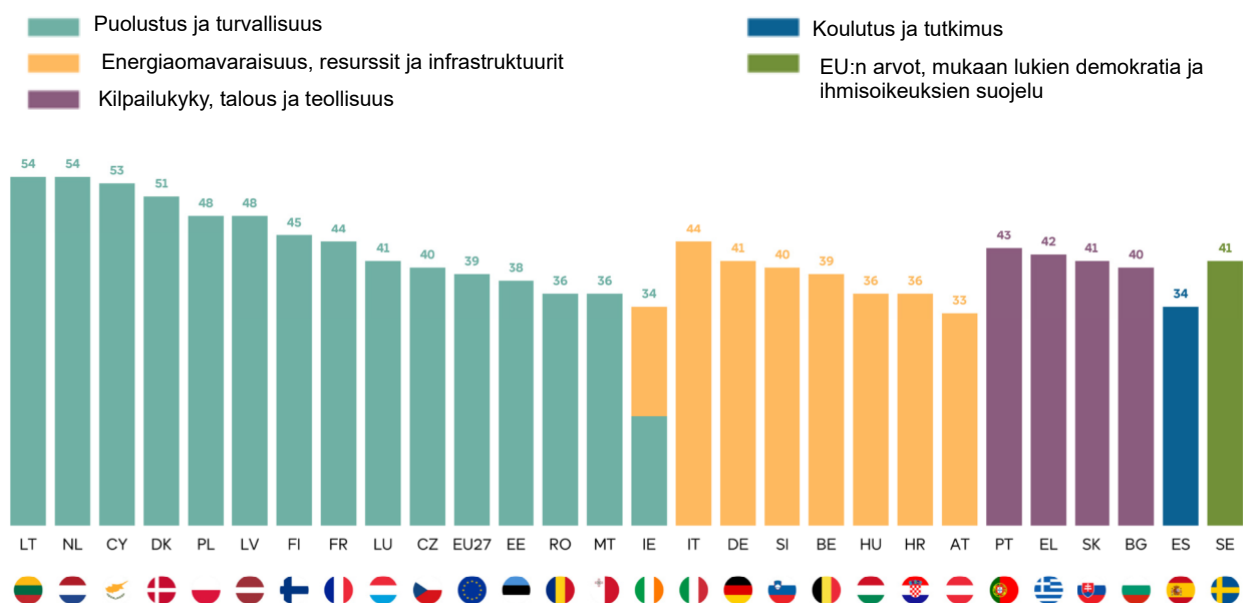

Kansallisella tasolla puolustus ja turvallisuus nousevat tärkeimmiksi painopisteiksi 14 jäsenvaltiossa, mikä heijastaa laajaa huolta geopolitiisesta vakaudesta ja Euroopan etujen suojaamisesta. Lisäksi vähintään kolme kymmenestä vastaajasta 24 jäsenvaltiossa mainitsi tämän kysymyksen, mikä korostaa sen laajaa merkitystä koko Euroopan unionissa. Puolustus- ja turvallisuusasiat ensisijaisiksi prioriteeteiksi valinneiden vastaajien osuus oli suurin Liettuassa ja Alankomaissa (54 %) ja seuraavaksi suurin Kyproksessa (53 %) ja Tanskassa (51 %), joissa yli puolet vastaajista korosti tätä kysymystä.

Energiaomavaraisuus, -resurssit ja -infrastruktuurit ovat tärkein painopiste kahdeksassa jäsenvaltiossa, mikä merkitsee huomattavaa laajentumista edelliseen aaltoon verrattuna, jolloin se oli ensimmäisellä sijalla vain kolmessa maassa. Suurimmat osuudet ovat Italiassa (44 %), Alankomaissa (42 %) ja Saksassa (41 %).

Lisäksi Irlannissa energiaomavaraisuus saavuttaa puolustus- ja turvallisuustasoa vastaavan tason (34 prosenttia), mikä osoittaa, että nämä kaksi painopistettä ovat yhdessä keskeisessä asemassa kansalaisten odotusten muokkaamisessa.

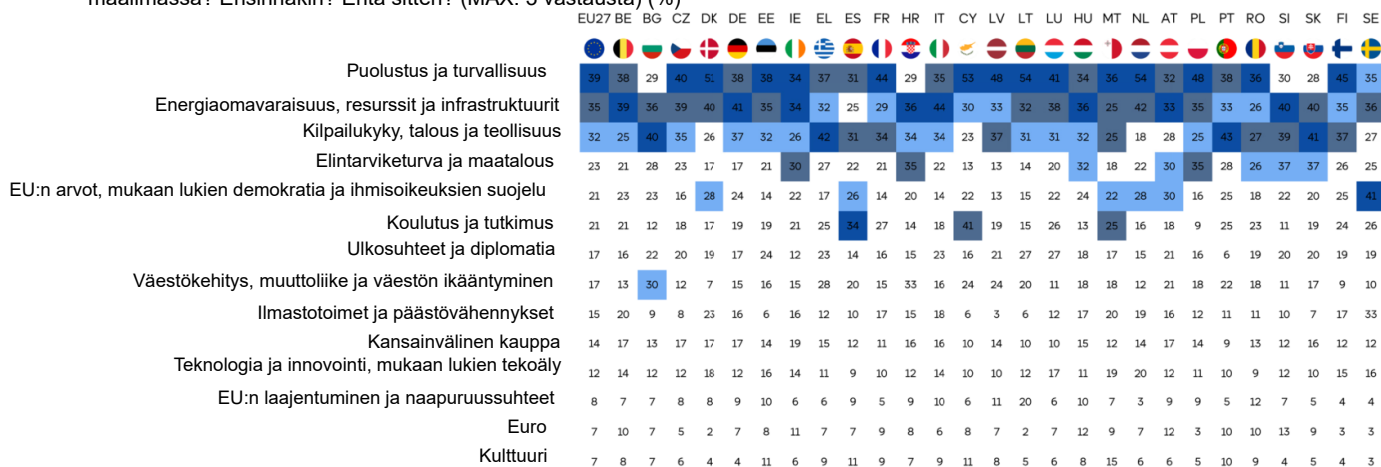
QA11ab Kun ajatellaan tulevaisuutta, mihin seuraavista näkökohdista EU:n olisi keskityttävä vahvistaakseen asemaansa maailmassa? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 vastausta) (%)

Kilpailukyky, talous ja teollisuus ovat neljän jäsenvaltion tärkeimpiä painopisteitä: Portugalissa, Kreikassa, Slovakiassa ja Bulgariassa osuus oli suurin Portugalissa (43 %) ja Kreikassa (42 %).

Koulutus ja tutkimus ovat edelleen ensisijainen painopiste Espanjassa, jossa 34 prosenttia vastaajista pitää niitä tärkeimpinä aloina EU:n maailmanlaajuisen aseman vahvistamisessa. Vaikka EU:n arvot, mukaan lukien demokratia ja ihmisoikeuksien suojeleminen, ovat edelleen useimmin mainittu näkökohta Ruotsissa (41 prosenttia).

QA11ab Kun ajatellaan tulevaisuutta, mihin seuraavista näkökohdista EU:n olisi keskityttävä vahvistaakseen asemaansa maailmassa? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 vastausta) (%)

Euroopan unionin maailmanlaajuisen aseman vahvistamisen painopisteiden välillä on eroja useissa sosiodemografisissa ryhmissä.

Sukupuolten väliset erot ovat edelleen suhteellisen vähäisiä, vaikka joitakin eroja voidaan havaita. Miehet asettavat naisia hieman todennäköisemmin etusijalle kilpailukykyyn, talouden ja teollisuuden (35 % vs. 30 %) sekä teknologian ja innovoinnin, mukaan lukien tekoäly (14 % vs. 10 %). Sen sijaan naiset korostavat jonkin verran todennäköisemmin EU:n arvoja, kuten demokratiaa ja ihmisoikeuksien suojeleminen (23 prosenttia vs. 18 prosenttia) sekä koulutusta ja tutkimusta (23 prosenttia vs. 20 prosenttia).

Suurempia eroja esiintyy eri ikäryhmissä. Puolustus- ja turvallisuuskysymysten merkitys kasvaa iän myötä: 15–24-vuotiaista vastaajista 33 prosenttia ja 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista 41 prosenttia. Samanlainen kehitys on havaittavissa elintarviketurvassa ja maataloudessa, jotka nousevat 17 prosentista 26 prosenttiin samoissa ikäryhmissä. Sitä vastoin nuoremmat vastaajat painottavat enemmän pidemmän aikavälin ja innovointiin perustuvia painopisteitä. Koulutuksen ja tutkimuksen mainitsee 31 prosenttia 15–24-vuotiaista, kun vastaava osuus 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista on 19 prosenttia. Teknologia ja innovointi puolestaan vähenevät 19 prosentista 9 prosenttiin ja kulttuuri 11 prosentista 6 prosenttiin. Itse asiassa 40–54-vuotiaat vastaajat asettavat suhteellisesti todennäköisemmin etusijalle kilpailukykyyn, talouden ja teollisuuden (34 prosenttia verrattuna 29 prosenttiin nuorimmasta ryhmästä), kun taas energiaomavaraisuus, resurssit ja infrastruktuurit mainitaan useammin 25 vuotta täyttäneiden keskuudessa (36 prosenttia verrattuna 28 prosenttiin), mikä kuvastaa vahvempaa huolta taloudellisesta vakaudesta, toimitusvarmuudesta ja strategisesta riippumattomuudesta ikääntyneiden ja taloudellisesti aktiivisten väestöryhmien keskuudessa.

Koulutustasoon liittyy myös useita eroja prioriteeteissa. Korkeasti koulutetut vastaajat mainitsevat jonkin verran todennäköisemmin pitkän aikavälin ja strategiset alat, kuten energiaomavaraisuuden, resurssit ja infrastruktuurit (38 % vs. 33 % matalasti koulutetuista), EU:n arvot, mukaan lukien demokratia ja ihmisoikeuksien suojeleminen (25 % vs. 17 %), ulkosuhteet ja diplomatia (20 % vs. 14 %) sekä teknologia ja innovointi, mukaan lukien tekoäly (16 % vs. 8 %) ja ilmastotoimet (18 % vs. 13 %). Sitä vastoin vastaajat, joiden koulutustaso on alhaisempi, asettavat todennäköisemmin etusijalle elintarviketurvan ja maatalouden (26 prosenttia verrattuna korkeasti koulutettujen vastaajien 19 prosenttiin), mikä viittaa siihen, että välittömämpiin ja konkreettisempiin huolenaiheisiin kiinnitetään enemmän huomiota.

taloudellinen tilanne näyttää vaikuttavan vain vähän vastaajien mainitsemiin painopisteisiin. Erot ovat yleensä vähäisiä useimmilla aloilla yhtä merkittävää poikkeusta lukuun ottamatta. Vastaajat,

joilla ei lähes koskaan tai ei koskaan ole vaikeuksia maksaa laskujaan, pitävät puolustusta ja turvallisuutta todennäköisemmin prioriteettina (40 prosenttia verrattuna 34 prosenttiin niiden vastaajien joukossa, joilla on vaikeuksia suurimman osan ajasta).

Vastaajien mielikuva Euroopan unionista liittyy myös heidän prioriteetteihinsa. Ne, joilla on myönteinen näkemys EU:sta, korostavat hieman todennäköisemmin energiaomavaraisuutta, resursseja ja infrastruktuureja (37 % vs. 34 % niistä, joilla on kielteinen kuva), EU:n arvoja, mukaan lukien demokratia ja ihmisoikeuksien suojelu (23 % vs. 15 %), ilmastotoimia ja päästöjen vähentämistä (18 % vs. 9 %) sekä teknologiaa ja innovointia, mukaan lukien tekoäly (14 % vs. 8 %). Sitä vastoin vastaajat, joilla on kielteinen kuva EU:sta, painottavat suhteellisesti enemmän elintarviketurvaa ja maataloutta (27 % vs. 22 %).

QA11ab Kun ajatellaan tulevaisuutta, mihin seuraavista näkökohdista EU:n olisi keskityttävä vahvistaakseen asemaansa maailmassa? Entä sitten? (MAX. 3 VASTAUS) (% - EU)

	Puolustus ja turvallisuus	Energiaomavaraisuus, resurssit ja infrastruktuurit	Kilpailukyky, talous ja teollisuus	Elintarviketurva ja maatalous	EU:n arvot, mukaan lukien demokratia ja ihmisoikeuksien suojeleminen	Koulutus ja tutkimus	Ulkosuhteet ja diplomaattia	Väestökehitys, muuttoliikkeen ja väestön ikääntymisen	Ilmastotoimet ja päästövähennykset	Kansainvälinen kauppa	Teknologia ja innovointi, mukaan lukien tekoäly	EU:n laajentuminen ja naapurussuhteet	Euro	Kulttuuri	Muu (SPONTANEOUS)	Ei mitään (SPONTANEOUS)	En tiedä
EU27	39	35	32	23	21	21	17	17	15	14	12	8	7	7	1	1	1
Sukupuoli																	
Mies	40	36	35	22	20	18	16	18	14	16	14	8	8	7	1	1	1
Nainen	38	34	30	25	23	23	18	17	16	13	10	8	7	8	1	0	2
Ikä																	
15- 24	33	28	29	17	31	19	14	18	18	17	19	9	8	11	0	1	0
25—39	38	36	33	22	22	22	17	17	14	15	13	9	7	8	0	0	1
40-54	39	36	34	23	20	20	16	20	14	15	13	8	7	7	1	1	1
>=55	41	36	32	26	19	21	17	17	15	13	9	7	7	6	1	1	2
Koulutustaso																	
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	39	33	33	26	21	17	17	14	13	15	8	7	9	7	1	1	3
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	40	35	32	24	20	20	18	18	14	15	11	9	7	7	1	0	1
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	37	38	32	19	23	25	15	20	18	12	16	8	6	7	1	0	0
Sosio-ammattillinen luokka																	
Itsenäiset ammatinharjoittajat	37	37	33	26	21	18	17	16	13	15	14	8	9	8	0	1	1
Johtajat	39	39	35	18	22	23	15	20	15	15	17	8	6	6	1	0	0
Muut valkoiset kaulukset	38	39	35	23	19	19	17	18	16	16	13	7	7	8	1	0	1
Manuaaliset työntekijät	40	35	34	24	19	20	16	17	13	15	11	9	7	7	0	0	1
Talohenkilöt	37	30	29	28	26	21	20	15	13	15	6	10	10	7	2	0	2
Työttömät	40	29	32	21	21	23	16	16	15	14	11	6	8	10	1	1	2
Eläkkeellä	42	35	30	27	19	21	18	16	16	12	7	7	7	6	1	1	2
Opiskelijat	30	31	27	15	33	21	14	20	19	15	19	10	7	10	0	0	0
Vaikeudet maksaa laskuja																	
Suurimman osan ajasta	34	34	33	26	23	21	18	15	12	12	8	7	9	10	2	0	2
Ajoittain	38	33	34	24	21	18	19	18	13	15	12	8	9	9	1	1	1
Melkein koskaan / ei koskaan	40	36	31	23	21	22	16	18	16	14	13	8	6	6	1	1	1
Subjekttiivinen kaupungistuminen																	
Maaseutualue tai kylä	40	32	30	26	22	20	17	16	13	15	11	7	8	7	1	1	2
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	39	39	34	23	20	19	15	18	15	14	12	8	7	7	0	0	1
Suuri kaupunki	37	35	32	20	22	25	18	17	17	13	13	9	7	8	1	0	1
Kuva EU:sta																	
Myönteinen	38	37	32	22	21	23	17	19	18	13	14	9	7	7	1	0	0
Neutraali	41	34	32	24	22	20	16	16	13	16	11	8	7	8	1	0	2
Negatiivinen	38	34	35	27	20	15	18	16	9	14	8	5	8	8	1	2	2
Tyytyväisyys elämänlaatuun																	
Tyytyväinen	39	35	32	23	22	21	16	18	16	14	13	8	7	7	1	0	1
Ei tyytyväinen	38	36	35	27	19	19	20	16	12	14	8	7	8	8	1	1	2

3 Elämänlaatu

3. Elämänlaatu

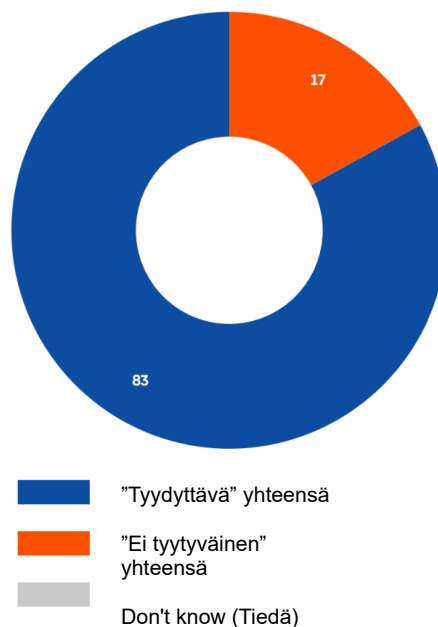
Tässä luvussa tarkastellaan eurooppalaisten käsityksiä elämänlaadusta yhdistämällä arviot nykyisestä tyytyväisyydestä, viimeaikaisista muutoksista ja tulevista odotuksista hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden perusteellisempaan tutkimiseen. Siinä tarkastellaan ensin yleistä tyytyväisyyttä elämänlaatuun, ennen kuin analysoidaan, miten vastaajat kokevat sen kehityksen kuluneen vuoden aikana ja heidän odotuksensa elintasonsa tulevasta kehityksestä. Luvussa tarkastellaan yksityiskohtaisemmin sitä, mihin nämä käsitykset perustuvat, ja tarkastellaan sekä keskeisiä tekijöitä, jotka eurooppalaiset yhdistävät hyvään elämänlaatuun, että aloja, joilla muutokset parantaisivat sitä eniten. Itse asiassa se asettaa nämä näkemykset laajempaan kansainväliseen kontekstiin vertaamalla käsityksiä elämänlaadusta Euroopan unionissa muiden merkittävien maailmanlaajuisten toimijoiden käsityksiin.

Yhdessä nämä havainnot antavat kattavan kuvan siitä, miten eurooppalaiset arvioivat elinolojaan, ja korostavat sekä hyvinvoinnin tärkeimpiä edistäjiä että aloja, joilla parannuksia tarvitaan eniten, samalla kun nämä käsitykset sijoitetaan maailmanlaajuiseen vertailevaan näkökulmaan.

Tyytyväisyys elämänlaatuun

EU:n tasolla hyvin suuri enemmistö eurooppalaisista ilmaisee tyytyväisyytensä elämänlaatuunsa. Kaiken kaikkiaan 83 prosenttia vastaajista ilmoitti olevansa tyytyväisiä, kun taas 17 prosenttia ilmoitti olevansa tyytymättömiä, ja vain pieni osa ei pysty antamaan lausuntoa. Myönteisten arvioiden voimakas yleisyys osoittaa, että useimmat eurooppalaiset kokevat henkilökohtaiset elinolonsa suotuisiksi.

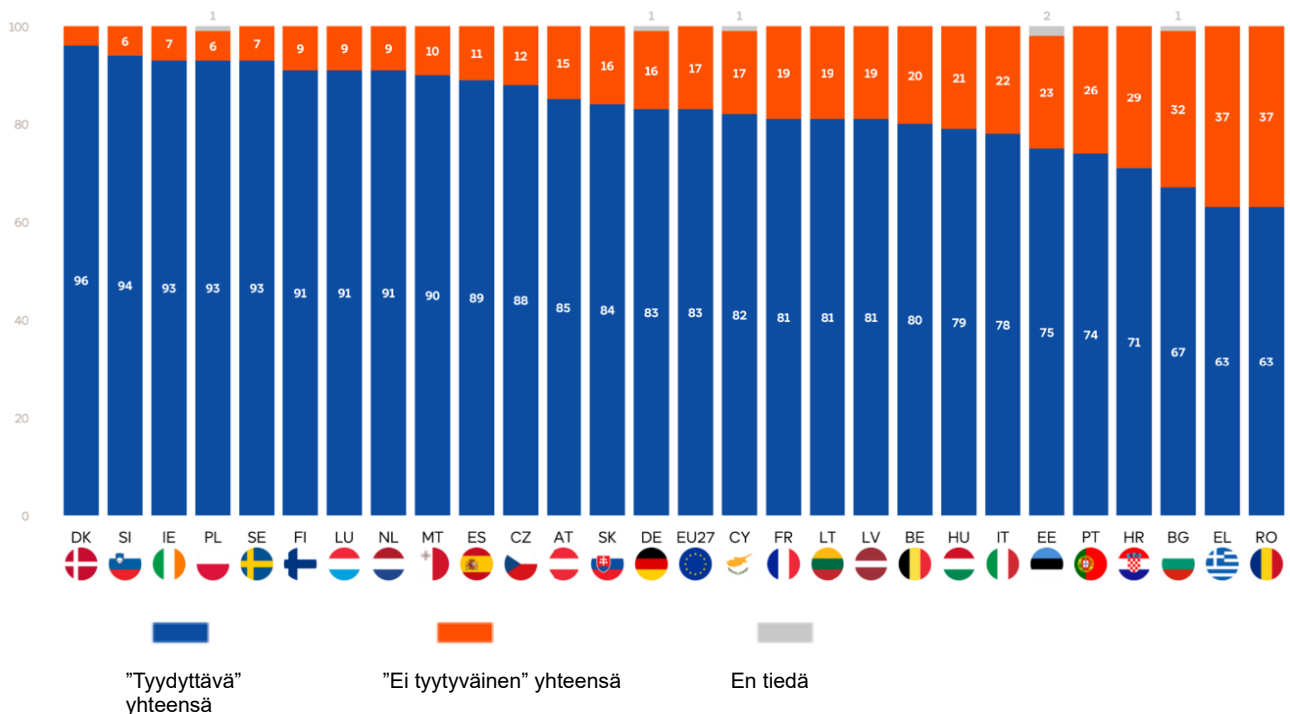
D790b Oletko yleisesti ottaen erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, et kovin tyytyväinen tai et lainkaan tyytyväinen elämänlaatuusi? (%)

Tyytyväisyys elämäänlaatuun on korkea kaikissa jäsenvaltioissa, joskin tyytyväisyys vaihtelee huomattavasti. Eniten tyytyväisyyttä havaittiin Tanskassa (96 %), Sloveniassa (94 %) sekä Irlannissa, Puolassa ja Ruotsissa (kaikki 93 %), joissa hyvin suuri enemmistö vastaajista ilmoitti olevansa tyytyväisiä elämänlaatuunsa. Asteikon toisessa päässä tyytyväisyys on edelleen enemmistön näkemys, mutta huomattavasti alhaisemmalla tasolla. Pienimmät osuudet ovat Kreikassa ja Romaniassa (63 prosenttia kummassakin), joiden jälkeen tulevat Bulgaria (67 prosenttia), jossa tyytymättömyys on vastaavasti yleisempää, ja jopa 37 prosenttia Kreikassa ja Romaniassa.

Kaiken kaikkiaan nämä havainnot viittaavat siihen, että tyytyväisyysaste on jatkuvasti korkea kaikissa jäsenvaltioissa, eikä yksikään maa raportoi vähemmän kuin selvä enemmistö tyytyväisistä vastaajista. Havaittu vaihtelu osoittaa kuitenkin, että eri maiden elämänlaadussa on joitakin eroja, jotka kuvastavat erilaisia sosiaalisia ja taloudellisia olosuhteita eri puolilla Euroopan unionia.

D70b Oletko yleisesti ottaen erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, et kovin tyytyväinen tai et lainkaan tyytyväinen elämänlaatuusi? (%)

Tyytyväisyys elämänlaatuun vaihtelee sosiodemografisten ryhmien välillä, vaikka myönteiset arviot ovat selvästi hallitsevassa asemassa kaikissa luokissa.

Sukupuolten väliset erot ovat vähäisiä. Miehet ilmoittavat hieman naisia todennäköisemmin olevansa tyytyväisiä (84 % vs. 82 %). Nämä erot ovat edelleen pieniä, mikä osoittaa, että sukupuolella on vain vähäinen rooli elämänlaatua koskevien käsitysten muokkaamisessa.

Suurempia eroja havaittiin eri ikäryhmissä, ja nuoremmat vastaajat olivat tyytyväisempiä. 15–24-vuotiaista 92 prosenttia ilmoitti olevansa tyytyväisiä elämänlaatuunsa, kun 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista vastaava osuus oli 80 prosenttia, mikä on alhaisin taso kaikissa ikäryhmissä. Tyytymättömyys kasvaa tasaisesti iän myötä nuorimpien vastaajien 8 prosentista vanhimpien 20 prosenttiin, mikä viittaa siihen, että koettu elämänlaatu heikkenee vähitellen koko elämän ajan.

Erityisen merkittäviä ovat erot koulutustason mukaan. Tyytyväisyys kasvaa merkittävästi koulutustason noustessa alhaisen koulutustason vastaajista 74 prosentista keskiasteen vastaajista 83 prosenttiin ja korkeasti koulutetuista 91 prosenttiin. Sitä vastoin tyytymättömyys on huomattavasti suurempaa vähemmän koulutettujen vastaajien keskuudessa (26 % vs. 9 % korkeasti koulutettujen keskuudessa), mikä korostaa koulutukseen liittyvää huomattavaa eriarvoisuutta koetussa elämänlaadussa.

Erityisen vahva suhde on ilmeinen, kun tarkastellaan vastaajien taloudellista tilannetta. Niistä, joilla on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, tyytyväisyys laskee jyrkästi 40 prosenttiin, kun taas suurin osa (59 prosenttia) ilmoittaa tyytymättömyydestä. Vastaajista, joilla tällaisia vaikeuksia ei juuri koskaan tai ei juuri koskaan ole, 92 prosenttia on tyytyväisiä ja vain 8 prosenttia tyytymättömiä, ja satunnaisia vaikeuksia kokeneiden osuus pienenee (69 prosenttia vs. 31 prosenttia). Tämä osoittaa, että taloudellisen turvallisuuden ja koetun elämänlaadun välillä on erittäin vahva yhteys.

Attitudinaaliset muuttujat osoittavat selkeitä kontrasteja. Vastaajat, joilla oli myönteinen kuva Euroopan unionista, ilmoittivat olevansa tyytyväisempiä (89 prosenttia) kuin ne, joilla oli kielteinen kuva, 68 prosenttia, ja tyytymättömyys nousi 32 prosenttiin.

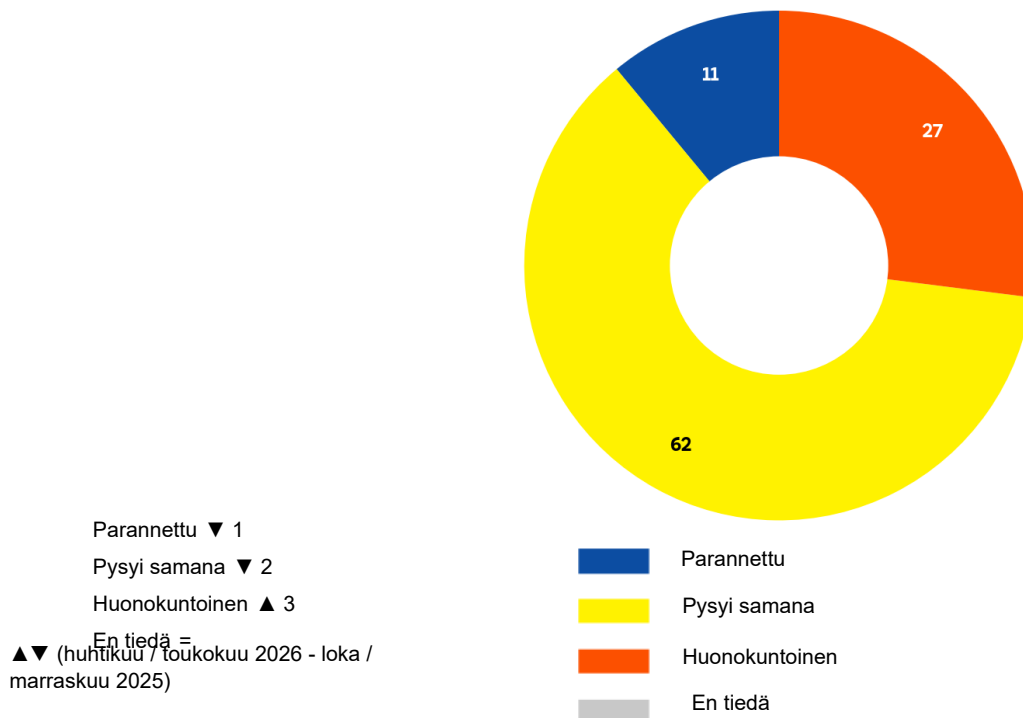
D70b Oletko yleisesti ottaen erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, et kovin tyytyväinen tai et lainkaan tyytyväinen elämänlaatuusi? (% - EU)

	"Hyväksytty" yhteensä	Erimielisyydet yhteensä	En tiedä
EU27	83	17	0
Sukupuoli			
Mies	84	16	0
Nainen	82	18	0
Ikä			
15- 24	92	5	0
25—39	84	16	0
40-54	83	17	0
>=55	80	20	0
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	74	26	0
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	83	17	0
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	91	9	0
Sosio-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	87	13	0
Johtajat	93	7	0
Muut valkoiset kaulukset	87	13	0
Manuaaliset työntekijät	80	20	0
Talohenkilöt	73	27	0
Työttömät	57	42	1
Eläkkeellä	79	21	0
Opiskelijat	92	7	1
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	40	59	1
Ajoittain	69	31	0
Melkein koskaan / ei koskaan	92	8	0
Subjektiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	83	17	0
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	84	16	0
Suuri kaupunki	82	18	0
Kuva EU:sta			
Myönteinen	89	11	0
Neutraali	79	20	1
Negatiivinen	68	32	0

Elämänlaadun kehitys

EU:n tasolla käsityksille elämänlaadun muutoksista viimeisten 12 kuukauden aikana on ominaista pääasiassa vakaus, vaikka huomattava osa vastaajista ilmoittaa tilanteen heikkenevän. Kaiken kaikkiaan 62 prosenttia eurooppalaisista on sitä mieltä, että heidän elämänlaatunsa on pysynyt samana, mikä osoittaa, että valtaosalla heistä elinolot ovat pysyneet jokseenkin vakaina. Samaan aikaan yli neljännes vastaajista (27 %) ilmoitti elämänlaatunsa heikentyneen, kun taas vain suhteellisen pieni osa (11 %) ilmoitti sen parantuneen. Vastausten tasapaino on siis edelleen selvästi negatiivinen, ja ne, jotka ilmoittivat tilanteen heikkenemisestä, olivat heikompia kuin ne, jotka kokivat tilanteen parantuneen. Edelliseen aaltoon loka-marraskuussa 2025 verrattuna nämä tulokset ovat kaiken kaikkiaan pysyneet suhteellisen vakaina.

QA16 Mikä lausunto on lähimpänä näkemystäsi? Viimeisen 12 kuukauden aikana elämänlaatusi (mukavuus tai budjetin kannalta) on ... (EU27) (%)

Käsitykset siitä, miten elämänlaatu on kehittynyt viimeisten 12 kuukauden aikana, vaihtelevat eri jäsenvaltioissa, vaikka kaikissa maissa yleisin näkemys on edelleen, että se on pysynyt samana.

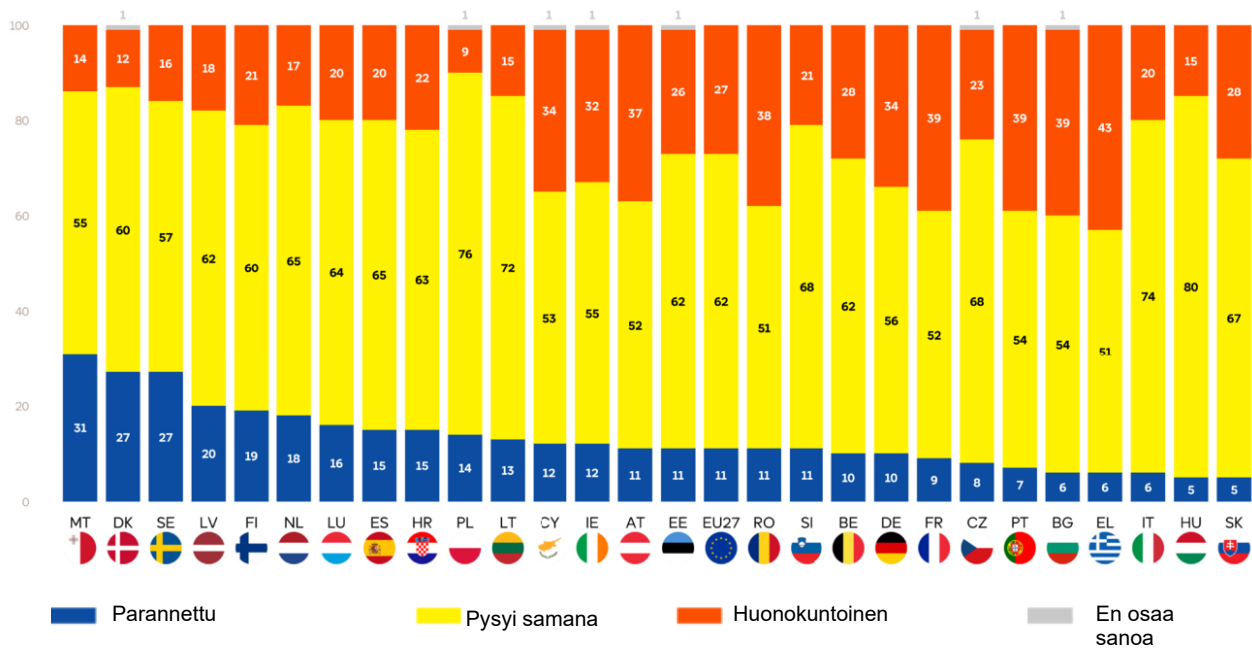
Eniten vastaajia, joiden elämänlaatu on parantunut, on Maltassa (31 %), Tanskassa ja Ruotsissa (molemmat 27 %) ja Latviassa (20 %), mikä viittaa myönteisempään kehitykseen näissä maissa. Alhaisimmat havaitut parannukset ovat sitä vastoin Unkarissa ja Slovakiassa (molemmat 5 %) sekä Italiassa, Kreikassa ja Bulgariassa (kaikki 6 %), mikä viittaa siihen, että parannukset tuntuvat näissä yhteyksissä paljon harvemmin.

Useimmissa jäsenvaltioissa selvä enemmistö ilmoitti, että heidän elämänlaatunsa on pysynyt vakaana. Erityisen suuri osuus oli Unkarissa (80 %), Puolassa (76 %) ja Italiassa (74 %).

Samaan aikaan huomattava osa vastaajista ilmoitti elämänlaatunsa heikentyneen, ja maiden välillä oli huomattavia eroja. Korkeimmat tasot ovat Kreikassa (43 %), Ranskassa, Portugalissa ja Bulgariassa (kaikki 39 %) sekä Romaniassa (38 %), mikä viittaa laajaan käsitykseen elinolojen heikkenemisestä näissä maissa.

Kaiken kaikkiaan nämä havainnot osoittavat, että tilanne on erilainen eri puolilla Euroopan unionia: Vaikka vakaus on edelleen vallitseva käsitys useimmissa jäsenvaltioissa, paranemisen ja heikkenemisen välinen tasapaino vaihtelee huomattavasti.

QA16 Mikä lausunto on lähimpänä näkemystäsi? Viimeisen 12 kuukauden aikana sinun elämänlaatu (mukavuus tai budjetin kannalta) on ... (%)

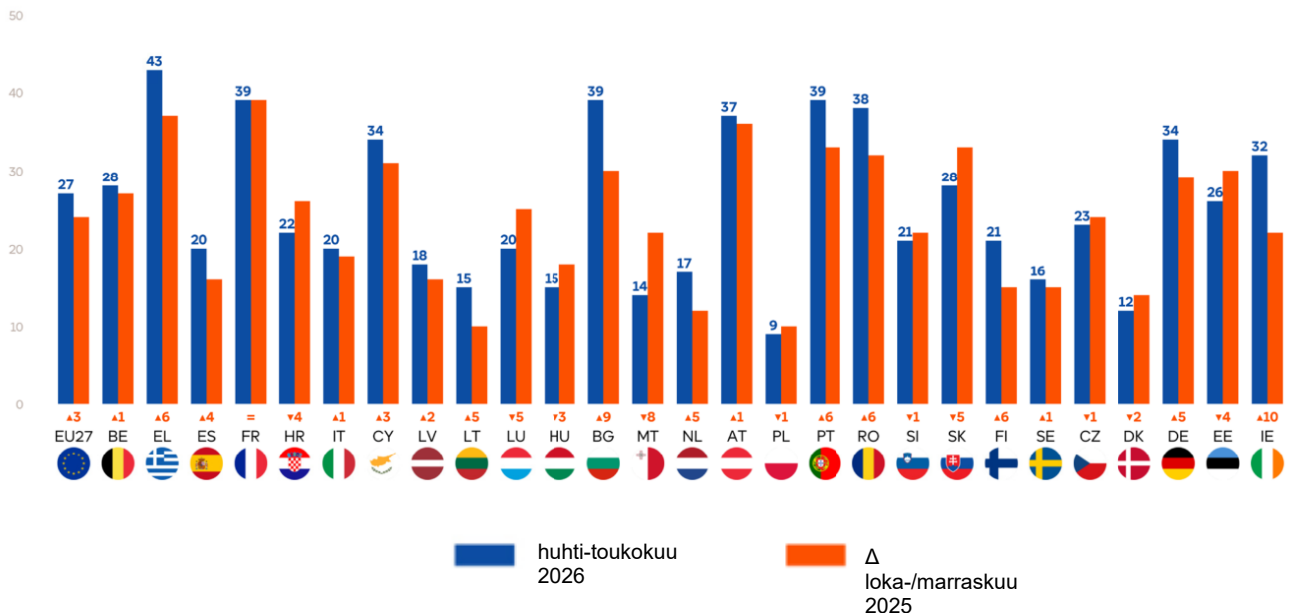

Syksyn 2025 ja kevään 2026 välillä tapahtuneet muutokset osoittavat, että koettu elämänlaatu on heikentynyt useissa jäsenvaltioissa, vaikkakin sen laajuus vaihtelee maittain.

Merkittävin heikkenemisestä ilmoittaneiden vastaajien osuuden kasvu oli Irlannissa (+10 prosenttiyksikköä) ja Bulgariassa (+9 prosenttiyksikköä) sekä Kreikassa, Portugalissa, Romaniassa ja Suomessa (kaikki +6 prosenttiyksikköä). Tämä kehitys viittaa siihen, että käsitykset ovat selvästi heikentyneet useissa jäsenvaltioissa. Vaikka useimmissa näistä maista heikkeneminen oli jo suhteellisen laajalle levinnyttä, Suomi erottuu kuitenkin poikkeuksellisesti, koska kasvu tapahtuu verrattain alhaiselta lähtötasolta.

Sitä vastoin joissakin jäsenvaltioissa näkemykset ovat suhteellisen vakaita tai parantuneet. Heikkenemisestä ilmoittaneiden vastaajien osuus on pienentynyt Maltassa (–8 prosenttiyksikköä) ja Luxemburgissa (–5 prosenttiyksikköä), mikä viittaa myönteisempään kehitykseen näissä maissa.

QA16 Mikä lausunto on lähimpänä näkemystäsi? Viimeisen 12 kuukauden aikana elämänlaatusi (mukavuus tai budjetin kannalta) on ... - heikentynyt (%)

Näkemykset siitä, miten elämänlaatu on kehittynyt viimeisten 12 kuukauden aikana, vaihtelevat sosio-demografisten ja asenneryhmien välillä, vaikka vakaus on edelleen yleisimmin raportoitu arviointi kaikissa luokissa.

Sukupuolten väliset erot ovat vähäisiä. Miehet ilmoittavat paranemisesta hieman naisia todennäköisemmin (12 % vs. 10 %), kun taas naiset sanovat hieman todennäköisemmin, että heidän elämänlaatunsa on heikentynyt (28 % vs. 26 %). Osuus, jonka mukaan heidän tilanteensa on pysynyt samana, on sama (62 prosenttia), mikä viittaa pitkälti samanlaisiin kokemuksiin miesten ja naisten välillä.

Huomattavampia eroja ilmenee ikäryhmittäin. Nuoremmat vastaajat ilmoittivat myönteisemmästä kehityksestä: 15–24-vuotiaista 18 prosenttia ilmoitti elämänlaatunsa parantuneen, kun 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista vastaava osuus oli vain 7 prosenttia. Samaan aikaan heikkenemisestä ilmoittavien osuus kasvaa iän myötä nuorimman ryhmän 17 prosentista yli 40-vuotiaiden 29 prosenttiin.

Erot näkyvät myös koulutustasolla. Vastaajat, joilla on korkeampi koulutustaso, ilmoittavat todennäköisemmin parannuksista (15 % vs. 7 %) ja heikkenemisestä (23 % vs. 34 %) kuin vastaajat, joilla on alhainen koulutustaso. Ne, joilla on keskitason koulutus, raportoivat todennäköisemmin vakaudesta (64 prosenttia verrattuna 59 prosenttiin alhaisen koulutustason omaavista). Nämä havainnot korostavat selkeää yhteyttä koulutustason ja elämänlaadun muutosta koskevien käsitysten välillä.

Erityisen vahva suhde on havaittavissa, kun tarkastellaan vastaajien taloudellista tilannetta. Niistä, joilla on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, 64 prosenttia ilmoittaa elämänlaatunsa heikentyneen, kun taas vain 7 prosenttia ilmoittaa parantuneen. Sitä vastoin niiden osuus, joilla ei lähes koskaan tai ei koskaan ole tällaisia vaikeuksia, laskee 20 prosenttiin, kun taas 13 prosenttia ilmoittaa parannuksista ja 67 prosentin vakaudesta. Väliasemassa ovat vastaajat, joilla on ajoittain vaikeuksia (38 % heikkeni, kun 7 % parani). Tämä korostaa vahvaa yhteyttä taloudellisen haavoittuvuuden ja heikkeneviä elinoloja koskevien käsitysten välillä.

Vastaajat, joilla on myönteinen kuva EU:sta, ilmoittavat todennäköisemmin parannuksista (14 prosenttia) ja vähemmän todennäköisemmin heikkenemisestä (20 prosenttia) kuin ne, joilla on kielteinen kuva. Heistä vain 7 prosenttia ilmoittaa parannuksista ja lähes puolet (48 prosenttia) ilmoittaa heikkenemisestä. Lisäksi 66 prosenttia niistä, joilla on myönteinen kuva, ilmoittaa olevansa vakaita verrattuna 44 prosenttiin niistä, joilla on kielteinen kuva EU:sta.

Lopuksi tyytyväisyys elämänlaatuun liittyy vahvasti käsityksiin siitä, miten elämänlaatu on kehittynyt viimeisten 12 kuukauden aikana. Niiden vastaajien joukossa, jotka ovat tyytyväisiä elämänlaatuun, vain 21 prosenttia koki sen heikentyneen, kun taas tämä kielteinen näkemys hallitsee selvästi niitä, jotka eivät ole tyytyväisiä (55 prosenttia).

QA16 Mikä lausunto on lähimpänä näkemystäsi? Viimeisen 12 kuukauden aikana elämänlaatusi (mukavuus tai budjetin kannalta) on ... (% - EU)

	Parannettu	Pysyi samana	Huonokuntoinen	En tiedä
EU27	11	62	27	0
Sukupuoli				
Mies	12	62	26	0
Nainen	10	62	28	0
Ikä				
15- 24	18	64	17	1
25—39	16	57	27	0
40-54	11	60	29	0
>=55	7	64	29	0
Koulutustaso				
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	7	59	34	0
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	11	64	25	0
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	15	62	23	0
Sosio-ammattillinen luokka				
Itsenäiset ammatinharjoittajat	11	62	27	0
Johtajat	17	61	22	0
Muut valkoiset kaulukset	12	62	26	0
Manuaaliset työntekijät	13	59	28	0
Talohenkilöt	7	61	32	0
Työttömät	9	51	39	1
Eläkkeellä	6	64	30	0
Opiskelijat	16	65	18	1
Vaikeudet maksaa laskuja				
Suurimman osan ajasta	7	29	64	0
Ajoittain	7	55	38	0
Melkein koskaan / ei koskaan	13	67	20	0
Subjektiiivinen kaupungistuminen				
Maaseutualue tai kylä	11	61	28	0
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	10	63	27	0
Suuri kaupunki	13	61	26	0
Kuva EU:sta				
Myönteinen	14	66	20	0
Neutraali	8	64	28	0
Negatiivinen	7	44	48	1
Tyytyväisyys elämänlaatuun				
Tyytyväinen	13	66	21	0
Ei tyytyväinen	4	41	55	0

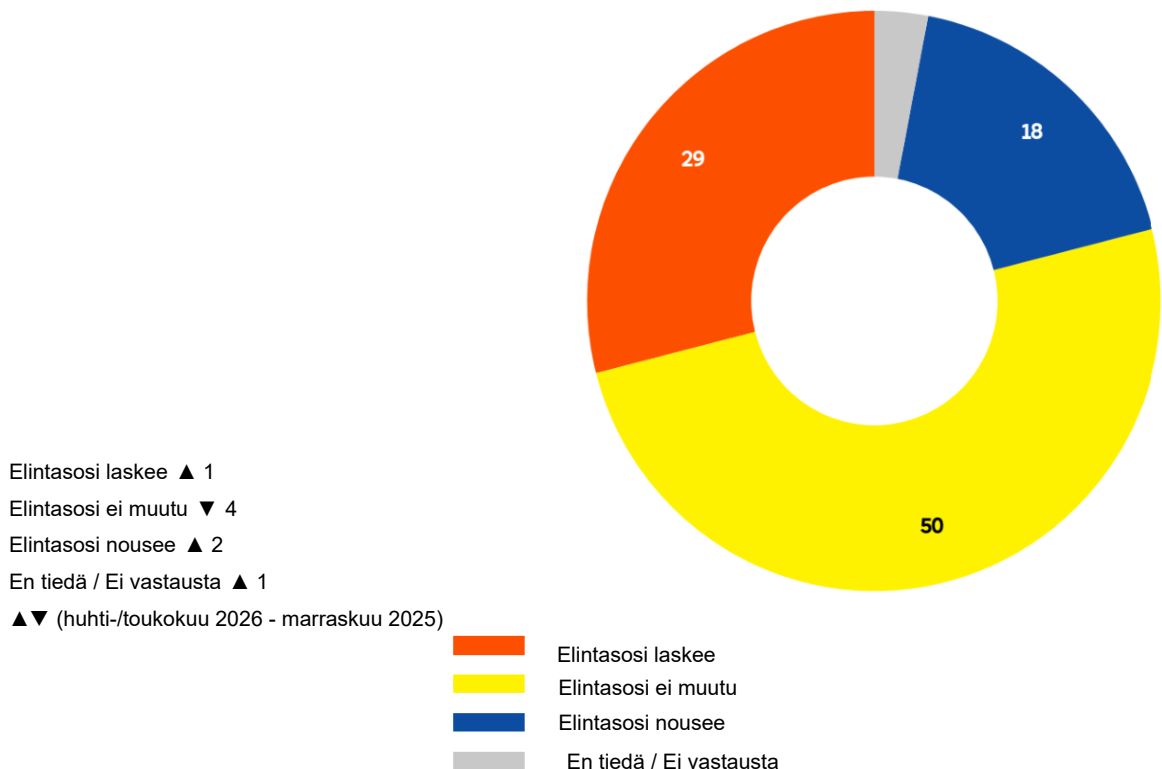
Elintason kehitys

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, miten he odottavat henkilökohtaisen elintasonsa kehittyvän seuraavien viiden vuoden aikana. Taloudellisen epävarmuuden, elinkustannusten nousun ja pitkän aikavälin rakenteellisten haasteiden muovaamassa tilanteessa tämä kysymys tarjoaa tietoa eurooppalaisten odotuksista heidän tulevasta aineellisesta hyvinvoinnistaan.

EU:n tasolla odotuksia tulevasta elintasosta luonnehtii pääasiassa vakaus, vaikka huomattava osa vastaajista ennakoii tilanteen heikkenevän. Kaiken kaikkiaan puolet eurooppalaisista (50 %) odottaa elintonsa pysyvän muuttumattomana seuraavien viiden vuoden aikana, joten tämä on yleisin vastaus. Tämä viittaa siihen, että monien vastaajien tulevaisuudennäkymiä pidetään suhteellisen vakaina, joskaan niissä ei ole tapahtunut merkittävää parannusta.

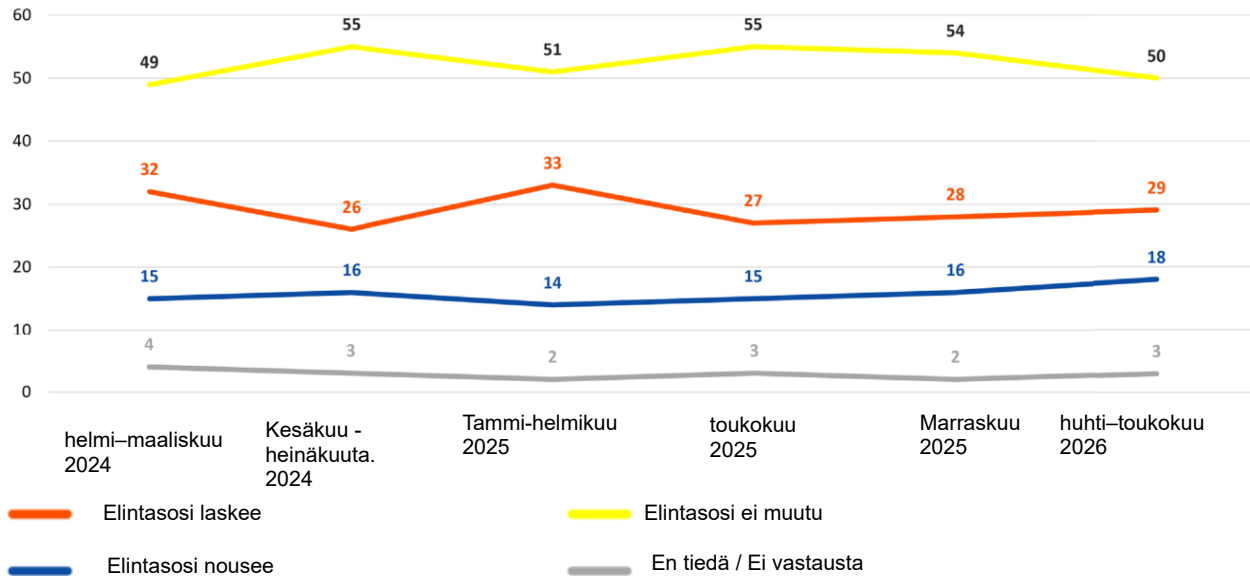
Samaan aikaan lähes kolme kymmenestä vastaajasta (29 %) uskoo elintonsa laskevan, mikä viittaa huomattavaan huoleen tulevasta taloudellisista olosuhteista. Sitä vastoin alle kaksi kymmenestä (18 %) odottaa tilanteensa paranevan, mikä viittaa siihen, että optimismi henkilökohtaisten talousnäkökymien suhteen on vähäisempää.

Kaiken kaikkiaan nämä havainnot viittaavat siihen, että vaikka vakaus on edelleen vallitseva odotus, merkittävä osa eurooppalaisista ennakoii elinolojensa heikkenevän ja suhteellisen harvat odottavat tilanteen paranevan. Tämä kehitys heijastaa varovaisia ja jossain määrin pessimistisiä näkymiä tulevaisuuden henkilökohtaisista talousnäkökymistä kaikkialla Euroopan unionissa.

Marraskuusta 2025 lähtien kehitys on ollut lähinnä lievää laskua niiden vastaajien osuudessa, jotka odottavat tilanteensa pysyvän muuttumattomana, kun taas laskua tai kasvua ennakoiva osuus on jatkanut hienoista kasvuaan.

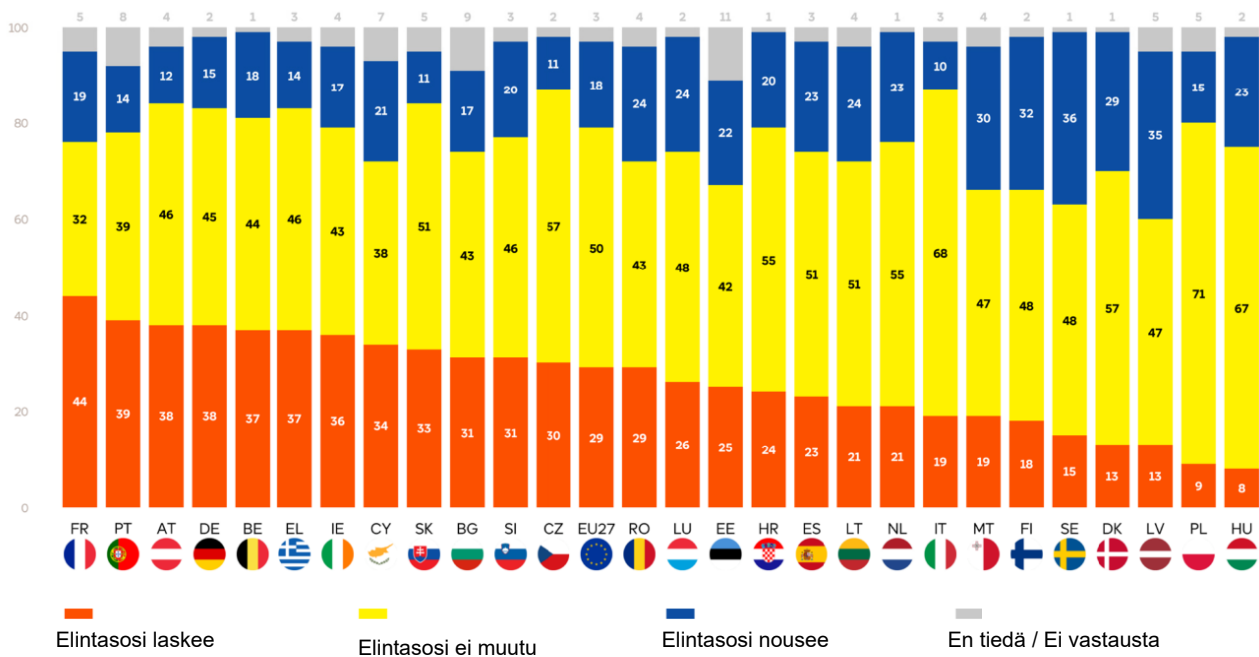
SD27 Kun mietit, miten henkilökohtainen elintasosi kehittyy seuraavien viiden vuoden aikana, mikä seuraavista väittämistä kuvaa parhaiten odotuksiasi? (% - EU)

Eri jäsenvaltioissa odotukset henkilökohtaisen elintason tulevasta kehityksestä vaihtelevat huomattavasti, vaikka useimmissa maissa yleisin näkemys on edelleen se, että elintaso pysyy samana.

Suurin osa vastaajista useimmissa jäsenvaltioissa odottaa elintasonsa pysyvän ennallaan. Erityisen suuri osuus vastaajista on Puolassa (71 %), Italiassa (68 %) ja Unkarissa (67 %). Eniten elintason nousua odottavia vastaajia on Ruotsissa (36 %), Latviassa (35 %) ja Suomessa (32 %), mikä viittaa suhteellisesti voimakkaampaan optimismiin näissä maissa.

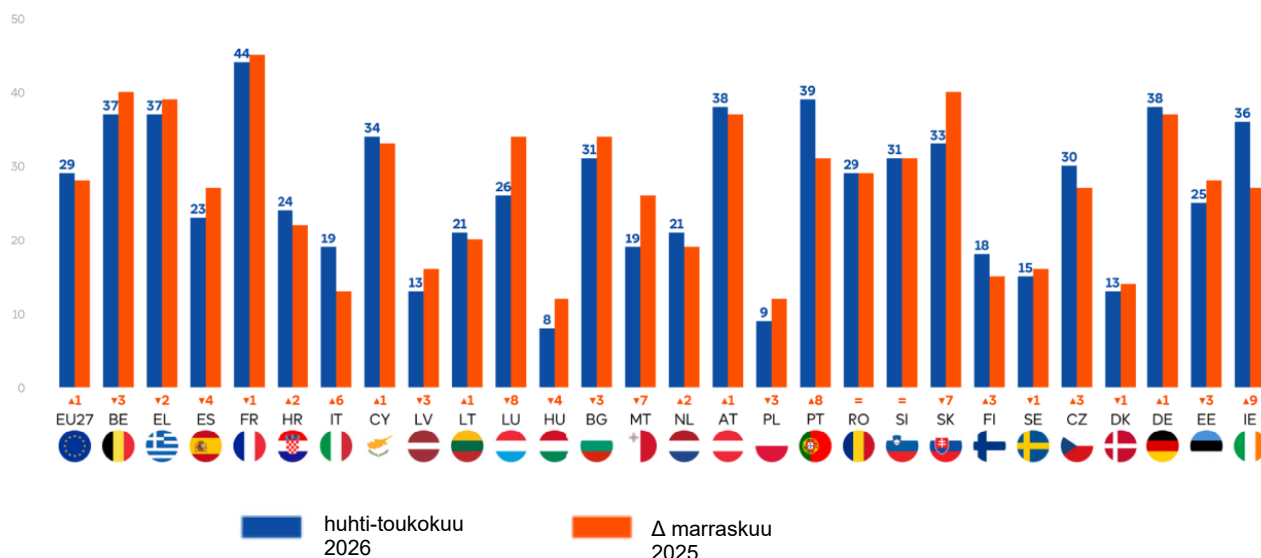
SD27 Kun mietit, miten henkilökohtainen elintasosi kehittyy seuraavien viiden vuoden aikana, mikä seuraavista väittämistä kuvaa parhaiten odotuksiasi? (%)

Samanaikaisesti odotukset elintason laskusta ovat suhteellisen yleisiä useissa jäsenvaltioissa. Suurimmat osuudet ovat Ranskassa (44 %) ja sen jälkeen Portugalissa (39 %), Itävallassa ja Saksassa (molemmat 38 %), mikä viittaa pessimistisempiin näkymiin näissä maissa.

Elintasonsa laskua odottavien vastaajien osuus on kasvanut eniten marraskuusta 2025 lähtien Irlannissa (+9 prosenttiyksikköä), Portugalissa (+8 prosenttiyksikköä) ja Italiassa (+6 prosenttiyksikköä). Eniten laskua sen sijaan tapahtui Luxemburgissa (–8 prosenttiyksikköä) ja seuraavaksi eniten Maltassa ja Slovakiassa (molemmat –7 prosenttiyksikköä).

SD27 Kun mietit, miten henkilökohtainen elintasosi kehittyi seuraavien viiden vuoden aikana, mikä seuraavista väittämistä kuvaa parhaiten odotuksiasi? Elintasosi laskee (%)

Käsitykset siitä, miten henkilökohtaisen elintason odotetaan kehittyvän seuraavien viiden vuoden aikana, vaihtelevat sosiodemografisten ryhmien välillä, vaikka lähes kaikissa ryhmissä yleisin näkemys on edelleen, että elintaso pysyy samana.

Sukupuolten väliset erot ovat suhteellisen vähäisiä. Miehet odottavat heikkenemistä hieman naisia epätodennäköisemmin (27 % vs. 31 %) ja todennäköisemmin paranemista (19 % vs. 16 %), kun taas vastaavat osuudet molemmissa ryhmissä eivät odota muutosta (noin 50–51 %). Tämä viittaa siihen, että naiset näyttävät hieman varovaisemmilta kuin miehet.

Eri ikäryhmien välillä on suurempia eroja. Nuoremmat vastaajat ovat huomattavasti optimistisempia: 38 prosenttia 15–24-vuotiaista odottaa elintonsa nousevan, kun 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista vastaava osuus on vain 7 prosenttia. Sitä vastoin odotukset laskusta kasvavat tasaisesti iän myötä nuorimpien vastaajien 17 prosentista vähintään 55-vuotiaiden 34 prosenttiin. Samaan aikaan ikääntyneet vastaajat odottavat todennäköisemmin vakautta (56 % yli 55-vuotiaista), mikä viittaa siihen, että iän myötä on siirrytty varovaisempiin ja vähemmän optimistisiin näkyymiin.

Erot koulutustason mukaan ovat myös ilmeisiä. Heikosti koulutetut vastaajat ovat kaikkein pessimistisimpiä: 36 prosenttia odotti laskua ja vain 11 prosenttia odotti parannusta. Sen sijaan ne, joilla on korkea koulutustaso, ovat optimistisempia: 24 prosenttia odottaa kasvua, kun taas vain 26 prosenttia odottaa laskua. Keskitason koulutuksen saaneet vastaajat sijoittuvat näiden ryhmien väliin ja odottavat todennäköisemmin vakautta (54 %). Tulokset osoittavat, että koulutustason ja tulevaa elintasoja kohtaan tunnetun luottamuksen välillä on selvä yhteys.

Vastaajien taloudellisessa tilanteessa on havaittavissa erityisen vahva suhde. Niistä, joilla on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, suurin osa (55 prosenttia) odottaa elintonsa laskevan, kun taas vain 14 prosenttia odottaa parannusta. Tämä on jyrkässä ristiriidassa vastaajien kanssa, joilla ei juuri koskaan tai ei koskaan ole tällaisia vaikeuksia. Vastaajista 24 prosenttia odottaa tilanteen heikkenevän ja 18 prosenttia odottaa tilanteen paranevan, kun taas suurin osa (55 prosenttia) odottaa vakautta. Tämä osoittaa, että taloudellisen haavoittuvuuden ja tulevaa elintasoja koskevien pessimististen odotusten välillä on erittäin vahva yhteys.

Vastaajista, joilla on myönteinen kuva EU:sta, odotukset ovat suotuisimmat: 21 prosenttia odottaa parannusta ja 22 prosenttia laskua, kun taas 49 prosenttia vastaajista, joilla on kielteinen kuva EU:sta, odottaa heikkenemistä ja vain 13 prosenttia odottaa parannusta. Loppujen lopuksi tyytyväisyys elämänlaatuun liittyy vahvasti odotuksiin elintason kehityksestä. Niistä vastaajista, jotka ovat tyytyväisiä elämänlaatuun, vain 24 prosenttia odottaa heikkenemistä, kun taas pessimismi hallitsee selvästi niitä, jotka eivät ole tyytyväisiä (49 prosenttia).

SD27 Kun mietit, miten henkilökohtainen elintasosi kehittyi seuraavien viiden vuoden aikana, mikä seuraavista väittämistä kuvaa parhaiten odotuksiasi? (% - EU)

	Elintasosi laskee	Elintasosi ei muutu	Elintasosi nousee	En tiedä / Ei vastausta
EU27	29	50	18	3
Sukupuoli				
Mies	27	51	19	3
Nainen	31	50	16	3
Ikä				
15- 24	17	41	38	4
25—39	24	45	28	3
40-54	30	51	16	3
>=55	34	56	7	3
Koulutustaso				
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	36	49	11	4
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	26	54	17	3
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	26	47	24	3
Sosio-ammattillinen luokka				
Itsenäiset ammatinharjoittajat	25	51	22	2
Johtajat	25	49	24	2
Muut valkoiset kaulukset	29	52	16	3
Manuaaliset työntekijät	29	51	18	2
Talohenkilöt	30	57	10	3
Työttömät	31	36	26	7
Eläkkeellä	36	56	5	3
Opiskelijat	18	39	40	3
Vaikeudet maksaa laskuja				
Suurimman osan ajasta	55	27	14	4
Ajoittain	35	45	17	3
Melkein koskaan / ei koskaan	24	55	18	3
Subjekttiivinen kaupungistuminen				
Maaseutualue tai kylä	29	51	16	4
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	29	52	16	3
Suuri kaupunki	27	48	22	3
Kuva EU:sta				
Myönteinen	22	55	21	2
Neutraali	29	53	14	4
Negatiivinen	49	34	13	4
Tyytyväisyys elämäänlaatuun				
Tyytyväinen	24	54	19	3
Ei tyytyväinen	49	35	12	4

Elämänlaadun osatekijät

Tässä osiossa tarkastellaan, mitä kansalaiset itse pitävät hyvän elämänlaadun keskeisinä osatekijöinä. Analyysi perustuu analyysiin siitä, miten eurooppalaiset kokevat elämänlaatunsa kehittyneen viimeisten 12 kuukauden aikana ja millaisia odotuksia heillä on tulevaisuudesta. Tämä uusi kysymys tarjoaa täydentävän näkökulman yksilöimällä näkökohdat, jotka eurooppalaiset asettavat etusijalle hyvinvointinsa arvioinnissa. Kun nämä painopisteet yhdistetään aiempiin havaintoihin havaituista muutoksista ja tulevista odotuksista, saadaan arvokasta tietoa tekijöistä, jotka muokkaavat kansalaisten yleistä arviota elinoloistaan.

EU:n tasolla eurooppalaiset yhdistävät useimmiten hyvän elämänlaadun terveyteen ja taloudelliseen turvallisuuteen sekä laajempiin sosiaalisiin ja rakenteellisiin tekijöihin.

Yleisimmin mainittu osatekijä on fyysinen terveys ja mielenterveys (51 %), mikä korostaa sen keskeistä merkitystä hyvinvoinnille kaikkialla Euroopan unionissa. Tätä seuraa läheisesti rahoitustilanne ja kyky selviytyä arjesta (49 %), mikä korostaa talouden vakauden keskeistä roolia. Lähes puolet vastaajista mainitsi terveydenhuollon laadun ja saatavuuden (46 %), mikä vahvistaa terveyteen liittyvien tekijöiden vahvaa painottamista.

Myös sosiaaliset näkökohdat ovat korkealla. Sosiaalinen elämä, mukaan lukien perhe, ystävät ja suhteet (45 %), on määritelty olennaiseksi osaksi elämänlaatua, mikä heijastaa henkilökohtaisten yhteyksien merkitystä. Lisäksi neljä kymmenestä vastaajasta mainitsi elintarvikkeiden turvallisuuden ja laadun (40 %) sekä yleisen turvallisuuden ja henkilökohtaisen turvallisuuden (40 %), mikä osoittaa, että sekä perustarpeet että turvallisuuden tunne ovat tärkeitä näkökohtia.

Myös taloudelliset ja aineelliset olosuhteet ovat näkyvästi esillä. Huomattava osuus vastaajista korostaa työsuhdeturvaa ja työoloja (38 %) sekä kohtuuhintaisuutta ja asumisen laatua (37 %). Vastaavassa osuudessa korostetaan ympäristön laatua (37 %) ja korostetaan ympäristötekijöiden merkitystä hyvinvoinnin muovaamisessa.

Noin kolmannes vastaajista mainitsi joukon tekijöitä. Näitä ovat kansalaisoikeudet ja -vapaudet (34 %), koulutuksen laatu ja oppimismahdollisuudet (32 %) sekä työ- ja yksityiselämän tasapaino (30 %), mikä osoittaa, että aineellisten olosuhteiden lisäksi myös laajemmat yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset ulottuvuudet ovat tärkeitä.

Muita näkökohtia mainitaan harvemmin, mutta ne ovat edelleen merkityksellisiä. Noin neljännes vastaajista mainitsi pääsyn luontoon ja viheralueille (28 prosenttia), julkisten palvelujen tehokkuuden (26 prosenttia) sekä liikenteen laadun ja liikkuvuuden helppouden (24 prosenttia), kun taas pienemmät osuudet viittasivat kulttuurin saatavuuteen (22 prosenttia).

Kaiken kaikkiaan nämä tulokset viittaavat siihen, että eurooppalaiset pitävät elämänlaatua moniulotteisena käsitteenä, jossa yhdistyvät terveys, taloudellinen turvallisuus, turvallisuus, sosiaaliset suhteet ja laajemmat yhteiskunnalliset olosuhteet. Terveysteen liittyvät ja taloudelliset tekijät ovat merkittävimpiä, mutta monet tekijät vaikuttavat kansalaisten yleiseen käsitykseen hyvinvoinnista.

QA13 Ihmisillä voi olla erilaisia näkemyksiä elämänlaadusta. Mikä seuraavista on sinulle tärkeintä hyvän elämänlaadun kannalta? (Useammat vastaukset mahdollisia) (%)

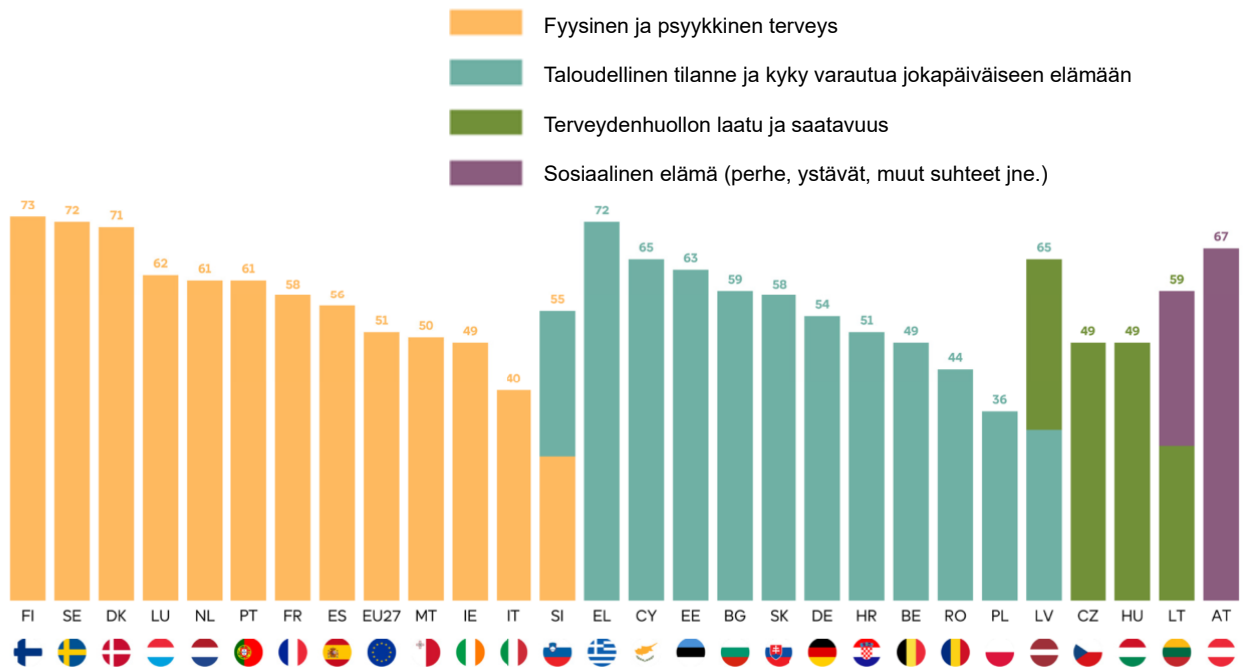
Kansallisella tasolla fyysinen terveys ja mielenterveys ovat yleisimmin mainittu osa-alue 12 jäsenvaltiossa. Koko EU:ssa vähintään 40 prosenttia vastaajista mainitsi fyysisen terveyden ja mielenterveyden 25 jäsenvaltiossa, mikä kuvastaa terveyden laajaa painottamista elämänlaadun muovaamisessa. Suurimmat osuudet ovat Suomessa (73 %), Ruotsissa (72 %) ja Tanskassa (71 %).

taloudellinen tilanne ja kyky selviytyä arjesta on tärkein tekijä 12 jäsenvaltiossa, erityisesti Kreikassa (72 %), Kyproksessa ja Latviassa (molemmissa 65 %) ja Virossa (63 %), mikä viittaa voimakkaaseen keskittymiseen näiden maiden taloudelliseen turvallisuuteen. Sloveniassa myös fyysinen ja psyykkinen terveys ja taloudellinen tilanne ovat useimmin mainittuja painopisteitä (55 prosenttia), mikä osoittaa, että sekä terveydellisillä että taloudellisilla olosuhteilla on tasapainoinen merkitys.

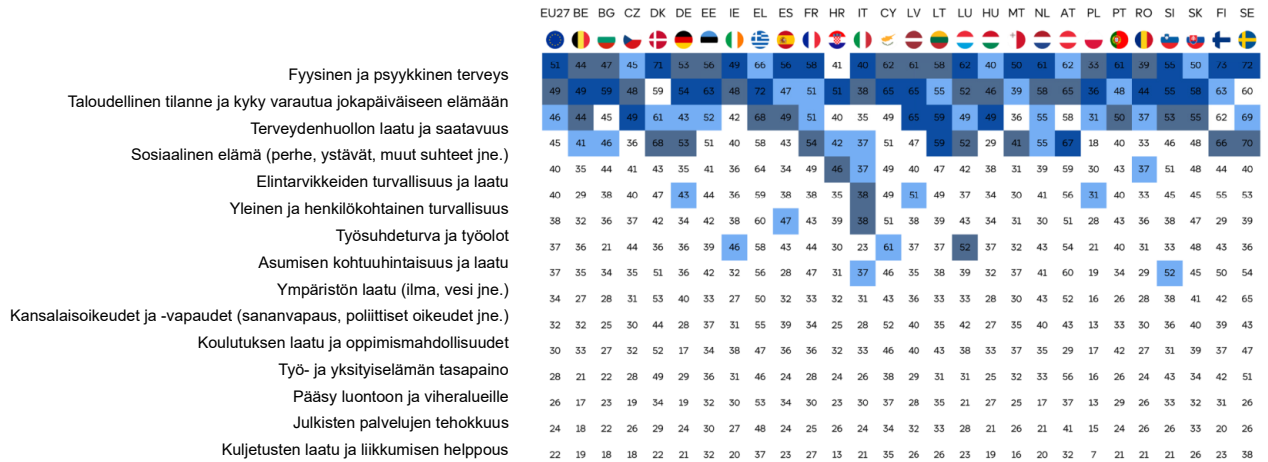
Neljässä jäsenvaltiossa terveydenhuollon laatu ja saatavuus ovat tärkeimpiä tekijöitä. Suurimmat osuudet ovat Ruotsissa (69 %), Kreikassa (68 %) ja Latviassa, jossa tämä osatekijä yhdessä taloudellisen tilanteen kanssa on myös yleisimmin mainittu (65 %).

Sosiaalinen elämä (perhe, ystävät ja ihmissuhteet) on Itävallassa etusijalla (67 %), kun taas Liettuassa se on yhtä lailla jaettu terveydenhuollon laadun ja saatavuuden kanssa (59 %).

QA13 Ihmisillä voi olla erilaisia näkemyksiä elämänlaadusta. Mikä seuraavista on sinulle tärkeintä hyvän elämänlaadun kannalta? (Useammat vastaukset mahdollisia) (%)

QA13 Ihmisillä voi olla erilaisia näkemyksiä elämänlaadusta. Mikä seuraavista on sinulle tärkeintä hyvän elämänlaadun kannalta? (Useammat vastaukset mahdollisia) (%)

Käsitykset siitä, mikä on hyvä elämänlaatu, vaihtelevat sosiodemografisten ryhmien välillä, vaikka useita keskeisiä ulottuvuuksia, erityisesti terveyttä, taloudellista turvallisuutta ja terveydenhuoltoa, priorisoidaan johdonmukaisesti.

Erot sukupuolen mukaan ovat suhteellisen vähäisiä, vaikka joitakin eroja voidaan havaita. Naiset asettavat miehiä todennäköisemmin etusijalle taloudellisen tilanteen (51 % vs. 48 %), terveydenhuollon laadun ja saatavuuden (48 % vs. 44 %) sekä elintarvikkeiden turvallisuuden ja laadun (41 % vs. 38 %). Kaiken kaikkiaan sukupuolten väliset erot ovat edelleen maltillisia.

Ikäryhmittäin on havaittavissa suurempia eroja, jotka kuvastavat elämän painopisteiden vaihtelua. Nuoremmat vastaajat painottavat enemmän sosiaalista elämää (46–48 prosenttia 15–39-vuotiaista ja 44 prosenttia yli 55-vuotiaista), työsuhdeturvaa (45 prosenttia 25–39-vuotiaista ja 32 prosenttia), asumisen kohtuuhintaisuutta ja laatua (41 prosenttia 25–39-vuotiaista ja 33 prosenttia), koulutusta ja oppimismahdollisuuksia (36–38 prosenttia ja 28 prosenttia), kulttuurin saatavuutta (24–25 prosenttia ja 20 prosenttia) ja työ- ja yksityiselämän tasapainoa (40 prosenttia 25–39-vuotiaista ja 28 prosenttia). Sitä vastoin vanhemmat vastaajat asettavat todennäköisemmin etusijalle fyysisen terveyden ja mielenterveyden (53 % yli 55-vuotiaista ja 48 % nuorimmista), taloudellisen tilanteen (51 % vs. 43 %) ja terveydenhuollon saatavuuden (50 % vs. 38 %), mikä kuvastaa vahvempaa keskittymistä terveys- ja rahoitusnäkökohtiin.

Koulutustason erot paljastavat myös selkeitä malleja. Korkeamman koulutustason vastaajat korostavat todennäköisemmin laajempia ulottuvuuksia, kuten sosiaalista elämää (49 % vs. 44 % alhaisen koulutustason vastaajista), ympäristön laatua (43 % vs. 34 %), kansalaisoikeuksia ja -vapauksia (42 % vs. 29 %), koulutusta (39 % vs. 26 %), työ- ja yksityiselämän tasapainoa (37 % vs. 24 %) sekä pääsyä luontoon ja viheralueille (32 % vs. 25 %). Muissa osissa ei ole merkittäviä koulutustasoon perustuvia eroja.

Vastaajien taloudelliseen tilanteeseen on havaittu vahva yhteys. Ne, joilla on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, asettavat todennäköisemmin etusijalle terveydenhuollon (55 % vs. 51 % niistä, joilla ei ole vaikeuksia), taloudellisen tilanteen (55 % vs. 49 %), työsuhdeturvan (43 % vs. 37 %) ja pitävät myös kohtuuhintaisuutta ja asuntojen laatua (46 % vs. 35 %) sekä julkisten palvelujen tehokkuutta (31 % vs. 25 %) suhteellisen tärkeinä. Sitä vastoin vastaajat, joilla ei juuri koskaan tai ei koskaan ole taloudellisia vaikeuksia, mainitsevat todennäköisemmin sellaisia näkökohtia kuin yleinen turvallisuus (40 % vs. 37 %) ja ympäristön laatu (38 % vs. 33 %), mikä osoittaa siirtymistä vähemmän välittömiin huolenaiheisiin, kun taloudelliset paineet ovat pienemmät.

Lopuksi on pieniä eroja verrattaessa niitä, jotka ovat tyytyväisiä elämänlaatuunsa, ja niitä, jotka eivät ole. Vastaajat, jotka eivät ole tyytyväisiä elämänlaatuunsa, mainitsevat jonkin verran todennäköisemmin taloudellisen tilanteensa tärkeänä osatekijänä (54 prosenttia tyytyväisten osalta ja 49 prosenttia tyytyväisten osalta). Vastaajat, jotka ovat tyytyväisiä elämänlaatuunsa, mainitsevat sitä vastoin todennäköisemmin sosiaalisen elämän (46 % vs. 42 % niiden osalta, jotka eivät ole tyytyväisiä), kansalaisoikeudet (35 % vs. 31 %), koulutuksen (33 % vs. 26 %) ja luonnon saatavuuden (29 % vs. 25 %).

QA13 Ihmisillä voi olla erilaisia näkemyksiä elämänlaadusta. Mikä seuraavista on sinulle tärkeintä hyvän elämänlaadun kannalta? (Useat vastaukset mahdollisia) (% - EU)

	Fyysinen ja psyhykinen terveys	taloudellinen tilanne ja kyky varautua jokapäiväiseen elämään	Terveydenhu ollon laatu ja saatavuus	Sosiaalinen elämä (perhe, ystävät, muut suhteet jne.)	Yleinen ja henkilökohtainen turvallisuus	Elintarvikkeid en turvallisuus ja laatu	Työsuhteturva ja työolot
EU27	51	49	46	45	40	40	38
Sukupuoli							
Mies	51	48	44	45	39	38	39
Nainen	52	51	48	46	40	41	38
Ikä							
15- 24	48	43	38	46	36	36	37
25—39	51	50	44	48	41	41	45
40-54	50	50	44	45	40	39	44
>=55	53	51	50	44	40	40	32
Koulutustaso							
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	52	50	46	44	39	40	36
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	48	49	44	44	40	40	39
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	55	50	48	49	41	39	39
Sosio-ammattilinen luokka							
Itsenäiset ammatinharjoittaj at	46	50	43	44	39	38	39
Johtajat	54	51	45	50	43	39	41
Muut valkoiset kaulukset	50	50	44	47	40	42	45
Manuaaliset työntekijät	49	50	45	44	39	38	47
Talohenkilöt	53	53	47	44	37	43	39
Työttömät	56	53	46	47	38	43	49
Eläkkeellä	54	50	51	43	4	42	26
Opiskelijat	49	43	37	48	37	35	35
Vaikeudet maksaa laskuja							
Suurimman osan ajasta	55	55	48	46	37	42	43
Ajoittain	49	49	45	43	40	40	40
Melkein koskaan / ei koskaan	51	49	46	46	40	39	37
Subjektiiivinen kaupungistuminen							
Maaseutualue tai kylä	50	48	45	44	39	39	37
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	51	50	45	45	40	39	37
Suuri kaupunki	53	51	48	47	42	42	42
Kuva EU:sta							
Myönteinen	49	48	46	46	40	40	38
Neutraali	52	49	45	45	39	39	39
Negatiivinen	53	54	48	46	43	i	40
Tyytyväisyys elämänlaatuun							
Tyytyväinen	51	49	45	46	40	39	38
Ei tyytyväinen	53	54	48	42	39	42	40

QA13 Ihmisillä voi olla erilaisia näkemyksiä elämänlaadusta. Mikä seuraavista on sinulle tärkeintä hyvän elämänlaadun kannalta? (Useat vastaukset mahdollisia) (% - EU)

	Fyysinen ja psyykkinen terveys	taloudellinen tilanne ja kyky varautua jokapäiväiseen elämään	Terveyden huollon laatu ja saatavuus	Sosiaalinen elämä (perhe, ystävät, muut suhteet jne.)	Yleinen ja henkilön kohtainen turvallisuus	Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu	Työsuhteiden turva ja työolot	Asumisen kohtuuhintaisuus ja laatu	Ympäristön laatu (ilma, vesi jne.)	Kansallaiset vapaudet (sanavapaus, poliittiset oikeudet jne.)	Koulutuksen laatu ja oppimismahdollisuudet	Työ- ja yksityiselämän tasapaino	Pääsy luontoon ja viheralueille	Julkisten palvelujen tehokkuus	Kuljetusten laatu ja liikkumisen helppous	Kulttuurin saatavuus
EU27	51	49	46	45	40	40	38	37	37	34	32	30	28	26	24	22
Sukupuoli																
Mies	51	48	44	45	39	38	39	36	36	35	32	31	28	27	24	21
Nainen	52	51	48	46	40	41	38	37	38	34	32	30	29	25	24	22
Ikä																
15- 24	48	43	38	46	36	36	37	38	36	36	38	31	27	22	25	24
25—39	51	50	44	48	41	41	45	41	39	38	36	40	29	25	26	26
40-54	50	50	44	45	40	39	44	38	37	34	34	36	29	26	25	22
>=55	53	51	50	44	40	40	32	33	37	32	26	22	27	28	24	20
Koulutustaso																
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	52	50	46	44	39	40	36	36	34	29	26	24	25	26	25	18
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	48	49	44	44	40	40	39	36	36	33	30	30	28	26	24	21
Korkea koulutustaso (ISCED 5–8)	55	50	48	49	41	39	39	38	43	42	39	37	32	27	24	27
Sosio-ammattilinen luokka																
Itsenäiset ammatinharjoittajat	46	50	43	44	39	38	39	36	37	36	33	35	27	28	25	23
Johtajat	54	51	45	50	43	39	41	38	41	39	39	39	31	27	23	26
Muut valkoiset kaulukset	50	50	44	47	40	42	45	40	39	35	33	39	30	27	26	23
Manuaaliset työntekijät	49	50	45	44	39	38	47	39	34	32	30	35	29	24	24	20
Talohenkilöt	53	53	47	44	37	43	39	36	36	32	30	25	26	27	27	19
Työttömät	56	53	46	47	38	43	49	46	36	36	32	32	26	27	25	24
Eläkkeellä	54	50	51	43	4	42	26	32	37	32	25	17	27	28	23	19
Opiskelijat	49	43	37	48	37	35	35	36	38	38	42	31	29	23	26	28
Vaikeudet maksaa laskuja																
Suurimman osan ajasta	55	55	48	46	37	42	43	46	33	34	30	30	27	31	27	23
Ajoittain	49	49	45	43	40	40	40	38	36	32	30	32	28	28	27	22
Melkein koskaan / ei koskaan	51	49	46	46	40	39	37	35	38	36	32	30	29	25	23	22
Subjekttiivinen kaupungistuminen																
Maaseutualue tai kylä	50	48	45	44	39	39	37	34	34	32	30	30	26	25	23	19
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	51	50	45	45	40	39	37	36	37	34	30	29	28	26	24	22
Suuri kaupunki	53	51	48	47	42	42	42	42	40	38	36	34	32	28	27	26
Kuva EU:sta																
Myönteinen	49	48	46	46	40	40	38	36	39	37	35	32	30	26	2	24
Neutraali	52	49	45	45	39	39	39	36	36	30	29	29	27	26	24	20
Negatiivinen	53	54	48	46	43	i	40	39	36	34	28	29	27	28	26	21
Tyytyväisyys elämänlaatuun																
Tyytyväinen	51	49	45	46	40	39	38	36	38	35	33	3	29	26	24	22
Ei tyytyväinen	53	54	48	42	39	42	40	39	35	31	26	28	25	27	25	20

Elämänlaadun parantaminen

Edellisessä jaksossa tarkasteltiin keskeisiä osatekijöitä, jotka eurooppalaiset yhdistävät hyvään elämänlaatuun, ja tässä luvussa tarkastellaan, missä vastaajien mielestä muutokset parantaisivat eniten heidän elämänlaatuunsa. Vaikka aiemmassa analyysissä tunnistetaan, mitä ihmiset arvostavat eniten, tämä kysymys antaa käsityksen siitä, missä täyttymättömät tarpeet tai paineet tuntuvat voimakkaimmin. Yhdessä nämä näkökulmat tarjoavat kokonaisvaltaisemman ymmärryksen sekä hyvinvoinnin perusteista että alueista, joilla parannuksia eniten tarvitaan.

EU:n tasolla tulokset osoittavat, että taloudelliset ja terveyteen liittyvät tekijät nähdään aloina, joilla muutos parantaisi eniten elämänlaatua, mikä vahvistaa edellisessä jaksossa mainittujen ulottuvuuksien tärkeyden.

Useimmiten mainittu alue on taloudellinen tilanne ja kyky varaa jokapäiväiseen elämään (42 %), mikä on selvästi etusijalla. Tämä korostaa taloudellisten olosuhteiden keskeistä roolia koetun hyvinvoinnin muovaamisessa ja viittaa siihen, että taloudelliset paineet ovat edelleen keskeinen huolenaihe suurelle osalle eurooppalaisista.

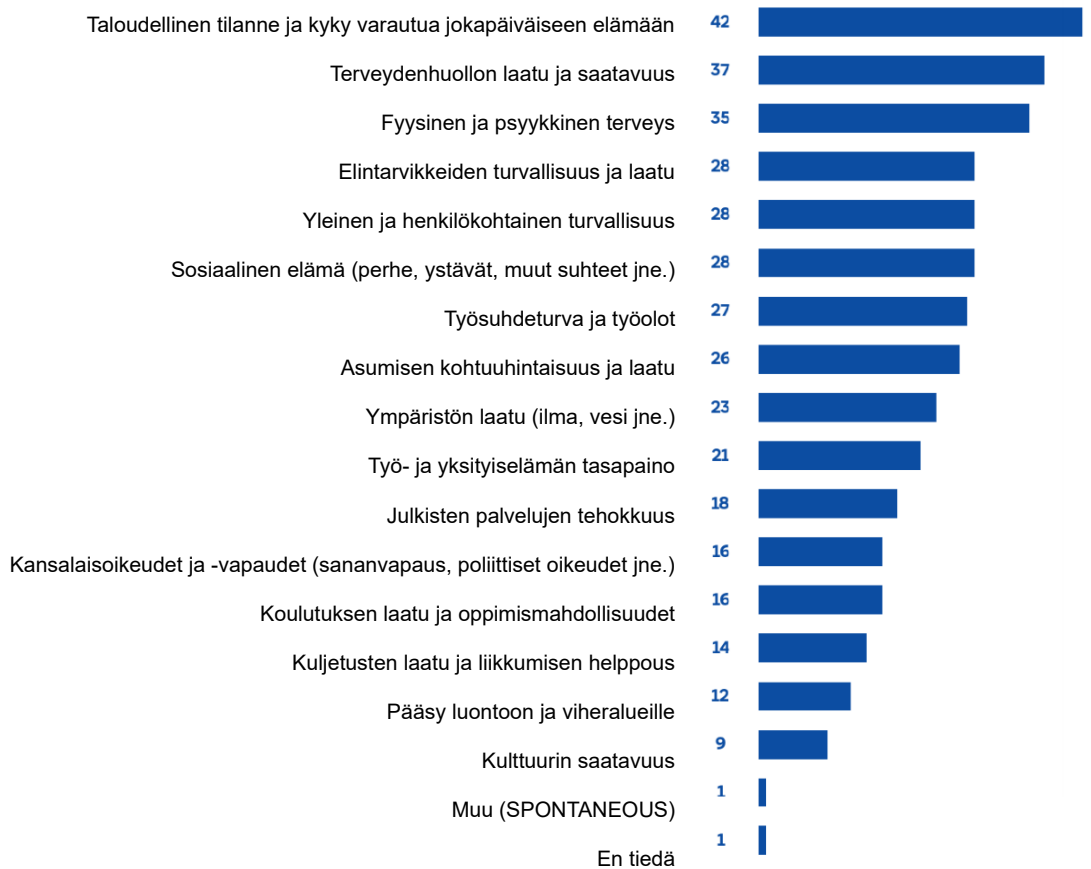
Tämän jälkeen yli kolmannes vastaajista mainitsi terveydenhuollon laadun ja saatavuuden (37 %) sekä fyysisen terveyden ja mielenterveyden (35 %). Yhdessä nämä havainnot korostavat paitsi yksilön terveyden myös tehokkaiden terveydenhuoltojärjestelmien saatavuuden merkitystä keskeisinä elämänlaatua edistävinä tekijöinä.

Toisen tekijäryhmän mainitsee noin neljännes vastaajista eli kolmannes vastaajista. Näitä ovat elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu (28 prosenttia), yleinen ja henkilökohtainen turvallisuus (28 prosenttia) sekä sosiaalinen elämä (28 prosenttia), mikä osoittaa, että perustarpeet, turvallisuus ja sosiaaliset suhteet ovat edelleen tärkeitä aloja, joilla parannuksia pidetään hyödyllisinä. Myös työsuhdeturva ja työolot (27 prosenttia) sekä kohtuuhintaisuus ja asumisen laatu (26 prosenttia) mainitaan usein, mikä viittaa jatkuvaan huoleen työ- ja asumisoloihin.

Muita näkökohtia pidetään harvemmin, mutta ne ovat edelleen merkityksellisiä. Noin viidesosa vastaajista mainitsi ympäristön laadun (23 %) sekä työ- ja yksityiselämän tasapainon (21 %), kun taas pienemmät vastaajat mainitsivat julkisten palvelujen tehokkuuden (18 %), kansalaisoikeudet ja -vapaudet (16 %) sekä koulutuksen laadun ja oppimismahdollisuudet (16 %). Suhteellisen harvat vastaajat mainitsivat yksityiskohtaisempia näkökohtia, kuten liikenteen (14 %), luonnon (12 %) ja kulttuurin (9 %) saatavuuden.

Kaiken kaikkiaan nämä havainnot osoittavat, että eurooppalaiset pitävät taloudellisen turvallisuuden, terveyden ja välttämättömien elinolojen yhdistelmää alueina, joilla parannuksilla olisi suurin vaikutus heidän elämänlaatuunsa. Vaikka nämä painopisteet heijastavat suurelta osin edellisessä kysymyksessä korostettuja osatekijöitä, niissä korostetaan myös sitä, missä odotusten ja todellisuuden väliset erot koetaan voimakkaimmin, erityisesti rahoitusolojen ja terveydenhuollon saatavuuden osalta.

QA14ab Millä seuraavista aloista voisit eniten parantaa elämänlaatuasi? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 5 vastausta) (%)

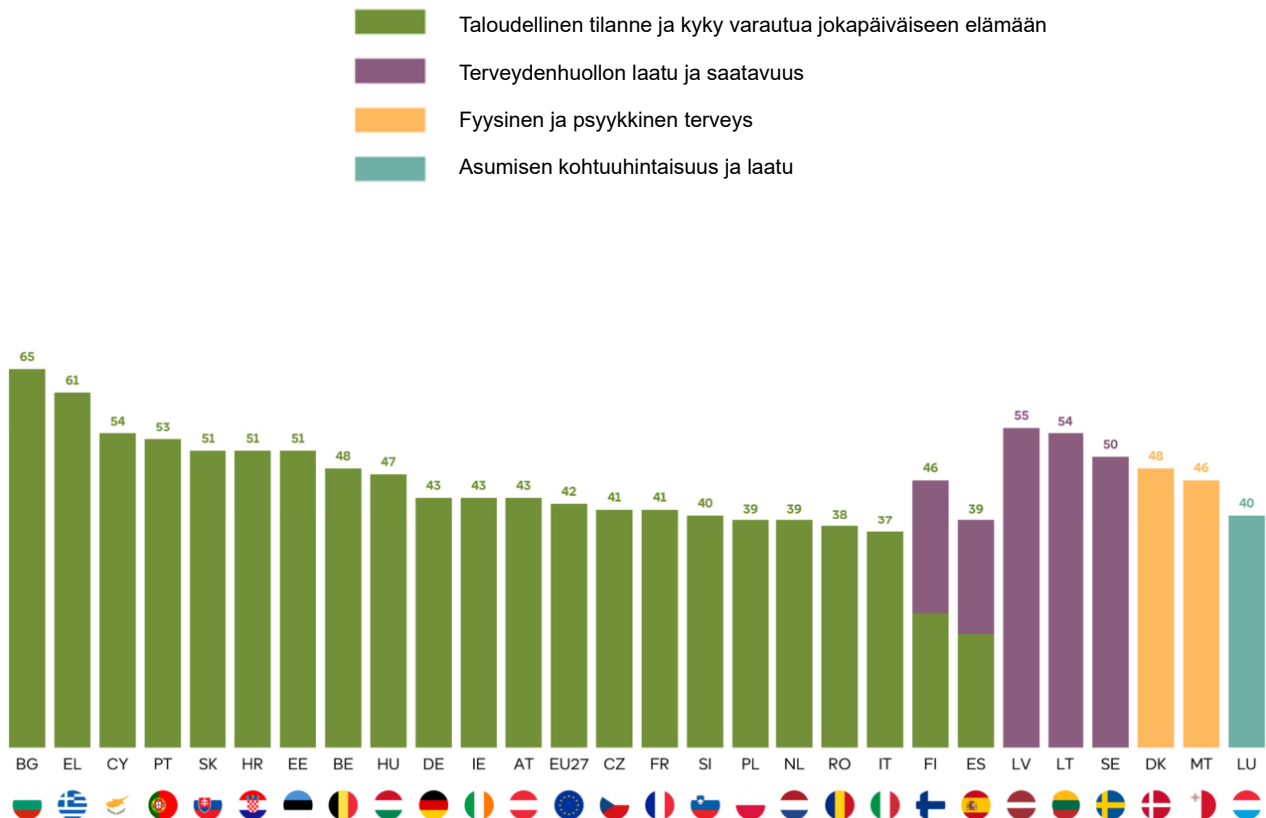
Kansallisella tasolla rahoitustilanne ja mahdollisuudet jokapäiväiseen elämään ovat yleisimmin mainittu ala 21 jäsenvaltiossa, mikä korostaa taloudellisten olosuhteiden keskeistä merkitystä elämänlaadun parantamisessa. Suurimmat osuudet ovat Bulgariassa (65 %), Kreikassa (61 %) sekä Kyproksessa ja Latviassa (molemmat 54 %). Koko EU:ssa vähintään kolmannes vastaajista mainitsi rahoitustilanteen kaikissa jäsenvaltioissa, mikä vahvistaa sen laajan merkityksen. Suomessa ja Espanjassa taloudellinen tilanne mainitaan samalla tasolla kuin terveydenhuollon laatu ja saatavuus, mikä osoittaa, että taloudelliset olosuhteet ja terveydenhuollon tarjoaminen ovat yhdessä etusijalla.

Terveysthuollon laatu ja saatavuus ovat viiden maan tärkeimpiä prioriteetteja. Se mainitaan yleisimmin Latviassa (55 %), Liettuassa (54 %) ja Portugalissa (51 %), mikä korostaa terveydenhuoltojärjestelmien merkitystä näissä maissa.

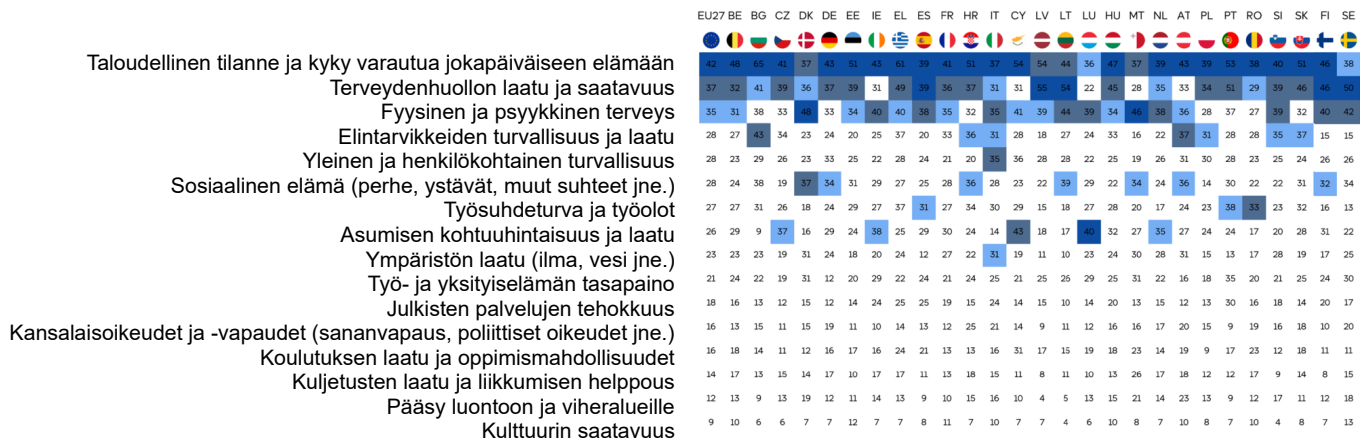
Kahdessa maassa fyysinen ja psyykinen terveys nousevat ensisijaiseksi tavoitteeksi: Tanskassa (48 prosenttia) ja Maltassa (46 prosenttia), kun taas kohtuuhintaisuus ja asuntojen laatu ovat ensimmäisiä Luxemburgissa (40 prosenttia), mikä kuvastaa asumiseen liittyviä erityisiä kansallisia paineita.

Kaiken kaikkiaan nämä havainnot viittaavat siihen, että taloudelliset huolenaiheet ovat selvästi hallitsevassa asemassa kaikissa jäsenvaltioissa, kun taas terveyteen liittyvät tekijät, erityisesti terveydenhuollon saatavuus, ovat yhtä tärkeitä useissa maissa. Tämä jako korostaa sekä Euroopan unionin yhteisiä haasteita että kansallisten olosuhteiden muovaamia eroja.

QA14ab Millä seuraavista aloista voisit eniten parantaa elämänlaatuasi? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 5 vastausta) (%)

QA14ab Millä seuraavista aloista voisit eniten parantaa elämänlaatuasi? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 5 vastausta) (%)

Näkemykset alueista, joilla muutokset parantaisivat elämänlaatua eniten, vaihtelevat sosiodemografisten ryhmien välillä.

Erot sukupuolen mukaan ovat vähäisiä, mutta joitakin eroja voidaan havaita. Naiset asettavat hieman miehiä todennäköisemmin etusijalle terveydenhuollon laadun ja saatavuuden (40 % vs. 34 %). Muiden komponenttien osalta vaihtelu on vain marginaalista.

Eri ikäryhmien välillä on suurempia eroja, jotka kuvastavat eri elämänvaiheisiin liittyviä huolenaiheita. Nuoremmat vastaajat painottavat enemmän työsuhteturvaa ja työoloja (30 % 15–24-vuotiaista ja 17 % yli 55-vuotiaista), kohtuuhintaisuutta ja asumisen laatua (35 % vs. 20 %), koulutusta ja oppimismahdollisuuksia (29 % vs. 10 %) sekä kulttuurin saatavuutta (14 % vs. 7 %). Sitä vastoin vanhemmat vastaajat asettavat todennäköisemmin etusijalle terveydenhuollon laadun ja saatavuuden (46 % vs. 20 % 15–24-vuotiaista), fyysisen terveyden ja mielenterveyden (40 % vs. 30 %), yleisen turvallisuuden (31 % vs. 24 %), elintarvikkeiden turvallisuuden ja laadun (31 % vs. 21 %), ympäristön laadun (26 % vs. 21 %) ja julkisten palvelujen tehokkuuden (21 % vs. 14 %), mikä viittaa siihen, että turvallisuuteen ja terveyteen liittyviin huolenaiheisiin kiinnitetään enemmän huomiota. taloudellinen tilanne on selvempi 25–54-vuotiaiden keskuudessa (44 % verrattuna 37 %:iin nuorimmassa ryhmässä).

Erot koulutustason mukaan osoittavat vähemmän kontrasteja. Vastaajat, joilla on alhainen koulutustaso, asettavat todennäköisemmin etusijalle terveydenhuollon laadun ja saatavuuden (41 % vs. 35 %), fyysisen terveyden ja mielenterveyden (38 % vs. 35 %) sekä sosiaalisen elämän (30 % vs. 26 %), mikä viittaa siihen, että perustarpeita painotetaan enemmän. Sitä vastoin korkeasti koulutetut mainitsevat suhteellisesti todennäköisemmin työ- ja yksityiselämän tasapainon (27 % vs. 14 %), ympäristön laadun (26 % vs. 21 %) sekä kansalaisoikeudet ja -vapaudet (18 % vs. 12 %), mikä heijastaa laajempaa ja pidemmän aikavälin näkökulmaa elämänlaadun parantamiseen.

Erityisen vahva yhteys vastaajien taloudelliseen tilanteeseen on havaittavissa. Niistä, joilla on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, suurin osa mainitsee taloudellisen tilanteen (57 prosenttia verrattuna 39 prosenttiin niiden keskuudessa, joilla ei ole vaikeuksia) tärkeimpänä alana, jolla muutos parantaisi heidän elämänlaatuaan. Tässä ryhmässä painotetaan myös enemmän asumista (36 % vs. 24 %) ja työsuhteturvaa (31 % vs. 25 %), kun taas turvatummissa tilanteissa olevat mainitsevat suhteellisesti todennäköisemmin laajempia tekijöitä, kuten sosiaalisen elämän (28 % vs. 24 %), elintarviketurvallisuuden (29 % vs. 24 %) ja ympäristön laadun (24 % vs. 17 %). Tämä korostaa taloudellisen haavoittuvuuden keskeistä roolia havaittujen painopisteiden muotoilussa.

Lopuksi on eroja, kun verrataan niitä, jotka ovat tyytyväisiä elämänlaatuunsa, ja niitä, jotka eivät ole. Vastaajat, jotka eivät ole tyytyväisiä elämänlaatuunsa, mainitsevat todennäköisemmin taloudellisen tilanteen (52 % vs. 40 % tyytyväisistä), terveydenhuollon (42 % vs. 36 %), terveyden (38 % vs. 34 %), työsuhdeturvan (30 % vs. 26 %) ja asumisen (30 % vs. 25 %).

SPRING 2026 | EB 105.3 3 Elämänlaatu

QA14ab Millä seuraavista aloista voisit eniten parantaa elämänlaatuasi? ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 5 VASTAUKSET) (% - EU)

	taloudellinen tilanne ja kyky varautua jokapäiväiseen elämään	Terveystilanne ja saatu hoito	Fyysinen ja psyykkinen terveys	Sosiaalinen elämä (perhe, ystävät, muut suhteet jne.)	Yleinen ja henkilökohtainen turvallisuus	Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu	Työsuhteen turvaaminen ja työolot	Asumisen kohtuullisuus ja laatu	Ympäristön laatu (ilma, vesi jne.)	Työ- ja yksityiselämän tasapaino	Julkisten palvelujen tehokkuus	Kansalaisoikeudet ja vapaudet (sanavapaus, poliittiset oikeudet jne.)	Koulutuksen laatu ja oppimismahdollisuudet	Kuljetusten laatu ja liikkumisen helppous	Pääsy luontoon ja viheralueille	Kulttuurin saatavuus	Muu (SPON TANEO US)	En tiedä
EU27	42	37	35	28	28	28	27	26	23	21	18	16	16	14	12	9	1	1
Sukupuoli																		
Mies	42	34	34	27	28	28	28	26	23	21	18	17	16	14	13	9	1	1
Nainen	42	40	36	28	28	28	25	25	23	21	18	15	16	15	12	8	1	1
Ikä																		
15- 24	37	20	30	28	24	21	30	35	21	21	14	18	29	17	13	14	1	1
25—39	44	31	31	27	26	26	35	32	19	31	15	16	18	13	12	9	1	1
40-54	44	36	32	27	26	28	34	25	21	27	18	16	17	14	13	7	1	1
>=55	42	46	40	28	31	31	17	20	26	11	21	15	10	14	12	7	2	2
Koulutustaso																		
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	43	41	38	30	27	29	24	26	14	14	18	12	14	16	11	7	1	2
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	43	36	33	27	29	29	29	26	21	21	17	17	16	13	12	9	1	1
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	40	35	35	26	27	26	26	25	27	27	19	18	17	14	14	10	2	1
Sosio-ammattilinen luokka																		
Itsenäiset ammatinharjoittajat	42	37	32	27	25	27	29	22	23	27	19	17	15	13	14	10	2	1
Johtajat	40	32	32	26	29	27	32	24	26	32	19	17	18	13	14	9	2	1
Muut valkoiset kaulukset	44	36	31	28	27	26	33	29	22	28	16	17	16	15	13	8	1	1
Manuaaliset työntekijät	44	36	31	28	27	28	35	29	17	25	16	15	16	13	11	7	0	1
Talohenkilöt	45	41	32	26	28	30	22	22	20	17	24	13	16	18	9	7	1	1
Työttömät	47	32	38	27	25	22	40	39	15	23	14	16	14	13	12	7	1	2
Eläkkeellä	41	48	44	28	31	33	11	19	28	7	21	16	9	14	12	7	2	2
Opiskelijat	37	19	30	28	24	23	28	31	23	20	14	18	33	18	15	15	0	1
Vaikeudet maksaa laskuja																		
Suurimman osan ajasta	57	38	34	28	24	24	31	36	17	24	17	12	15	17	9	6	1	0
Ajoittain	48	35	34	27	28	27	31	28	20	22	18	17	16	15	12	9	0	1
Melkein koskaan / ei koskaan	39	38	35	28	28	29	25	24	24	20	18	16	16	14	13	8	2	1
Subjekttiivinen kaupungistuminen																		
Maaseutualue tai kylä	41	38	35	27	26	29	28	22	20	21	19	15	16	14	11	8	1	2
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	42	38	34	28	28	28	26	25	24	19	18	16	15	13	13	8	1	1
Suuri kaupunki	43	35	36	27	29	27	27	30	24	23	17	17	17	16	14	10	1	1
Kuva EU:sta																		
Myönteinen	40	36	34	28	27	28	26	25	25	23	18	17	17	15	14	10	1	1
Neutraali	43	37	36	28	28	28	28	26	21	19	17	14	15	13	12	8	1	1
Negatiivinen	46	39	35	26	30	29	26	28	20	19	18	16	14	14	10	7	2	2
Tyytyväisyys elämänlaatuun																		
Tyytyväinen	40	36	34	28	28	28	26	25	24	21	17	16	16	14	13	9	1	1
Ei tyytyväinen	52	42	38	27	27	29	30	30	18	20	20	14	13	16	10	7	0	1

Elämänlaatu EU:ssa ja muissa maissa

Aiempien Euroopan unionin elämänlaatua ja sen kehitystä, keskeisiä osatekijöitä ja parannuskohteita käsittelevien jaksojen pohjalta tässä jaksossa asetetaan käsitykset laajempaan kansainväliseen kontekstiin. Siinä tarkastellaan, miten eurooppalaiset arvioivat elämänlaatua Euroopan unionissa verrattuna tärkeimpiin globaaleihin toimijoihin. Vertailu antaa tietoa siitä, miten kansalaiset suhtautuvat EU:hun maailmanlaajuisesti ja miten he arvioivat sen elämänlaatu suhteessa muihin globaaleihin järjestelmiin.

EU:n tasolla suurin osa eurooppalaisista pitää elämänlaatua Euroopan unionissa parempana kuin Yhdysvalloissa ja Kiinassa. Yhdysvaltoihin verrattuna selvä enemmistö vastaajista katsoo, että elämänlaatu EU:ssa on parempi. Kaiken kaikkiaan 62 prosenttia eurooppalaisista sanoo, että elämänlaatu EU:ssa on parempi kuin Yhdysvalloissa, mukaan lukien 24 prosenttia, jotka sanovat, että se on paljon parempi, ja 38 prosenttia, jotka sanovat, että se on jonkin verran parempi. Sitä vastoin 28 prosenttia katsoo, että elämänlaatu EU:ssa on huonompi, mukaan lukien 20 prosenttia, jotka sanovat hieman huonommin, ja 8 prosenttia, jotka sanovat ehdottomasti huonommin. Pieni osa pitää sitä samana (3 %) tai ei pysty antamaan lausuntoa (7 %).

Ero on vielä suurempi Kiinaan verrattuna. Yli kaksi kolmasosaa vastaajista (67 %) katsoo, että elämänlaatu EU:ssa on parempi. Heistä 31 prosenttia sanoo paljon paremmin ja 36 prosenttia jonkin verran paremmin. Sitä vastoin vain 23 prosenttia uskoo, että se on huonompi, mukaan lukien 16 prosenttia jonkin verran huonompi ja 7 prosenttia ehdottomasti huonompi, kun taas 9 prosenttia ei tiedä.

Kaiken kaikkiaan nämä havainnot osoittavat, että eurooppalaisilla on myönteinen näkemys EU:n elämänlaadusta maailmanlaajuisessa vertailussa, erityisesti Kiinaan verrattuna. Vaikka käsitykset ovat jonkin verran tasapainoisempia verrattaessa EU:ta Yhdysvaltoihin, selvä enemmistö katsoo edelleen, että EU tarjoaa paremmat elinolot, mikä vahvistaa EU:n asemaa suhteellisen suotuisana ympäristönä elämänlaadun kannalta.

KA15 Sanoisitteko yleisesti, että elämänlaatu EU:ssa on tällä hetkellä parempi tai huonompi kuin kussakin näistä maista? (EU27) (%)

Yhdysvallat

Kiina

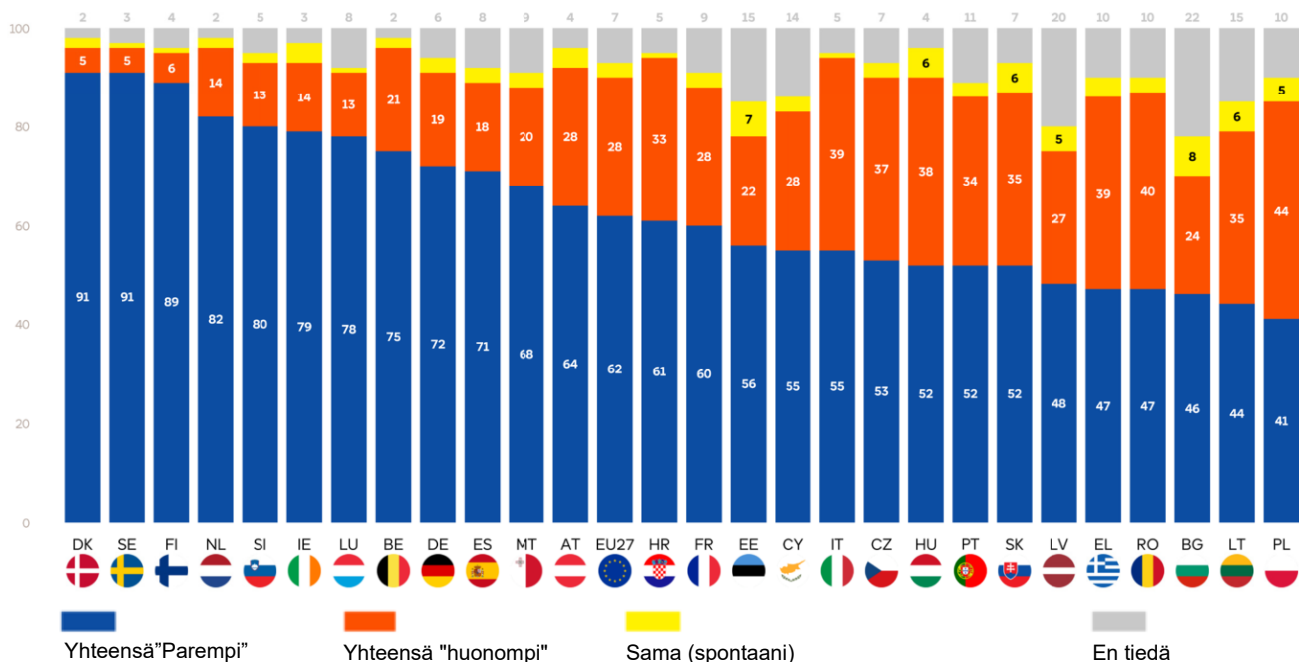

Kaikissa jäsenvaltioissa yhtä lukuun ottamatta suurin osa vastaajista katsoo, että elämänlaatu Euroopan unionissa on parempi kuin Yhdysvalloissa, vaikka tämän käsityksen vahvuus vaihtelee huomattavasti maittain.

Eniten vastaajia, joiden mielestä elämänlaatu EU:ssa on parempi, on Tanskassa ja Ruotsissa (molemmat 91 %), Suomessa (89 %) ja Alankomaissa (82 %). Jakautumisen toisessa päässä niiden vastaajien osuus, jotka katsovat EU:n tarjoavan paremman elämänlaadun, on pienin Puolassa (41 %) ja sen jälkeen Liettuassa (44 %), Bulgariassa (46 %) ja Romaniassa (47 %). Näissä maissa näkemykset ovat jakautuneempia, ja huomattava osa vastaajista katsoo, että Yhdysvallat tarjoaa paremmat elinolot.

Negatiivisten arvioiden mukaan suurin osa vastaajista, jotka sanovat, että elämänlaatu EU:ssa on huonompi kuin Yhdysvalloissa, on Puolassa (44 %), Romaniassa (40 %), Kreikassa ja Italiassa (molemmat 39 %), mikä viittaa kriittisempiin näkemyksiin näissä maissa. Puola on ainoa jäsenvaltio, jossa suhteellinen enemmistö on sitä mieltä, että elämänlaatu on EU:ssa huonompi kuin Yhdysvalloissa.

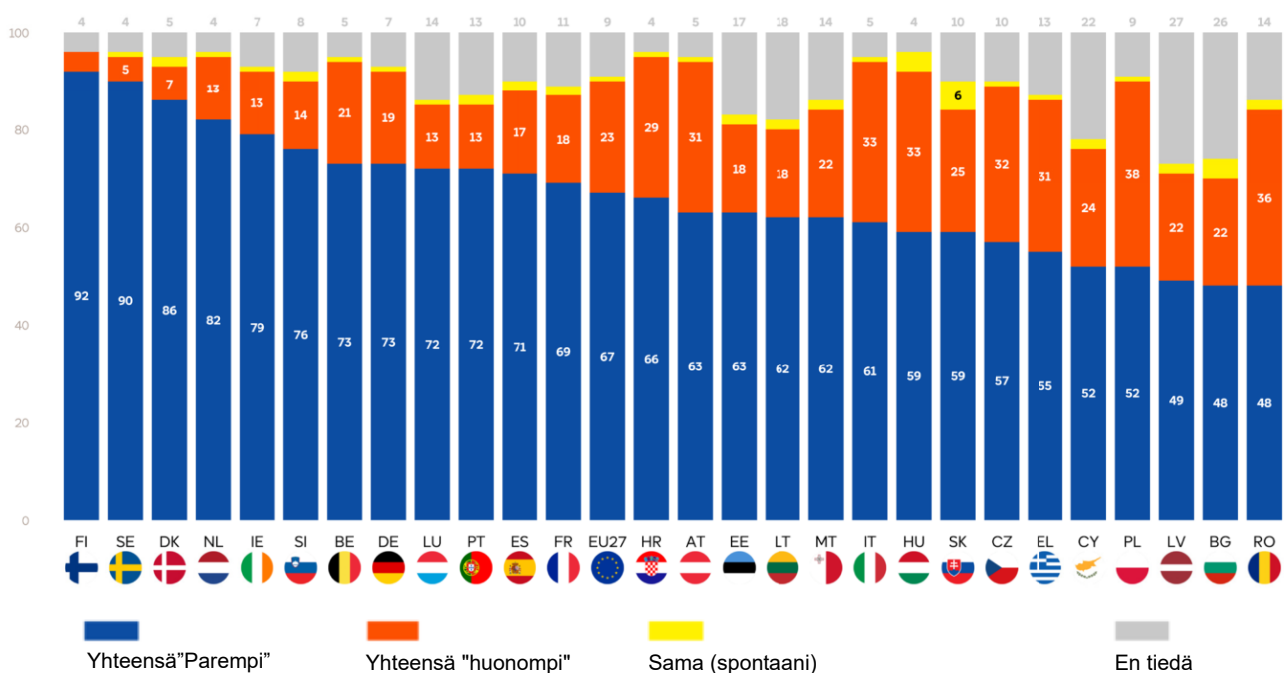
KA15.1 Sanoisitteko yleisesti, että elämänlaatu EU:ssa on tällä hetkellä parempi tai huonompi kuin kussakin näistä maista? Yhdysvallat (%)

Kaikissa jäsenvaltioissa ainakin suhteellinen enemmistö vastaajista katsoo, että elämänlaatu Euroopan unionissa on parempi kuin Kiinassa. Tämä näkemys on erityisen vahva ja laajalle levinnyt, vaikkakin intensiteetti vaihtelee maittain.

Eniten vastaajia, jotka uskovat elämänlaadun olevan EU:ssa parempi kuin Kiinassa, on Suomessa (92 %), Ruotsissa (90 %), Tanskassa (86 %) ja Alankomaissa (82 %). Asteikon toisessa päässä pienimmät osuudet ovat Bulgariassa ja Romaniassa (molemmat 48 prosenttia), Latviassa (49 prosenttia), Puolassa ja Kyproksessa (molemmat 52 prosenttia), joissa niiden vastaajien osuus, jotka katsovat EU:n tarjoavan paremman elämänlaadun, on pienempi ja mielipiteet jakautuvat enemmän. Negatiivisten arvioiden perusteella eniten vastaajia, jotka sanovat elämänlaadun olevan EU:ssa huonompi kuin Kiinassa, on Puolassa (38 %), Romaniassa (36 %), Unkarissa ja Italiassa (molemmat 33 %) sekä Tšekissä (32 %).

KA15.2 Sanoisitteko yleisesti, että elämänlaatu EU:ssa on tällä hetkellä parempi tai huonompi kuin kussakin näistä maista? Kiina (%)

Näkemykset elämänlaadusta Euroopan unionissa verrattuna Yhdysvaltojen elämänlaatuun vaihtelevat vain vähän sosiodemografisten ryhmien välillä, ja suurin osa kaikista ryhmistä katsoo, että EU tarjoaa paremman elämänlaadun. Asenneryhmien sisällä erot ovat kuitenkin selvempiä.

Sukupuoleen perustuvat erot ovat vähäisiä. Miehillä ja naisilla on identtiset osuudet, kun otetaan huomioon, että EU tarjoaa Yhdysvaltoja paremman elämänlaadun (62 prosenttia molemmissa ryhmissä), ja myös kielteiset arviot ovat hyvin samankaltaisia (miehillä 29 prosenttia ja naisilla 27 prosenttia).

Erot ovat edelleen suhteellisen maltillisia myös eri ikäryhmien välillä. Nuoremmat vastaajat ovat hieman myönteisempiä: 64 prosenttia 15–24-vuotiaista ilmoitti, että EU tarjoaa paremman elämänlaadun, kun vastaava osuus 40-vuotiailla ja sitä vanhemmilla oli 62 prosenttia.

Erot korostuvat koulutustason mukaan. Vastaajat, joilla on korkea koulutustaso, katsovat EU:n tarjoavan huomattavasti todennäköisemmin paremman elämänlaadun (71 %) kuin keskitasoiset vastaajat (61 %) ja erityisesti heikosti koulutetut vastaajat (56 %). Toisaalta kielteiset näkemykset ovat yleisempiä vähemmän koulutettujen vastaajien keskuudessa (29–30 % vs. 22 % korkeasti koulutettujen keskuudessa), kun taas epävarmuus on myös suurempaa tässä ryhmässä (12 % vs. 4 %). Tämä osoittaa selkeän yhteyden koulutustason ja EU:ta koskevien myönteisten näkemysten välillä Yhdysvaltoihin verrattuna.

Vastaajien taloudellista tilannetta tarkasteltaessa havaitaan vahva suhde. Niistä, joilla ei lähes koskaan tai ei koskaan ole vaikeuksia maksaa laskujaan, 65 prosenttia katsoo, että EU tarjoaa Yhdysvaltoja paremman elämänlaadun. Vaikeuksissa olevien vastaava osuus on 55 prosenttia, ja myös he ilmaisevat todennäköisemmin kielteisiä näkemyksiä (34–35 prosenttia vs. 25 prosenttia). Tämä malli osoittaa, että taloudellinen haavoittuvuus liittyy kriittisempään arviointiin.

Attitudinaaliset tekijät osoittavat voimakkaimpia kontrasteja. Vastaajat, joilla on myönteinen kuva EU:sta, katsovat paljon todennäköisemmin, että EU tarjoaa paremman elämänlaadun (71 % vs. 22 % huonompi), kun taas tämä osuus laskee 57 prosenttiin neutraalin kuvan omaavien keskuudessa ja 49 prosenttiin negatiivisen kuvan omaavien keskuudessa, joissa 39 % katsoo EU:n tarjoavan huonomman elämänlaadun.

Samanlainen merkkikuvio havaitaan tyytyväisyydellä elämänlaatuun. Tyytyväisistä vastaajista 65 prosenttia katsoo, että EU tarjoaa paremman elämänlaadun, kun taas tyytymättömistä vastaajista vain 50 prosenttia ilmoittaa todennäköisemmin, että EU:n tulos on heikompi (37 prosenttia).

Myöskään käsitykset siitä, miten elämänlaatu Euroopan unionissa eroaa Kiinan elämänlaadusta, eivät juurikaan vaihtelee sosiodemografisten ryhmien ja asenneryhmien välillä. Kaikissa ryhmissä on selvä enemmistö, kun otetaan huomioon, että EU tarjoaa paremmat elinolot.

Erot sukupuolen mukaan ovat minimaaliset. Miehillä ja naisilla on lähes identtiset näkemykset: 67 prosenttia miehistä ja 66 prosenttia naisista katsoo, että EU tarjoaa paremman elämänlaadun kuin Kiina. Negatiiviset arviot ovat yhtä lähellä (24 % vs. 23 %), kun taas naiset ilmoittavat hieman todennäköisemmin epävarmuudesta (10 % vs. 7 %).

Eri ikäryhmissä vaihtelut ovat myös suhteellisen vähäisiä. Osuus, joka katsoo EU:n tarjoavan parempaa elämänlaatua, vaihtelee kapeasti 66–68 prosentin välillä kaikissa ikäryhmissä. Erot koulutustason mukaan ovat selvempiä. Korkeasti koulutetut vastaajat ovat selvästi myönteisimpiä: 75 prosenttia vastaajista katsoo EU:n tarjoavan paremman elämänlaadun, kun taas matalasti koulutetuilla vastaava osuus on 62 prosenttia. Sitä vastoin kielteiset näkemykset ovat yleisempiä vähemmän koulutettujen vastaajien keskuudessa (23–27 % vs. 18 % korkeasti koulutettujen keskuudessa), kun taas epävarmuus on myös suurempaa (13 % vs. 6 %). Tämä osoittaa, että koulutustason ja EU:ta koskevien myönteisempien näkemysten välillä on vahva yhteys maailmanlaajuisessa vertailussa.

Vastaajien taloudelliseen tilanteeseen on myös havaittu olevan selvä yhteys. Niistä, joilla ei lähes koskaan tai ei koskaan ole vaikeuksia maksaa laskujaan, 70 prosenttia katsoo, että EU tarjoaa paremman elämänlaadun, kun taas 59–60 prosenttia taloudellisista vaikeuksista kärsivistä, jotka myös ilmaisevat todennäköisemmin kielteisiä näkemyksiä (29–30 prosenttia vs. 20 prosenttia), katsoo, että EU tarjoaa paremman elämänlaadun. Tämä osoittaa, että taloudellinen haavoittuvuus liittyy kriittisempiin näkymiin.

Attitudinaaliset tekijät osoittavat voimakkaimpia kontrasteja. Vastaajat, joilla on myönteinen kuva EU:sta, ovat paljon todennäköisemmin sitä mieltä, että elämänlaatu EU:ssa on parempi (75 % vs. 18 % huonompi), kun taas kielteisen kuvan saaneiden vastaava osuus on 56 % ja kielteisen arvion saaneiden osuus 32 %.

Samanlaista voimakasta kuviota havaitaan tyytyväisyydestä elämänlaatuun. Tyytyväisistä vastaajista 70 prosenttia katsoo, että EU tarjoaa paremman elämänlaadun, kun taas tyytymättömistä vastaajista 56 prosenttia katsoo, että he myös ilmaisevat todennäköisemmin kielteisiä näkemyksiä (30 prosenttia).

KA15.1 Sanoisitteko yleisesti, että elämänlaatu EU:ssa on tällä hetkellä parempi tai huonompi kuin kussakin näistä maista? Yhdysvallat (% - EU)

	"Parempi" yhteensä	"Huonompi" yhteensä	Sama (spontaani)	En tiedä
	62	28	3	7
Sukupuoli				
Mies	62	29	3	6
Nainen	62	27	3	8
Ikä				
15- 24	64	28	3	5
25—39	63	28	3	6
40-54	62	29	3	6
>=55	62	26	3	9
Koulutustaso				
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	56	29	3	12
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	61	30	3	6
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	71	22	3	4
Sosio-ammattillinen luokka				
Itsenäiset ammattinharjoittajat	60	30	5	5
Johtajat	70	24	3	3
Muut valkoiset kaulukset	63	27	3	7
Manuaaliset työntekijät	58	32	3	7
Talohenkilöt	56	32	3	9
Työttömät	64	24	2	10
Eläkkeellä	61	26	3	10
Opiskelijat	68	25	2	5
Vaikeudet maksaa laskuja				
Suurimman osan ajasta	55	34	2	9
Ajoittain	55	35	2	8
Melkein koskaan / ei koskaan	65	25	3	7
Subjektiiivinen kaupungistuminen				
Maaseutualue tai kylä	60	29	3	8
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	63	27	3	7
Suuri kaupunki	66	26	2	6
Kuva EU:sta				
Myönteinen	71	22	2	5
Neutraali	57	30	4	9
Negatiivinen	49	39	3	9
Tyytyväisyys elämäänlaatuun				
Tyytyväinen	65	25	3	7
Ei tyytyväinen	50	37	3	10

KA15.2 Sanoisitteko yleisesti, että elämänlaatu EU:ssa on tällä hetkellä parempi tai huonompi kuin kussakin näistä maista? Kiina (% - EU)

	"Parempi" yhteensä	"Huonompi" yhteensä	Sama (spontaani)	En tiedä
	67	23	1	9
Sukupuoli				
Mies	67	24	2	7
Nainen	66	23	1	10
Ikä				
15- 24	68	24	2	6
25—39	66	25	2	7
40-54	67	24	1	8
>=55	67	21	1	1
Koulutustaso				
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	62	23	2	13
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	64	27	1	1
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	75	18	1	6
Sosio-ammattillinen luokka				
Itsenäiset ammattinharjoittajat	68	24	2	6
Johtajat	76	18	1	5
Muut valkoiset kaulukset	66	25	2	7
Manuaaliset työntekijät	63	26	2	9
Talohenkilöt	57	30	2	11
Työttömät	66	18	2	14
Eläkkeellä	67	20	1	12
Opiskelijat	70	23	1	6
Vaikeudet maksaa laskuja				
Suurimman osan ajasta	59	29	1	11
Ajoittain	60	30	1	9
Melkein koskaan / ei koskaan	70	20	2	8
Subjekttiivinen kaupungistuminen				
Maaseutualue tai kylä	64	24	2	10
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	68	22	1	9
Suuri kaupunki	69	23	1	7
Kuva EU:sta				
Myönteinen	75	18	1	6
Neutraali	62	25	2	11
Negatiivinen	56	32	2	10
Tyytyväisyys elämänlaatuun				
Tyytyväinen	70	21	1	8
Ei tyytyväinen	56	30	1	13

4 Kansalaisten prioriteetit Euroopan parlamentille

4. Kansalaisten prioriteetit Euroopan parlamentille

Tässä luvussa tarkastellaan eurooppalaisten odotuksia Euroopan parlamenttia kohtaan tarkastelemalla kolmea ulottuvuutta: politiikan alat, joilla kansalaiset haluavat parlamentin asettavan etusijalle, arvot, joita heidän mielestään parlamentin olisi vaalittava, ja heidän tyytyväisyytensä demokratiaan sekä kansallisella että EU:n tasolla.

Kaiken kaikkiaan havainnot osoittavat, että taloudelliset huolenaiheet ovat kansalaisten odotusten ytimessä ja että elinkustannuspaineet ja työllisyyteen liittyvät kysymykset muokkaavat poliittisia painopisteitä. Näiden aineellisten näkökohtien lisäksi eurooppalaiset ilmaisevat voimakkaita odotuksia siitä, että Euroopan parlamentti toimisi perusarvojen, erityisesti rauhan ja demokratian, vartijana. Vaikka suurin osa kansalaisista ilmoittaa olevansa tyytyväisiä demokratian toimintaan, tyytyväisyysaste vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioiden välillä, mikä viittaa siihen, että käsitykset demokratian toimivuudesta vaihtelevat.

Kansalaisten prioriteetit Euroopan parlamentissa

Vastaajilta kysyttiin, mitä politiikan aloja he haluaisivat Euroopan parlamentin priorisoivan. Tämä kysymys kuvastaa kansalaisten odotuksia parlamentin lainsäädäntö- ja poliittisen asialistan suhteen ja heijastaa sekä heidän jokapäiväisessä elämässään kiireellisimpinä pitämiään kysymyksiä että niitä, jotka muovaavat Euroopan unionin keskipitkän ja pitkän aikavälin suuntaa.

EU:n tasolla inflaatio, hintojen nousu ja elinkustannukset ovat edelleen useimmin mainittu ongelma, ja 47 prosenttia vastaajista pitää sitä yhtenä tärkeimmistä prioriteeteistaan. Osuus on kasvanut 6 prosenttiyksikköä marraskuusta 2025, mikä on merkittävin muutos nykyisessä aallossa. Tämä osoittaa, että ostovoimaan ja kotitalouksien talousarvioihin kohdistuvat paineet ovat lisääntyneet, mikä vahvistaa sen asemaa johtavana huolenaiheena kaikkialla Euroopan unionissa.

Talous ja työpaikkojen luominen sijoittuivat toiseksi, ja 35 prosenttia vastaajista mainitsi ne. Osuus on pysynyt muuttumattomana marraskuusta 2025 lähtien, mikä viittaa siihen, että odotukset EU:n toimista taloudellisen toimeliaisuuden ja työllisyyden tukemiseksi ovat edelleen olemassa. Yhdessä nämä kaksi seikkaa vahvistavat, että taloudelliset huolenaiheet hallitsevat selvästi kansalaisten painopisteitä EU:n tasolla.

EU:n puolustus ja turvallisuus seuraavat tiiviisti tilannetta, kuten 34 prosenttia vastaajista mainitsi, ja tasot ovat pysyneet muuttumattomina edelliseen aaltoon verrattuna. Kun otetaan huomioon jatkuvat geopolittiset jännitteet ja turvallisuushaasteet, sen jatkuva painoarvo korostaa, että EU:n rooli vakauden ja suojelun varmistamisessa on edelleen tärkeä.

Kolme kymmenestä vastaajasta mainitsi myös kansanterveyden (30 %, –2 prosenttiyksikköä), ja seuraavaksi yleisimpiä olivat köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen (25 %, –3 prosenttiyksikköä). Molemmat alat ovat edelleen merkittäviä ja vakaita huolenaiheita kansalaisten keskuudessa, erityisesti kun otetaan huomioon jatkuvat taloudelliset paineet.

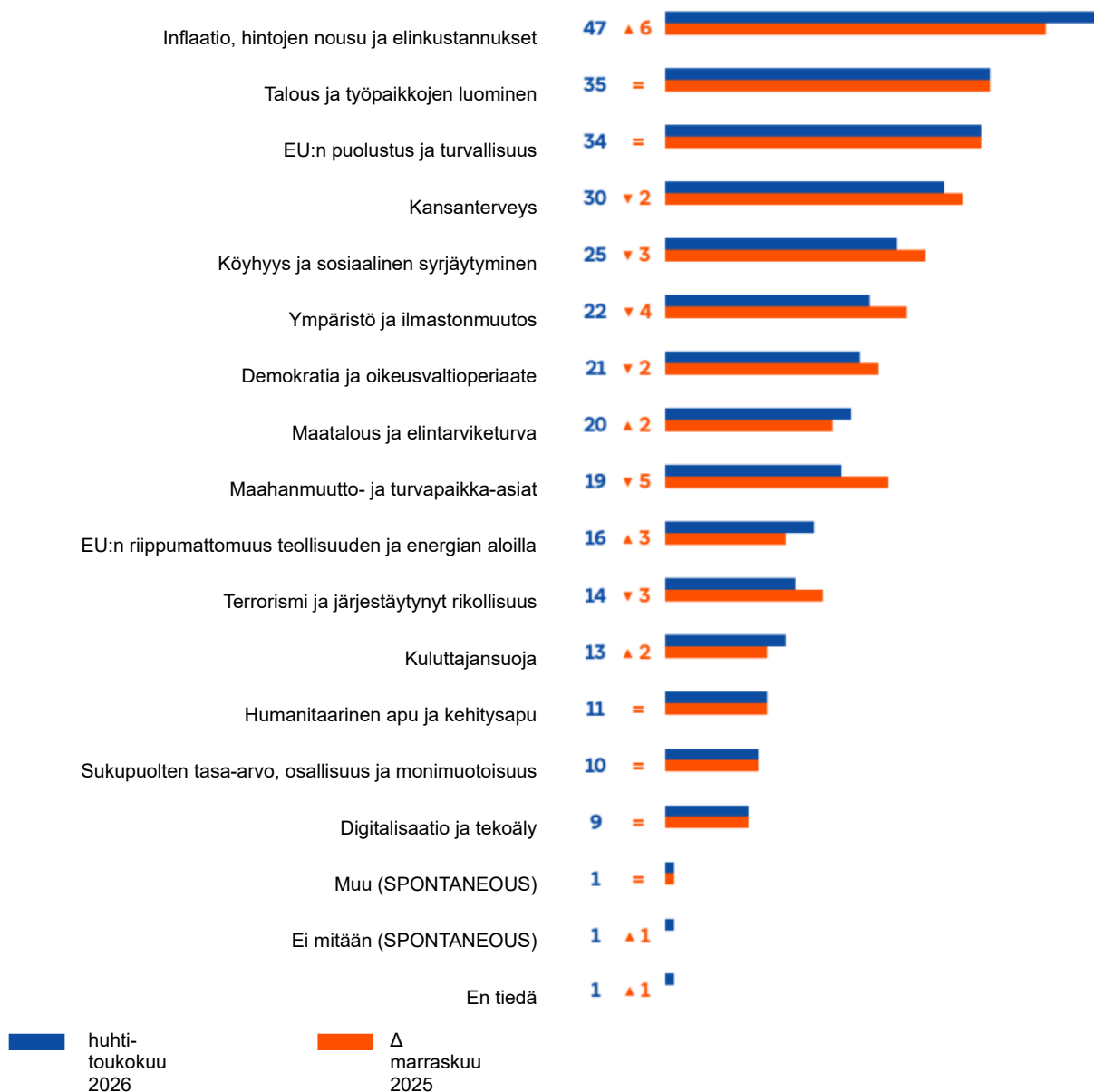
Sitä vastoin jotkut asiat osoittavat salienssin vähenemistä. Ympäristö ja ilmastonmuutos (22 %, –4 prosenttiyksikköä) sekä muuttoliike ja turvapaikka-asiat (19 %, –5 prosenttiyksikköä) vähenevät molemmat huomattavasti, mikä viittaa siihen, että huomio on siirtynyt pois näistä aiheista nykyisessä tilanteessa.

Demokratia ja oikeusvaltioperiaate (21 prosenttia, –2 prosenttiyksikköä) sekä maatalous ja elintarviketurva (20 prosenttia, +2 prosenttiyksikköä) pysyvät suhteellisen vakaina, ja noin viidennes vastaajista vastaa.

Sen jälkeen pienempi osuus vastaajista mainitsi EU:n riippumattomuuden teollisuuden ja energian (16 prosenttia, +3 prosenttiyksikköä), terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden (14 prosenttia, –3 prosenttiyksikköä), kuluttajansuojan (13 prosenttia, +2 prosenttiyksikköä), humanitaarisen avun (11

prosenttia, muuttumaton), sukupuolten tasa-arvon (10 prosenttia, muuttumaton) sekä digitalisaation ja tekoälyn²² (9 prosenttia, muuttumaton).

QA7ab Mitä seuraavista aiheista haluaisit Euroopan parlamentin käsittelevän ensisijaisesti? Ensinnäkin? Entä sitten?
(MAX. 4 VASTAUS) (%)

22 Tätä kohtaa muutettiin verrattuna edelliseen syksyn 2025 aaltoon, joka oli "Euroopan talouden ja yhteiskunnan digitalisointi".

Kansallisella tasolla inflaatio, hintojen nousu ja elinkustannukset ovat yleisimmin mainittu painopiste 17 jäsenvaltiossa. Koko EU:ssa vähintään 40 prosenttia vastaajista pitää inflaatiota ensisijaisena tavoitteena 23 jäsenvaltiossa, mikä kuvastaa EU:ssa laajalle levinnyttä huolta kotitalouksien talousarvioihin kohdistuvista paineista. Suurimmat osuudet ovat Portugalissa (65 %), Bulgariassa (63 %) ja Kroatiassa (61 %).

EU:n puolustus ja turvallisuus on useimmin mainittu painopiste kuudessa jäsenvaltiossa, joita johtavat Tanska (57 %), Alankomaat (54 %), Liettua ja Suomi (molemmat 48 %), mikä osoittaa yhteisten puolustus- ja turvallisuuskysymysten merkityksen näissä maissa.

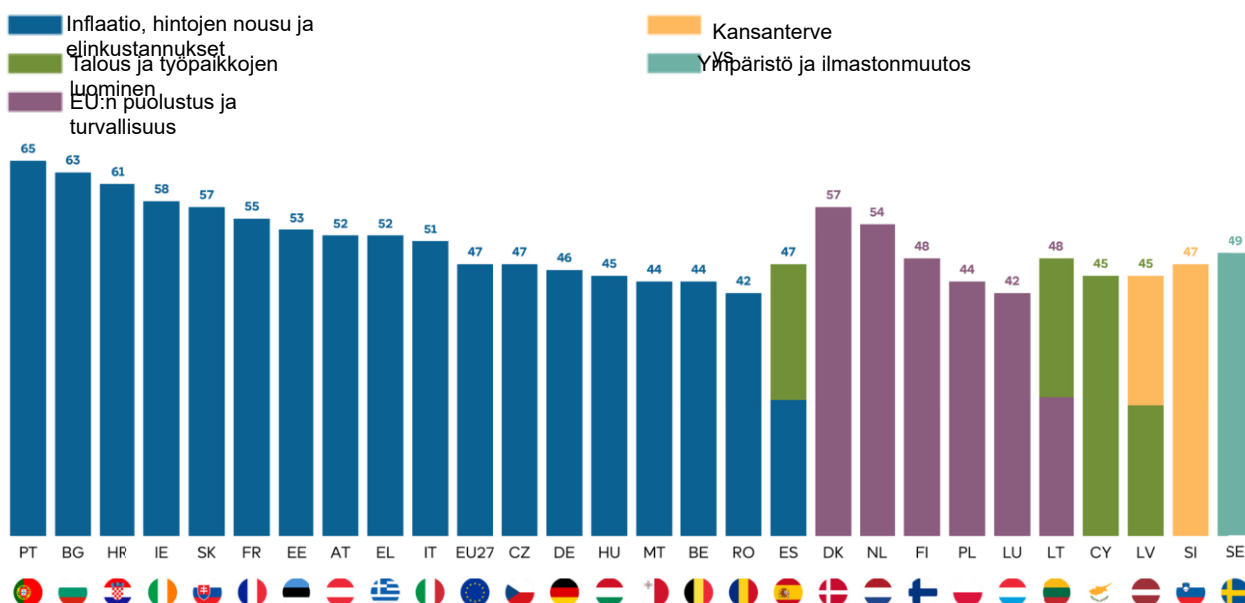
Talous ja työpaikkojen luominen nousevat Kyproksen tärkeimmiksi prioriteeteiksi (45 prosenttia). Liettua (48 %) se on EU:n puolustuksen ja turvallisuuden kärkisijalla, Espanjassa (47 %) inflaation kärkisijalla ja Latviassa (45 %) kansanterveyden rinnalla. Sen mainitsee myös vähintään puolet vastaajista Kreikassa (51 %) ja Bulgariassa (50 %).

Kansanterveys on myös Slovenian tärkein prioriteetti (47 prosenttia), ja se on erityisen tärkeä Portugalissa (62 prosenttia) ja sen jälkeen Irlannissa, Espanjassa ja Latviassa (45 prosenttia).

Ympäristö ja ilmastonmuutos on ensimmäinen aihe Ruotsissa (49 %), ja se mainitaan hyvin usein myös Tanskassa (45 %).

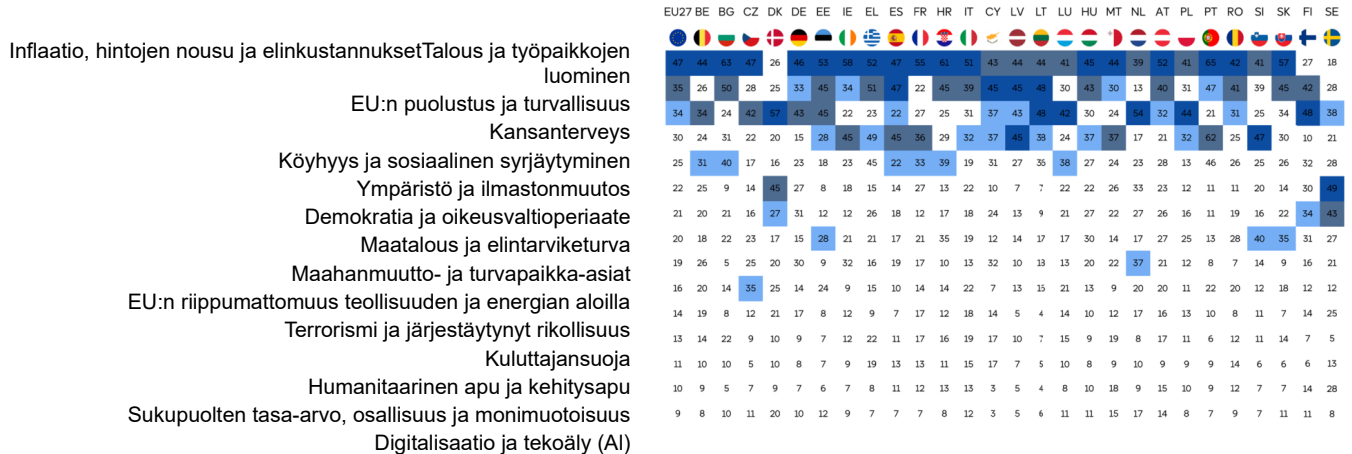
Köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen eivät ole etusijalla missään maassa, mutta ne ovat edelleen tärkeä ongelma Portugalissa (46 prosenttia) ja Kreikassa (45 prosenttia).

QA7ab Mitä seuraavista aiheista haluaisit Euroopan parlamentin käsittelevän ensisijaisesti? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 4 VASTAUS) (%)

Kaiken kaikkiaan nämä tulokset osoittavat, että elinkustannuksiin liittyvät huolenaiheet ovat lähentyneet voimakkaasti jäsenvaltioiden välillä ja että toissijaisissa painopisteissä on huomattavia kansallisia eroja, jotka heijastavat erilaisia taloudellisia olosuhteita, geopoliittisia olosuhteita ja poliittisia huolenaiheita eri puolilla Euroopan unionia.

QA7ab Mitä seuraavista aiheista haluaisit Euroopan parlamentin käsittelevän ensisijaisesti? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 4 VASTAUS) (%)

Useissa sosiodemografisissa ryhmissä on havaittu eroja kansalaisten prioriteeteissa Euroopan parlamentissa, mikä osoittaa, että eläneet kokemukset, henkilökohtaiset olosuhteet ja asenteet muokkaavat odotuksia EU:n tason toiminnasta.

Sukupuolten väliset erot ovat suhteellisen vähäisiä. Naiset painottavat hieman todennäköisemmin inflaatiota, hintojen nousua ja elinkustannuksia (49 % vs. 46 %), kansanterveyttä (33 % vs. 27 %) sekä köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä (27 % vs. 23 %), mikä viittaa siihen, että sosiaaliin ja terveyteen liittyviin kysymyksiin kiinnitetään jonkin verran enemmän huomiota. Sen sijaan miehet asettavat marginaalisesti todennäköisemmin etusijalle EU:n puolustuksen ja turvallisuuden (36 % vs. 32 %), muuttoliikkeen (21 % vs. 18 %), talouden ja työpaikkojen luomisen (36 % vs. 33 %) sekä EU:n riippumattomuuden teollisuudessa ja energia-alalla (18 % vs. 14 %), mikä kuvastaa hieman suurempaa painotusta taloudelliselle suorituskyyvälle ja turvallisuudelle.

Eri ikäryhmien välillä on suurempia eroja. Nuoremmat vastaajat (15–24-vuotiaat) painottavat suhteellisesti enemmän ympäristöä ja ilmastonmuutosta (28 % vs. 20–22 % vanhemmissa ikäryhmissä), humanitaarista apua (15 % vs. 9–13 %), sukupuolten tasa-arvoa (16 % vs. 8 % yli 55-vuotiaissa) sekä digitalisaatiota ja tekoälyä (15 % vs. 7 % yli 55-vuotiaissa), kun taas he painottavat vähemmän EU:n puolustusta ja turvallisuutta (28 % vs. 38 % yli 55-vuotiaissa) tai kansanterveyttä (26 % vs. 33 % yli 55-vuotiaissa), mikä viittaa siihen, että vanhemmat vastaajat keskittyvät vahvemmin puolustukseen ja terveyteen.

Koulutustason erot paljastavat erilaisia malleja. Vastaajat, joilla on alhainen koulutustaso, asettavat todennäköisemmin etusijalle inflaation ja elinkustannukset (53 prosenttia korkea-asteen koulutuksen saaneista ja 43 prosenttia korkea-asteen koulutuksen saaneista), kansanterveyden (35 prosenttia vs. 24 prosenttia) sekä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen (28 prosenttia vs. 23 prosenttia), mikä viittaa siihen, että välittömiin taloudellisiin ja sosiaalisiin paineisiin kiinnitetään enemmän huomiota. Sitä vastoin ne, joilla on korkea koulutustaso, mainitsevat todennäköisemmin EU:n puolustuksen ja turvallisuuden (37 prosenttia vs. 31 prosenttia), ympäristön ja ilmastonmuutoksen (30 prosenttia vs. 15 prosenttia) sekä EU:n riippumattomuuden teollisuudessa ja energia-alalla (21 prosenttia vs. 11 prosenttia).

Vastaajien taloudelliseen tilanteeseen on havaittu olevan erittäin vahva yhteys. Niistä, joilla on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, inflaatio ja elinkustannukset nousevat 58 prosenttiin, kun taas 45 prosenttia niistä, joilla ei juuri koskaan tai koskaan ole vaikeuksia. Tämä ryhmä asettaa myös todennäköisemmin etusijalle köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen (40 % vs. 22 %) ja kansanterveyden (38 % vs. 29 %), mikä korostaa taloudellisen haavoittuvuuden suoraa vaikutusta poliittisiin painopisteisiin. Sen sijaan turvallisemmassa taloudellisessa tilanteessa olevat vastaajat jakoivat painopisteensä tasaisemmin ja painottivat suhteellisesti enemmän EU:n puolustusta ja turvallisuutta (37 % vs. 22 %), ympäristökysymyksiä (24 % vs. 14 %) sekä demokratiaa ja oikeusvaltiota (23 % vs. 16 %).

Attitudinaaliset tekijät osoittavat voimakkaita kontrasteja. Vastaajat, joilla on myönteinen kuva EU:sta, asettavat todennäköisemmin etusijalle EU:n puolustuksen ja turvallisuuden (37 % vs. 28 % kielteisen näkemyksen saaneista), ympäristön ja ilmastonmuutoksen (28 % vs. 12 %), demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen (25 % vs. 15 %) sekä EU:n riippumattomuuden teollisuudessa ja energia-alalla (19 % vs. 13 %). Ne, joilla on kielteinen kuva, painottavat sitä vastoin huomattavasti enemmän inflaatiota ja elinkustannuksia (53 % vs. 44 %), köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä (28 % vs. 23 %), muuttoliikettä (27 % vs. 17 %), terrorismia (19 % vs. 12 %), mikä osoittaa, että välittömiin taloudellisiin huolenaiheisiin ja turvallisuuteen kiinnitetään enemmän huomiota.

Samankaltaista kehitystä on havaittavissa tyytyväisyydessä elämänlaatuun: tyytymättömät vastaajat asettavat elinkustannuskysymykset todennäköisemmin etusijalle (56 %) kuin tyytyväiset (46 %) sekä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen (36 % vs. 23 %). Tyytyväiset vastaajat valitsevat todennäköisemmin EU:n puolustuksen ja turvallisuuden (36 % vs. 27 %), ympäristön ja ilmastonmuutoksen (23 % vs. 15 %) sekä demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen (22 % vs. 17 %).

QA7ab Mitä seuraavista aiheista haluaisit Euroopan parlamentin käsittelevän ensisijaisesti? Entä sitten?
 (MAX. 4 VASTAUKSET) (% - EU)

	Inflaatio, hintojen nousu ja elinkustannukset	Talous ja työpaikkojen luominen	EU:n puolu- stus ja turvalli- suus	Kansan- terveys	Köyhyys ja sosiaalisen syrjäytymisen	Ympäristö ja ilmastomuutos	Demokratia ja oikeusvaltioperiaatteet	Maatalous ja elintarviketurva	Maahanmuutto- ja turvapaikkaasiat	EU:n riippumattomuus teollisuuden ja energian aloilla	Terrorismi ja järjestäytyneet rikollisuudet	Kuluttajansuojat	Humanitaarinen apu ja kehitysapu	Sukupuolten tasa-arvo, osallisuus ja monimuotoisuus	Digitalisaatio ja tekoäly (AI)	Muu (SPO NTAN EOUS)	Ei mitään (SPO NTAN EOUS)	En tiedä
EU27	47	35	34	30	25	22	21	20	19	16	14	13	11	10	9	1	1	1
Sukupuoli																		
Mies	46	36	36	27	23	21	21	20	21	18	14	14	10	9	11	1	1	1
Nainen	49	33	32	33	27	23	21	20	18	14	15	12	12	12	8	1	0	1
Ikä																		
15- 24	44	34	28	26	26	28	19	16	18	14	13	10	15	16	15	1	0	1
25—39	49	36	31	27	25	22	22	18	19	17	14	12	13	14	12	0	0	0
40-54	49	38	33	30	25	21	20	20	21	17	14	14	9	10	9	1	1	1
>=55	47	32	38	33	25	20	22	23	19	15	16	14	10	8	7	1	1	1
Koulutustaso																		
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	53	33	31	35	28	15	18	21	20	11	16	14	10	9	6	1	1	1
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	47	37	34	31	25	20	20	20	19	15	15	14	11	11	9	1	1	1
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	43	33	37	24	23	30	25	19	20	21	13	11	12	11	13	2	1	0
Sosio-ammattillinen luokka																		
Itsenäiset ammatinharjoittajat	49	39	36	29	22	18	19	20	16	22	15	13	12	9	12	1	1	0
Johtajat	47	35	37	22	21	28	27	20	21	21	12	10	10	11	14	2	1	0
Muut valkoiset kaulukset	50	33	34	28	22	23	22	20	21	19	15	14	10	10	11	1	0	1
Manuaaliset työntekijät	48	38	32	31	27	17	20	21	20	14	15	14	11	11	7	0	1	0
Talohenkilöt	52	37	27	40	27	19	16	25	14	11	15	14	11	13	5	1	0	1
Työttömät	47	37	28	33	39	20	16	17	18	12	11	15	9	14	8	1	1	1
Eläkkeellä	47	30	38	35	25	20	21	23	19	14	16	13	10	7	6	2	1	1
Opiskelijat	42	33	28	23	28	31	21	13	19	15	13	10	17	16	16	1	0	1
Vaikeudet maksaa laskuja																		
Suurimman osan ajasta	58	36	22	38	40	14	16	19	18	14	14	11	13	11	6	1	1	1
Ajoittain	50	36	29	32	31	16	17	21	18	15	16	15	13	11	9	0	0	1
Melkein koskaan / ei koskaan	45	34	37	29	22	24	23	20	20	16	14	12	10	10	10	1	1	1
Subjekttiivinen kaupungistuminen																		
Maaseutualue tai kylä	48	34	35	31	24	19	20	24	18	15	13	13	9	10	9	1	1	1
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	48	34	36	30	25	22	19	20	19	16	17	12	12	10	9	1	1	1
Suuri kaupunki	46	35	31	29	29	25	26	17	20	16	13	13	12	11	11	1	0	1
Kuva EU:sta																		
Myönteinen	44	35	37	28	23	28	25	20	17	19	12	11	13	13	12	1	0	0
Neutraali	50	35	32	33	27	18	18	20	19	13	16	14	10	9	7	1	0	1
Negatiivinen	53	34	28	29	28	12	15	22	27	13	19	15	8	7	6	1	3	1
Tyytyväisyys elämänlaatuun																		
Tyytyväinen	46	34	36	29	23	23	22	20	19	16	14	12	11	11	10	1	1	1
Ei tyytyväinen	56	35	27	33	36	15	17	22	20	14	15	16	10	9	6	1	1	1

Arvot, joita Euroopan parlamentin olisi ensisijaisesti puolustettava

Kansalaisten odotukset arvoista, joita Euroopan parlamentin olisi puolustettava, antavat tärkeää tietoa siitä, miten eurooppalaiset kokevat Euroopan unionin keskeisen tehtävän ja demokraattisen perustan. Konkreettisten poliittisten painopisteiden lisäksi näissä näkemyksissä korostetaan perusperiaatteita, joiden olisi kansalaisten mielestä ohjattava parlamentin työtä ja muokattava Euroopan unionin tulevaa suuntaa.

EU:n tasolla rauha on selvästi tärkein arvo, jota eurooppalaisten mielestä Euroopan parlamentin olisi puolustettava. Hieman yli puolet vastaajista (51 prosenttia, -1 prosenttiyksikköä) mainitsi rauhan olevan edelleen EU:n ydintehtävää koskevien kansalaisten odotusten kulmakivi. Toiseksi yleisimmin mainittu arvo on demokratia, jonka valitsi 32 prosenttia vastaajista, ja se on pysynyt suhteellisen vakaana marraskuusta 2025 lähtien (-3 prosenttiyksikköä).

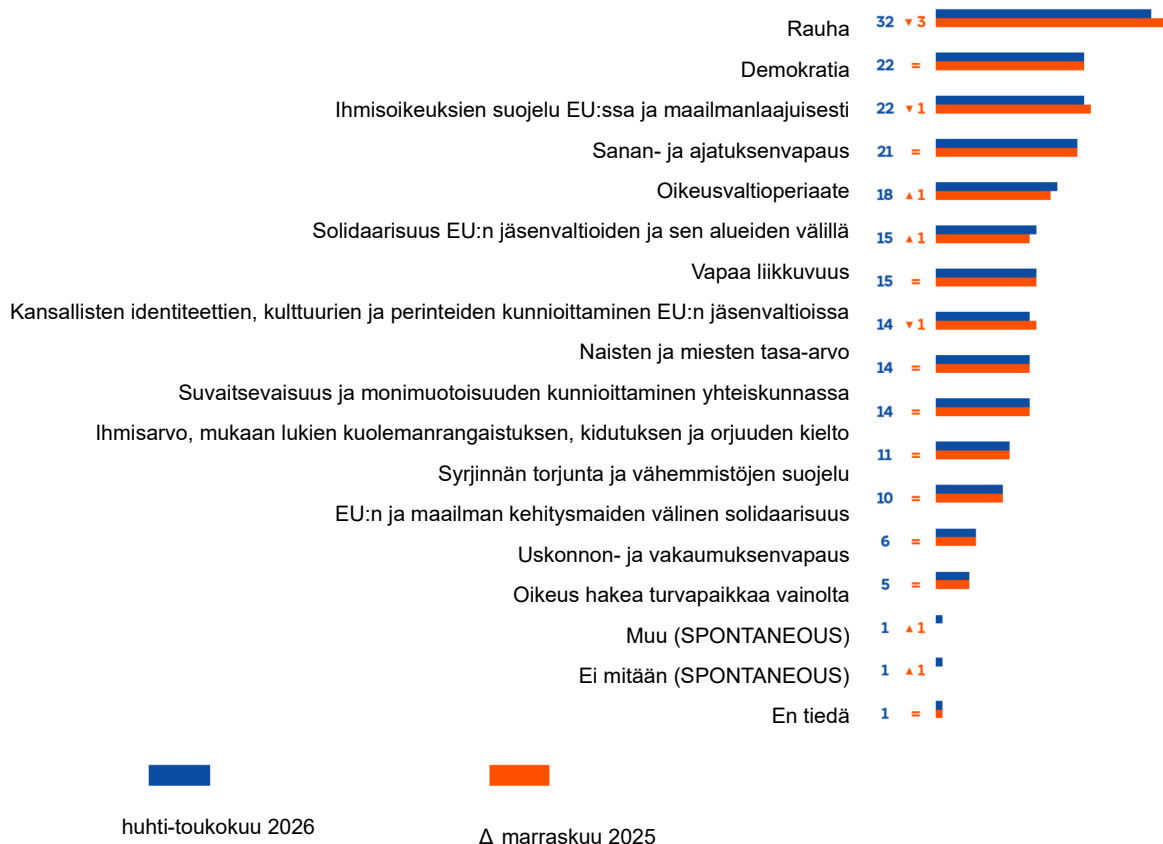
Rauhaa ja demokratiaa seuraa ihmisoikeuksien suojeleminen EU:ssa ja maailmanlaajuisesti (22 %, ei muutosta), sanan- ja ajatuksenvapaus (22 %, -1 prosenttiyksikköä) ja oikeusvaltioperiaate (21 %, ei muutosta). Yhdessä nämä tulokset korostavat sitä, että EU:n rooli keskeisten demokraattisten ja oikeudellisten periaatteiden turvaamisessa on edelleen tärkeä.

Muita arvoja mainitsee pienempi mutta silti merkittävä osuus vastaajista. Jäsenvaltioiden välinen solidaarisuus (18 %, +1 prosenttiyksikköä) ja vapaa liikkuvuus (15 %, +1 prosenttiyksikköä) heijastavat Euroopan yhdentymiseen liittyviä odotuksia.

Alempana ovat edelleen merkitykselliset arvot, kuten kansallisten identiteettien kunnioittaminen (15 prosenttia, muuttumaton), naisten ja miesten tasa-arvo (14 prosenttia, -1 prosenttiyksikköä), suvaitsevaisuus ja monimuotoisuuden kunnioittaminen (14 prosenttia, muuttumaton), ihmisarvo (14 prosenttia, muuttumaton) ja syrjinnän torjunta (11 prosenttia, muuttumaton), vaikka ne mainitaan pienemmissä osuuksissa. Kansainvälinen solidaarisuus näkyy niiden vastaajien osuudessa, jotka mainitsevat solidaarisuuden kehitysmaita kohtaan (10 %, ei muutoksia), kun taas uskonnonvapaus (6 %, ei muutoksia) ja oikeus hakea turvapaikkaa (5 %, ei muutoksia) mainitaan harvemmin.

Kaiken kaikkiaan nämä havainnot osoittavat, että eurooppalaisten odotukset keskittyvät vahvasti rauhaan ja demokratian periaatteisiin, joita täydentävät laajat perusoikeudet ja -arvot. Yleinen suuntaus on pysynyt vakaana, mikä vahvistaa sen, että kansalaiset odottavat Euroopan parlamentin toimivan keskeisten arvojen valvojana tilanteessa, jolle on ominaista maailmanlaajuinen epävarmuus ja geopoliittiset haasteet.

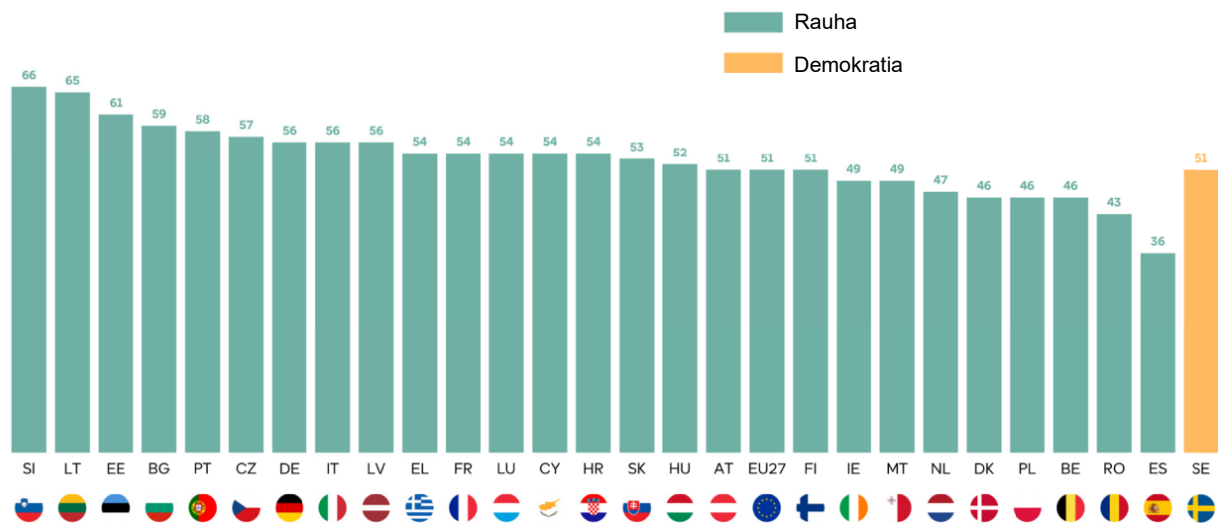
QA8ab Mitä seuraavista arvoista Euroopan parlamentin olisi mielestäsi ensisijaisesti puolustettava? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 vastausta) (%)

Kansallisella tasolla rauha on useimmin mainittu painopiste 26 maassa, mikä vahvistaa sen laajaa kaikupohjaa koko Euroopan unionissa. Se mainitaan yleisimmin Sloveniassa (66 %), Liettuassa (65 %) ja Virossa (61 %).

Vain Ruotsissa demokratia nousee yleisimmäksi arvoksi (51 %), mutta rauha on edelleen toiseksi eniten mainittu arvo. Demokratia on myös tärkeä painopiste kaikkialla Euroopan unionissa. Se on yksi kolmesta yleisimmin mainitusta arvosta 20 jäsenvaltiossa, mikä vahvistaa sen laajan merkityksen silloinkin, kun se ei ole yleisin arvo.

QA8ab Mitä seuraavista arvoista Euroopan parlamentin olisi mielestäsi ensisijaisesti puolustettava? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 vastausta) (%)

QA8ab Mitä seuraavista arvoista Euroopan parlamentin olisi mielestäsi ensisijaisesti puolustettava? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 vastausta) (%)

	EU27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
																												
Rauha	51	46	59	57	46	56	61	49	54	36	54	54	54	56	54	54	52	49	47	51	46	58	43	66	51	51	39	
Demokratia	32	32	22	24	44	47	17	28	30	28	28	16	30	32	23	18	35	35	26	34	29	18	32	25	22	22	40	
Humen-oikeuksien suojelu EU:ssa ja maailmanlaajuisesti	22	23	20	22	29	20	20	24	25	24	19	20	19	29	30	27	24	23	22	27	27	16	30	22	25	26	24	39
Sanan- ja ajatuksenvapaus	22	21	14	27	27	26	22	22	14	18	23	21	21	22	28	28	23	18	16	24	50	15	11	22	21	21	36	
Oikeusvaltioperiaate	21	18	26	14	24	27	18	22	36	21	16	22	16	37	22	12	17	20	32	28	21	18	15	19	22	26	23	23
Solidaarisuus EU:n jäsenvaltioiden ja sen alueiden välillä	18	19	19	18	38	16	12	16	25	17	15	25	24	17	14	17	16	15	14	17	17	23	17	19	17	24	12	12
Vapaa liikkuvuus	15	12	31	23	11	10	26	22	8	12	11	24	20	9	15	22	17	21	14	8	12	28	7	22	16	21	14	10
Kansallisten identiteettien, kulttuurien ja perinteiden kunnioittaminen EU:n jäsenvaltioissa	15	14	27	20	19	9	27	11	16	17	15	18	15	13	17	16	16	18	15	14	18	18	22	19	15	20	11	9
	14	23	5	11	12	10	8	17	9	20	20	10	14	9	8	8	14	10	14	17	19	9	16	10	8	13	15	15
Naisten ja miesten tasa-arvo	14	14	15	9	14	13	11	10	11	18	16	16	13	4	8	14	15	12	17	18	15	11	10	11	20	13	15	17
Suvaitsevaisuus ja monimuotoisuuden kunnioittaminen yhteiskunnassa	14	16	12	11	15	13	10	13	23	15	14	19	16	22	8	8	12	12	8	14	13	14	14	10	14	18	18	19
Ihmisarvo, mukaan lukien kuolemanrangaistuksen, kidutuksen ja orjuuden kielto	11	12	7	6	7	9	8	9	14	10	14	10	13	8	7	7	13	12	13	10	13	9	13	9	7	8	12	10
Syrjinnän torjunta ja vähemmistöjen suojelu	10	11	7	8	8	7	5	10	19	11	10	14	12	12	6	9	12	13	9	7	9	14	10	12	13	7	5	5
EU:n ja maailman kehitysmaiden välinen solidaarisuus	6	6	6	2	5	3	12	8	6	5	6	10	6	8	4	3	7	6	14	6	8	8	3	13	5	7	5	4
Uskonnon- ja vakaumuksenvapaus	5	4	4	3	3	5	4	7	5	5	4	4	8	2	3	2	1	10	6	3	6	8	3	7	3	3	1	4
Oikeus hakea turvapaikkaa vainolta																												

Näkemykset arvoista, joita Euroopan parlamentin olisi ensisijaisesti puolustettava, vaihtelevat sosiodemografisten ja asenneryhmien välillä, vaikka rauha ja demokratia nousevatkin johdonmukaisesti kaikkien ryhmien tärkeimmiksi prioriteeteiksi.

Erot sukupuolen mukaan ovat suhteellisen vähäisiä, vaikka joitakin eroja voidaan havaita. Naiset asettavat miehiä todennäköisemmin etusijalle rauhan (53 prosenttia vs. 49 prosenttia) ja ihmisoikeuksien suojelun (24 prosenttia vs. 20 prosenttia) sekä naisten ja miesten tasa-arvon (17 prosenttia vs. 11 prosenttia), mikä osoittaa, että sosiaaliset ja normatiiviset arvot korostuvat jonkin verran enemmän. Miehet sitä vastoin korostavat hieman todennäköisemmin oikeusvaltioperiaatetta (24 prosenttia vs. 18 prosenttia) ja vapaata liikkuvuutta (17 prosenttia vs. 14 prosenttia), vaikka yleiset suuntaukset ovat edelleen pitkälti samanlaiset.

Eri ikäryhmien välillä on joitakin eroja. Nuoremmat vastaajat (15–24-vuotiaat) painottavat suhteellisesti enemmän sananvapautta (24 % vs. 21–22 % vanhemmilla vastaajilla) ja naisten ja miesten tasa-arvoa (18 % vs. 13–15 %) sekä suvaitsevaisuutta ja monimuotoisuuden kunnioittamista (17 % vs. 13–15 %). Sitä vastoin vanhemmat vastaajat, erityisesti 55-vuotiaat ja sitä vanhemmat, asettavat todennäköisemmin etusijalle rauhan (55 % vs. 47 % nuorimpien keskuudessa), demokratian (34 % vs. 27 %) ja oikeusvaltioperiaatteen (22 % vs. 15 %), mikä kuvastaa voimakkaampaa keskittymistä rauhaan ja institutionaalisiin arvoihin.

Erot koulutustason mukaan ovat myös ilmeisiä. Heikosti koulutetut vastaajat asettavat rauhan etusijalle todennäköisemmin (57 %) kuin korkeasti koulutetut (45 %), mikä viittaa siihen, että vähemmän koulutetut ryhmät painottavat enemmän rauhaa. Sitä vastoin vastaajat, joilla on korkea koulutustaso, asettavat todennäköisemmin etusijalle ihmisoikeuksien suojelun (26 prosenttia vs. 19 prosenttia), oikeusvaltioperiaatteen (23 prosenttia vs. 19 prosenttia) ja kansallisten identiteettien kunnioittamisen (16 prosenttia vs. 12 prosenttia).

Vastaajien taloudellista tilannetta tarkasteltaessa havaitaan myös selkeä suhde. Vastaajat, joilla ei ole juuri koskaan tai ei koskaan taloudellisia vaikeuksia, asettavat todennäköisemmin etusijalle demokratian (34 % vs. 28 %), oikeusvaltioperiaatteen (22 % vs. 17 %) ja vapaan liikkuvuuden (15 % vs. 11 %), mikä viittaa siihen, että taloudellisesti turvallisemmat ryhmät korostavat suhteellisesti enemmän institutionaalisia ja normatiivisia arvoja.

Lisäksi vastaajat, joilla on myönteinen kuva EU:sta, asettavat todennäköisemmin etusijalle demokratian (34 % vs. 29 %), ihmisoikeudet (25 % vs. 17 %), EU:n jäsenvaltioiden välisen solidaarisuuden (20 % vs. 15 %) ja monimuotoisuuden kunnioittamisen (16 % vs. 11 %), kun taas vastaajat, joilla on kielteinen kuva EU:sta, painottavat suhteellisesti enemmän rauhaa (53 % vs. 48 %) ja sananvapautta (25 % vs. 21 %).

QA8ab Mitä seuraavista arvoista Euroopan parlamentin olisi mielestäsi ensisijaisesti puolustettava? Entä sitten? (MAX. 3 VASTAUS) (%) - EU

	Rauha	Demokratia	Ihmisoikeuksien suojeleminen EU:ssa ja maailmanlaajuisesti	Sanan- ja ajatusten vapaus	Oikeusvaltioperiaatteet	Solidarisuus EU:n jäsenten ja alueiden välillä	Vapaa liikkuvuus	Kansallisten identiteettien, kulttuurien ja perinteen kunnioittaminen EU:n jäsenten välillä	Naisten ja miesten tasa-arvo	Suvaitsevaisuus ja monimuotoisuuden kunnioittaminen yhteiskunnassa	Ihmisen arvo, mukaan lukien kuolemanrajoitusten kieltäminen, elämänsä lopettamisen kieltäminen	Syrjintätorjunta ja vähemmistöjen suojeleminen	EU:n ja maailman kehityksen välinen solidaarisuus	Uskonnon- ja vakautuksen vapaus	Oikeus hakea turvapaikkaa vainoiltuna	Muu (SPO NTAN EOUS)	Ei mitään (SPO NTAN EOUS)	En tiedä
EU27	51	32	22	22	21	18	15	15	14	14	14	11	10	6	5	1	1	1
Sukupuoli																		
Mies	49	32	20	23	24	19	17	16	11	13	14	10	10	6	5	1	1	1
Nainen	53	32	24	21	18	18	14	14	17	15	15	11	10	6	6	1	1	1
Ikä																		
15- 24	47	27	23	24	15	18	16	14	18	17	16	13	10	6	5	0	0	1
25—39	48	29	25	22	21	17	17	14	15	15	14	13	11	5	6	0	1	1
40-54	49	32	21	21	21	21	16	15	14	13	13	10	10	6	6	1	1	1
>=55	55	34	21	21	22	17	13	15	13	13	14	9	9	6	5	1	1	1
Koulutustaso																		
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	57	32	19	20	19	16	13	12	16	13	15	11	9	6	5	1	1	2
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	51	30	21	23	20	19	17	16	14	13	13	11	11	6	5	0	1	1
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	45	34	26	21	23	19	14	16	12	16	15	11	10	5	6	1	1	1
Sosio-ammattilinen luokka																		
Itsenäiset ammatinharjoittajat	49	31	22	23	23	16	18	17	12	15	16	9	10	5	5	0	1	0
Johtajat	49	35	25	20	24	20	15	15	12	16	14	10	10	4	6	1	1	0
Muut valkoiset kaulukset	48	35	21	23	22	20	17	16	13	13	12	11	10	5	7	1	0	1
Manuaaliset työntekijät	50	29	21	21	20	19	16	15	15	14	13	12	11	6	6	0	1	1
Talohenkilöt	53	29	22	19	16	19	14	13	17	14	12	9	11	8	7	1	1	1
Työttömät	52	30	23	22	18	13	13	16	15	12	17	15	6	8	6	0	1	3
Eläkkeellä	55	33	20	21	22	18	13	15	13	13	15	9	9	7	4	1	1	1
Opiskelijat	47	29	27	25	15	16	15	13	18	16	17	14	11	5	5	0	0	1
Vaikeudet maksaa laskuja																		
Suurimman osan ajasta	52	28	21	20	17	17	11	16	15	13	17	12	10	8	5	1	1	1
Ajoittain	51	29	20	21	18	20	16	16	15	14	14	12	10	6	7	0	1	1
Melkein koskaan / ei koskaan	51	34	23	22	22	18	15	14	14	14	14	10	10	5	5	1	1	1
Subjekttiivinen kaupungistuminen																		
Maaseutualue tai kylä	52	31	22	22	20	17	16	15	14	13	14	9	9	7	4	1	1	1
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	52	32	21	22	20	19	15	14	14	14	14	11	11	5	5	0	1	1
Suuri kaupunki	48	33	24	21	23	18	13	15	14	15	14	12	10	6	7	0	0	1
Kuva EU:sta																		
Myönteinen	48	34	25	21	22	20	15	15	14	16	15	11	11	5	6	0	0	0
Neutraali	54	31	21	21	19	18	15	14	15	13	14	11	9	6	5	1	0	1
Negatiivinen	53	29	17	25	20	15	14	17	13	11	13	9	8	6	4	1	3	2
Tyytyväisyys elämänlaatuun																		
Tyytyväinen	50	32	22	22	21	18	15	14	14	14	14	10	10	6	5	0	1	1
Ei tyytyväinen	54	31	20	19	19	19	13	16	14	13	15	12	10	7	5	1	1	1

Tyytyväisyys demokratiaan

Demokratian korostaminen Euroopan parlamentin perusarvona herättää myös tärkeitä kysymyksiä siitä, miten eurooppalaiset näkevät demokraattisten järjestelmien toiminnan käytännössä. Tässä yhteydessä seuraavassa jaksossa tarkastellaan tyytyväisyyttä demokratiaan sekä kansallisella että Euroopan tasolla.

EU:n tasolla suurin osa eurooppalaisista ilmaisee tyytyväisyytensä demokratian toimintaan sekä omassa maassaan että Euroopan unionissa, joskin näkemykset ovat edelleen jonkin verran myönteisempiä kansallisella tasolla.

Kaiken kaikkiaan 62 prosenttia vastaajista on tyytyväisiä siihen, miten demokratia toimii heidän maassaan, kun taas 59 prosenttia vastaajista on tyytyväisiä EU:n tasolla. Kummassakin tapauksessa tyytyväisyys perustuu pääasiassa maltillisiin arviointeihin, joissa melko tyytyväisten vastaajien osuus oli 54 prosenttia kummassakin yhteydessä, kun taas harvemmat vastaajat ilmoittivat olevansa erittäin tyytyväisiä (8 prosenttia kansallisella tasolla ja 5 prosenttia EU:n tasolla).

Samaan aikaan tyytymättömyys kansalliseen demokratiaan ja EU:n demokratiaan on samaa tasoa (36 %), mikä osoittaa, että yli kolmannes eurooppalaisista ilmaisee kriittisiä näkemyksiä molemmissa yhteyksissä. Tämä viittaa siihen, että demokraattiseen toimintaan liittyy huolenaiheita sekä EU:n sisällä että EU:n tasolla.

SD18a Oletteko yleisesti ottaen erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ette kovin tyytyväinen tai ette ole lainkaan tyytyväinen tapaan, jolla demokratia toimii (MAA)? (EU27) (%)

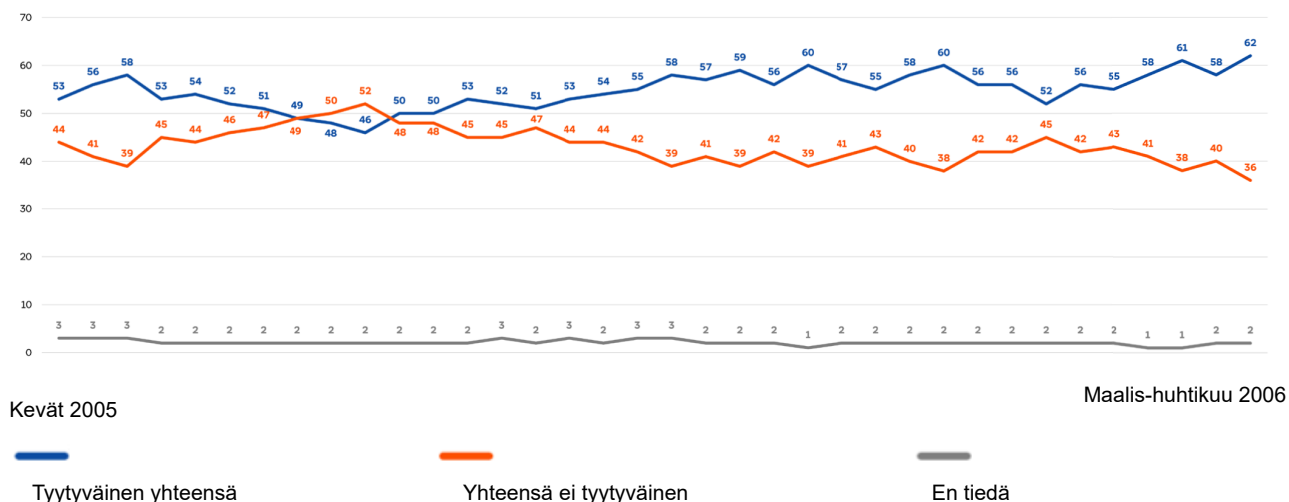
SD18b Oletteko yleisesti ottaen erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ei kovin tyytyväinen tai ei lainkaan tyytyväinen siihen, miten demokratia toimii EU:ssa? (EU27) (%)

Marraskuussa 2025 tehtyyn edelliseen kyselyyn verrattuna tyytyväisyys demokratiaan on lisääntynyt. Tyytyväisyys kansalliseen demokratiaan on kasvanut 4 prosenttiyksikköä, kun taas tyytyväisyys demokratian toimintaan EU:ssa on kasvanut 5 prosenttiyksikköä.

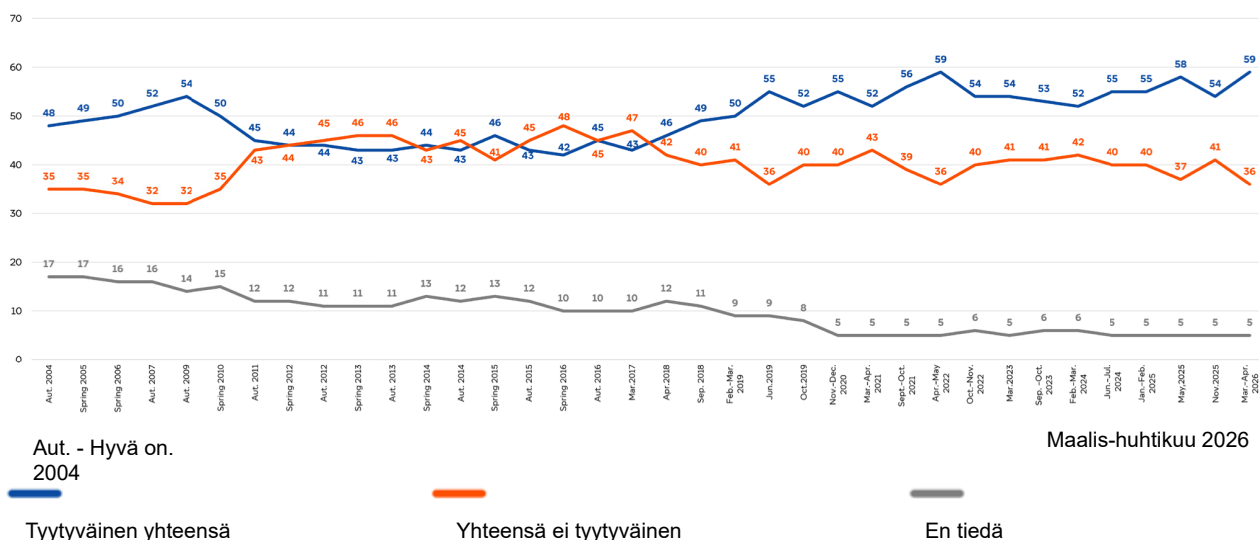
Vuodesta 2014 lähtien vähintään puolet EU:n vastaajista on johdonmukaisesti ilmaissut tyytyväisyytensä demokratian toimintaan maassaan. Tämä pitkän aikavälin vakaus osoittaa, että tyytyväisyys kansallisiin demokraattisiin instituutioihin on kestäväällä pohjalla. Lisäksi tyytyväisyysaste on tällä hetkellä korkeimmillaan sitten vuoden 2005, jolloin se oli 62 prosenttia.

SD18a Oletteko yleisesti ottaen erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ette kovin tyytyväinen tai ette ole lainkaan tyytyväinen tapaan, jolla demokratia toimii (MAA)?

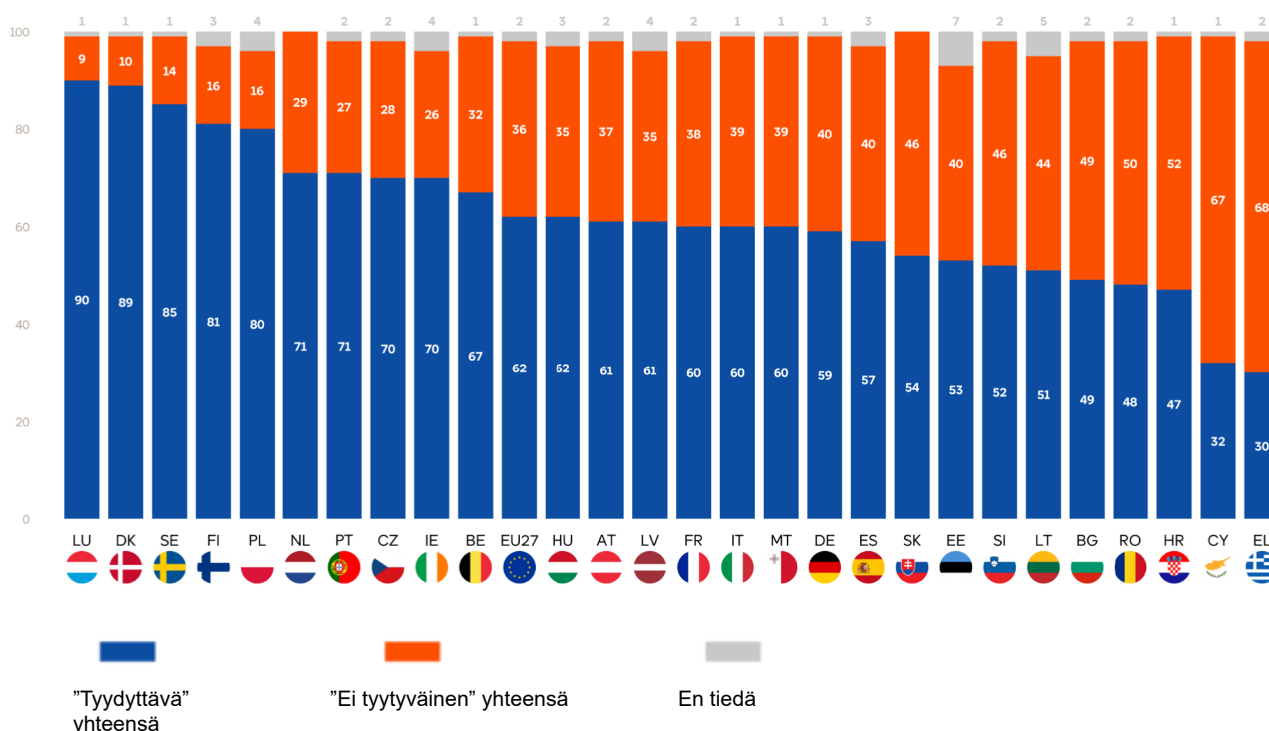

Euroopan unionin tasolla ainakin puolet vastaajista on vuodesta 2019 lähtien johdonmukaisesti ilmoittanut olevansa tyytyväisiä EU:n tason demokratiaan. Tämä osoittaa, että vaikka lyhyen aikavälin vaihteluja esiintyy, suhteellisen vakaa enemmistö eurooppalaisista säilyttää luottamuksen demokraattisten prosessien toimintaan EU:ssa. Lisäksi tyytyväisyysaste on tällä hetkellä korkeampi kuin koskaan sitten vuoden 2004, jolloin se oli 59 prosenttia.

SD18b Oletteko yleisesti ottaen erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ei kovin tyytyväinen tai ei lainkaan tyytyväinen siihen, miten demokratia toimii EU:ssa?

SD18a Oletteko yleisesti ottaen erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ette kovin tyytyväinen tai ette ole lainkaan tyytyväinen tapaan, jolla demokratia toimii (MAA)? (%)

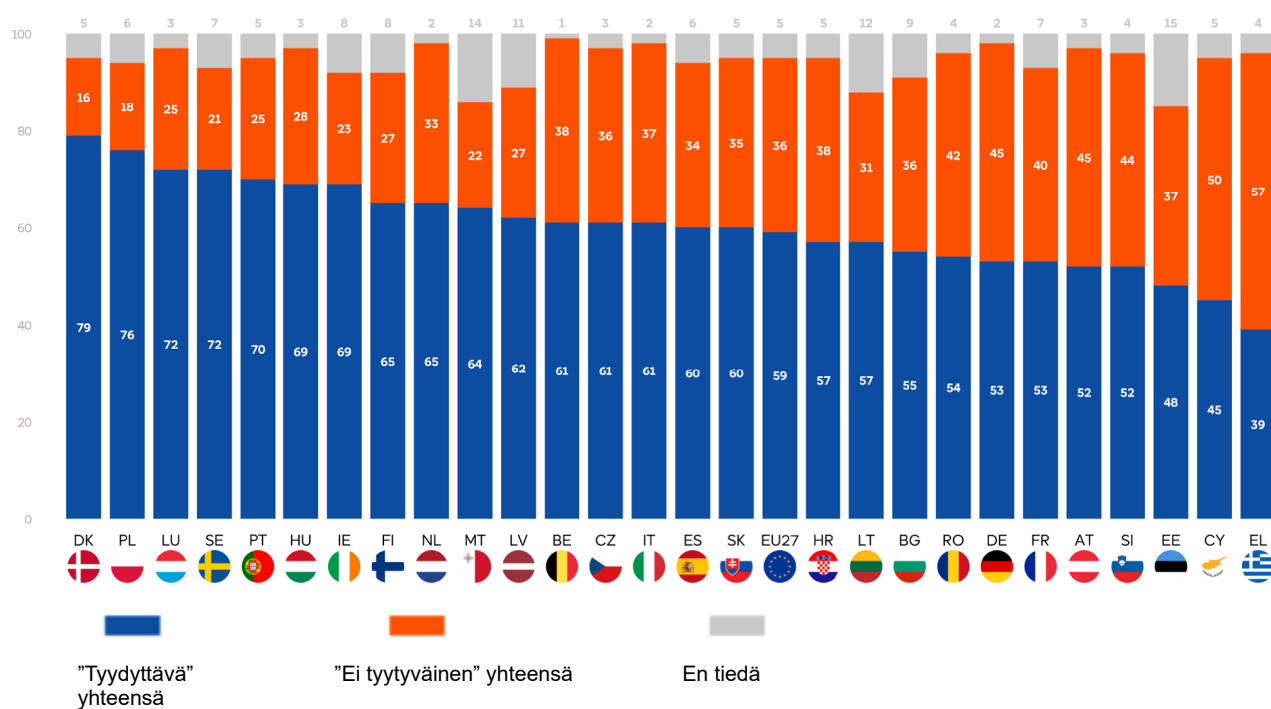
Kansallisella tasolla tyytyväisyys demokratian toimintaan vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioittain. Vähintään puolet vastaajista ilmoitti olevansa tyytyväisiä 22 jäsenvaltiossa, mikä osoittaa, että suurin osa kansalaisista useimmissa maissa ilmaisee luottamuksensa kansallisten demokraattisten järjestelmiensä toimintaan. Eniten tyytyväisyyttä havaittiin Luxemburgissa (90 %), Tanskassa (89 %) ja Ruotsissa (85 %). Sitä vastoin tyytyväisyys on huomattavasti vähäisempää muutamissa jäsenvaltioissa. Vähiten vastaajia oli Kreikassa, jossa vain 30 prosenttia vastaajista ilmoitti

olevansa tyytyväisiä demokratian toimintaan maassaan. Seuraavaksi eniten vastaajia oli Kyproksella (32 %).

Myös käsitykset demokratian toiminnasta Euroopan unionin tasolla vaihtelevat jäsenvaltioittain, vaikka tyytyväisyys on suhteellisen laajalle levinnyttä. Vähintään puolet vastaajista ilmoitti olevansa tyytyväisiä demokratian toimintaan EU:ssa 24 jäsenvaltiossa, mikä osoittaa enemmistön hyväksyvän sen useimmissa maissa. Tyytyväisimpiä olivat Tanska (79 %), Puola (76 %), Luxemburg ja Ruotsi (molemmat 72 %). Sitä vastoin tyytyväisyys EU:n demokratiaan on vähäisempää joissakin jäsenvaltioissa, erityisesti Kreikassa (39 %) ja Kyproksessa (45 %).

Nämä havainnot osoittavat, että kansalaisten tyytyväisyys demokratiaan kansallisella ja EU:n tasolla on selvästi yhteydessä toisiinsa. Maissa, joissa tyytyväisyys kansalliseen demokratiaan on suurta, vastaajilla on taipumus ilmoittaa olevansa tyytyväisempi demokratian toimintaan myös Euroopan unionissa. Sitä vastoin maissa, joissa kansallista demokratiaa ei pidetä yhtä myönteisenä, myös käsitykset EU:n tason demokraattisesta toiminnasta ovat yleensä kriittisempiä.

SD18b Oletteko yleisesti ottaen erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ei kovin tyytyväinen tai ei lainkaan tyytyväinen siihen, miten demokratia toimii EU:ssa? (%)

Nämä havainnot osoittavat, että kansalaisten tyytyväisyys demokratiaan kansallisella ja EU:n tasolla on selvästi yhteydessä toisiinsa. Maissa, joissa tyytyväisyys kansalliseen demokratiaan on suurta, vastaajilla on taipumus ilmoittaa olevansa tyytyväisempi demokratian toimintaan myös Euroopan unionissa. Sitä vastoin maissa, joissa kansallista demokratiaa ei pidetä yhtä myönteisenä, myös käsitykset EU:n tason demokraattisesta toiminnasta ovat yleensä kriittisempiä. Tyytyväisyys demokratian toimintatapaan on yleisesti ottaen johdonmukaista kaikissa sosiodemografisissa ryhmissä sekä kansallisella että EU:n tasolla.

Erot sukupuolen mukaan ovat minimaaliset molemmissa yhteyksissä. Miesten ja naisten tyytyväisyysaste on lähes sama kansallisella tasolla (62 prosenttia kummassakin) ja yhtä lähellä EU:n tasoa (59 prosenttia miesten ja 60 prosenttia naisten keskuudessa).

Ikäryhmittäin erot ovat selkeämpiä, ja sekä kansallisessa että EU:n demokratiassa noudatetaan johdonmukaista mallia. Tyytyväisimpiä ovat nuoremmat vastaajat (15–24) (69 % kansallisesti ja 70 % EU:n tasolla), kun taas tyytyväisyys heikkenee tasaisesti iän myötä: 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista vastaajista 59 % kansallisesti ja 54 % EU:n tasolla. Tyytymättömyys sitä vastoin lisääntyy iän myötä molemmissa tapauksissa, mikä osoittaa, että vanhemmat vastaajat suhtautuvat johdonmukaisesti kriittisemmin demokraattiseen toimintaan erityisesti EU:n tasolla.

Koulutustasokohtaiset erot ovat erityisen suuria, ja ne ovat samansuuntaisia molemmilla hallintotasoilla. Tyytyväisyys koulutustasoon kasvaa voimakkaasti: alhaisen koulutustason omaavien vastaajien keskuudessa tyytyväisyys on 51 prosenttia (kansallinen) ja 47 prosenttia (EU), korkeasti koulutettujen vastaajien keskuudessa 71 prosenttia ja 68 prosenttia. Samaan aikaan tyytymättömyys on suurinta vähiten koulutettujen keskuudessa (46 prosenttia molemmilla tasoilla), mikä korostaa koulutuksen ja demokraattisiin järjestelmiin kohdistuvan luottamuksen välistä vahvaa ja johdonmukaista suhdetta.

Taloudellinen tilanne on erityisen vahva ja johdonmukainen. Vastaajista, joilla on suurimman osan ajasta vaikeuksia maksaa laskujaan, tyytyväisyys on huomattavasti vähäisempää (36 prosenttia kansallisella tasolla ja 37 prosenttia EU:n tasolla), kun taas tyytymättömyys on 62 prosenttia ja 56 prosenttia. Sitä vastoin niiden keskuudessa, joilla ei juuri koskaan tai ei koskaan ole tällaisia vaikeuksia, tyytyväisyys nousee 68 prosenttiin kansallisella tasolla ja 63 prosenttiin EU:n tasolla. Tämä korostaa sitä, että taloudellisten vaikeuksien ja demokratiaan tyytymättömyyden välillä on erittäin vahva yhteys riippumatta siitä, mikä taso on kyseessä.

Niiden vastaajien keskuudessa, joilla on myönteinen kuva EU:sta, tyytyväisyys on erittäin korkea (78 prosenttia molemmilla tasoilla), kun taas niiden vastaajien keskuudessa, joilla on kielteinen kuva EU:sta (29 prosenttia kansallisella tasolla ja 20 prosenttia EU:n tasolla), tyytymättömyys on 69 prosenttia ja 76 prosenttia. Tämä osoittaa, että yleiset asenteet EU:ta kohtaan ja käsitykset demokraattisesta toiminnasta erityisesti EU:n tasolla ovat hyvin vahvasti yhteydessä toisiinsa.

Kaiken kaikkiaan nämä havainnot osoittavat, että tyytyväisyys demokratiaan kansallisella ja Euroopan tasolla on vahvasti linjassa. Kaikissa maissa, sosiodemografisissa ryhmissä ja asenneprofiileissa vastaajat, jotka ilmaisevat olevansa tyytyväisempiä maansa demokratiaan, ilmoittavat myös olevansa tyytyväisempiä siihen, miten demokratia toimii Euroopan unionissa.

SD18a Oletteko yleisesti ottaen erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ette kovin tyytyväinen tai ette ole lainkaan tyytyväinen tapaan, jolla demokratia toimii (MAA)? (% - EU)

	"Tyydyttävä" yhteensä	"Ei tyytyväinen" yhteensä	En tiedä
EU27	62	36	2
Sukupuoli			
Mies	62	37	1
Nainen	62	36	2
Ikä			
15- 24	69	28	3
25—39	64	34	2
40-54	62	36	2
>=55	59	39	2
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	51	46	3
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	63	36	1
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	71	28	1
Sosio-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	60	39	1
Johtajat	73	26	1
Muut valkoiset kaulukset	64	35	1
Manuaaliset työntekijät	58	40	2
Talohenkilöt	54	42	4
Työttömät	52	46	2
Eläkkeellä	58	40	2
Opiskelijat	72	25	3
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	36	62	2
Ajoittain	52	46	2
Melkein koskaan / ei koskaan	68	30	2
Subjektiiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	58	40	2
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	62	36	2
Suuri kaupunki	67	32	1
Kuva EU:sta			
Myönteinen	78	21	1
Neutraali	56	42	2
Negatiivinen	29	69	2
Tyytyväisyys elämänlaatuun			
Tyytyväinen	68	30	2
Ei tyytyväinen	66	32	2

SD18b Oletko yleisesti ottaen erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ei kovin tyytyväinen tai ei lainkaan tyytyväinen siihen, miten demokratia toimii EU:ssa ? (% - EU)

	"Tyydyttävä" yhteensä	"Ei tyytyväinen" yhteensä	En tiedä
EU27	59	36	5
Sukupuoli			
Mies	59	38	3
Nainen	60	34	6
Ikä			
15- 24	70	23	7
25—39	62	34	4
40-54	60	37	3
>=55	54	41	5
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	47	46	7
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	61	35	4
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	68	29	3
Sosio-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	58	39	3
Johtajat	68	30	2
Muut valkoiset kaulukset	63	34	3
Manuaaliset työntekijät	57	39	4
Talohenkilöt	53	38	9
Työttömät	50	44	6
Eläkkeellä	54	40	6
Opiskelijat	72	22	6
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	37	56	7
Ajoittain	52	44	4
Melkein koskaan / ei koskaan	63	32	5
Subjektiiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	55	40	5
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	59	36	5
Suuri kaupunki	64	33	3
Kuva EU:sta			
Myönteinen	78	19	3
Neutraali	51	42	7
Negatiivinen	20	76	4
Tyytyväisyys elämänlaatuun			
Tyytyväinen	65	30	5
Ei tyytyväinen	64	31	5

5 EU:N JA EUROOPAN PARLAMENTIN KANSALAISET ASETUKSET

5. CITIZENS ATTITUDES TOWARDS THE EU AND THE EP (Kansalaisten sopimukset EU:lle ja Euroopan parlamentille)

Tässä luvussa tarkastellaan kansalaisten asenteita Euroopan unionia ja Euroopan parlamenttia kohtaan ja käsitellään parlamentin tietoisuuden tasoa, sen julkista kuvaa ja havaittua roolia sekä laajempia näkemyksiä Euroopan unionista, mukaan lukien tuki EU-jäsenyydelle ja käsitykset sen tärkeimmistä hyödyistä. Näin ollen se tarjoaa kattavan yleiskuvan siitä, miten eurooppalaiset arvioivat sekä toimielimiä että Eurooppa-hankkeen lisäarvoa.

Euroopan parlamentin tietoisuus

Euroopan parlamentin näkyvyyden ja tavoitavuuden arvioimiseksi vastaajilta kysyttiin, olivatko he äskettäin nähneet, lukeneet tai kuulleet tietoja toimielimestä eri mediakanavissa. Tällä kysymyksellä mitataan yleistä tietoisuutta Euroopan parlamentista ja sen näkyvyyttä, ja se tarjoaa tietoa siitä, miten toimielin on läsnä kansalaisten jokapäiväisessä tietoympäristössä.

EU:n tasolla selvä enemmistö eurooppalaisista on hiljattain saanut tietoa Euroopan parlamentista, mikä osoittaa, että julkinen näkyvyys on suhteellisen korkealla tasolla. Kaiken kaikkiaan 66 prosenttia vastaajista sanoo nähneensä, lukeneensa tai kuulleen hiljattain jotakin Euroopan parlamentista, kun taas 34 prosenttia vastaajista sanoo, ettei ole nähnyt, lukenut tai kuullut mitään Euroopan parlamentista.

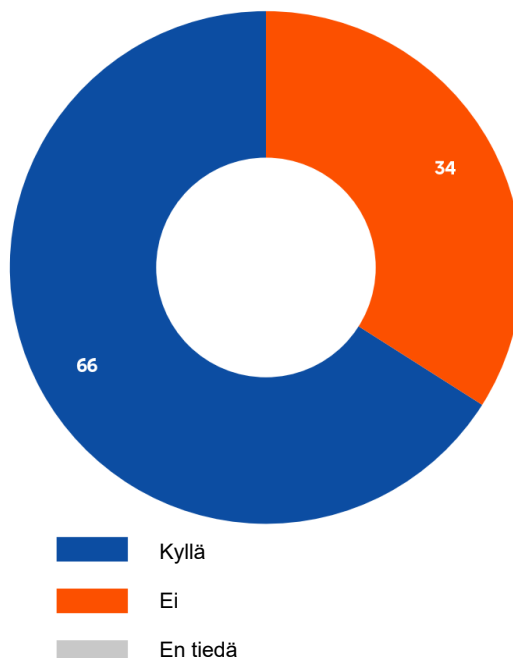
QA1 Oletko äskettäin lukenut lehdistöstä, nähnyt internetissä tai televisiossa tai kuullut radiosta jotakin Euroopan parlamentista? (EU27) (%)

Kyllä ▲2

Ei ▼2

En tiedä =

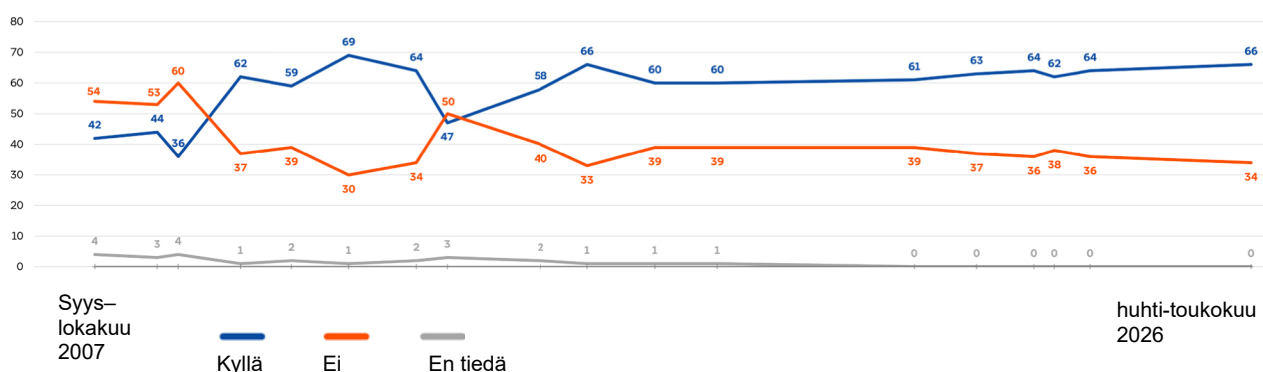
Δ (huhtikuu/toukokuu 2026 – syys/lokakuu 2023)

Pidemmän aikavälin suuntausta tarkasteltaessa voidaan todeta, että Euroopan parlamentin tietoisuus on yleisesti ottaen lisääntynyt joistakin vaihteluista huolimatta. Vuodesta 2014 lähtien suurin osa eurooppalaisista on johdonmukaisesti raportoinut lukeneensa, nähneensä tai kuulleensa hiljattain jotakin Euroopan parlamentista.

Tuorein tulos, 66 prosenttia huhti-toukokuussa 2026, merkitsee hienoista kasvua syys-lokakuuhun 2023 verrattuna (+2 prosenttiyksikköä) ja nostaa tietoisuuden korkeimmalle tasolle sitten vuoden 2015. Samaan aikaan niiden vastaajien osuus, jotka sanovat, etteivät ole viime aikoina saaneet tietoa parlamentista, on 34 prosenttia, mikä on pienin osuus sitten vuoden 2015.

QA1 Oletko äskettäin luenut lehdistöstä, nähnyt internetissä tai televisiossa tai kuullut radiosta jotakin Euroopan parlamentista? (% - EU)

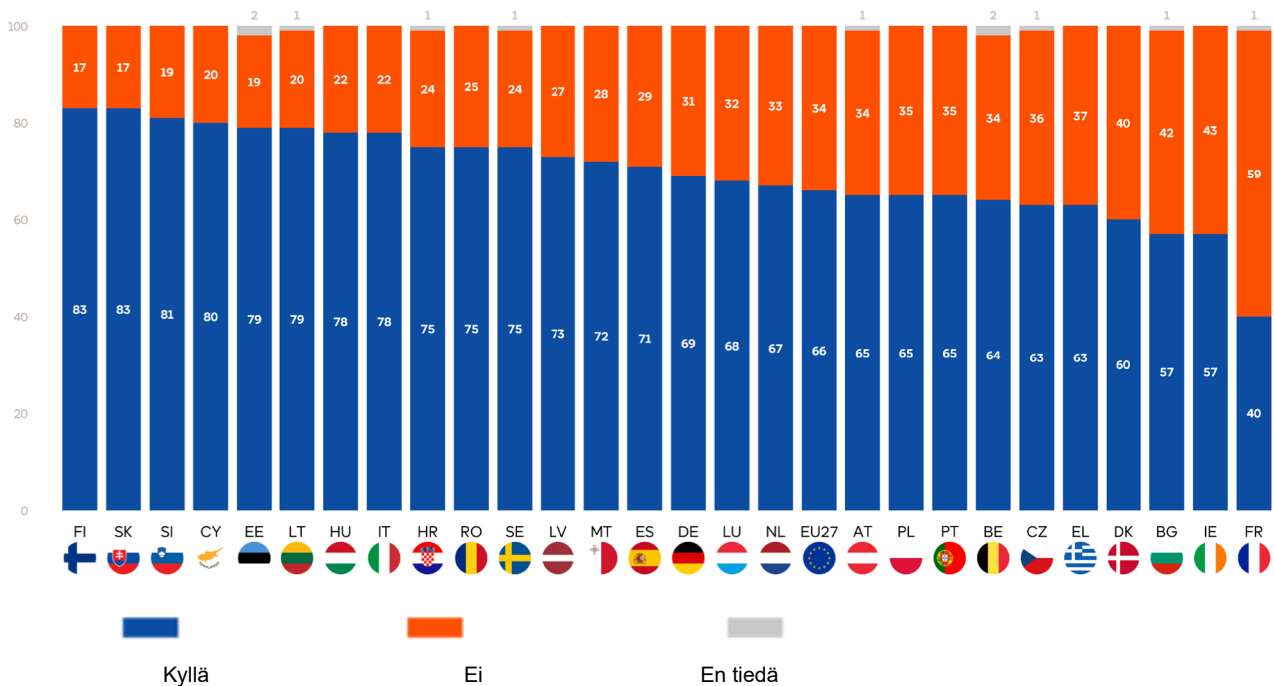

Eri jäsenvaltioissa altistuminen Euroopan parlamenttia koskeville tiedoille vaihtelee, vaikka suurimmassa osassa maita useimmat vastaajat ilmoittivat nähneensä, lukeneensa tai kuulleensa siitä äskettäin jotain. Tietoisuus on suurinta Suomessa ja Slovakiassa (molemmat 83 %), Sloveniassa (81 %) ja Kyproksessa (80 %) sekä Virossa ja Liettuaassa (molemmat 79 %).

Asteikon toisessa päässä tietoisuus on vähäisempää, vaikka se edustaa edelleen enemmistöä Bulgariassa ja Irlannissa (molemmissa 57 prosenttia), Tanskassa (60 prosenttia) ja sen jälkeen Kreikassa ja Tšekissä (molemmissa 63 prosenttia). Ranska on ainoa jäsenvaltio, jossa vähemmistö ilmoittaa äskettäisestä altistumisesta, ja 40 prosenttia vastaa myöntävästi, kun vastaava osuus on 59 prosenttia. Tämä tekee Ranskasta selvästi poikkeavan, mikä merkitsee Euroopan unionissa havaitun yleisen suuntauksen kääntymistä.

Kaiken kaikkiaan nämä havainnot osoittavat, että Euroopan parlamentin näkyvyys on yleisesti ottaen korkealla tasolla kaikissa jäsenvaltioissa, mutta sen intensiteetti vaihtelee, mikä viittaa siihen, että tiedotusvälineiden huomioissa, sitoutumisessa tai tiedon tavoittamisessa on eroja kansallisissa yhteyksissä.

QA1 Oletko äskettäin lukenut lehdistöstä, nähnyt internetissä tai televisiossa tai kuullut radiosta jotakin Euroopan parlamentista? (%)

Syys–lokakuussa 2023 ja huhti–toukokuussa 2026 tapahtuneet muutokset viittaavat siihen, että altistuminen Euroopan parlamenttia koskeville tiedoille on lisääntynyt hieman EU:n tasolla, vaikka suuntaukset vaihtelevat huomattavasti eri jäsenvaltioissa. Altistuminen kasvoi eniten Italiassa (+13 prosenttiyksikköä) ja Romaniassa (+10 prosenttiyksikköä), ja seuraavina tulivat Kypros, Unkari ja Slovenia (kaikki +9 prosenttiyksikköä), Belgia (+8 prosenttiyksikköä) sekä Kreikka ja Suomi (molemmat +7 prosenttiyksikköä). Sitä vastoin suurimmat vähennykset havaittiin Alankomaissa (–15 prosenttiyksikköä), Luxemburgissa (–12 prosenttiyksikköä) ja Portugalissa (–8 prosenttiyksikköä).

Kaiken kaikkiaan tämä kehitys viittaa siihen, että hienoinen kasvu EU:n tasolla johtuu useissa jäsenvaltioissa tapahtuneesta voimakkaasta kasvusta, joka tasoitti muualla tapahtunutta laskua. Vaikka Euroopan parlamentin näkyvyys on parantunut monissa maissa, suuntausten heterogeenisyys osoittaa, että tiedonsaannissa on tapahtunut epätasaista kehitystä eri puolilla Euroopan unionia.

QA1 Oletko äskettäin lukenut lehdistöstä, nähnyt internetissä tai televisiossa tai kuullut radiosta jotakin Euroopan parlamentista? (%)

	EU27	IT	RO	CY	HU	SI	BE	EL	FI	ES	JE	CZ	BG	AT	HR	LT	LV	EE	SK	FR	MT	DK	DE	PL	SE	PT	LU	NL
huhti- toukok uu 2026	66	78	75	80	78	81	64	63	83	71	57	63	57	65	75	79	73	79	83	40	72	6	69	65	75	65	68	67
Kyllä Δ																												
syys- lokaku u 2023	2	13	10	9	9	9	8	7	7	5	5	4	3	2	2	1	1	=	=	-1	-1	-2	-4	-4	-4	-8	-12	-15
huhti- toukok uu 2026	34	22	25	20	22	19	34	37	17	29	43	36	42	34	24	20	27	#19	17	59	28	40	31	35	24	35	32	33
Ei Δ																												
syys- lokaku u 2023	-2	-13	-10	-9	-9	-9	-10	-7	-7	-5	-5	-5	-3	-2	-3	-1	-1	-1	=	1	1	2	4	4	3	8	12	15
huhti- toukok uu 2026	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
En tiedä Δ																												
syys- lokaku u 2023	=	=	=	=	=	=	▲2	=	=	=	=	▲1	=	=	▲1	=	=	▲1	=	=	=	=	=	=	▲1	=	=	=

Altistuminen Euroopan parlamenttia koskeville tiedoille vaihtelee myös sosiodemografisten ja asenneryhmien välillä.

Sukupuolten väliset erot ovat maltillisia. Miehet ilmoittavat naisia todennäköisemmin viimeaikaisesta altistumisesta (69 % vs. 63 %), kun taas naiset ilmoittavat vastaavasti todennäköisemmin, etteivät ole altistuneet (36 % vs. 31 %). Tämä viittaa siihen, että naisten sitoutuminen tai tavoittaminen on hieman vähäisempää.

Eri ikäryhmien välillä on suurempia eroja. Nuoremmat vastaajat (15–24) ilmoittavat altistumisesta epätodennäköisimmin (58 %), ja suurempi osuus vastaajista ilmoittaa, että he eivät ole saaneet tietoa (42 %). Iäkkäiden ryhmien altistuminen lisääntyy: 40–54-vuotiaiden osuus on 68 prosenttia ja yli 55-vuotiaiden 67 prosenttia, mikä osoittaa, että tietoisuus Euroopan parlamentista lisääntyy yleensä iän myötä.

Erityisen merkittäviä ovat koulutustasokohtaiset erot. Korkeasti koulutetut vastaajat ilmoittavat altistumisesta todennäköisimmin (73 prosenttia), kun taas matalasti koulutetuilla vastaava osuus on 54 prosenttia. Tämä osoittaa, että koulutustason ja tietoisuuden välillä on vahva yhteys, sillä vähemmän koulutetut vastaajat ovat huomattavasti epätodennäköisemmin kohdanneet parlamenttia koskevia tietoja.

Vastaajien taloudelliseen tilanteeseen on havaittu selvä yhteys. Niistä, joilla ei lähes koskaan tai ei koskaan ole vaikeuksia maksaa laskujaan, 68 prosenttia ilmoittaa altistumisesta, kun taas 54 prosenttia niistä, joilla on taloudellisia vaikeuksia suurimman osan ajasta.

Vastaajat, joilla on myönteinen kuva EU:sta, ilmoittavat altistumisesta paljon todennäköisemmin (72 prosenttia) kuin ne, joilla on neutraali kuva (58 prosenttia), mikä osoittaa, että tietoisuuden ja EU:ta koskevien myönteisten näkemysten välillä on läheinen yhteys. Mielenkiintoista on, että vastaajat, joilla oli negatiivinen kuva, ilmoittivat suhteellisen suuren altistumisen (64 prosenttia), mikä viittaa siihen, että ilmoitettu suurempi tietoisuus ei välttämättä tarkoita suotuisampia näkemyksiä.

QA1 Oletko äskettäin lukenut lehdistöstä, nähnyt internetissä tai televisiossa tai kuullut radiosta jotakin Euroopan parlamentista? (% - EU)

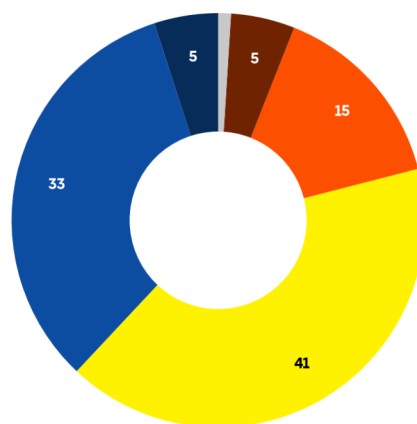
	Kyllä	Ei	En tiedä
EU27	66	34	0
Sukupuoli			
Mies	69	31	0
Nainen	63	36	1
Ikä			
15- 24	58	42	0
25—39	66	34	0
40-54	68	31	1
>=55	67	33	0
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	54	46	0
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	69	31	0
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	73	27	0
Sosio-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	72	27	1
Johtajat	74	25	1
Muut valkoiset kaulukset	69	31	0
Manuaaliset työntekijät	63	37	0
Talohenkilöt	59	4	0
Työttömät	56	44	0
Eläkkeellä	66	33	1
Opiskelijat	60	40	0
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	54	45	1
Ajoittain	63	36	1
Melkein koskaan / ei koskaan	68	32	0
Subjektiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	64	36	0
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	65	35	0
Suuri kaupunki	70	29	1
Kuva EU:sta			
Myönteinen	72	28	0
Neutraali	58	41	1
Negatiivinen	64	36	0
Tyytyväisyys elämänlaatuun			
Tyytyväinen	67	33	0
Ei tyytyväinen	61	39	0

Kuva Euroopan parlamentista

Kaiken kaikkiaan 38 prosenttia vastaajista antaa myönteisen kuvan Euroopan parlamentista, ja 33 prosenttia vastaajista pitää näkemystään melko myönteisenä ja 5 prosenttia erittäin myönteisenä. Samaan aikaan 41 prosentilla eurooppalaisista on neutraali mielipide, mikä tekee siitä useimmin valitun vastauksen. Tämä viittaa siihen, että suuri osa väestöstä omaksuu maltillisen tai päättämättömän kannan eikä tiukasti määritellyä näkemystä.

Sitä vastoin 20 prosenttia vastaajista ilmaisee kielteisen kuvan, mukaan lukien 15 prosenttia, jotka ovat melko negatiivisia, ja 5 prosenttia, jotka ovat hyvin negatiivisia. Tämä osoittaa, että kielteiset käsitykset jäävät selvästi vähemmistöön.

QA2 Onko teillä yleisesti ottaen erittäin myönteinen, melko myönteinen, neutraali, melko kielteinen tai erittäin kielteinen kuva Euroopan parlamentista? (EU27) (%)

Erittäin myönteinen ▲1

Melko myönteinen ▼1

Neutraali =

Melko negatiivinen =

Erittäin kielteinen =

En tiedä =

▲▼(huhti-/toukokuu 2026 - marraskuu 2025)

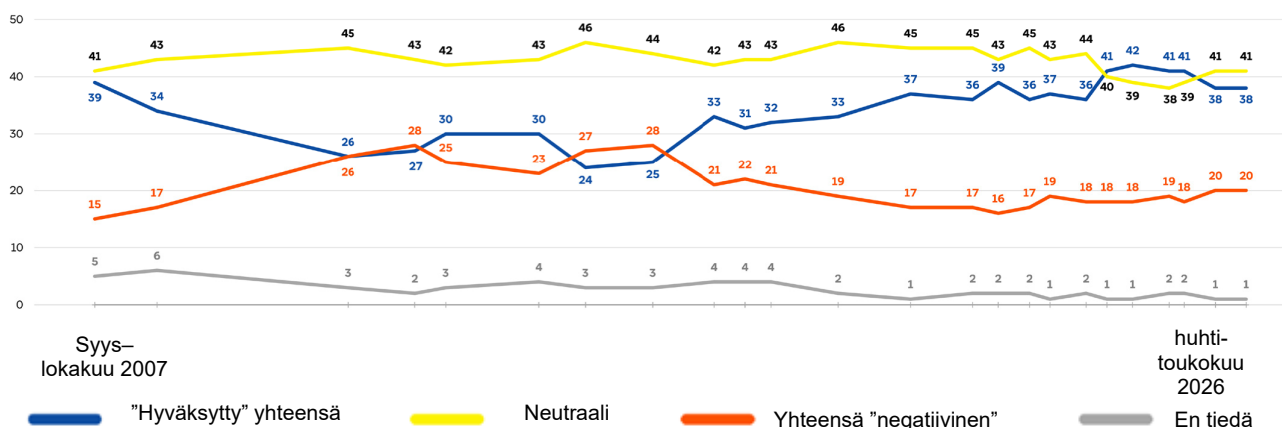
Erittäin myönteinen
Melko myönteinen
Neutraali
Melko negatiivinen
Erittäin kielteinen
En tiedä

Edelliseen aaltoon (marraskuu 2025) verrattuna muutokset ovat vähäisiä. Erittäin myönteisen näkemyksen esittäneiden osuus on muuttunut vain vähän (+1 prosenttiyksikköä) ja suhteellisen myönteisen näkemyksen esittäneiden osuus (–1 prosenttiyksikköä). Neutraalit ja negatiiviset käsitykset pysyvät muuttumattomina, mikä viittaa siihen, että yleiset asenteet ovat erittäin vakaita.

Yhdessä nämä havainnot korostavat tasapainoista mutta kohtalaisen myönteistä kuvaa Euroopan parlamentista, jolle on ominaista suuri neutraali segmentti ja myönteisten näkemysten selvä painoarvo kielteisiin näkemyksiin nähden.

Pidemmällä aikavälillä Euroopan parlamentin myönteiset näkemykset ovat jatkuvasti ylittäneet kielteiset näkemykset vuodesta 2017 lähtien. Vaikka toukokuusta 2025 lähtien on havaittu hienoista laskua, myönteisten käsitysten osuus on edelleen suhteellisen suuri, erityisesti verrattuna ajanjaksoon 2011–2016, jolloin parlamentin imagoon suhtauduttiin kielteisemmin. Tämä pitkän aikavälin suuntaus viittaa siihen, että Euroopan parlamentti on suhtautunut yleisesti ottaen vakaasti ja myönteisesti viime vuosina.

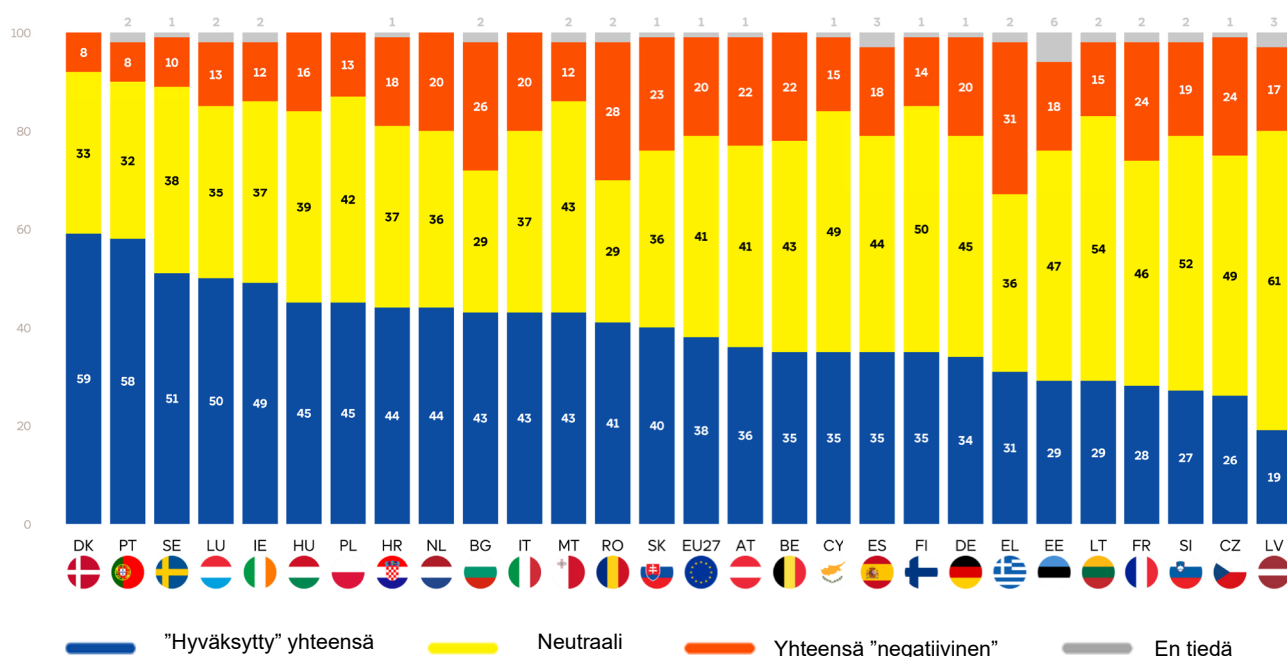
QA2 Onko teillä yleisesti ottaen erittäin myönteinen, melko myönteinen, neutraali, melko kielteinen tai erittäin kielteinen kuva Euroopan parlamentista? (% - EU)

Euroopan parlamentin näkemykset vaihtelevat jäsenvaltioittain. Kansallisella tasolla vähintään puolet vastaajista kertoi myönteisestä mielikuvasta Euroopan parlamentista neljässä jäsenvaltiossa, ja se on yleisin näkemys 13 jäsenvaltiossa. Lisäksi 26 jäsenvaltiossa myönteinen mielikuva Euroopan parlamentista on painavampi kuin kielteinen mielikuva. Suurimmat osuudet ovat Tanskassa (59 %), Portugalissa (58 %) ja Ruotsissa (51 %). Vähiten myönteisiä havaintoja sitä vastoin havaittiin Latviassa (19 %), Tšekissä (26 %) ja Sloveniassa (27 %).

Eniten kielteisiä näkemyksiä on Kreikassa (31 %), Romaniassa (28 %) ja Bulgariassa (26 %). Kreikka on ainoa jäsenvaltio, jossa Euroopan parlamentin kielteiset näkemykset vastaavat myönteisiä näkemyksiä.

QA2 Onko teillä yleisesti ottaen erittäin myönteinen, melko myönteinen, neutraali, melko kielteinen tai erittäin kielteinen kuva Euroopan parlamentista? (%)

Näkemykset Euroopan parlamentin imagosta vaihtelevat sosiodemografisten ja asenneryhmien välillä, vaikka kaikissa luokissa myönteiset näkemykset ylittävät kielteiset näkemykset, ja suuri osa vastaajista on edelleen neutraaleja.

Sukupuolten väliset erot ovat vähäisiä. Miehillä ja naisilla on sama positiivinen käsitys (38 % molemmissa ryhmissä). Naisilla on kuitenkin todennäköisemmin neutraali näkemys (44 % vs. 39 %), kun taas miehillä on hieman todennäköisemmin kielteinen mielipide (22 % vs. 17 %).

Suurempia eroja havaitaan eri ikäryhmissä. Nuoremmat vastaajat (15–24) ovat myönteisimpiä (42 %) ja vähiten kielteisiä (11 %), kun taas vanhemmat vastaajat (55+) ovat vähemmän myönteisiä (35 %) ja ilmaisevat todennäköisemmin kielteisiä näkemyksiä (23 %). Neutraalit mielipiteet ovat edelleen korkeita kaikissa ikäryhmissä (noin 40–45 %), mikä viittaa pitkälti maltilliseen asentoon, mutta käsitykset ovat yleensä hieman kriittisempiä iän myötä.

Erityisen merkittäviä ovat koulutustasokohtaiset erot. Vastaajat, joilla on korkea koulutustaso, ilmaisevat huomattavasti todennäköisemmin myönteisen kuvan (47 prosenttia) verrattuna 28 prosenttiin alhaisen koulutustason vastaajista. Toisaalta kielteiset näkemykset ovat yleisempiä vähiten koulutettujen keskuudessa (24 % vs. 16 % korkeasti koulutettujen keskuudessa), kun taas puolueettomuus on myös korkeampi tässä ryhmässä (45 %). Tämä viittaa siihen, että koulutuksen ja Euroopan parlamentin myönteisten näkemysten välillä on vahva yhteys.

Vastaajien taloudellista tilannetta tarkasteltaessa havaitaan vahva suhde. Niistä, joilla on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, vain 27 prosenttia ilmaisee myönteisen kuvan, kun taas 32 prosenttia ilmoittaa kielteisen kuvan, joka edustaa kriittisintä profiilia. Sitä vastoin niiden keskuudessa, joilla ei ole juuri koskaan tai ei koskaan taloudellisia vaikeuksia, myönteiset näkemykset nousevat 41 prosenttiin ja kielteiset näkemykset laskevat 17 prosenttiin. Tämä korostaa selkeää yhteyttä taloudellisen hyvinvoinnin ja Euroopan parlamentin käsitysten välillä.

Vastaajista, joilla on myönteinen kuva EU:sta, 68 prosenttia ilmaisee myös myönteisen kuvan Euroopan parlamentista, kun taas neutraalin kuvan omaavien vastaajien osuus on vain 10 prosenttia ja kielteisen kuvan omaavien vastaajien osuus on 2 prosenttia, kun taas kielteiset näkemykset ovat enemmistönä (78 prosenttia). Tämä osoittaa, että yleiset asenteet EU:ta kohtaan ja parlamentin näkemykset ovat hyvin yhdenmukaisia.

Subjekttiivisen kaupungistumisen erot ovat maltillisia mutta johdonmukaisia. Suurissa kaupungeissa asuvat vastaajat ilmoittavat todennäköisemmin myönteisestä mielikuvasta (43 prosenttia) kuin pienissä tai keskisuurissa kaupungeissa (37 prosenttia) ja maaseutualueilla (34 prosenttia), joilla kielteiset näkemykset ovat myös yleisempiä (23 prosenttia vs. 16 prosenttia suurten kaupunkien vastaajista). Tämä viittaa jonkin verran myönteisempiin käsityksiin kaupunkiympäristöissä.

Kaiken kaikkiaan nuoremmat, koulutetummat, taloudellisesti turvallisemmat ja EU-myönteiset vastaajat saavat todennäköisemmin myönteisen kuvan Euroopan parlamentista, kun taas vanhemmat, vähemmän koulutetut, haavoittuvammat ja kriittisemmät ryhmät ovat todennäköisemmin kielteisiä.

QA9 Sanoisitteko, että - Tulevaisuudessa Euroopan unionin tehtävänä on suojella Euroopan kansalaisia maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä ... (% - EU)

	... tulee tärkeämmäksi	... pysyy samana	... tulee vähemmän tärkeäksi	En tiedä
EU27	68	19	11	2
Sukupuoli				
Mies	68	18	12	2
Nainen	68	19	10	3
Ikä				
15- 24	71	18	8	3
25—39	70	19	9	2
40-54	67	19	12	2
>=55	66	19	12	3
Koulutustaso				
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	63	21	12	4
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	66	20	12	2
Korkea koulutustaso (ISCED 5-8)	75	16	7	2
Sosio-ammattillinen luokka				
Itsenäiset ammatinharjoittajat	70	15	14	1
Johtajat	72	18	8	2
Muut valkoiset kaulukset	66	21	11	2
Manuaaliset työntekijät	66	20	12	2
Talohenkilöt	67	19	11	3
Työttömät	71	16	9	4
Eläkkeellä	65	20	11	4
Opiskelijat	73	17	7	3
Vaikeudet maksaa laskuja				
Suurimman osan ajasta	68	14	13	5
Ajoittain	64	18	15	3
Melkein koskaan / ei koskaan	69	20	9	2
Subjektiiivinen kaupungistuminen				
Maaseutualue tai kylä	66	19	12	3
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	67	19	11	3
Suuri kaupunki	70	19	9	2
Kuva EU:sta				
Myönteinen	79	15	5	1
Neutraali	61	24	11	4
Negatiivinen	48	18	29	5
Tyytyväisyys elämänlaatuun				
Tyytyväinen	69	19	10	2
Ei tyytyväinen	60	18	17	5

Euroopan parlamentin rooli

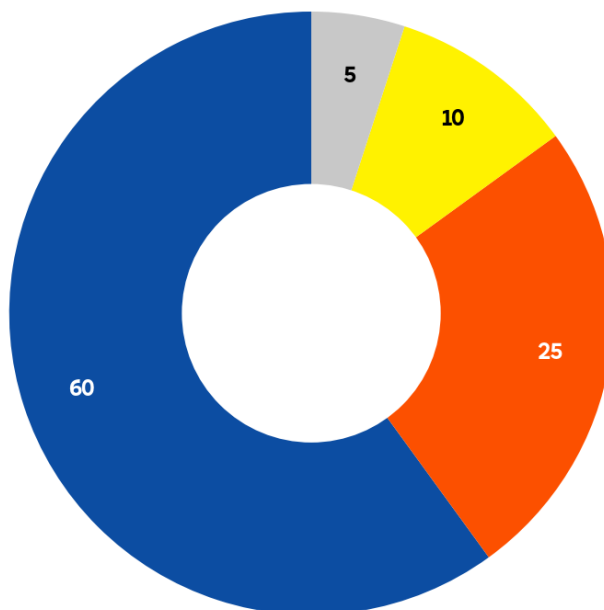
Euroopan parlamenttia koskevien yleisten näkemysten lisäksi on tärkeää ymmärtää, miten kansalaiset suhtautuvat sen rooliin. Vastaajilta kysyttiin, haluaisivatko he henkilökohtaisesti nähdä Euroopan parlamentin tärkeemmän vai vähemmän tärkeän roolin. EU:n tasolla selvä enemmistö eurooppalaisista kannattaa Euroopan parlamentin roolin vahvistamista, mikä osoittaa laajat odotukset aseman vahvistamisesta Euroopan unionin institutionaalisessa kehityksessä.

Kaiken kaikkiaan kuusi kymmenestä vastaajasta (60 prosenttia) toivoo, että Euroopan parlamentilla olisi tärkeämpi rooli. Tämä merkitsee suhteellista vakautta verrattuna edelliseen aaltoon marraskuussa 2025 (+1 prosenttiyksikkö), mikä vahvistaa sen, että tuki parlamentin roolin vahvistamiselle on edelleen vahvaa ja vakaata kaikkialla Euroopan unionissa.

Sitä vastoin neljännes vastaajista (25 %, -1 prosenttiyksikköä) pitäisi parempana, että Euroopan parlamentilla olisi vähemmän tärkeä rooli, mikä viittaa siihen, että vaikka merkittävällä vähemmistöllä on kriittisempiä tai varovaisempia näkemyksiä, parlamentin roolin vähentämisen tukeminen on selvästi toissijaista sen vahvistamista koskeviin vaatimuksiin nähden. Pienempi osuus vastaajista (10 %) ilmoittaa oma-aloitteisesti, että he eivät halua muutosta, ja 5 prosenttia ei ilmaise mielipidettään.

Kaiken kaikkiaan nämä havainnot osoittavat, että eurooppalaiset pitävät selvästi parempana Euroopan parlamentin roolin laajentamista.

QA3 Haluaisitteko, että Euroopan parlamentilla olisi henkilökohtaisesti tärkeämpi tai vähemmän tärkeä rooli? (EU27)
(%)

Tärkeämpää ▲ 1

Vähemmän tärkeä ▼ 1

Ei muutosta / Kuten se on nyt (SPONTANEOUS) =

En tiedä =

▲ ▼ (huhti-/toukokuu 2026 - marraskuu 2025)

Tärkeämpää

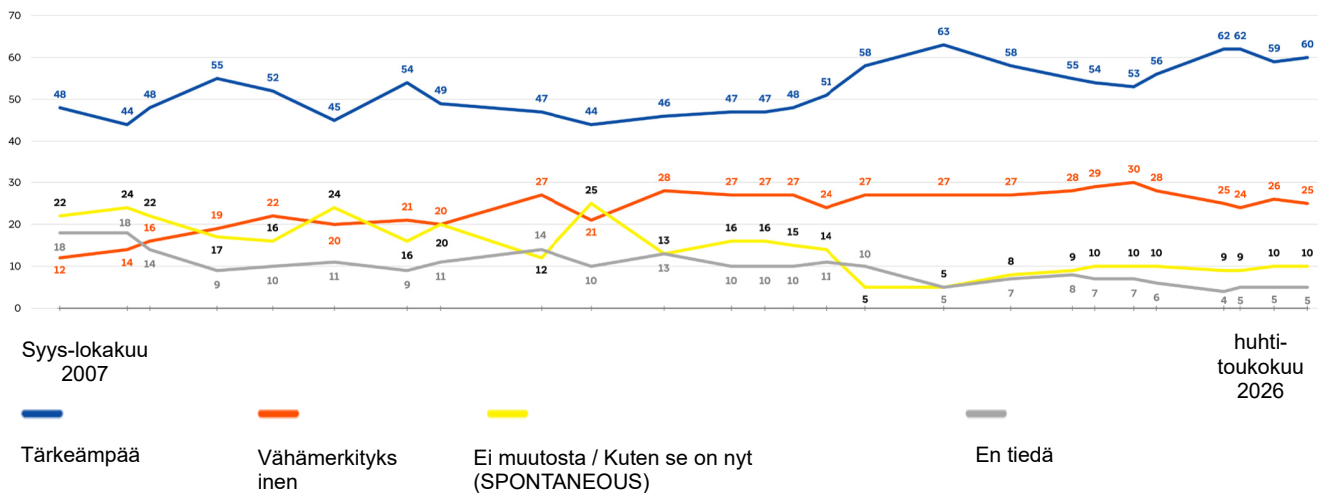
Vähemmän tärkeä

Ei muutosta / Kuten se on nyt
(SPONTANEOUS)

En tiedä

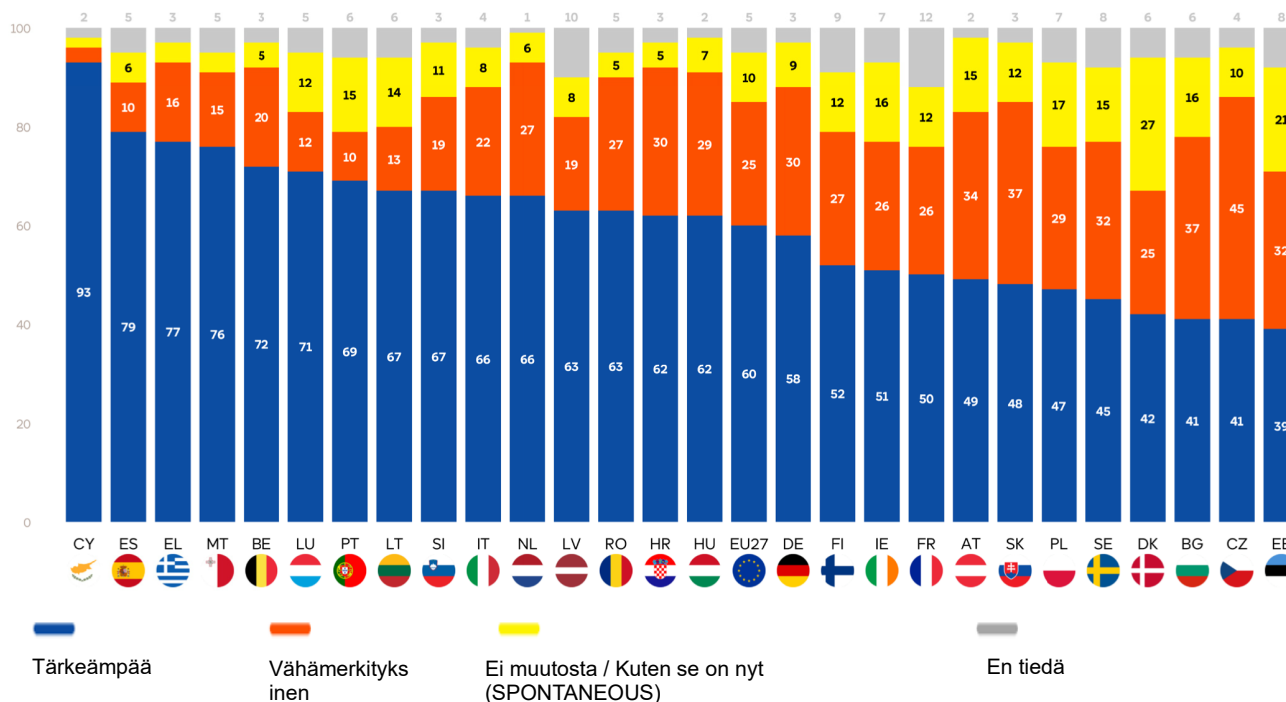
Pidemmällä aikavälillä tuki Euroopan parlamentin roolin vahvistamiselle on jatkuvasti ollut selvästi suurempaa kuin tuki heikommalle roolille. Nykyinen julkinen tuki vahvemmalle roolille on yksi suurimmista sen jälkeen, kun kysymys esitettiin ensimmäisen kerran vuonna 2007. Tämä osoittaa, että selvä enemmistö eurooppalaisista pitää edelleen Euroopan parlamenttia toimielimenä, jolla pitäisi olla enemmän vaikutusvaltaa EU:n päätöksenteossa.

QA3 Haluaisitteko, että Euroopan parlamentilla olisi henkilökohtaisesti tärkeämpi tai vähemmän tärkeä rooli? (% - EU)

Kansallisella tasolla vähintään puolet 19 jäsenvaltion vastaajista toivoo Euroopan parlamentilta vahvempaa roolia. Eniten tukea annettiin Kyproksessa (93 %), Espanjassa (79 %) ja Kreikassa (77 %). Sitä vastoin alhaisimmat tukitasot ovat Virossa (39 %), Tšekissä ja Bulgariassa (molemmat 41 %) ja Tanskassa (42 %). Tšekki on ainoa jäsenvaltio, jossa niiden vastaajien osuus, jotka haluavat, että Euroopan parlamentilla on vähemmän tärkeä rooli (45 prosenttia), on suurempi kuin niiden vastaajien osuus, jotka haluavat, että Euroopan parlamentilla on tärkeämpi rooli (41 prosenttia).

QA3 Haluaisitteko, että Euroopan parlamentilla olisi henkilökohtaisesti tärkeämpi tai vähemmän tärkeä rooli? (%)

Euroopan parlamentin rooliin liittyvät mieltymykset vaihtelevat sosiodemografisten ja asenneryhmien välillä, vaikka selvä enemmistö kaikissa ryhmissä kannattaakin tärkeämpää roolia.

Sukupuolten väliset erot ovat vähäisiä. Miehillä (59 prosenttia) ja naisilla (60 prosenttia) on samantasoinen tuki parlamentin roolin vahvistamiselle. Miehet suosivat kuitenkin hieman todennäköisemmin vähemmän tärkeää roolia (28 % vs. 22 %), kun taas naiset valitsevat hieman todennäköisemmin sen, ettei muutosta tehdä (11 % vs. 9 %), ja ilmaisevat epävarmuutta (7 % vs. 4 %).

Suurempia eroja esiintyy eri ikäryhmissä. Nuoremmat vastaajat (15–24) kannattavat eniten roolin vahvistamista (66 %) ja vähiten todennäköisesti roolin supistamista (15 %). Sitä vastoin tuki laskee iän myötä 56 prosenttiin yli 55-vuotiaiden keskuudessa, kun taas vähemmän merkittävää roolia suosiva osuus kasvaa 28 prosenttiin. Tämä osoittaa, että nuoret eurooppalaiset ovat taipuvaisempia tukemaan vahvempaa Euroopan parlamenttia, kun taas vanhemmat ryhmät ovat jakautuneempia.

Myös koulutustasoerot ovat selvät. Tuki tärkeämmälle roolille kasvaa koulutustason noustessa alhaisen koulutustason omaavien 54 prosentista korkeasti koulutettujen 66 prosenttiin. Vähemmän koulutetuille vastaajille (27 %) ja heikoimmin koulutetuille (19 %) annetaan sitä vastoin eniten painoarvoa vähemmän tärkeälle roolille, mikä viittaa siihen, että koulutuksen ja parlamentin vahvistamisen tukemisen välillä on vahva yhteys.

Vastaajien taloudelliseen tilanteeseen on havaittu vahva yhteys. Niistä, joilla on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, tuki vahvemmalle roolille laskee 52 prosenttiin, kun taas vähemmän tärkeää roolia suosiva osuus nousee 30 prosenttiin. Sitä vastoin niiden keskuudessa, joilla ei juuri koskaan tai ei koskaan ole tällaisia vaikeuksia, tuki on suurempi (60 %) ja vastustus pienempi (24 %). Tämä osoittaa, että taloudellinen haavoittuvuus liittyy kriittisempiin näkemyksiin parlamentin roolin laajentamisesta.

Vastaajista, joilla oli myönteinen kuva EU:sta, 78 prosenttia kannatti Euroopan parlamentin roolin vahvistamista, kun taas vain 8 prosenttia kannatti vähemmän tärkeää roolia. Sitä vastoin niiden joukossa, joilla on kielteinen kuva EU:sta, tuki laskee jyrkästi 28 prosenttiin, kun taas enemmistö (64 prosenttia) pitäisi parempana, että parlamentilla olisi vähemmän tärkeä rooli.

Subjekttiivisen kaupungistumisen erot ovat maltillisia mutta johdonmukaisia. Vastaajat suurissa kaupungeissa (64 prosenttia) kannattavat todennäköisemmin vahvempaa roolia kuin pienissä tai keskisuurissa kaupungeissa (59 prosenttia) ja maaseutualueilla (56 prosenttia), joilla tuki on vähäisempää ja he kannattavat vähäisempää roolia hieman enemmän. Tämä viittaa jonkin verran vahvempaan tukeen kaupunkiympäristöissä.

Vaikka kaikkien ryhmien enemmistö kannattaa Euroopan parlamentin roolin vahvistamista, tuen taso vaihtelee. Erityisesti nuoremmat, koulutetummat, taloudellisesti turvallisemmat ja EU-myönteiset vastaajat tukevat eniten, kun taas vanhemmat, haavoittuvammat, vähemmän koulutetut ja kriittisemmät ryhmät ovat varovaisempia tai jakautuneempia.

QA3 Haluaisitteko, että Euroopan parlamentilla olisi henkilökohtaisesti tärkeämpi tai vähemmän tärkeä rooli? (% - EU)

	Tärkeämpää	Vähemmän tärkeä	Ei muutosta / Kuten se on nyt (SPONTANEOUS)	En tiedä
EU27	60	25	10	5
Sukupuoli				
Mies	59	28	9	4
Nainen	60	22	11	7
Ikä				
15- 24	66	15	11	8
25—39	64	22	9	5
40-54	59	27	10	4
>=55	56	28	11	5
Koulutustaso				
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	54	27	10	9
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	59	27	10	4
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	66	19	10	5
Sosio-ammattillinen luokka				
Itsenäiset ammatinharjoittajat	57	28	12	3
Johtajat	65	21	11	3
Muut valkoiset kaulukset	63	25	9	3
Manuaaliset työntekijät	58	27	9	6
Talohenkilöt	60	21	11	8
Työttömät	60	23	9	8
Eläkkeellä	54	29	11	6
Opiskelijat	69	14	10	7
Vaikeudet maksaa laskuja				
Suurimman osan ajasta	52	30	9	9
Ajoittain	59	26	9	6
Melkein koskaan / ei koskaan	60	24	11	5
Subjekttiivinen kaupungistuminen				
Maaseutualue tai kylä	56	27	11	6
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	59	25	10	6
Suuri kaupunki	64	22	10	4
Kuva EU:sta				
Myönteinen	78	8	10	4
Neutraali	48	30	14	8
Negatiivinen	28	64	4	4
Tyytyväisyys elämänlaatuun				
Tyytyväinen	62	23	10	5
Ei tyytyväinen	49	36	8	7

Kuva Euroopan unionista

Sen lisäksi, että tässä jaksossa arvioidaan Euroopan parlamentin imagoa, siinä tarkastellaan myös sitä, miten kansalaiset suhtautuvat Euroopan unioniin laajemmin. Vastaajia pyydettiin ilmoittamaan, onko heillä myönteinen vai kielteinen kuva EU:sta. Kaiken kaikkiaan 50 prosenttia eurooppalaisista antaa myönteisen kuvan EU:sta. Heistä 42 prosenttia katsoo suhtautuvansa EU:hun melko myönteisesti ja 8 prosenttia erittäin myönteisesti. Tämä tekee myönteisestä mielialasta yleisimmän kokonaisarvion ja osoittaa, että käsitys Euroopan unionista on yleisesti ottaen myönteinen.

Samanaikaisesti 33 prosentilla vastaajista on neutraali mielipide, mikä viittaa siihen, että merkittävä osa eurooppalaisista on edelleen päättämättömiä tai maltillisesti asemoituneita sen sijaan, että he esittäisivät vahvoja näkemyksiä.

Sen sijaan 17 prosenttia vastaajista antaa EU:sta kielteisen kuvan, josta 13 prosenttia on melko kielteisiä ja 4 prosenttia erittäin kielteisiä. Tämä osoittaa, että kielteiset käsitykset ovat selvästi vähemmistössä.

Edelliseen aaltoon marraskuussa 2025 verrattuna kaikki vastausluokat ovat pysyneet muuttumattomina, mikä viittaa siihen, että yleiset asenteet ovat pysyneet hyvin vakaina.

D78 Luoko EU teille yleisesti ottaen hyvin myönteisen, melko myönteisen, neutraalin, melko kielteisen vai erittäin kielteisen kuvan? (EU27) (%)

Erittäin myönteinen =

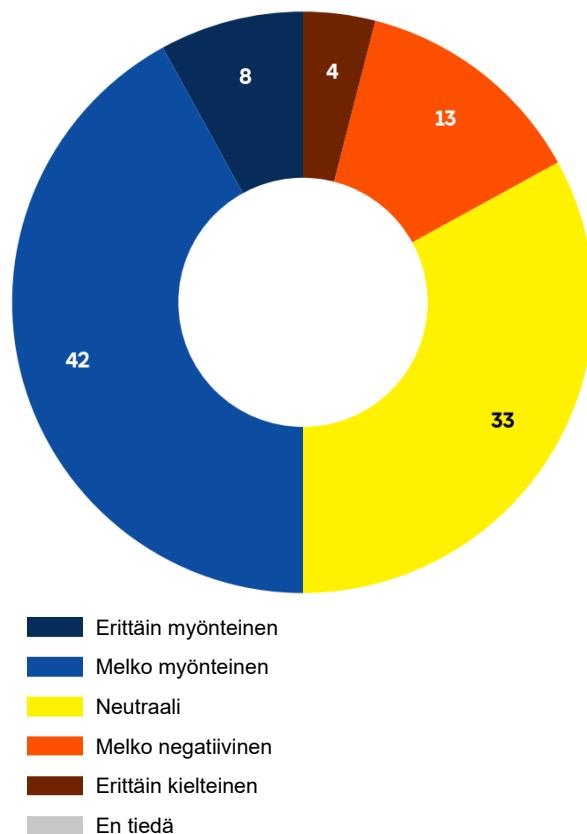
Melko myönteinen ▲ 1

Neutraali ▼ 1

Melko negatiivinen =

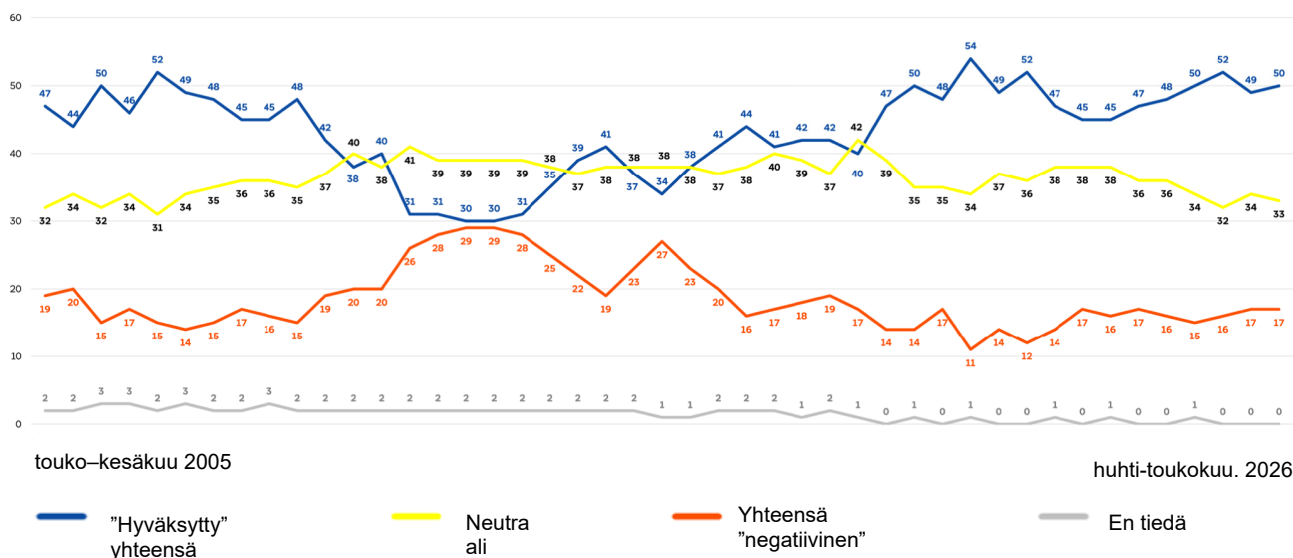
Erittäin kielteinen =

En tiedä (huhti-/toukokuu 2026 - marraskuu 2025)

Kuten kahden edellisenkin indikaattorin kohdalla, pitkän aikavälin kehitys viittaa myönteisempään kuvaan. Ainakin vuodesta 2005 lähtien niiden vastaajien osuus, joilla on myönteinen kuva Euroopan unionista, on jatkuvasti ylittänyt kielteisten näkemysten osuuden. Lisäksi myönteiset käsitykset ovat olleet yleisin vastaus, ja ne ovat ylittäneet myös neutraalit mielipiteet johdonmukaisesti vuodesta 2020 lähtien. Nykyinen taso on edelleen vakaa ja korkea verrattuna ajanjaksoon 2011–2014, jolloin yleinen mielipide EU:sta oli epäsuotuisampi.

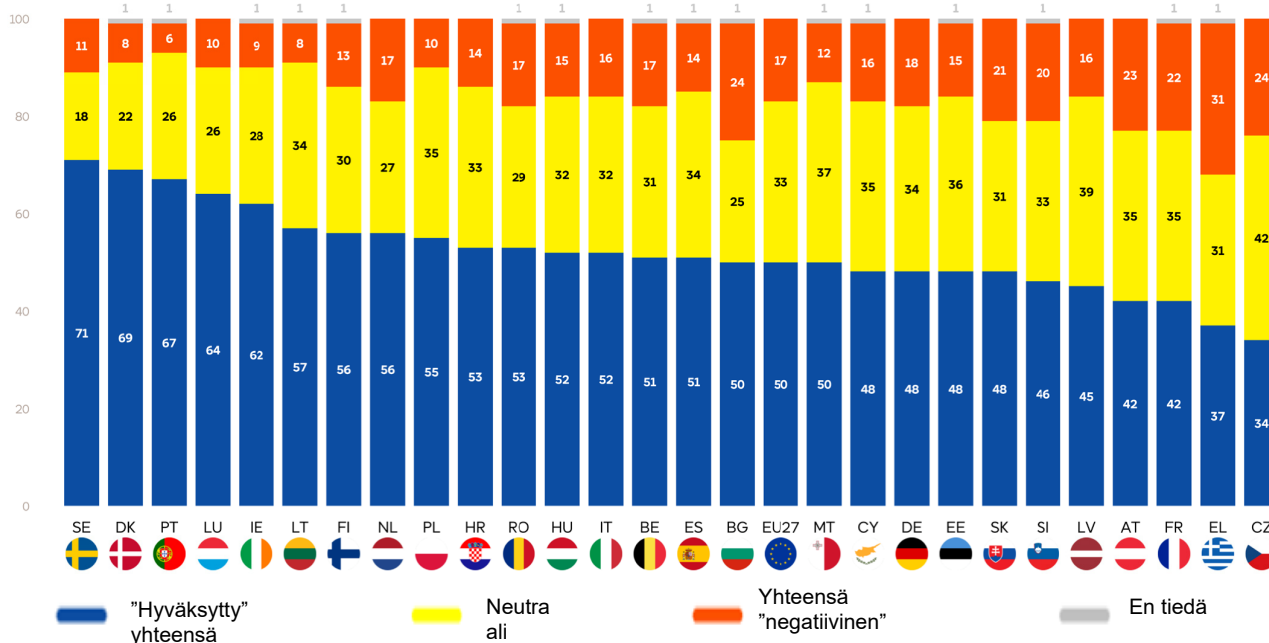
D78 Luoko EU teille yleisesti ottaen hyvin myönteisen, melko myönteisen, neutraalin, melko kielteisen vai erittäin kielteisen kuvan? (% - EU)

Kansallisella tasolla vähintään puolet vastaajista ilmoitti myönteisestä mielikuvasta Euroopan unionista 17 jäsenvaltiossa, ja myönteinen mielikuva EU:sta on yleisin 26 jäsenvaltiossa. Positiivisten havaintojen osuus on suurin Ruotsissa (71 %), Tanskassa (69 %) ja Portugalissa (67 %).

Vastaavasti vähiten myönteisiä havaintoja on Tšekissä (34 %), Kreikassa (37 %) ja Ranskassa (42 %). Tšekki on ainoa jäsenvaltio, jossa myönteinen vastaus ei ole yleisin: Vastaajien suhteellinen enemmistö on neutraali. Kielteiset näkemykset eivät ole koskaan yleisin vastaus missään jäsenvaltiossa. Euroopan unionin imagossa on jonkin verran eroja sosiodemografisten ja asenneryhmien välillä, vaikka lähes kaikissa luokissa myönteiset näkemykset ovat edelleen yleisempiä kuin kielteiset, ja huomattava osa vastaajista ilmaisee neutraaleja mielipiteitä.

D78 Luoko EU teille yleisesti ottaen hyvin myönteisen, melko myönteisen, neutraalin, melko kielteisen vai erittäin kielteisen kuvan? (%)

Sukupuolten väliset erot ovat hyvin vähäisiä. Miehillä ja naisilla on lähes identtiset positiiviset mielikuvat (50 % ja 51 %). Naisilla on hieman todennäköisemmin neutraali näkemys (34 % vs. 31 %), kun taas miehillä on jonkin verran todennäköisemmin kielteinen mielipide (19 % vs. 15 %), mikä viittaa hieman kriittisempiin näkemyksiin miesten keskuudessa.

Eri ikäryhmien välillä on selkeämpiä eroja. Myönteisimpiä olivat nuoremmat vastaajat: 57 prosenttia 15–24-vuotiaista ilmaisi myönteisen kuvan, kun 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista vastaajista vastaava osuus oli 45 prosenttia. Samaan aikaan negatiiviset käsitykset lisääntyvät iän myötä nuorimman ryhmän 8 prosentista vanhimman ryhmän 20 prosenttiin. Neutraalit vastaukset ovat pysyneet suhteellisen vakaina kaikissa ikäryhmissä (noin 31–35 %), mikä viittaa siihen, että vaikka nuoremmat vastaajat ovat suotuisampia, vanhemmat vastaajat omaksuvat todennäköisemmin kriittisen kannan.

Erityisen suuria ovat koulutustasokohtaiset erot. Myönteiset käsitykset nousevat merkittävästi koulutustason noustessa: alhaisen koulutustason vastaajista 40 prosenttia, keskitason vastaajista 49 prosenttia ja korkeasti koulutetuista 61 prosenttia. Toisaalta kielteiset näkemykset ovat yleisempiä vähiten koulutettujen keskuudessa (21 % vs. 13 % korkeasti koulutettujen keskuudessa), kun taas neutraalius on myös korkeampi (38 % vs. 26 %). Tämä osoittaa, että koulutuksen ja EU:ta koskevien myönteisten näkemysten välillä on vahva yhteys.

Vastaajien taloudelliseen tilanteeseen on havaittu vahva yhteys. Niistä, joilla on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, vain 37% ilmaisee positiivisen kuvan, kun taas 30% ilmoittaa negatiivisen. Sitä vastoin niistä, jotka eivät juuri koskaan tai koskaan kohtaa tällaisia vaikeuksia, 54 prosentilla on myönteinen näkemys ja vain 14 prosentilla kielteinen näkemys. Tämä osoittaa, että taloudellisen hyvinvoinnin ja EU:ta koskevien käsitysten välillä on selvä yhteys.

Subjekttiivisen kaupungistumisen erot ovat maltillisia mutta johdonmukaisia. Suurissa kaupungeissa asuvat vastaajat (57 prosenttia) antavat todennäköisemmin myönteisen kuvan kuin pienissä tai keskisuurissa kaupungeissa (50 prosenttia) ja maaseutualueilla (45 prosenttia), joilla myös kielteiset näkemykset ovat yleisempiä. Tämä viittaa jonkin verran myönteisempiin käsityksiin kaupunkiympäristöissä.

Kaiken kaikkiaan nämä havainnot osoittavat, että vaikka Euroopan unionin imago on yleisesti ottaen myönteinen kaikissa ryhmissä, nuoremmilla, koulutetuilla ja etuoikeutetummilla vastaajilla on todennäköisemmin myönteisiä näkemyksiä, kun taas muita heikommassa asemassa olevat ryhmät ovat yleensä neutraalimpia tai kriittisempiä.

D78 Luoko EU teille yleisesti ottaen hyvin myönteisen, melko myönteisen, neutraalin, melko kielteisen vai erittäin kielteisen kuvan? (% - EU)

	"Hyväksytty" yhteensä	Neutraali	Yhteensä "negatiivinen"	En tiedä
EU27	50	33	17	0
Sukupuoli				
Mies	50	31	19	0
Nainen	51	34	15	0
Ikä				
15- 24	57	35	8	0
25—39	56	31	13	0
40-54	50	31	19	0
>=55	45	34	20	1
Koulutustaso				
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	40	38	21	1
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	49	34	17	0
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	61	26	13	0
Sosio-ammattilinen luokka				
Itsenäiset ammatinharjoittajat	52	28	20	0
Johtajat	61	27	12	0
Muut valkoiset kaulukset	55	29	16	0
Manuaaliset työntekijät	46	36	18	0
Talohenkilöt	47	36	16	1
Työttömät	41	39	19	1
Eläkkeellä	44	34	21	1
Opiskelijat	61	33	6	0
Vaikeudet maksaa laskuja				
Suurimman osan ajasta	37	31	30	2
Ajoittain	43	36	21	0
Melkein koskaan / ei koskaan	54	32	14	0
Subjekttiivinen kaupungistuminen				
Maaseutualue tai kylä	45	34	20	1
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	50	34	16	0
Suuri kaupunki	57	30	13	0
Tyytyväisyys elämänlaatuun				
Tyytyväinen	54	32	14	0
Ei tyytyväinen	31	37	31	1

Euroopan unionin jäsenyys

Tässä osiossa tarkastellaan, miten kansalaiset suhtautuvat maansa jäsenyyteen Euroopan unionissa. EU:n tasolla suuri enemmistö eurooppalaisista katsoo, että heidän maansa on hyötynyt Euroopan unionin jäsenyydestä, mikä vahvistaa yleisesti ottaen myönteisen arvion EU-jäsenyydestä.

Kaiken kaikkiaan noin kolme neljäsosaa vastaajista (74 %, +1 prosenttiyksikköä) katsoo, että heidän maansa on hyötynyt, mikä on selvästi yleisin vastaus. Tämä on osoitus vahvasta ja laajalle levinneestä käsityksestä EU-jäsenyyden eduista kaikkialla Euroopan unionissa.

Sitä vastoin noin viidennes vastaajista (21 %, -2 prosenttiyksikköä) katsoo, että heidän maansa ei ole hyötynyt. Pieni osa vastaajista (5 %, +1 prosenttiyksikköä) sanoo, ettei tiedä.

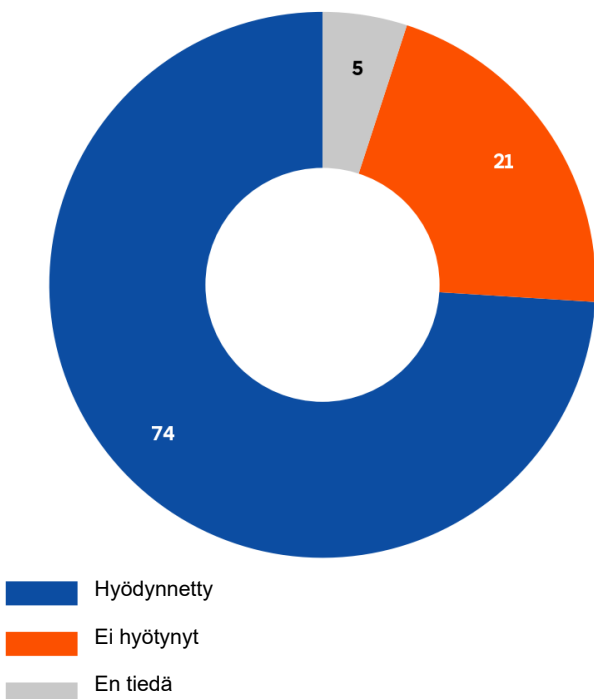
QA4 Kun kaikki otetaan huomioon, sanoisitko, että (MAA) on kaiken kaikkiaan hyötynyt tai ei ole hyötynyt EU:n jäsenyydestä? EU27) (%)

Hyödynnetty ▲1

Ei hyötynyt ▼2

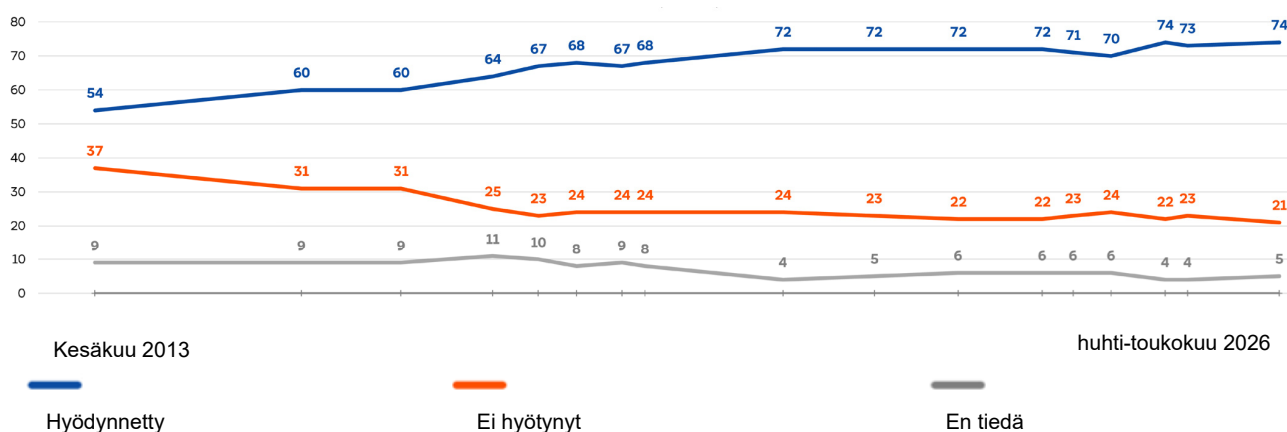
En tiedä ▲1

▲▼ (huhti-/toukokuu 2026 – toukokuu 2025)

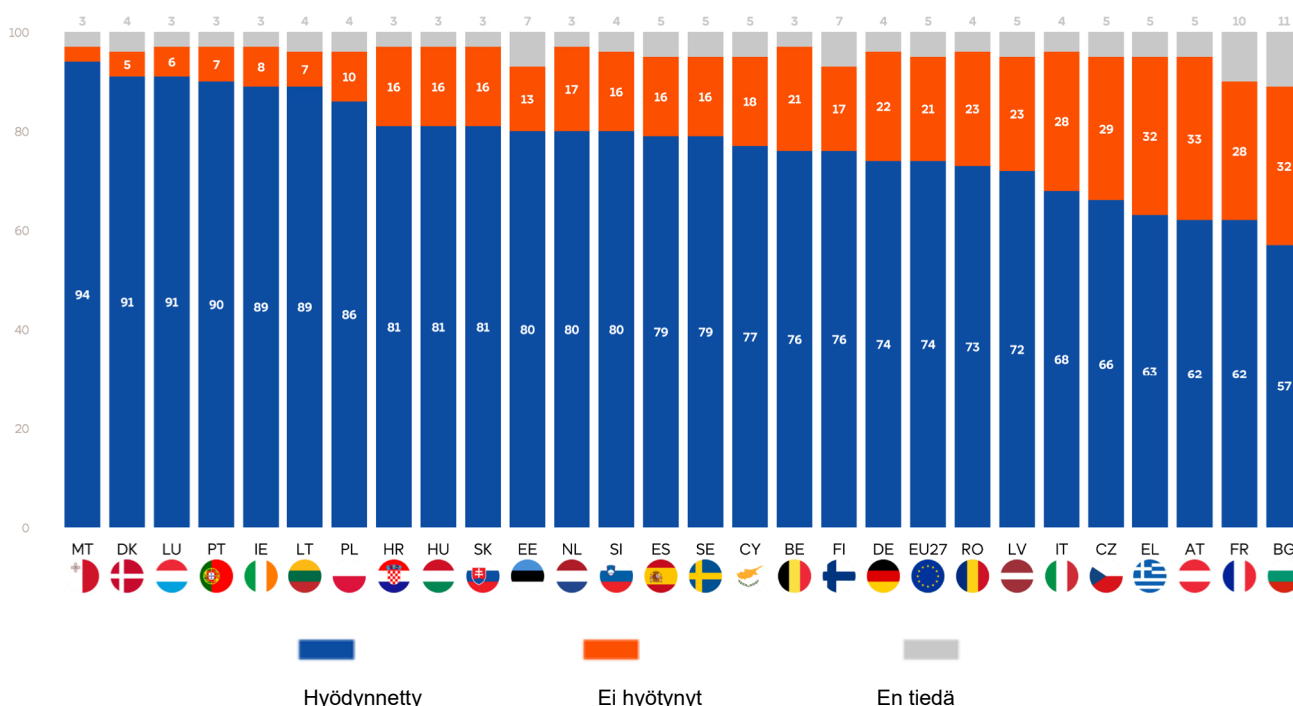
Pidemmällä aikavälillä suurin osa vastaajista on johdonmukaisesti ilmoittanut pitävänsä EU-jäsenyyttä oman maansa kannalta hyödyllisenä. Vuosina 2015–2020 näkemykset olivat yhä myönteisempiä, mikä kuvastaa EU-jäsenyyden kasvavaa kannatusta kaikkialla Euroopan unionissa. Vuodesta 2020 lähtien tämä suuntaus on vakiintunut: yli seitsemän kymmenestä vastaajasta pitää johdonmukaisesti EU-jäsenyyttä hyödyllisenä, ja se on saavuttanut huippunsa eli 74 prosenttia talvella 2025 ja tässä kyselyssä. Kaiken kaikkiaan tämä pitkän aikavälin malli korostaa Euroopan kansalaisten pysyvää ja jokseenkin vakaata myönteistä käsitystä EU:n jäsenyydestä.

QA4 Kun kaikki otetaan huomioon, sanoisitko, että (MAA) on kaiken kaikkiaan hyötynyt tai ei ole hyötynyt EU:n jäsenyydestä? (% - EU)

Selvä enemmistö vastaajista katsoo, että heidän maansa on hyötynyt EU:n jäsenyydestä kaikissa jäsenvaltioissa, vaikka tämän käsityksen vahvuus vaihtelee huomattavasti maittain. Eniten tukea annettiin Maltassa (94 %), Tanskassa ja Luxemburgissa (molemmat 91 %) ja Portugalissa (90 %). Alhaisimmat myönteiset arviot ovat sitä vastoin Bulgariassa (57 %), Ranskassa ja Itävallassa (molemmissa 62 %) sekä Kreikassa (63 %). Eniten kielteisiä käsityksiä on Itävallassa (33 %).

QA4 Kun kaikki otetaan huomioon, sanoisitko, että (MAA) on kaiken kaikkiaan hyötynyt tai ei ole hyötynyt EU:n jäsenyydestä? (%)

Näkemykset siitä, ovatko maat hyöttyneet EU:n jäsenyydestä, vaihtelevat sosio-demografisten ja asenneryhmien välillä, vaikka selvä enemmistö lähes kaikissa ryhmissä katsoo maansa hyöttyneen siitä.

Erot sukupuolen mukaan ovat minimaaliset. Miehillä (73 %) ja naisilla (74 %) on hyvin samankaltaiset myönteiset arviot, vaikka miehet ovat hieman todennäköisemmin sitä mieltä, että heidän maansa ei ole hyötynyt (23 % vs. 20 %).

Eri ikäryhmien välillä on suurempia eroja. Nuoremmat vastaajat (15–24) ovat selvästi myönteisimpiä, 84 prosenttia uskoo maansa hyöttyneen ja vain 11 prosenttia on päinvastaista mieltä. Sitä vastoin tuki vähenee tasaisesti iän myötä, ja vähintään 55-vuotiaiden vastaajien osuus on 68 prosenttia, kun taas kielteisten näkemysten osuus nousee 26 prosenttiin. Tämä viittaa siihen, että nuoret eurooppalaiset suhtautuvat huomattavasti myönteisemmin EU-jäsenyyteen, kun taas vanhemmat ryhmät ovat jakautuneempia.

Myös koulutustasoissa on eroja. Myönteiset käsitykset lisääntyvät koulutustason noustessa: matalasti koulutettujen 63 prosentista korkeasti koulutettujen 82 prosenttiin. Vastaavasti niiden vastaajien osuus, jotka katsovat, että heidän maansa ei ole hyötynyt, on lähes kaksinkertainen vähiten koulutettujen keskuudessa (29 prosenttia verrattuna 15 prosenttiin korkeasti koulutettujen keskuudessa). Tämä osoittaa vahvan yhteyden koulutuksen ja EU-jäsenyyttä koskevien myönteisten asenteiden välillä.

Erityisen vahva yhteys vastaajien taloudelliseen tilanteeseen on havaittavissa. Niistä, joilla on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta, vain 57 prosenttia katsoo, että heidän maansa on hyötynyt, kun taas 35 prosenttia uskoo, että se ei ole hyötynyt. Sitä vastoin niiden joukossa, jotka eivät juuri koskaan tai koskaan kohtaa tällaisia vaikeuksia, 78 prosenttia ilmaisee myönteisen näkemyksen ja vain 18 prosenttia kielteisen näkemyksen. Tämä viittaa siihen, että

taloudellisen haavoittuvuuden ja EU-jäsenyyttä koskevien kriittisempien näkemysten välillä on selvä yhteys.

Vastaajista, joilla on myönteinen kuva EU:sta, yli 95 prosenttia uskoo maansa hyötyneen, kun taas vain 4 prosenttia on eri mieltä. Sitä vastoin vain 27 prosenttia niistä, joilla on kielteinen kuva EU:sta, katsoo, että heidän maansa on hyötynyt, kun taas suurin osa (68 prosenttia) katsoo, että se ei ole hyötynyt.

Subjekttiivisen kaupungistumisen erot ovat maltillisia mutta johdonmukaisia. Vastaajat, jotka asuvat suurissa kaupungeissa (80 %), ovat todennäköisemmin sitä mieltä, että heidän maansa on hyötynyt kuin maaseutualueilla (70 %), joilla kielteiset näkemykset ovat hieman yleisempiä (24 % vs. 16 %). Tämä osoittaa, että EU-jäsenyyttä kannatetaan jonkin verran voimakkaammin kaupunkiympäristöissä.

QA4 Kun kaikki otetaan huomioon, sanoisitko, että (MAA) on kaiken kaikkiaan hyötynyt tai ei ole hyötynyt EU:n jäsenyydestä? (% - EU)

	Hyödynnetty	Ei hyötynyt	En tiedä
EU27	74	21	5
Sukupuoli			
Mies	73	23	4
Nainen	74	20	6
Ikä			
15- 24	84	11	5
25—39	78	17	5
40-54	73	23	4
>=55	68	26	6
Koulutustaso			
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	63	29	8
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	75	21	4
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	82	15	3
Sosio-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	73	23	4
Johtajat	80	16	4
Muut valkoiset kaulukset	79	18	3
Manuaaliset työntekijät	71	24	5
Talohenkilöt	69	23	8
Työttömät	66	25	9
Eläkkeellä	66	27	7
Opiskelijat	87	9	4
Vaikeudet maksaa laskuja			
Suurimman osan ajasta	57	35	8
Ajoittain	67	27	6
Melkein koskaan / ei koskaan	78	18	4
Subjektiiivinen kaupungistuminen			
Maaseutualue tai kylä	70	24	6
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	72	23	5
Suuri kaupunki	80	16	4
Kuva EU:sta			
Myönteinen	95	4	1
Neutraali	66	24	10
Negatiivinen	27	68	5
Tyytyväisyys elämänlaatuun			
Tyytyväinen	77	18	5
Ei tyytyväinen	55	38	7

EU-jäsenyyden tärkeimmät hyödyt

Sen lisäksi, että ymmärretään, mieltävätkö kansalaiset maansa hyötynneen EU:n jäsenyydestä, on myös tärkeää määrittää, mitä he pitävät tärkeimpinä syinä näiden hyötyjen taustalla. Vastaajia pyydettiin siksi ilmoittamaan keskeiset tekijät, jotka selittävät, miksi ihmiset uskovat maansa hyötynneen Euroopan unionin jäsenyydestä. Tämä kysymys antaa syvällisemmän kuvan kansalaisten kokemasta EU-jäsenyyden erityisestä lisäarvosta.

EU:n tasolla rauha ja turvallisuus ovat selvästi useimmin mainittu syy siihen, miksi maiden katsotaan hyötynneen EU:n jäsenyydestä. Kaiken kaikkiaan 40 prosenttia vastaajista mainitsi EU:n panoksen rauhan suojelemiseen ja turvallisuuden vahvistamiseen, mikä tekee siitä selvästi johtavan tekijän. Tämä merkitsee myös suhteellista vakautta (+3 prosenttiyksikköä) toukokuuhun 2025 verrattuna, mikä korostaa turvallisuusnäkökohtien merkitystä nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa.

Toiseksi useimmin mainittu syy on jäsenvaltioiden välisen yhteistyön parantuminen, jonka 34 prosenttia vastaajista mainitsi ja joka myös edustaa suhteellista vakautta (–2 prosenttiyksikköä). Tämä osoittaa, että yhteistyö on edelleen keskeinen koettu hyöty.

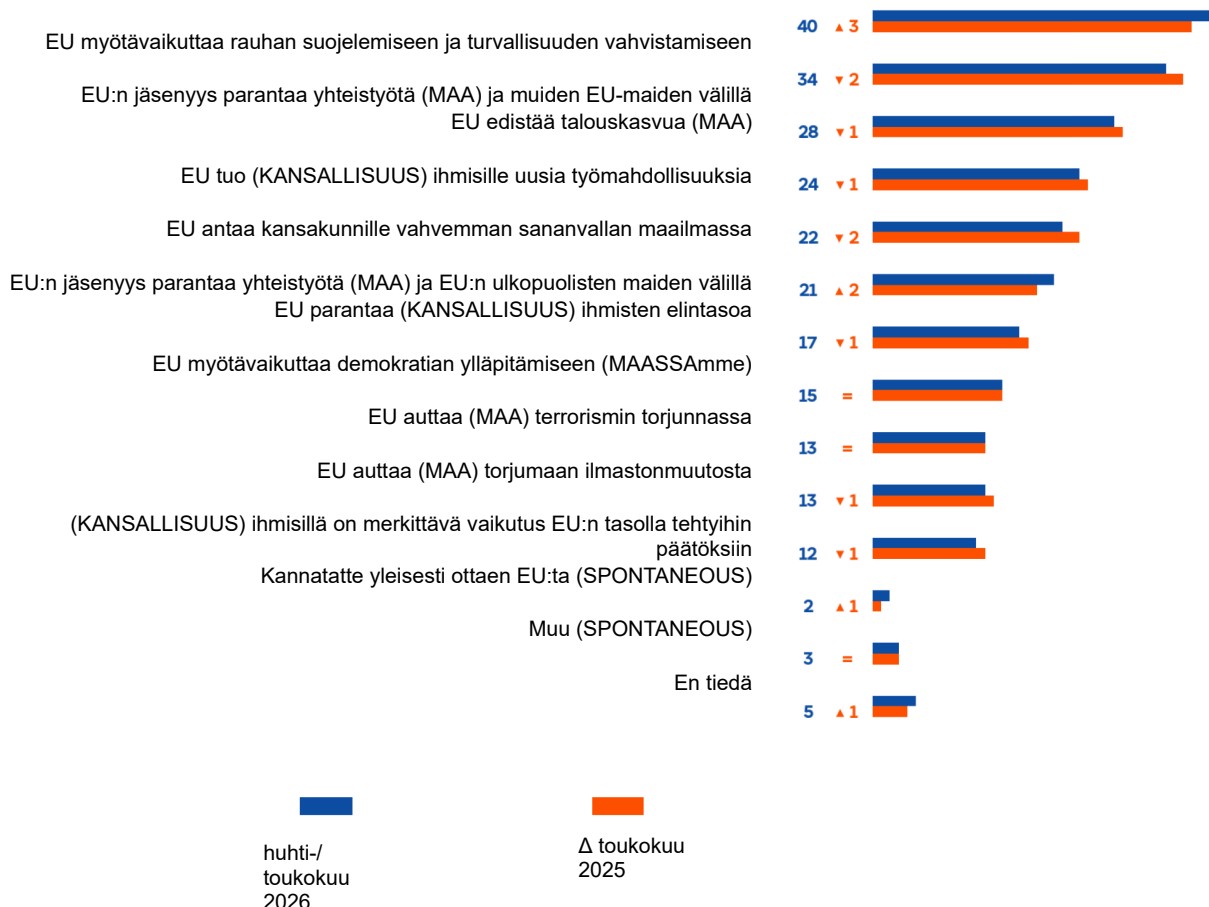
Taloudellisilla tekijöillä on edelleen tärkeä rooli. EU:n panoksen talouskasvuun mainitsi 28 prosenttia vastaajista (–1 prosenttiyksikköä) ja uudet työmahdollisuudet 24 prosenttia (–1 prosenttiyksikköä). Nämä havainnot vahvistavat, että taloudelliset edut ovat edelleen keskeisiä EU-jäsenyyden havaittujen hyötyjen kannalta.

Vastaava osuus vastaajista (22 %, –2 prosenttiyksikköä) korostaa EU:n roolia vahvemman äänen antamisessa kansalaisille maailmassa ja korostaa EU:n maailmanlaajuisen vaikutusvallan merkitystä. Lisäksi 21 prosenttia mainitsi yhteistyön parantamisen EU:n ulkopuolisten maiden kanssa (+2 prosenttiyksikköä), mikä kuvastaa ulkosuhteiden koettua arvoa.

Muita etuja mainitsee pienempi osuus vastaajista. Näitä ovat muun muassa elintason paraneminen (17 %, –1 prosenttiyksikköä) ja EU:n panos demokratian ylläpitämiseen (15 %, ei muutosta). Myös terrorismin torjunta (13 %, ei muutosta) ja ilmastonmuutoksen torjunta (13 %, –1 prosenttiyksikköä) mainitaan, joskin niiden osuus on pienempi. Itse asiassa 12 prosenttia kansalaisista valitsee henkilöt, joilla on merkittävä vaikutus EU:n tasolla tehtyihin päätöksiin (–1 prosenttiyksikköä).

Kaiken kaikkiaan nämä havainnot osoittavat, että eurooppalaiset pitävät EU-jäsenyyden etuja moniulotteisina, joissa yhdistyvät turvallisuus, yhteistyö ja taloudelliset edut. Vaikka turvallisuuteen liittyvät näkökohdat pysyivät vakaina, taloudelliset ja institutionaaliset hyödyt ovat edelleen keskeinen osa kansalaisten arviointeja, mikä osoittaa, että EU:n lisäarvo ymmärretään laajasti.

QA5ab Riippumatta siitä, onko mielestäsi (MAA) hyötynyt EU:n jäsenyydestä vai ei, mitkä seuraavista ovat tärkeimmät syyt siihen, miksi ihmiset ajattelevat (MAA) hyötynen EU:n jäsenyydestä? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 vastausta) (%)

Jäsenvaltioissa esitetään useita syitä sille, miksi maiden katsotaan hyötynen EU:n jäsenyydestä, vaikka turvallisuus, yhteistyö ja taloudelliset tekijät nousevat johdonmukaisesti esiin tärkeimpinä ulottuvuuksina. Samalla näiden hyötyjen ensisijaisessa painotuksessa on selviä eroja maiden välillä.

EU:n panos rauhan suojelemiseen ja turvallisuuden vahvistamiseen on useimmin mainittu syy kahdeksassa jäsenvaltiossa. Se mainitaan yleisimmin Ruotsissa (55 %), Alankomaissa (53 %) ja Saksassa (50 %). Tšekissä se on ensimmäinen syy, joka mainitaan yhtäläisesti työllistymismahdollisuuksien kanssa (38 prosenttia).

Kahdeksassa jäsenvaltiossa suurin koettu hyöty liittyy työllistymismahdollisuuksiin. Uusiin työmahdollisuuksiin viittaavien vastaajien osuus on erityisen suuri Slovakiassa ja Bulgariassa (molemmat 49 %) ja seuraavaksi eniten Kroatiassa (46 %) ja Unkarissa (41 %), mikä osoittaa, että työmarkkinaedut ja taloudelliset mahdollisuudet ovat keskeisiä myönteisten käsitysten aiheuttajia näissä maissa.

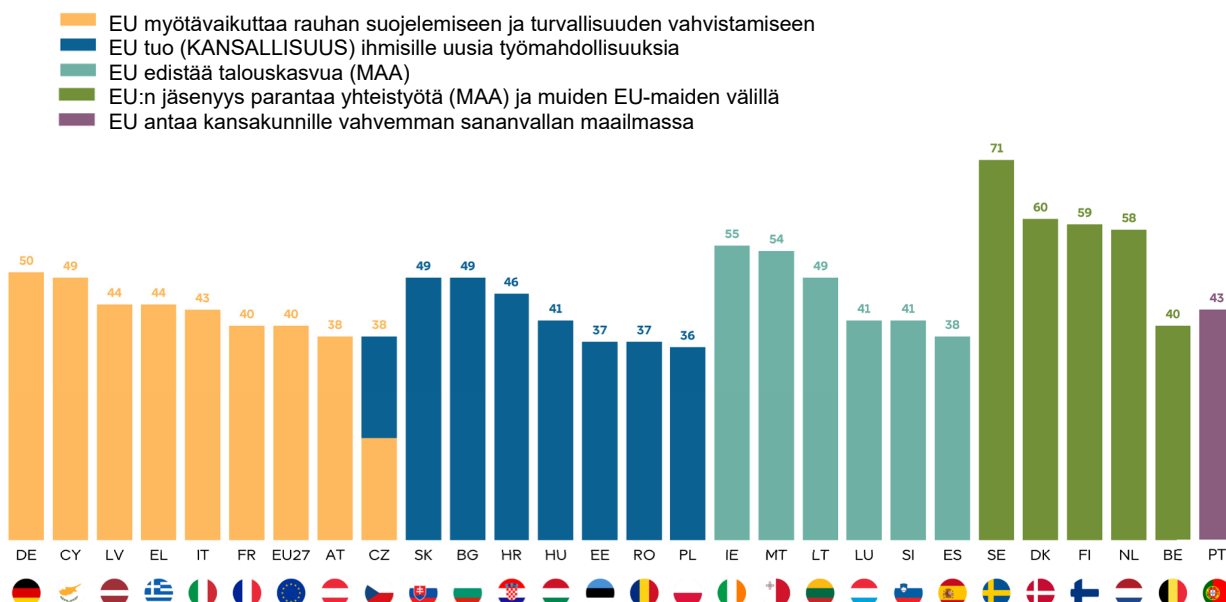
Vastaavasti EU:n panos talouskasvuun nousee johtavaksi tekijäksi kuudessa maassa, erityisesti Irlannissa (55 %), Maltassa (54 %) ja Liettuassa (49 %). Nämä havainnot korostavat talouskehityksen ja vaurauden merkitystä EU-jäsenyyden koettuina hyötyinä.

Toinen merkittävä ulottuvuus koskee jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä, joka on yleisimmin mainittu syy viidessä jäsenvaltiossa, erityisesti Ruotsissa (71 %), Tanskassa (60 %), Suomessa (59 %) ja Alankomaissa (58 %). Näissä maissa tiiviimpää yhteistyötä EU:n sisällä pidetään selvästi ensisijaisena hyötynä, mikä viittaa siihen, että kotouttamista ja kollektiivisia toimia painotetaan voimakkaammin.

Portugalissa (43 prosenttia) useimmin mainittu etu on se, että EU-jäsenyys antaa maalle vahvemman äänen maailmassa ja korostaa EU-jäsenyysetuuksien ulkoista tai geopolittista ulottuvuutta.

Kaiken kaikkiaan nämä tulokset korostavat havaittujen EU:n etujen moniulotteista luonnetta ja paljastavat samalla selkeitä kansallisia painotuseroja. Joissakin jäsenvaltioissa turvallisuuskysymykset ovat hallitsevia, kun taas toisissa asetetaan etusijalle taloudellinen suorituskky, työllistymismahdollisuudet tai yhteistyö, mikä heijastaa kansallisten olosuhteiden, taloudellisten rakenteiden ja geopolittisten näkökulmien vaikutusta siihen, miten EU-jäsenyyttä arvioidaan.

QA5ab Riippumatta siitä, onko mielestäsi (MAA) hyötynyt EU:n jäsenyydestä vai ei, mitkä seuraavista ovat tärkeimmät syyt siihen, miksi ihmiset ajattelevat (MAA) hyötynneen EU:n jäsenyydestä? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 vastausta) (%)

Riippumatta siitä, onko mielestäsi (MAA) hyötynyt EU:n jäsenyydestä vai ei, mitkä seuraavista ovat tärkeimmät syyt siihen, miksi ihmiset ajattelevat (MAA) hyötynneen EU:n jäsenyydestä? Ensinnäkin? Entä sitten? (MAX. 3 vastausta) (%)

	EU27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
EU myötävaikuttaa rauhan suojelemiseen ja turvallisuuden vahvistamiseen	40	38	29	38	47	50	35	17	44	30	40	39	43	49	44	37	36	27	21	53	38	33	24	28	34	31	44	55
EU:n jäsenyys parantaa yhteistyötä (MAA) ja muiden EU-maiden välillä	34	40	27	25	60	44	27	22	30	29	27	24	33	31	29	18	35	26	27	58	27	23	23	23	36	32	59	71
EU edistää talouskasvua (MAA)	28	31	20	23	33	25	26	55	30	38	19	29	22	34	29	49	41	37	54	46	33	30	40	25	41	34	21	30
EU tuo (KANSALLISUUS) ihmisille uusia työmahdollisuuksia	24	19	49	36	12	16	37	40	19	27	12	46	22	37	29	40	29	41	39	9	30	36	31	37	34	49	28	24
EU antaa kansakunnille vahvemman sananvallan maailmassa	22	25	19	21	35	18	20	26	26	17	24	26	32	23	11	16	30	19	24	11	25	19	43	19	13	21	20	16
EU:n jäsenyys parantaa yhteistyötä (MAA) ja EU:n ulkopuolisten maiden välillä	21	24	14	15	28	25	16	13	22	20	17	18	21	9	15	9	18	15	16	31	20	18	12	20	19	15	32	23
EU parantaa (KANSALLISUUS) ihmisten elintasoa	17	15	20	20	9	12	24	40	24	23	10	30	12	21	27	37	18	26	24	10	20	27	26	25	24	23	10	6
EU myötävaikuttaa demokration ylläpitämiseen (MAASSAmme)	15	15	18	17	8	17	11	9	19	15	13	17	14	22	13	15	18	24	21	9	20	14	15	19	13	21	11	6
EU auttaa (MAA) terrorismin torjunnassa	13	17	10	14	12	12	8	7	12	9	18	14	15	9	5	4	6	11	9	15	17	12	8	14	7	8	6	12
EU auttaa (MAA) torjumaan ilmastonmuutosta	13	12	7	12	14	12	7	12	17	10	13	13	17	8	3	4	6	15	11	18	20	11	7	14	8	10	12	20
(KANSALLISUUS) ihmisillä on merkittävä vaikutus EU:n tasolla tehtyihin päätöksiin	12	12	10	10	10	10	8	8	16	12	13	12	16	8	5	7	10	14	14	6	14	14	11	13	8	9	6	11
Kannattat yleisesti ottaen EU:ta (SPONTANEOUS)	2	1	1	1	1	3	3	1	0	1	3	0	1	0	1	0	1	0	1	0	3	1	2	1	0	0	0	0
Muu (SPONTANEOUS)	3	2	4	1	2	4	6	1	4	5	5	1	3	1	6	3	2	2	1	1	3	1	2	4	6	3	2	1
En tiedä	5	2	11	5	1	4	7	3	3	6	12	2	4	6	7	6	2	3	2	2	2	4	5	5	3	2	4	0

Näkemykset tärkeimmistä syistä, joiden vuoksi maiden katsotaan hyötynneen EU:n jäsenyydestä, vaihtelevat sosiodemografisten ja asenneryhmien välillä, vaikka turvallisuus, yhteistyö ja taloudelliset tekijät ovat edelleen keskeisiä kaikissa ryhmissä.

Sukupuolten väliset erot ovat vähäisiä. Miehet ja naiset raportoivat yleisesti hyvin samanlaisista prioriteeteista. Miehet painottavat kuitenkin hieman todennäköisemmin talouskasvua (30 % vs. 26 %).

Vaihtelu on vähäistä myös eri ikäryhmissä. 25–39-vuotiaat vastaajat mainitsevat hieman todennäköisemmin rauhan ja turvallisuuden (41 % vs. 38 % 15–24-vuotiaista ja 40–54-vuotiaista) ja yhteistyön (36 % vs. 33 % vanhimmasta ryhmästä), kun taas nuoremmat vastaajat (15–24) painottavat suhteellisesti enemmän talouskasvua (30 % vs. 27 %), EU:n ulkopuolista yhteistyötä (23 % vs. 19 %) ja elintason parantamista (21 % vs. 15 %).

Erot koulutustason mukaan ovat näkyvämpiä. Korkeasti koulutetut vastaajat mainitsevat huomattavasti todennäköisemmin rauhan ja turvallisuuden (42 % vs. 38 % vähiten koulutetuista), yhteistyön EU:ssa (41 % vs. 30 %), talouskasvun (34 % vs. 22 %) sekä EU:n elintason paranemisen (18 % vs. 14 %). Sitä vastoin ne, joilla on alhainen koulutustaso, mainitsevat kaksi kertaa todennäköisemmin EU:n auttavan terrorismin torjunnassa (16 prosenttia vs. 9 prosenttia).

Taloudellisessa tilanteessa on havaittu jonkin verran vaihtelua. Taloudellisesti turvallisemmat vastaajat korostavat todennäköisemmin rauhaa ja turvallisuutta (41 prosenttia verrattuna 34 prosenttiin niiden keskuudessa, joilla on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta), yhteistyötä EU:ssa (36 prosenttia verrattuna 28 prosenttiin), talouskasvua (30 prosenttia verrattuna 21 prosenttiin), työmahdollisuuksia (24 prosenttia verrattuna 18 prosenttiin) ja elintason paranemista (17 prosenttia verrattuna 14 prosenttiin), mikä viittaa siihen, että EU:n etuuksia tulkitaan taloudellisesti suuntautuneemmin.

Vastaajat, joilla on myönteinen kuva EU:sta, yhdistävät EU-jäsenyyden lähes kaikkiin lueteltuihin etuihin huomattavasti todennäköisemmin kuin vastaajat, joilla on kielteinen näkemys. Esimerkiksi 45 prosenttia valitsee rauhan ja turvallisuuden, kun taas 27 prosentilla on kielteinen näkemys EU:sta.

Subjektiiivisesta kaupungistumisesta johtuvat erot ovat suhteellisen vähäisiä, vaikkakin jonkin verran vaihtelua on havaittavissa. Suurissa kaupungeissa vastaajat mainitsevat jonkin verran todennäköisemmin EU:n sisäisen yhteistyön (38 % verrattuna maaseutualueiden 30 %:iin) ja elintason parantamisen (21 % verrattuna 17 %:iin).

QA4 Kun kaikki otetaan huomioon, sanoisitko, että (MAA) on kaiken kaikkiaan hyötynyt tai ei ole hyötynyt EU:n jäsenyydestä? (% - EU)

	EU myötävaikuttaa rauhan suojelemiseen ja turvallisuuden vahvistamiseen	EU:n jäsenyyttä parantaa yhteistyötä (MAA) ja muiden EU-maiden välillä	EU edistää talouskasvua (MAA)	EU tuo (KANSAL LISUUS) ihmisille uusia työmahdollisuuksia	EU antaa kansakunnille vahvemman sananvallan maailmassa	EU:n jäsenyyttä parantaa yhteistyötä (MAA) ja EU:n ulkopuolisten maiden välillä	EU parantaa (KANSAL LISUUS) ihmisten elintasoja	EU myötävaikuttaa demokratian ylläpitämiseen (MAASSA)	EU auttaa (MAA) terrorismin torjunnassa	EU auttaa (MAA) torjumaan ilmastonmuutosta	(KANSAL LISUUS) ihmisillä on merkittävä vaikutus EU:n tasolla tehtyihin päätöksiin	Kannatatte yleisesti ottaen EU:ta (SPONT ANEOUS)	Muu (SPONT ANEOUS)	En tiedä
EU27	40	34	28	24	22	21	17	15	13	13	12	2	3	5
Sukupuoli														
Mies	39	34	30	24	22	21	18	14	12	13	12	2	4	5
Nainen	40	34	26	23	22	21	16	16	14	13	12	1	3	6
Ikä														
15- 24	38	34	30	24	23	23	21	17	11	14	13	1	1	3
25—39	41	36	30	25	22	21	18	16	11	14	12	1	3	4
40-54	38	35	29	25	23	21	17	15	13	13	13	1	3	5
>=55	40	33	27	22	21	19	15	15	14	12	11	2	4	7
Koulutustaso														
Alhainen koulutustaso (ISCED 0–2)	38	30	22	20	23	19	14	14	16	12	12	2	5	9
Keskitasoinen koulutus (ISCED 3–4)	39	32	29	27	21	21	18	16	14	14	12	1	3	4
Korkea koulutustaso (ISCED 5- 8)	42	41	34	22	22	22	18	15	9	13	13	1	2	4
Sosio-ammattilinen luokka														
Itsenäiset ammatinharjoittajat	37	35	30	24	23	19	17	12	12	15	14	2	4	4
Johtajat	43	40	34	24	21	22	18	14	10	12	13	2	3	3
Muut valkoiset kaulukset	37	36	31	26	26	22	17	17	12	14	13	1	2	4
Manuaaliset työntekijät	38	33	27	25	21	21	18	15	15	14	12	2	3	4
Talohenkilöt	35	30	24	21	23	22	14	17	17	11	15	2	4	9
Työttömät	42	33	24	22	17	22	15	16	14	11	9	2	4	8
Eläkkeellä	41	31	26	21	21	18	15	14	14	11	10	2	5	8
Opiskelijat	39	36	30	24	24	23	20	17	9	15	13	0	2	2
Vaikeudet maksaa laskuja														
Suurimman osan ajasta	34	28	21	18	21	20	14	13	17	13	12	1	6	11
Ajoittain	37	30	26	25	22	21	17	17	15	14	12	1	3	5
Melkein koskaan / ei koskaan	41	36	30	24	22	21	17	15	12	13	12	2	3	5
Subjekttiivinen kaupungistuminen														
Maaseutualue tai kylä	38	30	30	25	21	21	17	14	13	12	12	1	4	6
Pieni tai keskikokoinen kaupunki	42	35	26	22	24	19	15	14	13	13	12	2	3	6
Suuri kaupunki	38	38	30	24	20	22	21	17	13	15	13	1	2	3
Kuva EU:sta														
Myönteinen	45	38	35	26	24	21	21	17	12	13	14	1	1	1
Neutraali	38	32	25	22	22	21	15	15	14	14	12	2	4	6
Negatiivinen	27	27	16	20	15	17	10	10	14	11	7	3	11	16
Tyytyväisyys elämänlaatuun														
Tyytyväinen	40	35	30	24	22	21	18	15	12	13	12	2	3	4
Ei tyytyväinen	36	29	21	22	21	20	14	15	16	13	10	4	6	9

Päätelmä

Päätelmä

Kevään 2026 Eurobarometri-tutkimuksessa tuodaan esiin eurooppalainen yleisö tilanteessa, jolle on ominaista geopoliittinen epävarmuus, taloudelliset paineet ja asteittaiset muutokset tulevaisuutta koskevissa odotuksissa. Kansalaiset ilmaisevat edelleen voimakasta optimismia henkilökohtaisella tasolla, kun taas luottamus heikkenee laajemmissa yhteyksissä, kun otetaan huomioon erityisen varovaiset ja yhä pessimistisemmät näkemykset maailman tulevaisuudesta. Samaan aikaan eurooppalaisten emotionaalinen tila kuvastaa toivon ja epävarmuuden monimutkaista tasapainoa, mikä viittaa siihen, että väestö pysyy selviytymiskykyisenä mutta ottaa huomioon nykyiset haasteet.

Taloudellisiin olosuhteisiin liittyvät huolenaiheet ovat edelleen keskeisiä koko kyselyn ajan. Inflaatio, hintojen nousu ja elinkustannukset hallitsevat edelleen kansalaisten painopisteitä ja vahvistavat heidän asemaansa kiireellisimpinä kysymyksinä, joihin Euroopan parlamentin on puututtava. Samaan aikaan turvallisuuteen liittyvillä huolenaiheilla on edelleen keskeinen rooli käsitysten muokkaamisessa. EU:ta pidetään laajalti vakauden tyyssijana levottomassa maailmassa, ja suuri enemmistö kannattaa EU:n vahvempaa roolia kansalaisten suojelemissa maailmanlaajuisilta kriiseiltä ja turvallisuusriskeiltä. Kansalaiset kannattavat myös voimakkaasti jäsenvaltioiden yhtenäisyyden lisäämistä ja EU:n aktiivisempaa roolia kansainvälisellä näyttämöllä. Puolustus-, turvallisuus- ja energiaomavaraisuus ovat keskeisiä painopisteitä EU:n maailmanlaajuisen aseman vahvistamisessa.

Näkemykset elämänlaadusta ovat edelleen yleisesti ottaen myönteisiä mutta monivivahteisia. Suurin osa eurooppalaisista ilmoittaa olevansa tyytyväisiä elämänlaatuunsa, ja useimmat ovat sitä mieltä, että heidän tilanteensa on pysynyt vakaana. Huomattava vähemmistö kuitenkin ilmoittaa elintason heikkenevän, ja odotuksia tulevasta elintasosta leimaa varovaisuus. Vakaus vallitsee, mutta kasvava osuus ennakoi laskua. Terveys, taloudellinen turvallisuus ja terveydenhuollon saatavuus nousevat esiin tärkeimpinä elämänlaadun osatekijöinä sekä osa-alueina, joilla parannuksilla olisi suurin vaikutus.

Samaan aikaan eurooppalaiset arvostavat edelleen voimakkaasti peruseriaatteita, ja rauha on edelleen tärkein arvo, jota he odottavat Euroopan parlamentin puolustavan. Seuraavaksi tärkein arvo on demokratia, ihmisoikeudet ja oikeusvaltioperiaate. Tyytyväisyys demokratiaan sekä kansallisella että EU:n tasolla ylittää edelleen enemmistökynnyksen.

Suhtautuminen Euroopan unioniin ja sen toimielimiin on edelleen yleisesti ottaen selvästi myönteistä. Suurimmalla osalla kansalaisista on myönteinen kuva EU:sta, ja käsitys EU-jäsenyyden hyödyllisyydestä on erityisen vahva. Noin kolme neljäsosaa eurooppalaisista katsoo maansa hyötynneen jäsenyydestä. Kansalaiset ilmaisevat myös selvästi kannattavansa Euroopan parlamentin roolin vahvistamista, mikä heijastaa odotuksia näkyvämmistä ja tehokkaammista EU:n toimista.

Kevään 2026 Eurobarometri-tutkimuksessa esitetään, että Euroopan unionilla on edessään useita toisiinsa liittyviä haasteita, joissa kansalaiset kannattavat yleisesti ottaen edelleen taloudellisia ja maailmanlaajuisia riskejä mutta kiinnittävät niihin yhä enemmän huomiota. Tässä yhteydessä eurooppalaiset odottavat edelleen, että EU:lla on suojeleva, vakauttava ja ennakoivampi rooli sekä sisäisesti että maailmanlaajuisesti.

Huomautukset

(Ohjattu sivulta Pierre Dieumegard)

Kirjanmerkkien osoittama ulkoasu viittaa siihen, että kyseessä on kierrätetty versio toisesta asiakirjasta.

Pylväskaavio henkisen tilan QA6ab näkyy sekä sivulla 23 että sivulla 12.

Ranskalaiset suhtautuvat erityisen pessimistisesti sekä itseensä että perheisiinsä, maahansa, Eurooppaan ja koko maailmaan (kysymykset QA12.1–QA12.4) ja uskovat todennäköisimmin elintasonsa laskevan (kysymys SD27). He ovat myös ryhmä, joka on kuullut vähiten Euroopan parlamentista tiedotusvälineissä.

TEKNISET ERITYISET TEKNISET TIEDOT

TEKNISET ERITYISET TEKNISET TIEDOT

Verian Belgium toteutti 9. huhtikuuta ja 4. toukokuuta 2026 välisenä aikana Eurobarometri-tutkimuksen aallon 105.3 Euroopan parlamentin viestinnän pääosaston "Eurobarometri ja kyselyt" -yksikön pyynnöstä. Aalto 105.3 kattaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansallisuuksien väestön, joka asuu kussakin 27 jäsenvaltiossa ja on vähintään 15-vuotias.

Kaikissa maissa sovellettava perusotosmalli on ositettu monivaiheinen satunnaisotanta (todennäköisyys). Kussakin maassa otoskehys ositetaan ensin NUTS-alueittain ja kullakin alueella kaupunkirakenteen mukaan (DEGURBA). Kuhunkin ositteeseen valittujen otospisteiden määrä kuvastaa ositeperusjoukkoa 15+. Toisessa vaiheessa otantapistet poimittiin todennäköisyydellä, joka oli verrannollinen niiden 0+-populaatiokokoon kustakin ositteesta. Otokset edustavat siis Eurostatin NUTS II -tason (tai vastaavan) mukaisesti tarkasteltujen maiden koko aluetta ja kunkin maan asukasmäärän jakautumista suurkaupunki-, kaupunki- ja maaseutualueittain.

Kussakin valitussa näytteenottoapaikassa otettiin satunnaisesti lähtökoordinaatti ja käytettiin käänteistä geokoodaustyökalua koordinaattia lähinnä olevan osoitteen tunnistamiseksi. Tämä osoite oli satunnaisen kävelyn aloitusosoite. Muut osoitteet (joka yhdeksäs osoite) valittiin tavanomaisella "satunnaisreitillä" alkuperäisestä osoitteesta. Kussakin kotitaloudessa vastaaja arvottiin satunnaisesti. Satunnaisotantaan sovellettava lähestymistapa riippui kotitalouden koosta. Esimerkiksi kotitalouksissa, joissa on kaksi yli 15-jäsenistä, käsikirjoitusta käytettiin joko tiedonantajan (seulontakyselyyn vastanneen henkilön) tai muun kotitalouden tukikelpoisen jäsenen valitsemiseen. Kotitalouksissa, joissa on kolme yli 15-jäsenistä, käsikirjoitusta käytettiin joko tiedonantajan (1/3 ajasta) tai kahden muun kotitalouden tukikelpoisen jäsenen (2/3 ajasta) valitsemiseen. Kun kaksi muuta jäsentä valittiin, haastattelijaa kehoitettiin pyytämään joko nuorinta tai vanhinta. Käsikirjoitus antaisi satunnaisesti valinnan nuorimmalle tai vanhimmalle yhtä suurella todennäköisyydellä. Tämä prosessi jatkuu neljällä yli 15-vuotiaalla kotitalouden jäsenellä, jotka pyytävät satunnaisesti nuorimpia, toiseksi nuorimpia ja vanhimpia. Kotitalouksissa, joissa on viisi 15+ jäsentä, palaamme viimeiseen syntymäpäiväsääntöön.

Jos taloudessa ei otettu yhteyttä keneenkään tai jos valittu vastaaja ei ollut käytettävissä (kiireellinen), haastattelija kävi samassa taloudessa uudelleen enintään kolme kertaa (yhteensä neljä yhteydenottoyritystä). Haastattelijat eivät koskaan ilmoita, että tutkimus tehdään etukäteen Euroopan parlamentin puolesta. ne voivat pyynnöstä antaa nämä tiedot, kun tutkimus on saatu päätökseen.

Rekrytointivaihe oli hieman erilainen Alankomaissa, Suomessa ja Ruotsissa. Kahdessa jälkimmäisessä maassa osoite- tai väestörekisteristä valittiin otos kunkin otantapaikan osoitteista (Suomessa valintaa ei tehdä kaikissa otantapaikoissa, mutta joissakin maissa vastausasteen odotetaan paranevan). Osoitteiden valinta tehtiin sattumanvaraisesti. Tämän jälkeen kotitalouksiin otettiin yhteyttä puhelimitse ja heidät rekrytoitiin osallistumaan kyselyyn. Alankomaissa käytetään kaksirunkoista RDD-otosta (matka- ja lankapuhelinnumerot), koska saatavilla ei ole kattavaa väestörekisteriä, jossa olisi puhelinnumerot. Molempien kehysten numerot valitaan satunnaisesti siten, että jokainen numero saa yhtä suuren todennäköisyyden valinnalle. Toisin kuin Ruotsi ja Suomi, otos on klusterioimaton.

	Maat	ASENNUSJÄRJES TELMÄT	N Haastattelut	FIELDWORK-PÄIVÄMÄÄRÄT	Väkiluku >=15	OSUUS EU27	
BE	Belgia	MCM Belgia	102 1	09/04/26	27/04/2026	9892796	2.6%
BG	Bulgaria	Kantar TNS BBSS	1014	09/04/2026	03/05/2026	5534455	1.4%
CZ	Tšekki	STEM/MARK	1049	0904/2026	23/04/2026	9172797	2.4%
DK	Tanska	Mantle Tanska (Verian)	1007	09I04/2026	0405/2026	5022981	1.3%
DE.	Saksa	Mantle Saksa (Verian)	1507	0910412026	29/04/2026	71818299	18.7%
EE	Viro	8848 Tutkimus 00	1006	09/04/2026	28/04/2026	1154359	0.3%
IE	Irlanti	B ja A tutkimus	1010	09/04/2026	29/04/2026	4338938	1.1%
EL	Kreikka	Kantar Kreikka	1007	14/04/2026	04/05/2026	9041201]	2.4%
ES	Espanja	Mantle Espanja (Verian)	1005	09/04/2026	2904/2026	421893) 18	11.0%
FR	Ranska	MCM Ranska	1016	091042026	28/04/2026	56855864	14.8%
HR	Kroatia	Hendal	1007	10/04/2026	29/04/2026	3319752	0.9%
IT	Italia	Testpoint Italia	1029	09/04/2026	27/04/2026	51784963	13.5%
CY	Kyproksen tasavalta	CYMAR Markkinatutkimus	504	14/04/2026	0305/2026	818909	0.2%
LV	Latvia	Kantar TNS Latvia	1005	09/04/2026	29/04/2026	1579066	0.4%
LT	Liettua	Norstat LT	1017	09/04/2026	28I04/2026	2467008	0.6%
LU	Luxemburg	ILRES	508	09/040026	27/04/2026	555303	0.1%
HU	Unkari	Kantar Hoffmann	1020	14/04/2026	01/05/2026	8199448	2.1%
MT	Malta	MISCO International	505	09/042026	03/05/2026	493961	0.1%
NL	Alankomaat	MCM Alankomaat	1023	09/04/2026	27/04/2026	15228902	4.0%
AT	Itävalta	Das Osterreichische Gallup Ins	1003	09/04/2026	28/04/2026	7842929	2.0%
PL	Puola	Tutkimuskollektiivi	1020	IOIO4/2026	27/04/2026	31082980	8.1%
PT.	Ponugal	Intercampus SA	1031	09I04/2026	29/04/2026	9275958	2.4%
RO	Romania	CSOP SRL	1045	091040026	29I04/2026	16034437	4.2%
SI	Slovenia	Mediaani D00	1007	09104/2026	26/04/2026	1811104	0.5%
SK	Slovakia	MN FORCE	1001	09/042026	2404/2026	4557290	1.2%
FI	Suomi	Taloustutkimus Oy	1016	09IO4/2026	29/04/2026	4771619	1.2%
SE	Ruotsi	Mantle Sweden (Verian)	1037	09/04/2026	29/04/2026	8748126	2.3%
		EU27 yhteensä	26421	09/04/2026	04/05/2026	383603764	100.00 %

* On huomattava, että tässä taulukossa esitetty kokonaisprosenttiosuus voi olla yli 100 % pyöristämisen vuoksi.

Haastattelutila maittain

Haastattelut toteutettiin kasvokkain joko fyysisesti kodeissa tai videoyhteyden välityksellä asianmukaisella kansallisella kielellä. Etävideoyhteydellä ("online face-to-face" eli CAVI, Computer Assisted Video Interviewing) toteutetut haastattelut toteutettiin vain Kyproksen tasavallassa, Tanskassa, Maltalla, Suomessa ja Ruotsissa.

	Maat	N OF CAPI INTERVIEWS	N OF CAVI INTERVIEWS	YHTEENSÄ N
BE	Belgia	1021		1021
BG	Bulgaria	1014		1014
CZ	Tšekki	1049		1049
DK	Tanska	686	321	1007
DE	Saksa	1507		1507
EE	Viro	1006		1006
IE	Irlanti	1010		1010
EL	Kreikka	1007		1007
ES	Espanja	1006		1006
FR	Ranska	1016		1016
HR	Kroatia	1007		1007
IT	Italia	1029		1029
CY	RepofKypros	420	84	504
LV	Latvia	1005		1005
LT	Liettua	1017		1017
LU	Luxemburg	508		508
HU	Unkari	1020		1020
MT	Malta	351	154	505
NL	Alankomaat	1023		1023
AT	Itävalta	1003		1003
PL	Puola	1020		1020
PT	Ponugal	1031		1031
RO	Romania	1045		1045
SI	Slovenia	1007		1007
SK	Slovakia	1001		1001
FI	Suomi	717	299	1016
SE	Ruotsi	742	295	1037
	EU27 YHTEENSÄ	25268	1153	26421

CAPI: Tietokoneavusteinen henkilökohtainen haastattelu

CAVI: Tietokoneavusteinen videohaastattelu

Vastausprosentit

Kunkin maan osalta verrataan kyselyyn saatua otosta universumiin (eli maan kokonaisväestöön). Painoja käytetään vastaamaan universumiin vastaavaa otosta sukupuolen, iän, alueen ja kaupungistumisasteen mukaan. Eurooppalaisia arvioita (eli EU:n keskiarvoa) mukautetaan yksittäisten maiden painotuksiin ja painotetaan niitä ylös- tai alaspäin, jotta ne kuvastaisivat yli 15-vuotiaiden osuutta yli 15-vuotiaiden EU:n väestöstä.

Vastausprosentit lasketaan jakamalla täydellisten haastattelujen kokonaismäärä kaikkien tarkastettujen osoitteiden lukumäärällä lukuun ottamatta osoitteita, jotka eivät ole tukikelpoisia, mutta mukaan lukien osoitteet, joiden tukikelpoisuus ei ole tiedossa. Eurobarometri-tutkimuksen aallon 105.3 osalta Verian Belgian laskemat EU27-maiden vastausprosentit ovat seuraavat:

	Maat	CAP1-vastuumaksut
BE	Belgia	58.8%
BG	Bulgaria	42.9%
CZ	Tšekki	60.8%
DK	Tanska	56.2%
DE	Saksa	32.6%
EE	Viro	63.4%
IE	Irlanti	59.0%
EL	Kreikka	37.9%
ES	Espanja	36.8%
FR	Ranska	38.6%
HR	Kroatia	49.6%
IT	Italia	31.7%
CY	Kyproksen tasavalta	80.8%
LV	Latvia	65.7%
LT	Liettua	43.9%
LU	Luxemburg	30.4%
HU	Unkari	60.5%
MT	Malta	82.2%
NL	Alankomaat	94.5%
AT	Itävalta	46.5%
PL	Puola	50.2%
PT	Ponugal	47.0%
RO	Romania	47.8%
SI	Slovenia	53.5%
SK	Slovakia	53.2%
FI	Suomi	22.0%
SE	Ruotsi	83.0%

CAP1: Tietokoneavusteinen henkilökohtainen haastattelu

Virhemarginaalit

Lukijoita muistutetaan siitä, että tutkimustulokset ovat arvioita, joiden tarkkuus, kun kaikki on yhtä suuri, perustuu otoskokoan ja havaittuun prosenttiosuuteen. Noin 1 000 haastattelun otoksilla todelliset prosenttiosuudet vaihtelevat seuraavien luotettavuusrajojen sisällä:

Otannassa sallituista poikkeamista johtuvat tilastolliset marginaalit
(95 %:n luottamustasolla)

<i>eri otoskoot ovat riveissä</i>											<i>erilaiset havaitut tulokset ovat sarakkeissa</i>										
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %											
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %											
N = 50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N = 50										
N = 500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N = 500										
N = 1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N = 1000										
N = 1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N = 1500										
N=2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N=2000										
N = 3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N = 3000										
N = 4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N = 4000										
N = 5000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N = 5000										
N=6000	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N=6000										
N = 7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N = 7000										
N=7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	N=7500										
N = 8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	N = 8000										
N = 9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	N = 9000										
N = 10000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	N = 10000										
N = 11000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N = 11000										
N=12000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N=12000										
N = 13000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N = 13000										
N = 14000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N = 14000										
N = 15000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N = 15000										
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %											
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %											

Kevään 2026 Eurobarometrin mukaan eurooppalaiset pitävät Euroopan unionia vakauden tyyssijana levottomassa maailmassa. He arvostavat sen rauhallista, suojelevaa ja yhteistyöhön perustuvaa luonnetta ja tunnustavat sen mahdollistaman elämänlaadun. Erityisesti elinkustannuksiin liittyvät taloudelliset huolenaiheet ovat kuitenkin lisääntyneet viime vuosina, ja kansalaisten yleinen mieliala vaihtelee epävarmuuden ja toivon välillä. Eurobarometri osoittaa monia suuntauksia, joita on jo esiintynyt aiemmissa tutkimuksissa. Jotkin indikaattorit kuvastavat kuitenkin eurooppalaisten välittömiä reaktioita maailmanlaajuisen poliittisen ja taloudellisen ilmapiirin viimeaikaisiin häiriöihin.

Verianin tutkimusvirasto toteutti tutkimuksen 9. huhtikuuta ja 4. toukokuuta 2026 välisenä aikana kaikissa EU:n 27 jäsenvaltiossa. Tutkimus toteutettiin kasvokkain, ja videohaastatteluja (CAVI) käytettiin myös Kyproksessa, Tanskassa, Fi nlandissa, Maltassa ja Ruotsissa. Haastatteluja tehtiin yhteensä 26 421, ja EU:n tulokset painotettiin kunkin maan väestömäärän mukaan.

Lisätietoja koko kyselystä saat skannaamalla QR-koodin:

Eurobarometri- ja kyselytutkimusyksikön julkaisu

Viestintäosasto | Viestinnän pääosasto

Euroopan parlamentti

DGCOMM-EBSU@europarl.europa.eu

europa.eu/eurobarometri

EB050EP | 105.3

KÄYTTÖJÄRJESTELMÄ: QA-01-26-172-FI-N

ISBN: 978-92-848-3737-3

ISSN: 2529-6973

Syntymäpaikka: 10.2861/5190377

© Euroopan unioni, 2026